

శ్రీ రామకృష్ణమఠము

శ్రీ రామకృష్ణమఠము, కలకత్తా, బెంగాల్ ప్రదేశము.

శ్రీ చిహ్నం - సద్గతు కృతజ్ఞముగాను,
ప్రకాశి

సంజీవ, భువానం - మాయనారాయణస్థలచే వ్రాసబడిన
" అనంతరం " అను శాస్త్రముగాను,

కమలమండలిని,
శ్రీ రామకృష్ణమఠము, కలకత్తా, బెంగాల్ ప్రదేశము.

శ్రీ శివులవారిచే సంపాదించిన
శ్రీ రామకృష్ణమఠము, కలకత్తా, బెంగాల్ ప్రదేశము.

ప్రకాశనము :

రామా అండ్ కో.,

పబ్లిషర్స్ - ఏలూరు.

ప్రకాశనము - కలకత్తా - రామకృష్ణమఠము.

శ్రీ రస్తు

రామకర్ణామృతము

శ్రీ చేకూరి - సిద్ధకవి కృతపద్యములతోను,

బ్రహ్మశ్రీ

పండిత, పురాణం-సూర్యనారాయణతీర్థులచే వ్రాయఁబడిన

సమకూర్పఁబడినది.

ఇది

శ్రీ తీర్థులవారిచే సంస్కరిం

పరిశోధింపఁబడినది.

ఈ కూర్పు

ప్రకాశకులు :

రామా అండ్ కో.,

పల్లిపర్వు - ఏలూరు.

286, ఎస్ ప్ల నేడు,

మదరాసు.

పీఠిక.

మహాద్భామృతము—అనుపేరను బ్రసిద్ధమయిన యీగుండ్కృతగ్రంథమును రచించియించియున్నాఁగో తెలిసికొనుట కిం దాధారము లేదు. దీనిని సములుగా విభజించి ప్రతిశ్లోకమునకును తెలుఁగునఁ బద్యములు వ్రాసిన వి ప్రతియాశ్వాసము తుదను “శివసామ్యుండగు సాదిశంకరులు మహామృతం, బవనికా సంస్కృత మేర్పరించె” నని వ్రాసియున్నాఁడు. ఆ వినిగూర్చియు నిగ్రంథమున నేవిషయమును తెలియరావచ్చును. ఇతఁడు వాయుసాటికి యీశ్రీరామకర్ణామృతము లోకములో వ్యాపకమయి నప్పటి కున్నమాతృక ననుసరించి ప్రతిశ్లోకమునకును దనకత్తి ననుసరించి పద్యములు వ్రాసిన ట్టగపడుచున్నది. అసిద్ధకవి యిది అదిశంకరులు వ్రాసియున్నాఁడేకాని యందులకుఁ దగినయాధారము లతని విన్నూచించియుండలేదు. దీని సాదిశంకరులు రచించియుండలే దన్నుంగ ను నేకనిదర్శనము నిగ్రంథములోనే దొరకుచున్నవి—అవి యే కనఁగా.

లాకుతుఁడు రచించిన శ్రీకృష్ణకర్ణామృతములోని “రామోనామ బభూవేత్ విందు కి వ యాశ్వాసములో ౧౦౭ వ శ్లోకముగాఁ జేర్చబడి యుండునట్లు ర వ యాశ్వాసములోని “నగ్రస్తస్తమసా” అనెడి ౨౨ వ వారణాసి భర్తృమూర్తికృతమయిన “సాహిత్యరత్నాకరము” అనెడి యలంకారగ్రంథములోనిది. ఈరెండుప్రమాణములచేతను ఇది శ్రీశంకరాచార్యుల మతేదని స్పష్టమగుచున్నది. శ్రీ. శ. పూర్వ మవతరించిన శ్రీశంకరాచార్యుల తమ తర్వాతివారి గ్రంథములలోని పైరెండుశ్లోకములను తమగ్రంథములలో చేర్చఁగలుగుదురే? ఎవ రేమి చెప్పినను సరియే కాని శ్రీశంకరులవారి నెఱింగినవారుమాత్ర మిది శ్రీవారికవిత్వము గా దని యనకమానరు.

యందు ౧ వ యాశ్వాసములోని ౧౬-౨౯-౩౫-౪౦-౭౨ శ్లోకములు సన సంహితలోని రామస్తవరాజములో నున్నవి. ౩ వ యాశ్వాసములోని ౧౧౨-౧౧౩-౧౧౪ శ్లోకములును, ౪ వ యాశ్వాసములోని ౧౦౧ ము ౧౦౨ వాక్యమును గల్పశ్లోకములును అధ్యాత్మరామాయణములోనున్నవి. ౩ వ యాశ్వాసములోని ౨౫ అంశగల ౨ శ్లో. “భగవం” అను ౨౨ అంశ గలదియు,

౪ వ యోక్యాసములోని ౪౬ వ శ్లోకము శ్రీమద్రామానుజుని చిత్రమయిన శ్రీరామరూపాంత్రయములోనున్నది. ౩ వ యోక్యాసములోని ౧౦౬ వ శ్లోకము శ్రీమద్రామానుజుని యోగ్యతాంజములోనిది. ౪ వ యోక్యాసములోని ౬౨ మొదలుకొని ౭౩ వ శ్లో. వఱకును, గల రామప్రాతస్సర్వరణశ్లోకములను, ౫౨ వది మొదలు ౬౩ వఱకునుగల శ్లోకములను వేలువేలుకపులచే రచింపఁబడినదిగాఁ జెరిగిపోనవచ్చును. ఇదిగాక యలకను శివశ్లోకము విశదయగ్రంథములలోని వని చదువఁగాఁ జెలియవచ్చుచున్నది. ఏమయినను ఈగ్రంథముంతయు శ్రీయాదిశంకరులు రచించినది గావున్న మోతెఱంగిననుఁజెప్పవలె నను ఒక్కరిచే రచింపఁబడినదియోత్రము గా దని పైనిచూపఁబడిన ప్రమాణములవలనఁ జెలియఁదగును.

ఏమయినను, ఈగ్రంథము శ్రీకృష్ణకల్లామృతము రచింపఁబడినవిషయములే శ్రీరామభక్తుఁ డయిన యొకవి తాను కొన్నిశ్లోకములు రచించియుఁ గొన్నింటిని ఇతరులగ్రంథములనుండి గ్రహించియు నీగ్రంథమును సమకూర్చియున్నాఁడనుట శివభక్తయినసంకయమును లేదు. ఇది శ్రీరామభక్తుల శాంతిని సంతోషమును గలిగించుగ్రంథ మనకతప్పదు. తిని నిదినఱలోఁ గొందఱు మాదిరించియున్నారు. పృథ్వికమేతద్గ్రంథప్రకాశకులగు మ. రా. శ్రీ, ఏ కల్లకాపెట్టిగారు సంస్కృతశ్లోకములకుఁ బాఠ్యమును పాఠియిమ్మని నన్నుఁగోరుటచే యథామతి పాఠియిచ్చితిని. వెనుకటిమాద్రామములలోని తప్పల నెన్నింటినో దిద్దియున్నాఁడను. ఇంకను గొన్నియుండవచ్చును. శుద్ధమైనప్రత్యంతరము లభింపనికారణమున నది దిద్దఁబాలనినాలోపమును మన్నింపవలెఁదగుచున్నాను. ఇదివఱలో ముద్రితములయిన పుస్తకములకన్న నిది యెన్నఁరెట్లు మిన్న యని చదువరు లెఱుంగఁగల రని విన్నవించుచున్నాను.

సీ. నిలమేఘమ్ముపైని వసించుమించు నా పామాంకమున నీత వఱలుచుండ
భరతశత్రుఁగ్నులు పార్శ్వములను నిల్చి వింశామరలు పూని వివరుచుండ
చరమభాగమున లక్ష్మణుఁడు తా శ్వేతాతపత్రమ్ము నిమ్ముగాఁ బట్టుచుండ
తత్త్వమ్ము వించు నుత్తముఁడునాదయుగుతుండు బత్రితోఁ పాదమ్ము లొత్తుచుండ
తే. నెడుటఁ గూర్చున్నకవీశిత మొదలుగల్లు, పార లందఱు సంబరపడఁగ కాంత
రసము వర్షించుచున్న శ్రీరామచంద్ర! ప్రితి మావృతు లంగీకరింపుము!

1-2-29 } భగవద్భాగవతవిధేయుఁడు
చెన్నపట్టణము } పురాణం మూర్త్యనారాయణతీర్థులు.

శ్రీరామచంద్రపరబ్రహ్మణే నమః.

శ్రీ రామకర్ణామృతము.

—❖❖❖—

మంగళశ్లోకములు.

శ్లో. మంగళం భగవాన్ విష్ణుర్మంగళం మధునూదనః
మంగళం పుండరీకాక్షో మంగళం గరుడధ్వజః.

కా. శ్రీరామున్ భవనాభిరాము భునగాఁజివాప్తధాముం బరం
ధాముం బావననాముఁ బాలితమునీంఁద్రస్తాము నీలాంబుడ
శ్యామున్ గున్నతసోము భాసుకులదుఁద్ధాంభోధిసోమున్ మహా
ద్దామప్రాభవదైత్యభీము నతనుఁరామున్ మదిం గొల్చెదన్.

—❖❖❖—

శ్లో. మంగళం శోసలేంద్రాయ మహానీయగుణాబ్ధయే,
చక్రవర్తితనూజాయ సార్వభౌమాయ మంగళమ్.
వేదవేదాంతవేద్యాయ మేఘశ్యామలమూర్తయే,
పుంసాం మోహనరూపాయ పుణ్యశ్లోకాయ మంగళమ్.

౧

చ. ప్రకటితశోసలేంద్రునకు ఁ భవ్యగుణాబ్ధిఁ జక్రవర్తిపు
త్రకునకు సార్వభౌమునకు ఁ రామునకున్ నిగమాంతవేదికిన్
నకమలమేఘవర్ణునకు ఁ సర్వజగజ్జనమోహనస్వరూ
పకునకుఁ బుణ్యశ్లోక్తిఁ గృపానిధి శిష్యుడు భద్ర మయ్యెడున్.

తా. ఉత్తర కోసుబజేశములకుఁ బ్రభువును, పూరింపఁచగిన గుణములకుఁ గుఱుద్రుఁడును, దశరథచక్రవర్తిమూదఁడును, గర్వభూమండలమునకును ఈశ్వరఁడును, వేదవేదాంతములచేఁ బలియఁచగినవాఁడును, మేఘమునలె నల్లనై నశరీరముకలవాఁడును, పృథువులకుఁగలయుతము మోహమును గలిగించు దూషముగలవాఁడును, పవిత్రమయిన ర్తిగలవాఁడును అగురామునకుఁ శుభము.

శ్లో. విశ్వామిత్రాంతరంగాయ మిథిలాసగరివతో,

భాగ్యానాం పరిసాకాయ భవ్యయాసాయ మంగళమ్.

నిత్యభక్తాయ సతతం భ్రాతృభి స్సహ సీతయా,

సందితాఖిలలోకాయ రామచంద్రాయ మంగళమ్.

—

చ. ప్రకటవిజేతాభాగ్యపరిసాకునకుఁ ముదితాంతరంగకా

శికునకుఁ బితృభక్తునకు + శీలిః భూమినుతానుమిత్రపు

త్రకనసీతప్రకాశునకుఁ + బ్రస్తుతసాధుజనైకభవ్యమూ

ర్తిః రఘురామచంద్రున కశిరస్సుటపాణిః భద్ర మయ్యెడున్.

తా. విశ్వామిత్రున కంతరంగస్వయామృఁడును, మిథిలాసగరప్రభువైన అనకుని యబ్బువైముల పరిసాక స్వయామృఁడును, మంచి దూషముగలవాఁడును, నిత్యభక్తుఁడును, ఎప్పుడును సోదరులతోను, సీతతోను గూడియుండి యెల్లలోకములను ఆనందింపఁజేయువాఁడును అగు రామచంద్రునకు శుభము.

శ్లో. త్యక్తసాశీతవాసాయ చిత్రకూటవిహారిణే,

సేవ్యాయ సర్వయమివాం ధీరోదాత్రాయ మంగళమ్.

సామిత్రిణా చ జానత్యా చాపబాణాసిధారిణే,

సంసేవ్యాయ సదా భక్త్యా సానుజాయాఽస్తు మంగళమ్.

3

ఉ. హరి కయోధ్యసౌఖ్యపరిహారిః సంచితచిత్రకూటసం

చారి కుదారిః వినుతసంయమిః శరచాపధారిః

త్యారమణీజలత్క్షణసమన్వితమూర్తిః భవ్యరీతిః

శ్రీరఘురామచంద్రునకు + సేవకసేవధిః శుభం బగున్.

తా. అయోధ్యావాసము విడిచినవాఁడును, చిత్రకూటమున విహరించినవాఁడును, మనులందఱకును సేవింపఁచగినవాఁడును, ధీరోదాత్రవాఁడును, భక్తచ్ఛాణములను, కత్తిని ధరించువాఁడును, ఎప్పుడును జానశీలత్క్షణులచే భక్తిభార్యకముగా సేవింపఁచగినవాఁడును సోదరులతోఁ గూడియుండువాఁడును అగు రామునకు శుభము.

శ్లో. దండకారణ్యవాసాయ ఖండితామరకత్రవే,

గృధ్రరాజాయ భక్తాయ ముద్రితాయాఽస్తు మంగళమ్.

సాదరం శబరీద త్తఫలమూలాభిలాషితే,

సాలభ్యపరిపూర్ణాయ సత్త్వోద్రిక్తాయ మంగళమ్.

౪

మ. అరివిధ్యంసిః దండకావనవిహారామోదిగ్ గృధ్రశే
ఖరనిశ్రేయసదాయీగ్ శబరిసాశాంతౌర్వితారణ్యమా
ధురిశోభ్యత్సలభో క్తవం బ్రవిలసద్దోస్సానిగ్ శారిః
స్వరసాలభ్యగుణప్రపూర్ణునకు నానాభద్రముల్ చేకులున్.

తా. దండకారణ్యములో నివసించువాఁడును, దేవవిరోధులను రాక్షసులను
చంపినవాఁడును, భక్తుఁడగు జటాయువునకు మోక్షమిచ్చినవాఁడును, అజరతార్యక
ముగ శబరియిచ్చిన భలమూలాదులం దభిలాషగలవాఁడును, భక్తిగుణభండమును, అం
తటను నిండినవాఁడును, సత్త్వగుణప్రధానుఁడును అగు రామునకు శుభము.

శ్లో. మానూమత్సమవేతాయ హరిశాఖీష్టదాయినే,

వాలిప్రమథనాయాఽస్తు మహాధీరాయ మంగళమ్.

శ్రీమతే రఘువీరాయ సేతుల్లంఘితసింధవే,

జితరాక్షసరాజాయ రణధీరాయ మంగళమ్.

౫

ఉ. పాలితవాయునూనునకు ధక్తకపిప్రవరేష్టదాయీగ్
వాలివిదారిగ్ ధృతిః పారిధిసేతునిబంధనక్రియా
శాలిః వీరరామునకుః జండవరాక్రమవంత్రికగతని
ర్జూలనశేఖిగ్ నృపతిఃముఖ్యలలామునకుగ్ శుభం బగున్.

తా. అంజనేయునితోఁ గలిసికొన్నవాఁడును, శ్రోతలరాజయిన గుగ్రివుని
యిష్టమును సమకూర్చినవాఁడును, వాలిని మిథించినవాఁడును, మహాధీరుఁడును,
శ్రీమంతుఁడును, సేతుమార్గమున సముద్రమును దాటినవాఁడును, రావణుని చంపిన
వాఁడును, రణరంగమునందు ధైర్యముగలవాఁడును, శ్రీమంతుఁడును అగు రామునకు
శుభము.

శ్లో. అసాద్య సగరిం దివ్యా మఖిషీక్తాయ నీలయా,

రాజాధిరాజరాజాయ రామభద్రాయ మంగళమ్.

విభిషణకృతే పీత్యా విశ్వాభీష్టప్రదాయినే,

జానకీప్రణనాథాయ నదా రామాయ మంగళమ్.

౬

మ. ప్రకటాయోధ్యపురిగ్ ధరాతనయతోఁ ప్రాసించి రాజాధినా
యకనంస్తుత్యధరాభిషేకము నిజం పై యున్నలోకాధినా

యకరత్నంబునకు విభీషణప్రసంగచాట్టవంధాఁబడి-

స్తకుటాకల్పవిభూషితాంగునకు నాకిభాభక్తముల్. చేతులున్.

తా. విష్ణుమయన అయినాస్థిలోఁ బ్రతీతిని దీక్షతోఁ బట్టాల్సివచ్చు. జయన. వాఁడును, రాజాధిరాజులకుఁ గాఁగి ప్రతిభా-ర్థ్యముగా విభీషణుని కల్లయిష్టముల నిచ్చినవాఁడును, కానః పాద అను రామునకు కుభము.

ప్రథమాశ్వాసము

శ్లో. శ్రీరామం త్రిజగద్గురుం-మరవరం సీతామనోనాయకం
కృమ్యాంగం కళింగోటికాన్తవదనం చరచత్కలాకాస్తుభమ్,
సౌమ్యం సత్త్వగుణోత్తరం చ సరయాభీరే వసంతం ప్రభం
త్రాతారం సకలార్థసిద్ధిసహితం వందే రఘునాథం పరిమ్

తా. శ్రీరాముఁగ కళింగోటికాంతవదనుఁగఁ సీతామనోనాయకుఁగ
ధీరుఁగ విశ్వగురుఁగ బరేశు సరయాభీరప్రచారిఁగ హరిఁగ
ధారాభృత్సమీభుఁగ గాన్తుభభయఁగఁ వ్రాతా ముపర్యేశ్వరుఁగ
కారిఁగ సర్వఫలప్రసాద సాలిచెడకఁగ సత్యాత్మ సామ్యాకృతిన్.

తా. ముల్లోకములకును నూతాఁడును, దేవత్రైలోకమును, సీతామనోనాయ
కుఁడును, నల్లనిదేహముగలవాఁడును, కౌటకొల్లదిభుష్టమచందమామలతో సమాన
మయిన కాంతిగల మంగముగలవాఁడును, కాంతిల వదఁజల్లించుచు క్రాన్తుభమును
భరించువాఁడును, సౌమ్యుఁడును, సత్త్వగుణప్రధానుఁడును, సరయానదీ తీరమున
వసించువాఁడును, నిగ్రహశుక్లహాసమధ్యుఁడును, భక్తసంరక్షకుఁడును, సకలార్థసిద్ధి
సహితుఁడును, రఘువంశప్రభువును అను శ్రీరామునిఁగ నమస్కరించుచున్నాను.

శ్లో. శ్రీరామవం దశరథాత్మజ ముప్రమేయం
సీతావతిం రఘువరాన్వయరత్నదీపమ్,
అజానువాహం మరవిందదళాయతాత్మం
రామం నికాశరవినాశకరం నమామి.

తా. శ్రీరామవంశ
సారసవత్ప్రసేతు దితిసంభవజైత్ర మహీనుతాననాం.

భోరుమామిత్రే వీర్ఘకరుః † బుణ్యచరిత్రో జగత్పవిత్రో శ్శుభ్ర
గారగుశాభిరాముః ద్విజగత్ప్రభు నంత్రు మృదంతరంబునన్.

తా. శ్రమంత్రమున రఘువంశములోఁ బుట్టినవాఁడును, దళరథుని మహా
రుఁడును, ఏప్రమాణమునకును విషయముగానివాఁడును, నీతకు పెనిమిటియను, గయు
వంశమునకు రత్నవీరమువంటివాఁడును, కూఁకొట్లముట్టు చేతులుగలవాఁడును, తా
మరఁజేరినవంటి పెద్దకన్నులుగలవాఁడును, రాక్షసులను భంజనవాఁడును అగు రాము
నకు నమస్కరించుచున్నాను.

శ్లో. శ్రీరామం బలవైరినీలచికురం స్తే రాసనం శ్యామలం
కర్ణాంతాయతలోచనం సురవరం తారుణ్యపాభోనిధిమ్,
శోణాంభోరుమాపాదవల్లవయుగం త్విదీతనూజాయుతం
రాజత్కంఠలగండభాగయుగళం రామం సదాహం భజే. 3

మ. వారినిలాలకు సుస్థితానను ఘనశిశ్యామాంగు దవలు నుం
దరకర్ణాంతవిలోచనుఁ రఘువరుఁ † ధాత్రీతనూజాధిపుఁ
గరుణాంభోనిధి రత్నకుండలలసద్గండగ్ధలుఁ నవ్యభా.
సురతామ్రాంబుజవల్లవాంఘ్రి యగునుశ్లోకుఁ బ్రశంసించెదన్.

తా. ఇంద్రసింహులవంటి వాఁడుగలవాఁడును, విద్య గయుగలవాఁడును,
వల్లనివాఁడును, చేతులవలకును వ్యాపించిన కన్నులుగలవాఁడును, దేవతలలో శ్రీ
ష్ఠుఁడును, దయాసముద్రుఁడును, ఎట్టుదామరలవంటిపాదయుగలవాఁడును, నీతతోఁ
గూడినవాఁడును, కుండలములచేఁ బ్రకాశించుచెక్కులుగలవాఁడును అగు శ్రీరాముని
సదా సేవించుచుండును.

శ్లో. శ్రీరామం జగదేకవీర మమలం సీతామనోరంజనం
కౌసల్యావరనందనం రఘువతిం తామలోన్మవంశోద్భవమ్,
లోకానా మభిరామమంగళకరవ్యాపారపారాయణం
పందేహం జనఘోరపాపనికరభయంసం విభుం రాఘవమ్. 4

తా. శ్రీరాముఁ జగదేకవీరు నమలుఁ † సీతామనోరంజనుఁ
కౌసల్యాకరుఁ గోసలేశ్వరసుతాంగచ్ఛాబ్ధిచంద్రోదయుఁ
ఘోరాఘోరుతమిస్త్రకంజనఘఁ గామిణీ స్థానవ్యయుఁ రాఘవుఁ
కు లోకపవిత్రు రామవిభు నుశ్లోకుఁ మిది గాల్చెదన్

తా. లోకములలో ఏకవిదండము, నిర్మలండము, నీతమనమును రంజింపఁ జేయువాఁడను, కాసుల్యమహుఁడను, రఘువంశవ్రథువును, కావత్ ధ్వ వంశమునఁ బుట్టినవాఁడను, లోకముల కిష్టమయిన మంగళములను గలిగించు వ్యాపారమునం దాసక్తిగలవాఁడను, భక్తలహారపాపములను పోఁగొట్టువాఁడను, సర్వవ్యాపకఁ డను అగు రాముని కీ నమస్కరించుచుండును.

శ్లో. శ్రీరామం జగదీశ్వరం జనకజాబానిం జనానందనం
జంతూనాం జనకం జనార్దనహరణం లోకేశ్వరం కాశ్వరమ్,
జాబాల్యాదిమునీశ్వరైః పరివృతం జాబ్యల్యమానం సదా
జంఘాలం జమదగ్నిసూరుహరణం జాతానుకంపం భజే. ౧

తా. శ్రీరామఁ జగదీశ్వరుఁ జనకపుత్రినాథు మౌనింద్రునం
ఘరూఢావృతు సజ్జనార్దనహరు జంఘాలుఁ బరిభావకృ
ద్మూరీప్రాభవభార్గవుఁ సకలజంతుప్రాణరక్షుఁ నుప
ర్వారాధ్యుఁ రఘువర్యుఁ కాశ్వతుజనాఘ్నాదుఁ భజంతుఁ మదిన్.

తా. జగదీశ్వరుఁడను, నీతాపతియు, జనుల నానందపఱచువాఁడను, సర్వ
భూతములకును తండ్రియును, జనులవాధలను తొలఁగించువాఁడను, లోకవాసులకుఁ
డను, కాశ్వకుఁడను, జాబాలి మొదలైన మునులచేఁ జాట్టువాఁడొనఁబడువాఁడు
ను, మిగులఁ బ్రకౌశించువాఁడను, అతిదీగముగలవాఁడను, పరశురాముని లేజును
హరించినవాఁడను, దయాళుఁడను అగు శ్రీరాముని సేవింతును.

శ్లో. శ్రీరామా రఘునాయకో రఘువరో రాజీవసేత్రాంచితో
రాజేంద్రో రఘువుంగవో రఘుకులోత్తంసో రఘూణాం పతిః,
రామా రాక్షసనాశకోఽమితబలో రాజేందువిమ్బాననో
రాజత్కింకిణీకంకణాంతకరో రామ స్సదా పాతు నః. ౨

తా. రాజీవాదులపత్రసేత్ర విలసత్ప్రాజేందులింబాననుఁ
రాజేంద్రుఁ రఘువుంగవుఁ రఘుకులుఁ రాత్రించరానిఁ మహా
తేజః రాఘవు సద్రమేయబలసంధిపుఁ రఘూత్తంసునిఁ
రాజత్కింకిణీకంకణాంతకరుఁ రామప్రభుఁ గొల్పెదన్.

తా. రఘువంశవాసుఁడను, రఘువంశశ్రేష్ఠుఁడను, తామరపీఠంబునంబి
కన్నులుగలవాఁడను, రాజేంద్రుఁడను, రఘువుంగవుఁడను, రఘుకులమునకు శిరో
భూషణమువంటివాఁడను, రఘువంశమువారికిఁ బ్రభువును, రాక్షసులను నశింపఁజేసిన

వాఁడును, అపరిమితమయిన బలముగలవాఁడును, భుష్నుచుచందుమానువంటి యొక
ముగలవాఁడును, ప్రకృతింపుచుండు చిలుగంటలుగల కంకణములచే సంవృతమయిన
చేతులుగలవాఁడును అగురాముఁడు మమ్మును పాలించుచుండునుగాక!

శ్లో. శ్రీరామచంద్ర కరుణాకర రాఘవేంద్ర
రాజేంద్రచంద్ర రఘువంశసముద్రచంద్ర,
సుగ్రీవనేత్రయుగలోత్పలపూర్ణచంద్ర
సీతామనఃకుముదచంద్ర సమో నమస్తే.

2

చ. మనుకులవార్ధిప్రాగుదితఃమానితపూర్ణిమచంద్రు సర్వస
జ్జనమతః స్రీసాంద్ర మహిఃజానయనోత్పలపూర్ణచంద్ర శో
భనగుణ రామచంద్రుని విభాకరజాతీయుగాబ్జచంద్రు స
న్దునిమతు రాఘవేంద్ర భవఃమోచనుఁ గారుణికుఁ భవంచెదన్.

తా. కరుణాకరా! రాఘవేంద్రా! రాజేంద్రచంద్రా! రఘువంశసముద్రచం-
ద్రా! సుగ్రీవుని కన్నులనెడి కలువలకుఁ బుష్పమచందురుఁడా! సీతమనస్సునెడి కలువ.
పూవునకుఁ బుంద్రునివంటివాడవగు శ్రీరామచంద్రా! నీకు నమస్కారము.

శ్లో. శ్రీరామం కరుణాకరం గుణనిధిం సీతాపతిం కాశ్వతం
పారావారగభీర మబ్జనయనం ప్రావృష్టనశ్యామలమ్,
వీరశ్రేష్ఠ మనామయం విజయినం విశ్వప్రకాశాత్తకం
ఘోరాదిప్రకరాధిజప్రహరణం శోదండరామం భజే.

౩

తా. వీరశ్రేష్ఠ సనామయః జయకరుః + విశ్వప్రకాశాత్తకః
పారావారగభీరుఁ గంజనయనుఁ + ప్రావృష్టనశ్యామలుఁ
ఘోరారిందము కాశ్వతుఁ రఘువరుఁ + శోదండదీప్తగురుఁ
శ్రీరాముఁ గరుణాకరుఁ గుణనిధిఁ + సీతేకుఁ ప్రార్థించెదన్.

తా. దయకు గనియు, గుణములకు నిధియు, సీతాపతియు, కాశ్వతుఁడును, .
సముద్రమువలె గంభీరుఁడును, తామరపతలవంటి కన్నులుగలవాఁడును, వర్షకాల
పేళుమువలె నల్లనివాఁడును, వీరులలో శ్రేష్ఠుఁడును, జన్మాదిరోగములేనివాఁడును, .
జయకారియు, ప్రపంచమును ప్రకృతింపఁజేయు స్వరూపముగలవాఁడును, భయంకరు-
లయిన శత్రువులసమూహమునకు మనోహ్యధిని గలిగించు శాయభములుగల వాఁ
డును, శోదండరాముఁడును అగుశ్రీరాముని సేవించుచుండును.

శ్లో. శ్రీరామచంద్రేతి సలక్షణేతి నీలోత్పలశ్యామలశోమలేతి,
అశ్రోకయుక్తా న్నధునైవ జహన్వీసీతాపతిరాఘవ రాఘవేతి.

ఉ. శ్రీరఘురామ రాఘవ విశిష్టవచిత్రచరిత్ర సత్య బృ
దారకనాథసింహముఖాను సుమిత్రసుతానుయు క్త ధా
శ్రీరమణీసుతాధిప సుశీలసవందితపాదపద్మ కృం
గారనిధి యటంచుఁ గలకళాల మొనఁగ రసేనా! స్మరింపుమా.

తా. శ్రీరామచంద్రా అనియు, లక్ష్మణసహితా అనియు, వల్లఁగలవలె న
వల్లఁగ మత్తనైన శరీరముగలవాఁడా అనియు, సీతాపతి, రాఘవాఁడా అనియు,
సాజుఁడైనదియు ఇవ్వఁజే మొనఁగియున్నది యనుఁగాక!

శ్లో. శ్రీరామచంద్ర రమతామనోమే రమాంగవామేవివవాంవిరామే,
జితారిరామే ప్రణకారిరామే గుణాభిరామే భువనైకరామే. ౧౦
చ. వరసుగుణాభిరాముఁడు ప్రళయచమనోహరుఁ జాపదాటవీ
స్ఫురదనలుండు వైరిజనప్రణ్వలప్రణతలండు శత్రుబం
ధురవిభవావహుండు భువనదోర్పలుఁ చిత్తిమతాభిరాముఁడౌ
హరి రఘురాముడైవతమునం దనిశంబు రమింపు చిత్తమా.

తా. నామక స్పృహను, లక్ష్మీస్వయావయవసీత యుజమభాగమునఁ గలవాఁ
డును, లోకముల అపదలను తొలఁగించువాఁడును, శత్రువను తాటకను జయించిన
వాఁడును, శత్రుప్రీతిచే నమస్కరింపఁబడినవాఁడును, గుణాభిరాముఁడును, లోక
మును రమింపఁజేయువాఁడును అగు శ్రీరామునియందే రమించుచుండునుగాక.

శ్లో. శ్రీరామచంద్ర రఘుపుంగవ రాజవర్మ
రాజేంద్రరాజ సురనాయక రాఘవేశ,
రాజాధిరాజ రఘునందన రామభద్ర
దాసోఽస్మహం చ భవత కృరగాగతోఽస్మి. ౧౧

య. ధరణీనాథశరస్సుర న్నకుటరత్నద్యోతనీరాజతా
కరపాదాంబుదుహద్యయుఁ నకలలోకస్వామి రామప్రభా
నరసుఁ రాఘవు దేవదేవు నిబుధః ప్రవర్జ్యదాహఁ బగా
త్పరురాజేంద్రరఘూర్జ్వహుఁడలఁచితః తద్దానుండనై యుండదన్.

తా. శ్రీరామచంద్రా రఘుపుంగవా! రాజవర్మా! రాజేంద్రా! రాజ! సుర
నాయకా! రాఘవా! భువన! రాజాధిరాజా! రఘునందనా! రామభద్రా! నేను.
నీకు దాసుఁడ నయితిని; నిన్నును శరణు పొందితిని.

శ్లో. శ్రీరామం సర్వసీమహ ముమబం దూర్వాంకుర క్యామబం
విద్యుతోఽతినిభ ప్రభాంబరధరం వీరాసేనాధిష్ఠితమ్.

వామాంకోపదిసంస్థితాతాపతకా భూలింగ్య తాం బాహునా
తత్త్వం చామరచాణినా మునిగ్గణాన్మాజ్ఞానయంతరిభః ॥ ౧౨

కా. వామాంకస్థనతిః ప్రవేష్టమున భావం బొప్ప నంశ్లేషుండై
తా మాసింద్రుల కొక్కహస్తమునఁ దత్త్వం బేర్పడఁజెల్పుచీ
రాముఁ సారసుతతనైత్తు యున విరాభాన్యననాధిష్ఠితఁ
కృష్ణమాంగుఁ దపసియచేలుని రఘుఁస్వామిఁ బ్రశంసించెదన్.

తా. తామరలవంటికన్నులు గలవాఁడును, నిర్మలఁడును, దూర్వాంకురముల
వలె నల్లనివాఁడును, కొట్టికొలఁది మెఱపులలోఁ గలిగఁ బ్రకాశించు వస్త్రములను
ధరించువాఁడును, విరాసనమునఁ గూర్చున్న వాఁడును, ఎడమతోడఁపైని గూర్చున్న
అవీత పెడమకాఘాతముచేఁ గాఁగిరించుకొని మడిచెలితో ఘనీకృతయతుఁ దత్త్వము
మనఁజేయువాఁడును అగు శ్రీరాముని నేరించుచుండెదను.

శ్లో. శ్రీరామ స్సకలేశ్వరో మమ పితా మాలాచ సీతా మమ
భ్రాతా బ్రహ్మసఖా ప్రభంజనసుతః పత్నీ విరక్తిః ప్రియా,
విశ్వామిత్రవిభీషణాదివశినో మిత్రాణి జోధ స్సత్తో
భక్తిశ్రీహరిసంగతా రతిసుఖం జకుంత మస్తత్పదమ్. ౧౩

కా. రామస్వామియే తంద్రే తల్లి యలగోత్రాచార సుగ్రీవ వి
శ్వామిత్రాఖ్యవిభీషణాదులు పితృభోగ సహృదయ పుత్రుండు న
ద్యామూరత్నము కాంతి మిత్రుండు జగత్పాపాత్తజాం దయ్యత
ప్రేమానంద సుఖంబు మత్సదనమై పంపొందు వైకుంఠమున్.

తా. అంతటికిని ప్రభువయిన శ్రీరాముండు నాకుఁ దండ్రు, సీత నాకుఁ దల్లి.
బ్రహ్మగణుండగు అంజనేయుండు నాకుఁ పోదరుండు, విరక్తి నాకుఁ ప్రియురాలు.
విశ్వామిత్రుండు విభీషణుండు మొదలయిన జతేంద్రియులు నాకు మిత్రులు. బ్రహ్మ
జ్ఞానము నా కొడుకు. శ్రీహరియగు రామునియందు సక్రమయిన భక్తియే నాకు రతి
సుఖము. వైకుంఠమే నా పొందఁదగిన స్థానము.

శ్లో. శ్రీరామామలపుణ్డరీకనయన శ్రీరామ సీతావతే
గోవిందామయ్యత నందనందన ముకుందామంద చామోదర,
విష్ణో రాఘవ వాసుదేవ సృహరే దేవాఘమాజామణీ
సంసారార్ణవకర్ణధారక హరే కృష్ణాయ తుభ్యం నమః. ౧౪

కా. శ్రీరాగ్రేసర నందనందన హరీః దేవాఘమాజామణీ
ఘోరాఘాఘమారా ముకుంద సృహరీః గోవింద శ్రీకృష్ణ సం

సారాంభోనిధికర్ణధార కమలాక్షా శౌరి దామోదరా
శ్రీరామామృత జానకీరమణ నిగః + సేవితృ నిష్టాప్రియో.

తా. శ్రీరామా! నిర్భూ! శృంభరీకాక్షా! శ్రీరామా! సీతాపతి! గోవిందా!
అమృతా! నందనందనా! ముకుందా! అనందస్వరూపా! దామోదరా! విష్ణూ! రా
ఘవా! రామదేవా! నృసింహ! దేవభామణీ! సంసారసముద్రనావికా! హరీ! భక్తల
పాపమలఁ దొలఁగించునీకు నమస్కారము.

శ్లో. రామం లక్ష్మణపూర్వజం రఘువరం సీతాపతిం నుందరం
కాకుత్స్థం కరూణాకరం గుణనిధిం విప్రప్రియం ధార్మికమ్,
రాజత్కుండలమండితాననరుచిం రాత్రించరధ్వంసినం
శంపాకోటిసమానకాంతివిలసత్పాయామృగఘ్నం భజే. ౧౫

మ. ధరణీజాధిపతిగ్ లనద్గుణః బరంభాముగ్ బ్రహ్మానాత్మ్యనుం
దరుః గాకుత్స్థుని ధార్మికరఘువరుగ్ + దైత్యాది విప్రప్రియగ్
గురుచంచత్కమనీయశంబరహరః + ధ్వారాస్త్రి సత్కుండలా
భరణుగ్ రాముని లక్ష్మణగ్రహః గృహః + భ్రాతృష్టాః గీర్తించెదన్.

తా. అక్షణుని కన్నయు, రఘువరుఁడును, సీతాపతియు, నుందరుఁడును,
కకుత్స్థుని కంకమునఁ బుట్టినవాఁడును, దయాభరియు, గుణనిధియు, హృద్యుని ప్రీ
యఁడును, భర్మాత్మఁడును, ప్రకాశించుకుండలములచే నలంకరింపఁబడినముఖకాంతి
గలవాఁడును, రాక్షసహాళకుఁడును, కోట్లకొలది మెలపులతో సమానమయిన కాంతి
చేఁ బ్రకాశించుమాంబులేదిని చంపినవాఁడును అయినరాముని సేవించుచుండును.

శ్లో. రామం రత్నకరీటకుండలధరం శేయూరహారాన్నితం
సీతాలంకృతవామభాగ మతులం సింహాసనస్థం ప్రభుమ్,
సుగ్రీవాదిసమస్తవానరవరై స్సంసేవ్యమానం నచా
విశ్వామిత్రవరాళరాదిమునిభి స్సంస్తూయిమానం భజే. ౧౬

చ. ప్రితిసుత వామభాగమునఁ + శేరి వసంప వసిష్ఠకాళికా
ద్యుతతులు ప్రస్తుతిన రవిజాదివలీముఖు లెల్లఁ గొల్వఁగాఁ
బ్రతనకరీటకుండలవిభాసితనుందరధన్యమూర్తి యై
వితతమృగేంద్రపీఠమున + వేడుక నొప్పడురాము నెన్నదన్.

తా. రత్నములతోడి కరీటమును కుండలములను ధరించినవాఁడును, హాహా
పురులతోను ముత్యాలహారములతోను గూడినవాఁడును, సీతచేత నలంకరింపఁబడిన
యెడమభాగముగలవాఁడును, సాటిలేనివాఁడును, సింహాసనమునం దున్నవాఁడును,

ప్రభువును, సుగ్రీవుఁడును దలయినయెల్లవానరశ్రేష్ఠులచేతను పిల్లవృక్షము చక్కఁగా నేర్పించుచుచుండువాఁడును, విశ్వామిత్రుఁడు పరాశరాదులు మొదలైన మనులచే లెస్సగా ప్రోతము చేయఁబడుచుండువాఁడును అగురాముని నేర్పించెదను.

శ్లో. రామ స్తేతానమేతో నివసతు హృదయే సానుజం రామ మితే
రామేణ క్షీణపాప శ్రీవిధమపి కృతం కర్మ రామాయ దద్యామ్,
రామా దన్యం నజానే నహి కిమపి మహారామనామ్న స్సమానం
రామే పశ్యామి విశ్వం భవనమనుదినం పాహి మాం రామచంద్ర.

ఈ. రాముఁడు ప్రోచు సంతతము + రాము నుతింతును రాముచేత మ
త్కామితముల ఫలించు నిరంతరమును రామున శేను మృత్యుదా
రామున శక్తు డెవ్వఁ డింక + రామునిపాదము నెంత రాముపైఁ
బ్రేమ చెలంగు మధ్యదయశీలి వసింపుము రామ వేదెదన్. ౧౭

తా. రాముఁడు స్తేతానమేతఁడై నాహృదయమున వసించుఁగాక! సోదరస
హితుఁడయినరాముని స్తుతించెదను. రామునిచేక్షింపఁజేయఁబడినపాపములుగలవాఁడ
నయితిని. మఱియు వాళ్ళు శరీరములచేతను చేయఁబడిన యాఁడువిధములయిన
కర్మములను రామునితోఁగ కర్పించెదను. రామునికంటె నితరుని శే నెఱుంగను. గొప్ప
దన రామవామనునకు నమయిన దిందేదియు లేదు. నమస్తప్రపంచమును రాముని
యందుఁ జూచుచున్నాను. రామచంద్రా! నన్నెల్ల పుడుషు రక్షింపుము.

శ్లో. రామం రాజశిఖామణిం రఘుపతిం దేవారిదర్శనవహం
లోకానాం హితకారిణం గుణనిధిం కాయణ్యపుష్కోదయమ్,
ముక్తావిద్రుమరత్నశోభితనుం శౌందర్యహస్తాంబుజం
కాసల్యాతనయం భవామి సతతం శ్రీజానకీనాయకమ్. ౧౮

చ. మరకతముఖ్యరత్నసుషమాన్వితవిగ్రహః కాసలేయు దు
ర్భరదనుజప్రహారు చఘు+రాజశిఖామణి జానకీమనో
హరుఁ ద్రిజగద్ధితుఁ శమద+మాద్యసమానగుణాకరఁ సురే
శ్వరసుతు రామచంద్ర బుధశివత్వలు ధార్మిక నాశ్రయించెదన్.

తా. రాజ శిఖామణియు, రఘుపతియు, రాక్షసులగర్వ మడఁచినవాఁడును,
లోకములకు మేలుచేయువాఁడును, గుణనిధియును, దయాపుణ్యములయభివృద్ధిగలవాఁ
డును, ముత్యములు, పగడములు, రత్నములు అనునవిచే బ్రకాశింపఁజేయఁబడిన శరీర
ము గలవాఁడును, చక్కనిహస్త పద్మములు గలవాఁడును, కాసల్య మహారుఁడును,
లక్ష్మీస్వరూపయగునీతకు నాయకుఁడును అగురాముని శే నెపుడును నేర్పించును.

శ్లో. రామం వీరాననగ్ధం హృదయగతకరోదంచిత్రజ్ఞానముద్రం
జాను న్నాన క్తచాస్త్రం క్షితివరతనయాభూషితం వామధాగే,

మహానే వ్యాపారంతం పవనసుతయుతం మూససే మాసంతంతం
సుగ్రీవే సేవమానే భృతశరధనుమా దక్షిణే లక్ష్మణేన. ౧౫

మ. శరణాపాన్వితః జై నలక్ష్మణుఁడు నాశ్రయపుత్రి పార్వత్యులై
శర ముప్పా రవింజను గొల్వంగను వ్యాభ్యానంబు సామిరికి
పరమహానివాసి యై తెలుపునశ్రవణ్ణా నువీరానన
స్థిరు హృత్సంస్థితబాధముద్రకరు సంస్థిగ్ధోరువరోష్ణజ్వల
త్కరవత్కుర ధమురామచంద్రు మనసా శ కాంక్ష నివోకింతుమా.

తా. వీరాననునఁ గూర్చున్నవాఁడును, హృదయమునం దుంపఁబడిన చేత
సౌమ్యమున్న జ్ఞానముద్రగలవాఁడును, ఎడమమూఁకలిపై నెడుతుచేతి నుంచినవాఁడు
ను, ఎడమపై వ్రుస నీతచే నలంకరింపఁబడినవాఁడును, మహానికరముపై నుండి,
అంజనేయునిదేశించి తత్త్వము నుపదేశించువాఁడును, తన్ను నేనించు నుగ్రీవునివిష
యమున మనసులో గౌరవించుచున్నవాఁడును, ధనుర్వాణధరుఁడైనట్లన లక్ష్మణుని
చేఁ గుడిపై వ్రుస నేనింపఁబడువాఁడును అగురాముని కిందించెదను.

శ్లో. రామం సామిత్రిమిత్రం రఘువతి మమలం రామచంద్రం రమేశం
రమ్యం శ్రీరాఘవేశం శుభలలితముఖం శుద్ధనర్త్యం సువీరమ్,
సీతాసాంబర్యపాత్రం సురమునివిసుతం నీరదేందీవరాధం
పందే వందారుపాలం రజనిచరహారం రమ్యోదండపాణిమ్ ౨౦

తా. రాముఁ గ సత్యసరాక్రముఁ గ పరసుమిత్రాపుత్రమిత్రుఁ గ రఘు
స్వామిఁ గ భూమినుతాధిపాథుని బుధశస్త్రవ్యాఘరేశుఁ గ బరం
ధాముఁ గ రాఘవు రామచంద్రుని సుధాధామానసుఁ గ వారిడ
కాముఁ గ జై త్యవిరాముఁ గార్దుకధరుఁ గనదృష్టిః గీర్తించెదన్.

తా. లక్ష్మణునిఁ గ స్నేహితుఁడును, రఘువంశ సాలకుఁడును, నిర్మలండును,
లక్ష్మీస్వరూపయగు సీతవంశేనిమిత్రయు, చక్కనివాఁడును, క్రిమింతులగు రఘువం
శపురాశాలకుఁ బ్రభువును, శుభప్రదమయి నుండరమయిన ముఖముగలవాఁడును, శుద్ధ
నర్త్యప్రధానుఁడును, మంచినీరుఁడును, సీతచక్కదనమునవలె బాహుఁడును, సుర
లదే మునులచే న్నుతంపఁబడువాఁడును, సేఘయవంటిగలువలవంటి కాంతిగలవాఁడు
ను, నమగ్గురించువారిని రక్షించువాఁడును, రాక్షససంహారుఁడును, చక్కనివంటి
చేఁ గ్రడించువాఁడును, అగు శ్రీరామచంద్రునిఁ గ వందనములు చేయుచుందును.

శ్లో. రామం చందనశీతలం ధీతిసుతాహృన్తోహకం శ్రీకరం
జై దేహీనయనారవిందమహారం సంపూర్ణచంద్రాననమ్,

రాజానం కరుణానమితనయనం సీతామనస్సృందనం
 సీతాదర్పణచారుగండలలితం వందే సదా రాఘవమ్ ౨౧
 ము. సరశ్చందనశీతలుగ భువకరుగఁ బైదేహీచూన్మోచాకుగ
 ధరణీజాననకంబకంబహితృ సీతామానససస్యందనుగ
 కరుణానంయులేచనుగ మిథిలరాశిట్కన్యామణీదర్పణ
 స్ఫురదత్యున్నతగండభాగు తఘువంశీకుగ రాము నేనించెదన్.

తా. మంచుగండమువలెఁ బల్లనివాఁడును, సీతామనోహరవాఁడును, భక్తుల
 పై శ్రవ్య మిచ్చువాఁడును, సీతకనుదమ్ములకు నూర్వ్యనివంటివాఁడును, పున్నమచంద్రు
 డనివంటి మొగముగలవాఁడును, ప్రభారంబువఁడును, దయానూదకములయిన కన్యలు
 గలవాఁడును, సీత మనోరథస్వరూపుఁడును, అద్దమువలె నిగనిగలాడుసీతచెక్కుల
 యందుఁ బ్రతిభవించువాఁడును, అగురాఘవరాముని నెప్పుడును నమస్కరింతును.

శ్లో. రామం శ్యామాభిరామం రవిశశినయనం శోటిసూర్యప్రకాశం
 దివ్యం దివ్యాస్త్రపాణిం శరముఖశరధిం చారుకోదండచాన్తమ్,
 కాలా కాలాగ్నిరుద్రం రివుహుజహనం విఘ్నవిచ్ఛేదదక్షమ్
 భీమం భీమాట్టహాసం సకలభయహరం రామచంద్రం భజేఽహమ్.
 ము. శరచాపోజ్జ్వలహస్త శత్రుకులనిస్తారుగ సహస్రాంశుకో
 టిరమాభ్రాజతు వార్ధికోషణునిఁ శోటిరాధ్యుజంబ్రార్కభా
 స్ఫురదక్షిద్వయు విఘ్నసంహరు ఘనశ్యామాంగు భీమాట్టహా
 సరసోద్దీపితృ సాధ్వసావహు రఘుశస్వామిగ భజంతృగ మదిన్.

తా. పల్లనివాఁడును, మనోహరుఁడును, సూర్యచంద్రులు శేత్రములుగా గల
 వాఁడును, శోట్లకోలఁది నూర్వ్యుల వెలుంగువంటి వెలుంగుగల వాఁడును, దివ్య
 మూర్తియు, దివ్యాస్త్రములు హస్తమునఁ గలవాఁడును, సముద్రుని రాజాగ్రము
 నకుఁ దెచ్చినవాఁడును, చక్కని విల్లు వట్టినవాఁడును, కాలస్వరూపుఁడును, కాలా
 గ్నిరుద్రస్వరూపుఁడును, శత్రువంశములను వంశముల (వెరుళ్ళను) దహించువాఁడును,
 భక్తులవిఘ్నములను ఛేదించు వెలిఁగిన వాఁడును, శత్రుభయంకరుఁడును, భయమును
 గలిగించు నట్టహాసము చేయువాఁడును, ఎల్లభయములను హరించువాఁడును అగు
 శ్రీరామచంద్రుని నేమించుచుండును.

శ్లో. రామచంద్ర చరితాకథామృతం, లక్ష్మణగ్రజ గుణానుకీర్తనమ్,
 రాఘవేశ తవ పాదసేవనం, సంభవంతు మమ జన్మజన్మ ౨౩
 య. రామ భవత్కథామృతము శ్రవ్యతః శోలఁగ నామకీర్తనం
 ప్రేమ నొనర్ప నీదుగుణశీలలు సం స్మరణంబు నేయ మే

భామతి నీమపావనపదద్యయసేవ యొనర్చునట్లుగా

మామకజన్మజన్మముల + మానక సత్కృత నిమ్మ వేడెదన్.

తా. రామచంద్రా! నాకుఁ బ్రతిజన్మమునందును నీచరిత్రకు సంబంధించిన-
అమృతమువంటివికథ వినుచుండుటయు, అట్టివాగ్రహ! నీగుణములను గొనియాడు-
చుంటయు, రాధుడే! నీపాదములను నేదించుచుంటయు సంభవించుచుండుగాక!

శ్లో. రామో మత్కులదైవతం సకరుణం రామం భజే సాదరం

రామేనాభలభ్యోరపావనిహతీ రామాయ తస్మై నమః,

రామా న్నాస్తి జగత్త్రయైకలనులభో రామస్య దాసోఽస్యహం

రామే వ్రీతి రతిన మే కులగురో! శ్రీరామ! రమ్యస్య మామ్. ౨౪

ఉ. రాముఁ డభీష్టదైవతము + రాముని భావనఁ జేయుచుండు శ్రీ

రామునిచేత మద్దురితరాసు లడంగును రామభర్తృ

శ్రేయ సమస్కరింతు రఘువీరునికంటఁ బరుండు లేడు శ్రీ

రామున శ్రీను దానుఁడను + రామునియందున భక్తి నా కగున్.

తా. రాముఁడు మాచంకమునకుఁ జేపుఁడు. దయాళుఁడయినరాముని సాదర
ముగ నేదించెదను. రామునిచే భయంకరములయిన నాయొల్ల పాపములను తొలఁగిం-
పఁబడును. పరబ్రహ్మస్వరూపుఁడయినరామునికొఱకు నమస్కరింతును. ముల్లోకము
లను రాముని కంటఁ గులభుఁడు లేడు. నేను రామునకు దానుఁడను. రామునియను-
చు నా శాంతయుఁ బ్రీతి గలదు. మాకులగురువ వగురామా! నన్ను రక్షింపుము.

శ్లో. శ్రీరామచంద్ర తవ కీర్తినురద్రుమస్య

తారాగణ స్సమనసః ఫల మిందులించుమ్,

మూలం ఫణాఫణిగతం గగనంచ మధ్యం

కాభా దిశో భువనమండల మాలవాలమ్.

౨౫

ఉ. రామునికీర్తి కల్పకము + రమ్యనుమంబులు తారకల్ సుధా

భాముఁడు తత్ఫలంబు విదిశితం బగుకాఖలు దిగ్వితానముల

భూమియప్రోది భోగివతిఁమూలము మధ్యము పుష్కరం బగు

రాము నుతింప నేరికఁ డరంబు కరం బతిభక్తిఁ గొల్పెదన్.

తా. శ్రీరామచంద్రా! నీకీర్తి యెడలి కల్పవృక్షమునకుఁ జాక్కలే పూవులు.
చంద్రునింబము ఫలము, అనంతండు మాఁకటివేయ. ఆకాశము మధ్యభాగము.
దిక్కులు కొమ్ములు. భూలోకము పాడు.

శ్లో. వైదేహీం ముదితోఽభిజాతపులకాం గాఢం సమాలింగయన్

వామేన స్తనచూడుకం పులకితం వామం కరేణ స్పృశన్,

తత్త్వం దక్షిణాపాతినా కలితయా చిన్నదయా బోధయా
రామా మారుతినేవిత స్సరతు మాం సామ్రాజ్యసింహాసనే ౨౬

శా. సీతా మోదము నొంద వామకరనంశ్చైవంబు గావింపుచుగా
వీరిగా దత్తుచు మంటి దక్షిణపుఁబాఁజిగా దత్త్వముఁబెల్పుచుగా
వాతోత్పన్నునిసేవ గైకొనుచు సాసందంబునగా లోకవి
ఖ్యాతిగా బంబముఖాసనముఁ దగురాకమాధీశుఁ బ్రార్థించెదన్.

తా. సామ్రాజ్యసింహాసనమందుఁ గూర్చుండి యెడనుతోడపయిని ఎడలు
పువ్వువలెనుండఁగాఁ గూర్చుండియున్న సీతను సంతోషించుచు పెడనువాచాపుచే
గాథముగఁ గాఁగించుకొనుచు, ఎడనుచేతితోఁ బువ్వువలెనుండఁగలవామ్రసాగ్ర
మును స్పృశించుచు, పడిచేతితోఁ గూర్చుబడిన జ్ఞానముద్రచేఁ దత్త్వమును బోధిం
చుచు, అంజనేయునిచే నేవలంబడుచున్న రాముఁడు నన్ను స్మరించుచుండుఁగాక!
శ్లో. వామాంకస్థితజానకిం పరిలసత్కీడందదందం కరే

చక్రం చోర్ధ్వకరేణ వాపాయుగళే శంఖం శరం దక్షిణే,
విభ్రాణం జలజాతపత్రనయనం భద్రాద్రిమూర్ధ్ని స్థితం
శీయారాదివిభూషితం రఘుపతిం రామం భజే శ్యామలమ్. ౨౭

మ. శరచాపాబ్జరథాంగముల్ శర దతుఁఁఁబ్రస్తాప్త మై యుండ ను
స్థిరవామాంకమునందు సీత నియతిగా * నేవలంబ భద్రాద్రిపై
నిర పై నట్టిసరోజనేత్రుఁ బరు యోగింద్రేంద్రనంస్తుత్య భా
సుర శీయారవిభూషణుగా దలఁచెడగా * శుద్ధాంతరంగంబునన్.

తా. ఎడనుతోడపయిఁ గూర్చున్న సీతను, ప్రకాశించు ధనుర్బంధమును, ఎడను
పై పువ్వువలెనుండిచేతను, మీఁదిచేతను చక్రమును, పడిపై పువ్వువలెను మీఁదిచేతను
శంఖమును, మీఁదిచేతను బాణమును పట్టుకొని, భద్రగిరిశిఖరముపై నున్న వాఁడును,
తానురలవంటికన్నులుగలవాఁడును, భుజీ ద్రులు మొదలగు నగలచే నలంకరింపఁబడిన
వాఁడును, రఘువంశపాలకుఁడును, నల్లనివాఁడునునగు రాముని నేవలంచెదను.

శ్లో. వామే భూమిసుతా పురస్తు హనుమా న్నశ్చా త్సమిత్రాసుర
శ్శత్రుఘ్నా భరతశ్చ పార్శ్వదళయో ర్వాయాదిగోతేష్వపి,
సుగ్రీవశ్చ విభీషణశ్చ యువరాట్ తారాసుతో జాంబవా
మధ్యే నిలసరోజగోమలరుచిం రామం భజే శ్యామలమ్. ౨౮
మ. తనవామాంకమునందు సీత చెలువొందగా వెన్న సొదిత్రి పా
వనియుగా ముంగల శత్రుఘ్నాభరతుల్ పార్శ్వంబులగా భానునం

దననీలాంగదముఖ్యులన్య మగుదిక్ శిష్టానంబులం దుండఁగా
భుననీలాంగుఁ దదంతరస్థితు మదిఁ గాంక్షింతు రామప్రభున్.

తా. ఎడమవయపున నీతయు, ఎదుట నాంబానీయుఁడును, తెనుక లమ్మలుఁ
డును, భరతశత్రుఘ్నులు సార్వభౌమములయందును, వాయుమాలమొదలగు నాలుగు
మూలలదళములయందు, సుగ్రీవుఁడు, విభీషణుఁడు, యువరాజు తారకాదురు అగు
నంగదుఁడును, కాంబవంతుఁడును నేవించుచుండఁగా అక్షయపద్మమధ్యమనఁ
గూర్చుండియున్నవాఁడును, నల్లఁగలవనలె మృదువయిన శరీరకాంతిగలిగి నల్లని
వాఁడును అగురాముని నేవించెదను.

శ్లో. వైదేహీసహితం సురద్రుమతలే హైమే మహామంటపే
మధ్యేభ్రుష్పక మానస మణిమయే వీరాననే సంస్థితమ్,
అగ్రే వాచయతి ప్రభంజనమతే తత్త్వం మునిభ్యః పరం
వ్యాఖ్యాంతం భరతాదిభిః పరివృతం రామం భజే శ్యామలమ్ ౨౯
౧౦. భాసురకల్పమూలమున శి భర్తృగృహంబునఁ బుష్పకాంతరే
పాసితనూర్నరత్నమయశివంచముఖాననమందు ముఖ్యవీ
రాననుఁ డై సతీసహితుఁ శి డై పరతత్త్వము సోదరాన్నితం
డై సరస న్నరుత్సృతసశిమర్చితుఁ డై నవిభుఁ భజించెదన్.

తా. కల్పవృక్షమునడను కొప్పబంగదమంటపమున, పుష్పకముమధ్యను, మణి
మయముయినపీటపయిని వీరాననమువేసికొని కూర్చున్నవాఁడును, ఎదుటను గూర్చుం
డి, అంబానీయుఁడు చదుపుచుండఁ బరతత్త్వమును మునులకుఁ బ్రకటించుచున్న
వాఁడును, భరతాదులచేఁ జాట్టువాఱుకొనఁబడినవాఁడును నల్లనివాఁడును అగురా
ముని నేవించుచుందును.

శ్లో. వైదేహీం పరిరభ్య జాతపులకాం లజ్జావతీం సుస్తాతాం
కాంచీనూపురహారకంకణలసత్కర్ణావతంసోజ్జ్వలామ్,
కస్తూరీకునసారచర్చితకుచాం చంద్రాననాం శ్యామలం
కండర్పాధికసుందరం రఘుపతిం శ్రీరామచంద్రం భజే. ౩౦
చ. దరహాసితాననఁ పులకితఁ భునసారమృగీమదాగరు
స్ఫురదనులేపనఁ గనకశిఖామణిభూషితః బూర్ణచంద్రుం
దరవదనఁ విదేహునిసుతఁ మది రంజలఁ జేయునట్టికం
భరసమవర్ణు నంగజశశితప్రతిమానుని రాము నెన్నెదన్.

తా. ఒడలుపులకరించినదియు, సిగ్గుగలదియు, చిలునగపుగలదియు, మొల
నూలు, అందలు, హారములు, కంకణములు, ప్రకాశించుకర్ణ భూషణములు మొదలగు

నగలచే బ్రతాపించుచున్నదియు, సునములయందుఁ గన్పూరికదూరమిశ్రిత మయిన చందనపుఁబూఁత గలదియు, చంద్రునివంటి యెఱ్ఱముగలదియు అగునీతను కాఁగి లించుకొనియున్నవాఁడును, మన్మథునికంటెను ఎక్కువచక్కనివాఁడును, రఘు వంశపాలకుఁడును, చామనచాయవాఁడును అగుశ్రీరామచంద్రుని నేమిచెడను.

శ్లో. పైదేహీరమణం విభీషణవిభుం విష్ణుస్వరూపం హరిం
విశ్వోత్పత్తివిపత్తిపోషణకరం విద్యాధరై రర్చితమ్,
పైరిధ్వంసకరం విరించిజనకం విశ్వోత్పత్తకం వ్యావకం
వ్యాసాంగీరసనారదాదివిమతం పంచామహీ రాఘవమ్. ౩౧

చ. జనకసుతాధినాథు రివృత్తైత్రు సురాధ్వితు సర్వలోకసం
జననవినాశకారణః బ్రహ్మచరీత్రు విభీషణవసు
ననకనందనాద్యఖలశనన్తునిసన్నతు విష్ణురూపుని
వనరుహసూతితండ్రి రఘుశివర్యు హరిః కరణంబు వేదెడన.

తా. నీతను సంసారపఞ్చాయువాఁడును, విభీషణునికీ రాజ్య మిచ్చినవాఁడును, విష్ణుస్వరూపుఁడును, భక్తులతాపత్రయమును హరించువాఁడును, ప్రపంచమునుత్పత్తి స్థితిసంహారములు చేయువాఁడును, విద్యాధరులచేఁ బూజింపఁబడువాఁడును, శత్రు పులను ధ్వంసముచేయువాఁడును, బ్రహ్మను గన్నవాఁడును, ప్రపంచస్వరూపుఁ ఁడును, వ్యావకుఁడును, వ్యాసులు, ఆంగీరసుఁడు, నారదుఁడు యెందలగువారిచే న్నులంపఁబడువాఁడును అగు రాఘవరామనిగూర్చి నమస్కరించుచుండుము.

శ్లో. పైదేహస్య పురే వివాహసమయే కల్యాణవేద్యంతరే
సామూదే విమలేందురత్నఖచితే పీతే వసంతౌ శుభే,
శృణ్వంతో నిగమాస్తతత్త్వవిదుషా మాశీర్షిర స్సాదరం
పాయాస్తాం సువధూవరా రఘుపతి శ్రీహసన్తే చానిశమ్. ౩౨

చ. పరిణయవేళ పైధిలస్యశాలగృహంతరరత్నవేదిక
సురుచిరవేదవిద్విబుధశీసూక్తులు విందు నమించితంబుగాఁ
బరఁగు వధూవరత్వమున శిఖానిలి భూవరసేవ్యులైనయా
ధరణీసుతారఘూద్వహులుచారమతి ముముఃజ్ఞాతు రెవ్వఁడున్.

తా. మిథిలానగరమున, పెండ్లివేళను, పరిమళించుచున్న పెండ్లి చరితమీదను నిర్మలచంద్రకాంతమణిఖచితముయిన పెండ్లి పీటపైని గూర్చుండి, ఉపనిషత్తులతత్త్వ మునెఱిగిన పండితుల-ఆశీర్వాదవాక్యములను సాదరముగ వినుచున్నవారును, ఆదర్శ వంశకులును అగుశ్రీసీతాదేవియు, శ్రీరాముఁడును నుచారమీయరుగాక!

శ్లో. అనితకమలభాసా భానయంతం త్రిలోకీం
 జశరభకులదీపం దైవతాంభోజభానుమ్,
 దినకరకులబాలం దివ్యకోదండసాణిం
 కనకఖచితరత్నాలంకృతం రామ మిహే.

33

మ. ఘననీలాంబుజతాంతిదేహం భువనైశ్చకభాగితం దేవతా
 వనజాతాంబుజమిత్ర భానుకులభాగస్యత్కిరీసాంద్రం శరా
 సన బాణోజ్జ్వలమాస్తు రత్నవిలసత్సేవర్ణనద్యామణం
 మునిసంస్తు త్యచరిత్ర చాశరథి రాముం గొల్తు నెల్లప్పుడున్.

తా. నల్లఁగలువవంటియొడలితాంతిచే ముల్లోకములను ప్రకాశింపఁజేయు
 చున్నవాఁడును, జశరఘనవంశమునకు దీపమువంటివాఁడును, దేవతలెఱది పచ్చ
 మొలక చూర్మిఁడును, సూర్యవంశపువాఁడును, దివ్యభవపును ధరించినవాఁడును,
 రత్నఖచితమొలయన బంగారువగలచే నలంకృతుఁడును అగురాముని స్తుతింతును.

శ్లో. నుస్మిగ్ధం నీలకేశం స్ఫుటమధురముఖం నుండరఘ్రిలలాటం
 దీప్తాతం చారునాసాపుట మమలమణిశ్రేణికాదంతపత్తీమ్,
 వింభోన్దం కంబుకంశం కఠినతరమహారస్క మాజానుబాహుం
 ముష్టిగ్రాహ్యవలగ్నం వృథుజఘన ముచారోరుజంఘాంఘ్రిమిహే.

ఉ. చారువికాలనేత్ర విలసన్తధురానను నీలకేశు శృం
 గారలలాటు దీప్తకరుఁ శంబుగళుఁ రమణీయనాసికుఁ
 క్రూరభుజాంతరఁ సరసతకుండరడుఁ దనుమధ్యనుండరఁ
 సారససైకతాంఘ్రివిలసన్జఘనుఁ రఘురాముఁ గొల్చెదన్. 34

తా. ఇంద్రులమణివలె నిగనిగలాడుచునుగలవాఁడును, నల్లనిబాట్టుగలవాఁ
 ఁడును, స్ఫుటముగ మధురముగ నుండుమొగముగలవాఁడును, చక్కనిచోమలు నుడు
 ఁ గలవాఁడును, పెద్దకన్నలు గలవాఁడును, సొగసుయన ముక్కుపుటములు గల
 వాఁడును, వక్రాలవయవవంటి దంతములవంత్రిగలవాఁడును, దొండవండువంటి పెదవి
 గలవాఁడును, శంఖమువంటి శంతముగలవాఁడును, మిగుల కఠినమై వికాలమయిన
 తోమ్యుగలవాఁడును, తూఁకాళ్ళను మట్టు చేతులుగలవాఁడును, పిడికింటఁ బట్టఁ
 దగిన నడుముగలవాఁడును, విస్తరించిన నీలుఁడులు గలవాఁడును, ఉచారములయిన
 తోడలు, పిక్కలు, పాదములు గలవాఁడును అగురాముని స్తోత్రముచేయుచుండును.

శ్లో. పంచామసే మసేకానచండకోదండఖండనమ్,
 జానకీహృదయానందచందనం రఘునందనమ్.

3

చ. జలనిధివేష్టితాఖిలరతిసాభృదహీంద్రవిభాషణాదితో
జ్వలహరచాపఖండనవిశాలభుజాబలశాలిః॥ దయా
జలధిః భూమిజాహృదయఃసారసహేలిః శీలికిః మహా
బలతనయాద్భుతాంఘ్రివవఃపద్మనకుః శరణం హానర్చ్యదన్.

తా. ఎవ్వరును ఎత్తఁజాలనియీశ్వరునిదొడ్డనింటిని నిజీచినవాఁడును, నీత
మనసున కానందము గలిగింపఁ జందనమువంటివాఁడును, రఘువంశము వానందింపఁ
జేయువాఁడును అగురామునకు వందనములు చేయుచుండుము.

శ్లో. జానాతి రామ! తవ నామరుచిం మహేశో
జానాతి గౌతమసుతీ చరణప్రభావమ్,
జానాతి దోర్బలవరాక్రమ మిశచాపా
జానా త్యమోఘుపటుబాణగతిం పయోధిః.

౩౬

ఉ. తారకనామమంత్రరుచి ధమ్మసుతారమణం డెఱుంగు నీ
పావనపాదపంకజప్రభావ మహాల్య యెఱుంగు మిక్కిలి
జేవరదోర్బలంబు శివఃజేవునిచాప మెఱుంగు నీదుమే
ధావిభవంబు గల్లుశరఃధాటి సముద్రుఁ డెఱుంగు రాఘవా.

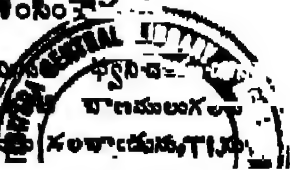
తా. రామ! నీనామమరుచి యీశ్వరుఁడను, నీపాదప్రభావమును అహల్య
యు, నీచాపబలవరాక్రమముల నీశ్వరభనుక్కును, అమోఘమును సమర్థము నయిన
నీబాణగతిని సముద్రుఁడును ఎఱుంగుదురు.

శ్లో. దివ్యస్యందనమధ్యగం రణరణచ్ఛాపాన్వితం భీషణం
కాలాగ్నిప్రతిమానబాణకలితం ఘోరాస్త్రతూణీద్వయమ్,
సుగ్రీవాంగదరావణానుజమరుత్పుత్రాదిసంసేవితం
రామం రాక్షసవీరతోటిహరణం రక్షాంబుజాత్మం భజే.

౩౭

తా. సారస్యందనమధ్యగుఁ రణరణచ్ఛాపాన్వితం రాఘవుఁ
ఘోరాగ్నిప్రతిమానబాణకలితం ధ్రువాస్త్రతూణీద్వయమ్
సూరాత్తోద్భవరావణానుజమరుత్పుత్సాన్వాదిసంసేవితం
వీరుఁ రక్షసరోజనత్ప్ర హతవిఃద్వేషం బ్రశంసిం

తా. దివ్యరథముమధ్యను గూర్చున్నవాఁడును, దివ్యనిధి
భనువుగలవాఁడును, శత్రుభయంకరుఁడును, ప్రళయాగ్నిప్రతి
మానులంగల
డును, భయంకరములయిన ఆస్త్రములతోడియమ్ములపాదాత్మి
గలవాఁడును.

పుడు, అంగదుడు, విభీషణుడు, అంజనేయుడు యెడలగువారిచే నేనింపఁబడ
వాడును, శోటకొలఁదిరాక్షసవీరలను సంహరించినవాడును, ఎఱ్ఱదామరశ్రేణుఁ
డంటికప్పులుగలవాడును అగురాముని నేనించుచుండును.

శ్లో. బ్రహ్మచార్యమరసిద్ధజన్మభవనం యన్నాభివంశీరుహం
శ్రీనిర్వాణనిశేతనం యదుదరం లోతైకకయ్యాగృహమ్,
యద్వక్ష్యః కమలావిలాసభవనం యన్నామమంత్రం సతాం
వాసాగార మఖండమంగళనిధిః పాయా త్స నో రాఘవః. ౩౮

ఈ. ఎవ్వనినాభివద్దము రఃపీఠా విధిముఖ్యులజన్మకారణం
బెవ్వనివత్తు మిందిరకు + నిం వగునట్టివిలాసమందిరం
బెవ్వడు ముక్తికి సదన + మెవ్వఁ డశేషజగద్విధాయకుం
డెవ్వనినామ మెంతయు ముగిసేవ్వరు లారఘురాముఁ గొల్చెదన్.

తా. ఎవనినాభివద్దము బ్రహ్మదిడేతలకును సిద్ధులకును పుట్టినిల్లా, లక్ష్మీకిగుఱ
మందిరమయిన యువనియువరము ప్రళయదశ నెల్లలోకములకును శయనగృహమో,
ఎవ్వనివత్తులము లక్ష్మీకి విలాసగృహమో, ఎవనినామమంత్రము సత్పురుషులవా
గుట్టానమో, అనంతములైన మంగళములకు నిధానమయిన ఆరాముఁడు మమ్మును
పాలించు చుండునుగాక.

శ్లో. శృంగారం క్షితిసందినివిహరణే వీరం ధనుర్భంజనే
కారుణ్యం బలిభోజనేఽద్యుతరసం సింధౌ గిరిస్థాపనే,
హాస్యం శూర్పణఖాముఖే భయవహే బీభత్స మన్యాముఖే
రాద్రం రావణమర్దనే మునిజనే శాంతం వపుః పాతు నః. ౩౯

మ. ధరణీపుత్రి మునీంద్ర శంకరధనుర్ + వైత్యాది లంకాపురి
శ్వర వైరోచన రావణానుజలక + సాధారణప్రాధిచే
వరశృంగారము శాంత వీర భయ బీభత్సాద్యుత్సృంబులక
గరుడా హాస్యరసంబు లుప్పతిలురాశ్లాత్రంబు భావించెదన్.

తా. క్షితితో నిహించునపుడు శృంగారరసప్రధానమును, శిథిలివిల్లు విఱుచు
నపుడు వీరరసప్రధానమును, కాకాసుయినివిషయమునఁ గరుణరసప్రధానమును,
గుఱుద్రములోఁ గొండలు నేయించి నేతువు గట్టునపు డద్యుతరసప్రధానమును,
యప్పనాకొలుకునట్ల హాస్యరసప్రధానమును, భయంకరమయినయితర స్త్రీలమంఖ
మున బీభత్సరసప్రధానమును, రావణగుంపోరమున రాక్షసప్రధానమును, ముని
సంభుమునిమయమున శాంతరసప్రధానమును అగురామునిశరీరము మమ్ముఁబాలించెడిని.

శ్లో. మూలా రామో మత్పితా రామచంద్రో
భ్రాతా రామో మత్సఖా రాఘవేశః,
సర్వస్వం మే రామచంద్రో దయాళు
ర్నాస్యం దైవం నైవ జానే స జానే.

౪౦

ఉ. రాముడై తండ్రి మజ్జనని + రాముడై భ్రాతయు రామచంద్రుడై
రాముడై మిత్రుడు స్థురుడు + రాముడై సర్వధనంబు రాముడై
రాముడై సత్సూచాకరుడు + రామునితో సరి యన్యదై వముగా
వేసులు లేను లే దనుచు + వేడ్క భజించెద నిష్టసిద్ధికిన్.

తా. రాముడు నాతల్లి, రామచంద్రుడు నాతండ్రి, రాముడు నాసోదరుడు, రాముడు నామిత్రుడు, దయాళువగురామచంద్రుడే నాసర్వస్వము. ఆయన కంటె నితరచై వమును నే నెఱుంగనేయెఱుంగను.

శ్లో. మూలే కల్పద్రుమస్యాఽఖలమణివిలసద్దత్నసింహాసనస్థం
కోదండనాఽఽశుశేనోల్లసితకరయుగేనాఽర్చితం లక్ష్మణేన,
వామాంకస్యస్తనీతం భరతధృతమహామాత్రికచ్ఛత్రాంతం
శత్రుఘ్నోచామరాభ్యాం సువిలసితకరే రామచంద్రంభజేఽహమ్.

చ. సురతరుమూలమందు మణిశోభితపీఠిని నీతతో వసిం

ప రహి సుమిత్రపుత్రకుడు + మూర్ధణచాపము లంది యాయుఁగా
భరతుడు వుండరికము శుభస్థితిఁ దాల్చుగ శత్రుఘ్నాది చా
మరములు వీవఁ జెన్నగుసమస్తజగత్ప్రభు రాము నెన్నెదన్.

తా. కల్పవృక్షమునంద రత్నములచేతఁ బ్రకాశించుచున్న రత్నసింహాసనము నఁ గూర్చున్నవాఁడును, ఖలరూపులచేఁ బ్రకాశించుచేతులంగల లక్ష్మణునిచేతను పూజితుఁడును, ఎడమతోడఁపైని నీతను గూర్చుండఁబెట్టుకొన్నవాఁడును, భరతుడు పట్టిన గొప్పముత్యాలగుడుగుచే మనోహరుఁడును, శత్రుఘ్నుడు రెండుచేతుల విం జామరలు పూని కొల్పించుండఁ నొప్పువాఁడునుగను రాముని భజించెదను.

శ్లో. వామే కోదండదండం నిజకరకమలే దక్షిణే బాణ మేకం

వశ్చాద్యాగే చ నిత్యం దధతే ముఖమతం చాపహారిరభారమ్,
వామేఽవామే లగద్భ్యాం సహమిలితతనం జానకీలక్ష్మణాభ్యాం
రామం శ్యామం భజేఽహం ప్రణతజనమనఃభేదవిచ్ఛేదదక్షమమ్.

చ. ఇగుగడలందు లక్ష్మణమహిమతలుం జెలువొందఁ దూణముగా
శరము శరాసనంబు వరుసగా జరమాంగకరంబులందు వి

స్ఫురతః దనర్ప భక్తజనప్రేంజవిబద్ధరుః జై నరామభూ
వచుః జగద్గురుండు భగవంతుః దనంతుఃడు నన్నుఁబ్రోవుతన్.

తా. ఎడమచుం న తనహస్తవద్భయన భసుర్దంపమును, కుడిచేత నొకళరము
ను, కెనుకను నిత్యమును ఇష్టమయిన భసుగ్గును, అమృతలసాదులను ధరించుచున్న
వాఁడును, ఎడమవడివయపులను ప్రకాశించుచున్న నీతాలమ్మలులతోఁ గూడియుండు
శరీరముగలవాఁడును, నల్లనివాఁడును, నమస్కరించువారినునమ్ములకుఁ గలుగుకష్ట
ములను దొలఁగింప శక్తుగలవాఁడును అగురాముని నేరించుచుండును.

శ్లో. అంభోధరశ్యామల మంబుజాత్మం
ధనుర్ధరం బద్ధజటాకలాపమ్,
పార్శ్వద్వయే లక్ష్మణమైథిలీభ్యాం
నిశేవ్యమాణం ప్రణమామి రామమ్.

౪౩

మ. శరదశ్యామలగాత్రుఁ బార్శ్వయుగళశ్శిష్టానావనీజానుజా
గురుతాస్త్రాంశుజటాకలాపు విలసత్కీదండహస్తా బరా
త్పరుఁ బంకేరువాపత్రనేత్రుఁ గరుణాపాత్రుఁ బుధస్తాత్రు భే
దరసన్నిత్రు సురారిజైత్రు రఘువంశస్వామిఁ గీర్తించెదన్.

తా. మేఘమువలె నల్లనివాఁడును, తామరలవంటికన్నులుగలవాఁడును, భసు
ర్దంపమును, హస్తఃబద్ధజటాకలాపముగలవాఁడును, ఇరుప్రక్కలను నీతాలమ్మలు
చే నేరింపఁబడువాఁడును అగురామునిగూర్చి నమస్కరించుచున్నాను.

శ్లో. కోదండదీప్తగురు మప్రమేయం సలక్ష్మణం చాశరథిం దయాళుమ్,
అజానుబాహుం జగదేశవీర మనాథనాథం రఘునాథ మీదే,
మ. గురుకాయణ్యవయోనిధాను విలసత్కీదండదీప్తగురుఁ
వరకల్యాణగుణాకరఁ శుభకరఁ శైలేహీసంయుక్తు చా
శరథిఁ లక్ష్మణనేత్ర్య నా ర్తజనరత్నాదత్తదీప్తాకరుఁ
బరు నాజానుకరుఁ జగద్గురు వారిఁ భక్తిఁ బ్రశంసించెదన్.

తా. కోదండదీప్తగురుఁడును, అప్రమేయఁడును, లక్ష్మణసహితుఁడును, దశ
రథునికుమారుఁడును, దయాళుఁడును, అజానుబాహుఁడును, జగత్తులలో శేఖరియఁ
డును, దిక్కులేనివారి నాధుఁడును అగురఘువంశనాథుని రాముని నుతించెదను.

శ్లో. కర్పూరాంగవిలేపనం రఘువనం రాజీవనేత్రం ప్రభుం
కస్తూరీనికరాకృతిం ఖరదృతిప్రధ్వంసినం శ్రీ వారిమ్,

కందర్పాయుధతోఽనుందరతనుం కామారినేవ్యం గురుం
తాంతాకామద మప్రమేయ మమలం సీతాసమేతం భజే. ౪౫

మ. ఘనకర్పూరవిలేపనా రఘువరుః | గామారినేవ్యః ఘనా
ఘనగాత్రః సరసీజనేత్రః ఖరరక్షకాళు రాముః సనా
తనుః గండర్వశతో త్రమాకృతిని గాంతాకామదుః శ్రీహరిః
జనకత్పరమితాత్మజాననసరోజితాతార్కు భావింశెదగ్.

తా. కర్పూరముతోఁబడినందనమును మేనఁ బూసికొన్నవాఁడును, తామరల
పంటి కన్నులుగలవాఁడును, నిగ్రహానుగ్రహసమర్థుఁడును, కన్దూరిపప్పుపంటి యాకా
రముగలవాఁడును, ఖరామరచైత్ర్యమును ధ్వంసముచేసినవాఁడును, శ్రీహరియు, శోభి
తమఁదెనున్నగులకంటెను చక్కనికరీరముగలవాఁడును, శివునిచే నేమింపఁబడువాఁ
డును, లోకగురుండును, స్త్రీలవలె గామమును గలిగించువాఁడును, అప్రమేయుఁ
డును, నిర్మలుఁడును, సీతతోఁ గూడినవాఁడును అగురఘురాముని నేమింతును.

శ్లో. నీలాబ్జబృందసదృశం పరిపూర్ణ దేహం

దిక్పాలకాదిసురసేవితపాదపద్మమ్,

సీతాంబరం కనకకుండలశోభితాంగం

సీతాపతిం రఘుపతిం సతతం భజామి.

౪౬

మ. మృగనాభీనిభకుండరాంగు భవనశివైత్రుః బవిత్రుః లస
న్నిగమాంతార్థవిచారచర్య నుతపాణినాథుః వీతాంబరః
దిగధీశానముఖామరావసుని ధాశ్రీపుత్రికాధీశ్వరుః
భగవంతు స్సః సమందలభరణ సంభావించు నశ్రాంతమున్.

తా. నల్లనిమేఘములతో సమానుఁడును, పరిపూర్ణ మయిన దేహముగలవాఁ
డును, దిక్పాలులు మొదలయినదేవతలచే నేమింపఁబడు పాదపద్మములు గలవాఁడును,
వచ్చనివస్త్రము గలవాఁడును, బంగారుకుండలములచే శోభిల్లునంగములుగలవాఁడు
ను, సీతాపతియు నగురఘుపతిని రాముని సదా భజించుచుండును.

శ్లో. భర్తృబ్రహ్మచేంద్రముఖ్యదివిజప్రాచత్కిరీటాగ్రసం

సర్గానేకమణిప్రభాకరసహస్రాభం వదాంభోదహే,

దుర్గానంతతసంస్తుతాంఘ్రికమలం దుర్వారోదంశినం

గంగావిన్ఘటమౌహినీమానసహరం కల్యాణరామం భజే. ౪౭

తా. భర్తాంభోజభవేంద్రముఖ్యదివిజప్రాచత్కిరీటాగ్రసం
సర్గానేకమణిప్రభాకరసమంతచత్పాదపంజరముఁ

దుర్గానంతరసన్నతాంఘ్రియుగభుజాః + దోషాపహుః మానిరా
ద్వర్ణవస్తుతః శంభుమానసపాదభాః + వైకుంఠః ప్రార్థించెదన్.

తా. తన పాదపద్మమలయందు, శివుఁడు బ్రహ్మయింద్రుఁడు మొదలయిన
దేవతలయొప్పునునరీటిమలకొనభసంబంధముగల మణులచేతను నేలకొలఁచినూద్యుల
ప్రకాశమవంటిప్రకాశము గలవాఁడును, దుర్గాదేవిచే నుచా కొనియాడఁబడుపాద
పద్మములు గలవాఁడును, శత్రులకు దుర్వారమయిన భనువుగలవాఁడును, గంగా
భయముననును హరించినవాఁడును అను కల్యాణరాముని నేదించెదను.

శ్లో. అగ్రే ప్రాంజలి మాంజనేయ మనిశం వీరం చ తారానుతం
పార్శ్వే పశ్చిముఖానుజం పరిసరే సుగ్రీవ మగ్రాననే,
వశ్చ ల్లక్ష్మణ మంతిశే జనకజాం మధ్యే స్థితం రాఘవం
చింతామాలికయా లిఖంతి సుధియ శ్చిత్రేషు పీఠాంబరమ్. ౪౪
చ. వననజాఁ దంగదుం దెమటఁ + ప్రాంజలు లై వినుతింపఁ జెంగటఁ
రవిసుతరావణానుజాలు + రంజల పెన్న సుమిత్రనూనుఁ జా
యవనితనూజ చేరువను + హర్ష మెసంగఁగ సింహాపీఠిరు
కవనజకర్ణికఁ పెలయుఁమాధవుఁ జిత్రములొఁ దలంచెదన్.

తా. ఎదుటను చేతులు జోడించియున్న యాంబరేయుని, ప్రక్కను వీరుఁ
డైనయంగదుని, సమీపమున విభీషణుని, అగ్రానమున సుగ్రీవుని, వెనుకను లక్ష్మ
ణుని, సమీపమున సీతను, మధ్యను పీఠాంబరుఁడైయున్నరాముని పండితులు తమ
చిత్రఫలకములయందు ధ్యానమునునంచెనొ వ్రాయుచుందురు.

శ్లో. శి.రాంభోనిధిమధ్యనర్తిని సితే ద్వీపే నువర్ణాచలే
రత్నోల్లాసితకల్పభూరుహతలే జాంబూనదే మంటపే,
తేజోభ్రాజితవేదిశే నురచిరే మాణిక్యసింహాసనే
హేమాంభోరుహకర్ణికోపరితలే వీరాననన్ధం భజే. ౪౫

మ. తెలివీవిఁ గనకార్చి దుగ్ధనిధి సుదీప్తామరానోకహ
స్థబాంబూనదమంటపంబున విభాశ్వుడ్యేదికారంజితో
జ్వలసింహాసనజాతయావమయకంఠజాతస్ఫురత్కర్ణికా
స్థలి వీరాననయుక్తుఁడైన రఘువంశకన్వామిఁ గీర్తించెదన్.

తా. పాలసంద్రముమధ్యమున్న శ్వేతద్వీపమున బంగారుకొండపైని రత్నముల
చేఁ బ్రకాశించు కల్పవృక్షముండను, బంగారుమండపమున, తేజముచే వెలఁచు
చుండు వేదికపైని చక్కనిరత్నసింహాసనమునందు బంగారుపద్మమునందలి కర్ణికపైని
వీరాననము నేకికొని హర్షుండురాముని నేదించుచుండెదను.

శ్లో. దోర్దండేన చ కుండలీకృతమహాకోదండచంపాశ్చ
ద్దుర్వారై రవికోటితుల్యనిశితై ర్భ్రష్టాదిదేవస్తుతైః,
సుగ్రీవాదినః ప్రవాసరవరా నాజ్ఞావయంతం గిరా
దైత్యా తాడయ తాడయేత్యనువదం శ్రీరామచంద్రం భజే.
మ. కరదండంబునఁ గుండలీకృతమహాకాంక్షానోన్ముక్తభా
స్వరకోటిప్రకటప్రభానిశితదుఃస్వారంబు లై వద్దజా
మరసంస్తుత్యములై నబాణములచేఁ జ మర్దించుచు వేగ వా
నరసంఘంబులతోడ దైత్యవసులఁ జ మర్దించు మర్దించుఁ డం
చు రయం బొప్పంగఁ దెల్పురామవసుధేశుం డిచ్చునిష్టార్థముల్.

తా. దోర్దండమునఁ దిహింపఁబడిన దండములును, బ్రహ్మముదలగుదేవతలచే న్ను
తించఁబడునవియు, తనబాహుదండముచేతను కుండలాకారముగాఁ జేయఁబడినగొప్ప
ధనుస్సునుండి వెలువడునవియు, వారింపరానివియునగు తీవ్రబాణములచేతను రాక్షసు
లను జంపుచున్నవాఁడును, మాటిమాటికిని కొట్టుఁడు కొట్టుఁడని సుగ్రీవాదివాన
రుల నాజ్ఞాపించుచున్నవాఁడును అగుశ్రీరామచంద్రుని నేరించుచుండెదను.

శ్లో. భూకంపం జనయ న్నభో విదళయ న్నంభోనిధిం త్రోభయఁ
దైతేయాంశ్చ విమర్దయఁ గిరివరాఁ ఖండఁ దిళః పూరయఁ,
దైదేహీ మతిమోదయఁ సకలగీర్వాణాఁ శిరఃకంపయఁ
కత్యాగో రఘురామహస్తవిలసతోద్దండచండధ్వనిః. ౧౬౧

ఉ. రామునిచావహారికుభుఁధిరావమునఁ దల లూపు దేవతా
స్తోమము దైత్యులార్తిఁ గని ఁ సోలుదు రట్లులు మ్రోయు మైథిలీ
భామిని సంతసించు వడి ఁ బ్రద్ద లగుఁ వసుధాధరంబులుఁ
భూమి చలించు నంబరము ఁ బూరటిలుఁ దిళలెల్ల ఘూర్ణిలున్.

తా. భూమిని గంపించఁజేయుచు, అకౌళమును బ్రద్దలుచేయుచు, సముద్ర
మును కలఁగించుచు, రాక్షసులను మర్దించుచు, కొండలను భేదించుచు, దిక్కులను
పురించుచు, నీతను సంతోషించఁజేయుచు, దేవతల నందఱును తలఁపఁబించుచు
రామునిచేతను ప్రకాశించుధనుస్సుయొక్కతీవ్రధ్వని కల్యాణప్రదమై యుండెను.

శ్లో. విమలకమలనేత్రం విస్ఫురన్నిలగాత్రం
తపనకులపవిత్రం చానవధ్వాంతమిత్రమ్,
భువనశుభచరిత్రం భూమిపుత్రీకళత్రం
దళరథవరపుత్రం నామ రామాఖ్యమిత్రమ్.

౫. విజయత్రయేన సురశాస్త్రవజ్రైః బలత్రివత్సరికా
 భవనముతాకళైః జనతానుతిపాత్సరి రాజపుత్ర భా
 సురసుచరిత్ర నిలమఃశిశోభితగాత్ర మహేశమిత్ర భా
 కులసత్పత్నిత్ర గుణసాంద్ర రఘూద్వహనాశ్రయించెదన్.

గా. నిత్యములయినపద్మములవంటి శైత్రములుగలవాఁడును, ప్రకాశించునట్లని
 కరములవాఁడును, సూర్యకులపవిత్రుఁడును, రాక్షసులెడినిఁకటికి మూర్ఖుఁడును,
 అది నలకు. కృష్ణుడు గలింపుచరిత్రగలవాఁడును, సీత భార్యగాఁగలవాఁడును,
 సురసుచరిత్రుఁడును అగురాముఁడనుపేరుగలమిత్రుని ననుస్మరించెదను.

౬. జనక జానకీ సాక్షా జ్ఞనకో రఘుంసదనః,
 లక్ష్మణో మిత్ర మస్తాకం శో విచారః కుతో భయమ్,
 జానకో రామచంద్రో మే జననీ జనకార్తజా,
 సామత్ప్రేముఖా స్సర్వే హరయో మమ బాంధవాః. ౫౩
 ౭. జనకః సామచంద్రుఁ డగు శి జానకీ తల్లి నుమిత్రనూతి మా
 భయము మిత్రుఁ డంగదమహాబలపుత్రవిభీషణార్కనం
 కరములు లాత్త బాంధవజనంబులు గాన విచారముకా భయం
 బులు గలుచుంబు దీనతయఁ శబోందు నె మామకమానసంబునన్.

గా. ౬౩ సాక్షాత్తు రల్లి. రాముఁడు తండ్రి. అత్తులుఁడు స్నేహితుఁడు.
 ౭౩ జనక జానకీ భయ మెంచుటకు? రామచంద్రుఁడు సామ జనకఁడు,
 సామ చంద్ర. సామమహామలనకానదీ అందఱును సామ బంధుగలు.

౮. జగత్ వికడమంత్రం జానకీప్రాణమంత్రం
 విబుధవినుతిమంత్రం విశ్వవిఖ్యాతమంత్రమ్,
 శత్రుశత్రుమంత్రం చైత్యసంహారమంత్రం
 చరివిజమంత్రం రామరామేతిమంత్రమ్. ౫౪

౯. కలకల్పినిత్రము నిశాచరజైత్రము ధారుణీనుతా
 భక్తమృత్యువం బలశిక్షిరిపాలనపాలనంబు నే
 జగజ్జలకంబు భయశవారణవారణసింహాసన్నిభం
 జగజ్జల మద్విత్తయ ముఖిలార్చివిరామము రామమంత్రమున్.

గా. ౮. జగదవిజయత్రయమున రామరామ యనుమంత్రము లోకులను బవిత్ర
 మృత్యువం. శిక్షిరామయనది, జేరకలచే గొనియాడఁబడునది. ప్రపంచమున
 చరివిజమంత్రము చైత్యులను సంహరించుమంత్రము.

శ్లో. సీతాయా దక్షిణే పార్శ్వే లక్ష్మణస్య చ పార్శ్వతః,
తస్య ధ్యే రాఘవం వందే ధనుర్పాణధరం హరిమ్.

శ్లో. చంద్రోదయం మలయచందనచర్చితాంగం
మందారపుష్పపరిపూజితపాదపద్మమ్,
బ్రహ్మాండ్ర వంశ్య మనిశం మునిబృందసేవ్యం
వందే రవిందనయనం రఘురామచంద్రమ్.

౫౫

చ. సరస విదేశారాజతనుఃసంభవలక్ష్మణయుక్తు దేవతా
తరునుమపూజితాంఘ్రినవతామరసద్వితయుః సరస్వతీ
శ్వరనురవరవృణానిజనవందితుః జందనచర్చితుః లస
ద్గుళరచాపధారుని రఘూర్వాహు రాముని నెంత నెంతయున్.

తా. సీతకుఁ గుడిచక్కను, లక్ష్మణుని కడమచక్కను వారిమధ్యను ధను
ర్పాణములను ధరించువాఁడై విష్ణుస్వరూపుఁ డయినరాముని నమస్కరించెదను. చం
ద్రునివంటివాఁడును, మలయచందనముచేఁ బూజించబడిన దేవతామగలవాఁడును, కల్ప
వృక్షపుష్పములచేఁ బూజించఁబడు పాదపద్మములు గలవాఁడును, బ్రహ్మ, ఇంద్రులచే
నమస్కరించఁదగువాఁడును, ఎల్లవృక్షము మునిసంఘముచే నేవించఁదగువాఁడును,
పద్మములవంటికన్నులు గలవాఁడును, అగు రఘురామచంద్రుని నమస్కరింతును.

శ్లో. ఇత్యౌతునందనం సుగ్రీవపూజితం
త్రైలోక్యరక్షకం సత్యసంధం సదా,
రాఘవం రఘుపతిం రాజీవలోచనం
రామచంద్రం భజే రాఘవేకం భజే.

౫౬

మ. మనువంశాంబుధిపూర్ణచంద్ర రఘురామస్వామిఁ ద్రైలోక్యపా
లను సుగ్రీవసమర్చితాంఘ్రికములుఁ + లక్ష్మీధరుఁ సత్యసం
ధునిఁ గంజాయితనేత్ర వీరు రఘునాథుఁ రాఘవుఁ రామచం
ద్రుని భక్తాంగణకల్పకంబు మది సంతోషంబునం గొల్చెదన్.

తా. ఇత్యౌతునందనుఁడును, సుగ్రీవపూజితుఁడును, ముల్లోకములను రక్షించు
వాఁడును, గత్యసంధుఁడును, రాఘవుఁడును, రఘుపతియును, కామరరవంటికన్నులు
గలవాఁడును, అగురామచంద్రు నెవ్వడును నేవించెదను. రఘువంశవలీని నేవించును.

శ్లో. బ్రహ్మమృతానందఫలప్రదాయినం
వేదాంతవిజ్ఞాననుగంధపుష్పితమ్,

శ్రీ రామకర్ణామృతము

తామ్రాంగాంచితవాచుశాఖనం

రామకల్పద్రుమ మా శ్రయామః.

౫౨

అనీతాంగలనత్కరోరువిటపం + పై భవ్యవేదాంతని
 లనుజ్ఞాననుగంధపుష్పయుత మై + బ్రహ్మమృతానందన
 లదం పై వరత త్వవిద్యరులకు + భావించు బ్రాహ్మణ్య మై
 నీలకు శ్రీరఘురామకల్పకము నే + నశ్రాంతముగా గొల్చెదన్
 తా. బ్రహ్మము, అమృతము, ఆనందము-అనెడిభజము నిచ్చుననియు, నేదాంత
 నెడి వాసనగలవూలు భూచునదియు, నీతయొక్క మంగళకరములయిన యవ
 లలో ఒప్పుచుండెడి వాచుపులనెడి కొమ్మలు గలదియు, నిగు శ్రీరాముఁ
 బ్బివృక్షము నాశ్రయించుచుండుము.

నకనికషభాసా నీతయాఽఽలింగితాంగో

వకువలయదామశ్యామవరాధిరామః,

ధివయితవిద్యున్నందితో మేఘఖండ

మయతు మమ తాపం నర్వదా రామచంద్రః

౫౩

కుతరత ప్రభ ర్నకః + పోజ్జ్వల యైన ధరాతనూభవః

సతః గూడి నీలమణిః + జాలవిరాజితః పై తటిల్లతా

రదసితాభ్రమో యనఁగఁ + బొల్పు వహించినరాఘవుండు మ
 రితసముద్యవం బయినఁడు స్తరతాపముఁ బాపి ప్రోవుతన్

తా. ఒరగల్లుపైని గియఁబడినబంగారుగీతనంటికాంతిగల నీతచేతన కాంగిలిం
 డిన యవఃకువయులుగలవాఁడును, అపుడు విజినించిన కలువలదండవలెనే
 దేహకాంతిచే సోపువాఁడు గనుకనే క్రొత్తయై విడువనిమెఱపుతోనిండిన
 దయన ప్లావ్య రామచంద్రుఁడు నాతాపము నెల్లప్పుడును చల్లాడ్చునుగాక.

లం కాస్త్రాభ్యాసై రలమనకృదామ్నాయవశనై

ం తీర్థస్నానై రల మఖిలయాగవ్రతజనైః,

ం యోగాభ్యాసై రలమపి మహాపాతకభియా

దస్తాకం రామ స్తరణమహిమాఽయం విజయతే.

౫౪

లును కాశ్రుపాతములు + చాలును వేదము లభ్యసించుటలో
 లు జపంబులుం దవముఁ + జాలు వ్రతంబులుఁ దీర్థయాత్రలుగా
 య నదోపవాసములు + నత్కీతువుల ఘనయోగనిష్ఠులుగా
 యగ భీతి మాన్య రఘుఁగ్ర మునం స్తరణంబు గల్గుటన్.

యథా కౌస్తూభాస్యసములచేఁ బనిలేదు. పలుమాఱు జేదములవతనముచేఁ
స్సన్నానము లక్కఱలేదు. ఎల్లయజ్ఞములు వ్రతములు మంత్రజపములు
యోగాభ్యాస ముక్కఱలేదు. మహాపాపములభయము మాట లేదు.
౪ రామస్మరణవలనఁ గలిగిన మహిమ సర్వోత్కర్ష మై యున్నది.
యథోమానసరాజహంస సంసారసంతాపహర యమావగా,
యదైత్యాంతక శాంతరూప శ్రీతారక బ్రహ్మసమానమస్తే.
యావనిజాతమానసమనగః శాసారహంసుః హిత

దైత్యాంతకు శాంతరూపుని బృహత్సంసారసంతాపఘో
ఽభోనిధితారణః రఘువరుః శాశవదత్రేయః
దారక బ్రహ్మముఁ దలఁచి నేమింతుఁ గృపాశాంక్షిస్తే.
నీతమనస్సునెడి మోసన సర్వోపరమనకు హంసవంటివాఁడవును, సంసార
ప హరించువాఁడవును, ఓర్పుగలవాఁడవును, రాక్షసులపాలిట యముఁడ
స్వకూపుఁడవును, తారకబ్రహ్మమవును నగు శ్రీరామా! నమస్కారము.
వా సాశేతే విమలసరయూతీరపురినే

నీన శ్రీమద్రఘువతివదాజ్ఞే హృది భజగా,

రామ స్వామిఁ జనకతనయావల్లభ విభో

జీతి శ్రోతన్నిమిషమివ నేష్యామి దివసాః.

౩౧

సాశేతపురీమనోజ్ఞసరయాః హాలంబునఁ సైకతో

గంబునఁ గూరుచుండి రఘురాట్టాదంబుజాతంబులఁ

ప్రతి భజయింపుచుఁ వరద యోనీతేశ వ్రత్యమ్ మై

కింబం దగు దన్నఘ్రములు నిఁక్కంబుఁ నిమేషం బగున్.

అయోధ్యలో నిర్మలమయిన సరయానది యొడ్డునందలి యిసుకలోఁ

వాడనై శ్రీమంతములయిన రాముని పాదపద్మములను హృదయములో

“ఓరామా! స్వామి! నీతావల్లభా! విభూ! ప్రసన్నుఁడ వగుము” అని

ంచు దివసములను నిమిషములుగా నే నెప్పుడు గడపెదనో కదా!

వా సాశేతే తరుణతులసీతానవతే

స్వస్థం వశ్యన్నవిహతవిశాలార్ధ్వతిలకమ్,

మీ నీతానాథ స్మృతజవతే దానవజయిఁ

జీతి శ్రోతన్నిమిషమివ నేష్యామి దివసాః.

౩౨

శేతంబున నొక్కవేళఁ దులసీసంతానమధ్యస్థుఁ దై

ల్యాణముఖంబునఁ దిలకముఁ జెల్వొందునారాము హే

కాకుల్ స్థళ! విజేహాధిపతి! యోశాసల్యపుత్రా! హరి
నీరేణ మ్రొక్కుచినంబులు నిమిష మా ధీ నీరేణవత్తేక్షగా.

తా. అయోధ్యలో నవనవలాడుతుంటి మొక్కలయడవిలోఁ గూర్చున్న నై చెదరక విశాలమయిన-దుర్ధృతృండ్రముగల యారాముని మామచుఁ "ఓసీతారామ శృరించువారిని పాలించువాఁడా! రాక్షసులను జయించువాఁడా! ప్రభున్ను వగుము" అని మొఱిచుచు దినములను నిడుగుములుగ నెప్పుడు గడచెదనోకదా

శ్లో. కదా వా సాశీతే మణిఖచితసింహాసనతలే
సమాసీనం రామం జనకతనయాఽఽలింగితతనుమ్,
అయే సీతారామ త్రుతితహరధన్వః రఘువతే
ప్రసీదేతి శ్లోక నిమిషమివ నేష్యామి దివసాః.

మ. తనసాశీతసఖాంతరస్థలి లసత్ప్రతోష్ణిష్టలత్పితి భూ
తనయాలింగితుఁ డౌచు నెప్పుడును మోదం బొప్పు నున్నట్టి ర
ముని నోహా శివదావఖండన ! ధరాపుత్రీవతి! ముంగల
గనువట్ట దగు దన్నఘ్రస్రములు నిక్కంబుగా నిమేషం బగునీ

తా. అయోధ్యలో రత్నఖచితమయిన సింహాసమునఁ గూర్చున్నవాఁడం! సీతఁడే గాఁగిలింపఁబడిన దేహముగలవాఁడును అగు రాముని గూర్చి "ఓసీతారామ శిశునివిల్లు విఱచినవాఁడా! రఘువతి! ప్రభున్నుఁడ వగుము" అని మొఱిచుచు దినములను నిడుగుములుగాఁ గడచెదనోకదా!

శ్లో. మాగ్నే మాగ్నే కాఖరాం రత్నవేది
వేద్యాం వేద్యాం కిన్నరీబృందగీతమ్,
గీతగీతే మంజులాలాపగోష్ఠీ
గోష్ఠ్యాం గోష్ఠ్యాం త్వత్కథా రామచంద్ర!

మ. పాలు వగుమార్గమార్గములభూజములందలిరత్నవేదికా
స్థలములఁ గిన్నరీతతులు ధీ తానలయాన్వితగానవైఖరిగా
నలలిత మైనగోష్ఠీయెడ ధీ నన్నుతిఁ జేతురు రామచంద్ర నీ
విలసిలనర్కథామృతము ధీ వేడ్కను శ్రీరెడుచి త్రవృత్తు లై.

తా. రామచంద్రా! ప్రతిమార్గమందును చెట్లక్రిందను రత్నాలవేదికలును, ప్రతివేదికయందును కిన్నర స్త్రీల పాటలును, ప్రతిపాటయందును మృదువైనయోగా నమలతోడి గోష్ఠీయును, ప్రతిగోష్ఠీయందును నీకథయును వివరించుచుండును.

శ్లో. వృక్షేవృక్షే వీక్షితాః పక్షినంఘా

స్సంఘేసంఘే మంజులమౌషాకాశ్వామః,

వాశ్యేవాశ్యే మంజులాలాపగోష్ఠీ

గోష్ఠ్యాంగోష్ఠ్యాం త్వత్కథా రామచంద్ర!

౨౫

ఉ. భూరుహాభూరుహంబులను + బొల్పుగ నున్నఖగవ్రజంబు లిం

పారఁగ మంజులోత్కరము + లైననుభావలయందు వేడ్కఁ బెం

పారినరమ్యగోష్ఠీయెడ + సంచిత మైనభవత్కథానుధా

సారమె కర్ణవర్షముగ + సన్నుతిఁ జేయును రామవేళ్వరా.

తా. రామచంద్రా! ప్రతిచెట్టునఁ బక్షులగుంపు కనఁబడుచున్నది. ప్రతిగుంపు నందును మృదువైన సంఘోషమును గలిగించు వాక్యమును, ప్రతివాక్యమునందును మృదువైన యాలాపములతోడి గోష్ఠీయును, ప్రతిగోష్ఠీయందును నీకథయు వినఁబడును.

శ్లో. శ్వేతపుష్పక మారుహ్యా నీతయా సహ రాఘవ!

సుగ్రీవాదిభవదృశై ర్మనోమధ్యే రమన్య మే.

౨౬

మ. నీతవిభ్రాజితపుష్పకంబున ధరాసీమందినీపుత్రికా

శ్రితవామాంకుఁడైనై రఘూద్వహ రమాచిత్రైశ్చైత్యేకమా

రుతపుత్రాదినమస్తభక్తజను లాచారాధిఁ బ్రవేష్టింప న

మృతరమ్యాకృతి నై మదీయ మగుచేతోవిధిఁ గ్రిడింపవే.

తా. రామా! నీతతోను, సుగ్రీవాదులయిన నీభక్తులతోను గూడఁ జల్లని పుష్పకమును విమోచయెక్కి నామనస్సనెడి యంతరాళమునఁ గ్రిడింపుము.

శ్లో. జోర్భిః ఖడ్గం త్రిశూలా దమరుమసిధనుశ్చారువాణం కుశారం

శంఖం చక్రంచ ఖేటం హలముసలగదాభిండిచాలంచ పాశమ్,

విద్యుద్వహ్నింశ్చ ముష్టిం త్వభయవరకరం చిభ్రితం శుభ్రవర్ణం

వందే రామం త్రినేత్రం నకలరిపుకులం మర్దయంతం వ్రతాపైః.

మ. శరచాపానికుశారముద్గరగదాచక్రంబు భూభిండిచా

లరుచిస్సారకృతానుముష్టిహలశూలప్రసభేటాదులఁ

గరసంఘంబులఁ దాల్చి నిర్భయకరాఖ్యంబులఁ బ్రకాశింపఁ బాం

దురవర్ణంబుఁ ద్రినేత్రముం గలిగి తోతో శత్రులం ద్రుండుశ్రీ

కరుఁడౌ రామున శల్లకాలము నమఃస్కారంబు లర్పించెదన్.

రా. ఖడ్గమును త్రికూలమును, డమరను, కత్తిని, ధనుర్పాణములను, గండ్ర ప్తిటిని, సంఘమును, చక్రమును, పలకను, నాంగటిని, రోకటిని, గదను, ఖండిక మును, పాశమును, కైద్యతాగ్నులను, వీడికిలిని, అభయముద్రను వాహులచే ధ రువాఁడును, తెల్లనికొంతిగలవాఁడును, మాఁడుకన్నులుగలవాఁడును, తనవ్రత ములచేతను గళలశక్తివలనమాఁకను మర్దింపువాఁడును అగురాముని నేవించెద న్ (ఘరమాషణాదులయొద్దగమఱుమున రాముఁడు రుద్రరూపమును ధరించినప్పటివర్ణ

శ్లో. దురితతిమిరచంద్రో దుష్టకంజాతచంద్ర

స్సరకువలయచంద్ర స్సూర్యవంశాబ్ధిచంద్రః,

స్వజననివహచంద్ర శ్శత్రురాజీవచంద్రః

ప్రణతకుముదచంద్రః సాతు మాం రామచంద్రః.

౨.

చ. కలుషతమింద్రచంద్రుఁ డరికంజనుధాంకుఁడు డేవశైరవో

జ్వలకశి సారసాప్రకులవాద్ధిమృగాంకుఁడు సంశ్రితోత్కరో

త్పలవిధుఁ డర్ధికంజనితశిఖానుఁడు నైజజనైకసేవ్యుఁడు

విలసితవీరుఁ డైనరఘువీరుఁడు సత్కృత నన్నుఁ బ్రోవుతన్.

తా. పాపములనుచీకటికిఁ జంద్రుఁడును, దుష్టులను పశ్యములనుఁ జంద్ర ఁడును, దేవతలకుకలువలకుఁ జంద్రుఁడును, సూర్యవంశమును సముద్రమునకుఁ జంద్ర ఁడును, తనభక్తసంఘమునకుఁ జంద్రుఁడును, శత్రువులను తామరలకుఁ జంద్రుఁడు నవ్రులను కలువలకుఁ జంద్రుఁడును, అగురామచంద్రుఁడు నన్నురక్షించుఁగాక.

శ్లో. కల్యాణదం కాశికయజ్ఞపాలు కళానిధిం కాంచనశైలధీరమ్,

కంజాతనేత్రం కరుణాసముద్రం కాకుల్ స్థరామంకలయామిచి

ఉ. చారుకళానిధి విమలశారసవత్ప్రవిశాలనేత్ర బృం

చారకశత్రుజైత్ర శుభదాయకుఁ గాశికయజ్ఞరతుకు

గారణికాగ్రగణ్యుఁ బరుఁ శి గాంచనభూధరధీరు శూరుని

శ్రీరఘురాముని హృదయశిమిఁగనుంగొనుచుందుఁబొందుగన్

తా. మంగళప్రదుఁడును, విశ్వామిత్రునియాగమును కాపాడినవాఁడును, వి లస నిధియు, బంగరుకొండవలె ధీరుఁడును, తామరలవంటికన్నులుగలవాఁడున దయాగముద్రుఁడును, అగుకవత్ స్థవంశియైఁజయినరాముని మనసున నేవించెదనన్.

శ్లో. వాల్మీకిస్మృతిమందరేణ మథిత స్సీతారమాసంభవ

స్సుక్తిపాంగదజాంబవాదివదవ స్సామితిచందోదయః,

వాలోత్పన్నమగి ద్విభీషణసుధః పాలస్త్యహాలహల
 క్షీరామాయణదుగ్ధవార్ధి రమలో భూయూత్ సుఖశ్రేయసే. 20
 కా. ఆవాల్కిమనోగిరిప్రమథితం + బై నీతయే లక్ష్మీ సు
 గ్రీవాదుల్ సురభూరుహదులు దళశ్రీపుండు హాలాహలం
 కావాతాత్త భవుండు రత్నము నుదిత్రాపత్యముగ బండ్రు జా
 దేవారాతిసహోద్భవుండు సుధ యై + దీపించురామాయణం
 బే విఖ్యాతసుధాల్లి యై యొసంగు సశ్రీమాధిలాషార్థముల్.

తా. వాల్మీకిస్మృతియను మందరపర్వతముచే ముఖింపఁబడినదియు, నీతయైనది
 లక్ష్మీయొక్క సంభవముగలదియు, ముగ్ధిభుండు, అంగమండు, జాంబవంతుండు
 మొదలయిన వానరులనాడి కల్పవృక్షాదులు గలదియు, అశ్వమేధుడైన చంద్రుని
 యుదయము గలదియు, అంజనేయుడను కాస్తుభిముగలదియు, విభీషణుడను
 అశ్వుశము గలదియు, రావణుడను హాలాహలముగలదియు, నిర్మలమయినదియు
 నగురామాయణమును పాలసముద్రము మోవ గుఱుము, శ్రేయము నిచ్చునదియగుత.

శ్లో. రఘునందన ఏవ దైవతం నో రఘువంశోద్భవ ఏవ దైవతం నః,
 భరతాగ్రజ ఏవ దైవతం నో భగవా రాఘవ ఏవ దైవతం నః.
 చ. సరవరశీఖరుండు రఘునందనుడే పరదైవతంబు శ్రీ
 వరుండు పరేశుఁ దైనరఘువంశుఁడై మాపరదైవతంబు శ్రీ
 వారి భగవంతుఁ దైనభరతాగ్రజుడే పరదైవతంబు మా
 కరయంగ రామభూవరుఁ డభివార్షికముం బరదైవతం బగున్.

తా. రఘువంశము నానందింపఁజేయురాముఁడే మాకు దైవము. రఘువంశ
 మునఁ బుట్టినవాఁడగు రాముఁడే మాకు దైవము. భరతునియన్నయే మాకు దైవ
 ము. భగవంతుఁడగు రాఘవుఁడే మాకు దైవము.

శ్లో. ఉత్పల్లామలగోమలోత్పలదళశ్యామాయ రామామనః
 కామాయ ప్రకమాయ నిర్మలగుణారామాయ రామాత్మనే,
 ధ్యానారూఢముసింద్రమానససరోహంసాయ సంసారవి
 ధ్వంసాయాద్భుతతేజసే రఘుకులోత్తంసాయ వుంసే నమః. 21
 మ. తరసిలోత్పలగోమలాంగునకుఁ గాంతానస్తనోహారి కం
 చితమాసింద్రమనస్సరోవరలసఃచ్ఛేదనృచ్ఛదన్భుర్నిగ
 న్ముతికి నద్దణకాలికి దురితసంహోహతవీరహీన క
 ద్భుతతేజస్కున కామనూమనకు సంతోమంబునక మ్రొక్కదన్.

తా. వికసించి నిర్మలమై మృదువయినకలవంటివలె నల్లనివాఁడును, స్త్రీలనునన్నులకు మృదుఁడును, కాంతుఁడును, నిర్మలమయినగుణపుష్పములకుడా నవనమును, రామస్వరూపుఁడును, భ్యాసముచే నిశ్చలమయిన మునీంద్రులనునగులను యరస్సులయందు హంసయు, సంసారవిధ్వంసకుఁడును, అశ్చర్యకరమైనతేజుఁగలవాఁడును, రఘుకుల శిరోధూమణియు అగుపురుషునకు నమస్కారము.

శ్లో. రాజీవాయతలోచనం రఘువరం నీలోత్పలక్యామలం
మందారాంచిరమంటపే నులలితే సావర్ణ్యే వృష్ణే,
అస్థానే నవరత్నరాజఖచితే సింహాసనే సంస్థితం
నీతాలక్ష్మణలోకపాలనహితం వందే మునీంద్రాన్నదమ్. 23

తా. మందారస్థలపాదురత్నమయినశివద్వ్యోతనపుష్పకం
బందుగా నై జనభాశుభాననమునం శివాసీనుఁడై మానిన
దృష్టించాకాధిపలక్ష్మణాన్నదుఁడు నై శివృద్ధీనుతాయుక్తుఁడై
కంచేడివరవర్ణుఁడొరఘువరుగా శివంజాతు సేవించెదన్.

తా. తామరవలవలె వికాసమయినకన్నులు గలవాఁడును, నల్లఁగలువ
వలె నల్లనివాఁడును, కల్పపుష్పములంద నొప్పచుండెడిమండపముపైని మిక్కిలి
మనోహరమయిన గునర్ల పుష్పకమండలియాస్థానమున నవరత్నఖచితమయిన సింహా
సనమునందుఁ గూర్చున్నవాఁడును, నీతలోను, లక్ష్మణునితోను, ఇంద్రాదులనిలోక
పాలనతోను గూడియుండువాఁడును, మునీంద్రులకు స్థానమయినవాఁడునునగు
రఘుశ్రేష్ఠుని రాముని నమస్కరింతును.

శ్లో. వల్లిప్రవాళనవవల్లవపాదపద్మం
కంతేయణం జలదనీలసరోరుహాభమ్,
నీమంతినయినమోహనమూలమంత్రం
రామం నమోమి మునిమానసరాజహంసమ్. 24

చ. కిసలయవిద్రుమారుణతః శివవదాంబుజయుగ్మ మానిమా
నససరనీమరాళము ఘోనప్రతిమానశరీరు మానినీ
విసరవిలోచనాంబురుహావిశ్రుతమోహనమంత్రముగా మహా
త్మ సరసిజాతు భక్తజనతోషకయః రఘురాముఁ గొల్చెదన్.

తా. పరివర్తించిఁగలవలెను క్రొంతగుళ్ళవలెను ఎఱ్ఱనైన పాదపద్మములుగల
వాఁడును, తామరవలవలెకన్నులు గలవాఁడును, మేఘముల, నల్లఁగలువలవలవలకాంతి

గలవాఁడును, స్త్రీలకన్నులను మోపింపఁజేయుటకు మూలమంత్రమును, మనులమనస్సును మానససరస్సునకు రాజహంసయు నగుశ్రీరాముని ననుస్మరించుచుండును, శ్లో. అలం వివాదేన న మానుషోఽయం

రామాత్తనా రాక్షసమర్దనాయ,
భుజంగశయ్యాం పరిముచ్య సాక్షా
న్నారాయణో భూతల మాజగామ.

29

చ. కలహ మిఁకల మానవుఁడు † గాఁడు ముమీ రఘురామచంద్రఁ డీ
యిల జనియించె రాక్షసుల † నేపడఁగింప భుజంగతల్పమున్
దొలఁగి జగన్నియింత యగుతోయజనాభుఁడు వృష్టిపాత్రుఁ డై
నలలిత మామహామహిమ † సర్వజగంబులు నన్నుతింపఁగన్.

తా. వివాద మక్కఱలేదు. ఈరాముఁడు మనుష్యుఁడు గాఁడు. రాక్షసులను సంహరించుటకై నారాయణుఁడు తనశిష్యుడైన విడిచిపెట్టి సాక్షాత్తుగా రామ స్వరూపముచేతను భూలోకమునకు వచ్చినాఁడు.

శ్లో. లోకత్రాణానుకారి దశవదనశిరఃపక్షివిచ్ఛేదకారి
లంకాలంకారహరి భృగుతనయమనస్సర్వగర్వాపహరి,
నీతానీమంతకారి మణిమయమకుటో దివ్యకోదండధారి
శ్రీరామః పాపహరి శమయతు దురితం భూమిభారాపహరి. 2౭

మ. భువనత్రాణ దశాస్త్వకంతవిలుతదహ్మార్జునభావాఘ్న దా
నవరాట్పట్టణైభవావహరు సత్సాణిశ్యకోటిరుభా
ర్గవగర్వాపహరుఁ డనుర్ధరు భరాశీకన్యానుసారి హరి
భువిభారావహు రాముఁ గొల్తు దురితంఁబుల్ పాప రక్షింపఁగన్.

తా. లోకములను రక్షించుటకై మనుష్యత్వము ననుకరించినవాఁడును, రావణునిపదితలము గోసినవాఁడును, లంకయొక్కయలంకారములను హరించినవాఁడును, పరశురామునినునమ్మునందలి గర్వమునంతను తొలఁగించినవాఁడును, సీతకుఁబాపటసకరించువాఁడును, మణిమయమయిన కిరీటముగలవాఁడును, దివ్యమయిన భనున్నుఁ జేరించువాఁడును, భక్తులపాపములను హరించువాఁడును, భూదేవిభారమును తొలఁగించినవాఁడును అగు శ్రీరాముఁడు నాపాపమును శమింపఁజేయునుగాక.

శ్లో. బ్రహ్మదియోగిమునిపూజితసిద్ధమంత్రం
చారిద్ర్యదుఃఖభవరోగవినాశమంత్రమ్,
సంసారసాగరసముత్తరణైకమంత్రం
పంచే మహాభయహరం రఘురామమంత్రమ్.

28

ఉ. సారసగర్భయోగిమునిశిష్యురణీయము దుఃఖరోగసం
హారకముగా దరిద్రకలుశిష్యాపహముగా భయవారకంబు సం
సారవయోధితారకము శిష్యుసంపర్వమనోవిహారముగా
శ్రీరఘరామమంత్రముగుఁజించి సమస్కృతు లాచరించెదన్.

తా. బ్రహ్మదులచేతను యోగులచేతను మునులచేతను భూజంపఁబడు నిద్రమంత్రమును, దారిద్ర్యదులచేతను ఖమును జన్మమనెడిరోగమును నశింపఁజేయుమంత్రమును, సంసారగుణద్రవ్యమునండి దాఁటించుటకు ముఖ్యమంత్రమును గొప్పభయములను హరించునదియు నగు రఘరామమంత్రమును సమస్కృతించెదను.

శ్లో. శత్రుచ్ఛేదకమంత్రం సరసముపనిషద్వాక్యసంపూజ్యమంత్రం
సంసారోత్తారమంత్రం సముచితసమయే సంగనిర్యాణమంత్రమ్,
సర్వైశ్వర్యైకమంత్రం వ్యసనభుజగనందప్రసంతాణమంత్రం
జిహ్వా! శ్రీరామమంత్రం జపజప సఫలం జన్మసాఫల్యమంత్రమ్.

మ. ఉరుసంసారసము త్తరంబు నిగమాంతోత్త్యర్చితంబుగా సమ
స్తరిపుధ్వంసము జన్మసాపనముగా శిష్యుంగవేదాసము
చ్చరితంబుగా వ్యసనాపీదప్రజనరక్షితాదక్ష మై శర్యదం
బరుదా శ్రీరఘరామమంత్రమును జపింప! భక్తిగీర్తింపుమా.

తా. ఓనానాలుకా! మనజన్మము సుఖమగునట్లు శ్రీరామమంత్రమును ఉచిత
సమయమున సదా జపించుచుండుము. ఆ దెట్టిదా? అనిచెప్పవలయును
ఖ్యమంత్రము. కరసమయినది. ఉపనిషద్వాక్యమలచేఁ బూజింపఁదగినమంత్రము. సం
సారమునండి తరింపఁజేయుమంత్రము. జేహసంగమును తొలఁగించుమంత్రము. సక
లైశ్వర్యములను గలిగింప ముఖ్యమంత్రము. వ్యసనములను సాములచేఁ గలువఁబడిన
చారిని రక్షించుమంత్రము. జేయల? జన్మమును సుఖముగాఁ జేయుమంత్రము.

శ్లో. ఆకర్ణ మూరూఢధనుర్లుణాధ్యం
బ్రహ్మత్రైకుండికృతరామసేంద్రమ్,
రథాధియాధం రణరంగధీరం
రామం భజే రక్షసరోరుహక్షమ్.

25

తా. పాతారాతిరథంబు నెక్కి రణభూభాగంబు గంపింపఁగా
నాకర్ణాంతధనుర్విముక్తదృఢబ్రహ్మత్రైకుంటునగా రావణుగా
లోకశ్రేణి ముతింపఁ ద్రుంచినబుధశ్లోకు సరోపాంబుగా
గాతుల స్థాన్వయదుగ్ధవారినిధిరాశివచ్చుఁ గీర్తించెదన్.

తా. చెవిదాఁగ లాగఁబడిన వారిచేతను ఒప్పువాఁడును, ఇంద్రద్రుప ముక్తిస వాఁడును, యుద్ధరంగమునఁ బండితుఁడును, ఎఱ్ఱదామరలవంటి కష్టులంగలవాఁడు ను, బ్రహ్మస్త్రియై రావణుని ఖండించినవాఁడును అగురాముని నేమితును.

శ్లో. ఏతా తౌ దశకంఠకంఠకదళీకాంతారకాంతిచ్చిదా

మైదేహీకుచకుంభకుంకుమలసత్పంకారుణాలంకృతౌ,

విశ్వప్రాణనిదానసాధుసవనప్రారంభయూపాభుజౌ

దేయూస్తా మురువిక్రమా రఘుపతే! శ్రీయాంసి భూయాంసి నః.

చ. కలుషనికాచరేంద్రదశకంఠరకంధరకానసచ్చిదా

జ్వలితము లుర్విజోరుకుచః పర్చితకుంకుమపంకిలారుణం

బులు భవనావనప్రకటః పూరిమహాద్వగయూవముల్ దినే

ట్కుల! భవదీయపాహువులుః శ్రీరీనగోర్కుల నిచ్చు నిచ్చలున్.

తా. రఘుపతి! రామా! దశకంఠునికంఠములపైది యరఃటితోఁటకాంతిని ఛేదించినవియు, సీతకుచకుంభములయందలి కుంకుమచే నొప్పుపంకముచే నెఱ్ఱగా నలంకరింపఁబడునవియు, ప్రపంచరత్నముఁ గారణములయిన మంచితార్కయలనెడు యజ్ఞమును ప్రారంభించుటకు యూప స్తంభములును, గొప్పపరాక్రమము గలవియు నగు నీమూచేతులు రెండును మావ నెక్కివశ్రేయస్సుల నిచ్చుచుండుఁగాక.

శ్లో. వామాంశోపరిసంస్థితావనినుతా మాము క్తభూషోజ్జ్వలాం

వశ్యంతం పరిపూర్ణచంద్రవదనం భ్రాజత్కిరీటోజ్జ్వలమ్,

అనీనం నవరత్నరాజఖదితే సింహాసనే రాఘవం

సుగ్రీవాంగదలత్పాణిలసుతై రాసేవ్యమానం భజే.

మ. తనవామాంకమునం దలంకరణకీఠాదర్శనానక్తుః పై

ఘనరత్నోజ్జ్వలసత్కిరీటధరు రాకాచంద్రవంబాస్యః గాం

చనసింహాసనసంస్థితౌ రవిజవత్పన్యాత్సత్సత్సత్స

వనిసామిత్రినునేవితం దగురఘుస్వామి భజంతౌ మిదన్.

తా. అలంకరింపఁబడిననగలచేఁ బ్రకాశించునదియు, ఎడమతోడనైని గూర్చు న్నుదియు నగుసీతను చూచుచున్నవాఁడును, పున్నమచంద్రునివంటి ముగ్ధముగల వాఁడును, ప్రకాశించుచున్నకీరీటయైఁ బ్రకాశించువాఁడును, నవరత్నములు తాఁ పించిన సింహాసనముపైని కూర్చున్నవాఁడును, సుగ్రీవ-అంగద-లత్పాణి-అంజనేయుల చే నేమింపఁబడువాఁడును అగు రాముని నేమించుచుండును.

శ్లో. జానత్యాః కమలామలాంబలిపుటే యాః పద్మరాగాయితా

న్యస్తా రాఘవమస్తకే తు విలసత్కుండప్రసూనాయితాః,

తా. మునులచేసాష్టవాఁడును, చిలునగభృతోఁ జూచువాఁడును, సెక్కునూ
ద్యులప్రకాశముగలవాఁడును, మరకతములులవంటియాకారముగలవాఁడును, అనందస్వ
రూపుఁడును, ఎడమతోడఁగైని నీతఁగలవాఁడును, తామరలవంటికన్నులు గలవాఁడును,
పచ్చనివస్త్రమును గట్టుకొనువాఁడును, వాసుదేవతజ్జవాఁడును, మంచివాణముల
తోడిభనుస్సుగలవాఁడును అగుశ్రీరామచంద్రుని మధ్యాహ్నమునెక సాహృదయు
మునఁ బ్రకాశించువానినిగా నేను నమస్కరించెదను.

శ్లో. భ్యాయే రామం సుధాంకుం నతనకలభవారణ్యతావప్రహరం
శ్యామం శాంతంసురేంద్రంసురమునివిసుతం శోటిసూర్యప్రకాశమ్
సీతాసామిత్రిసేవ్యం సురనరసుగమం దివ్యసీంహాసనస్థం
సాయాహ్నేరామచంద్రం స్థితరుచిరముఖం సర్వదామే ప్రసన్నమ్.
మ. శ్రితసాపాటవివహ్ని లక్ష్మణధరిః శ్రీపుత్రికాయుక్తు నం
చితచంద్రావను శాంతు దేవమునిసంఘేవ్యుః విసిలాకృతిః
స్థితవక్త్రః రవిశోటిగర్భభువఃః సీంహాసనాస్థానసం
స్థిత శ్రీరాము దినాంతమందు మది నేఁ జింతింతు నిష్టాప్తిన్.

తా. నయములయినవారిశల్లను సంసారమనెడియరణ్యమందుఁ గలుగుతాపమును
తోలఁగించువాఁడును, చామనచాయవాఁడును, శాంతుఁడును, దేవతలకుఁ బ్రభువును,
దేవతలచేతను మునులచేతను కొనియాడఁబడువాఁడును, శోటిసూర్యులతో సమాన
మయినప్రకాశముగలవాఁడును, సీతాలక్ష్మణులచే నేవించఁదగువాఁడును, దేవతలకును
మనుజులకును గులభుఁడును, దివ్యమయినసీంహాసనమునం దుండువాఁడును, చిలునగ
భృచే సొగడయిన మొగయుగలవాఁడును, ఎల్లప్పుడును నాకుఁ బ్రసన్నుఁడును అగు
రాముఁ డనెడిచంద్రుని సాయంత్రమున భ్యానించుచుందును.

శ్లో. శీయూరాంగదకంకణైర్దణిగణైర్వైరోచమానం నదా
రాశాపార్యణచంద్రశోటిసదృశం ఛత్రేణై రాజితమ్,
హేమస్తంభనసాగ్రహేదశయుతే మధ్యే మహామంటపే
దేవేశం భరతాదిభిః పరివృతం రామం భజే శ్యామలమ్. ౮౮
మ. పదియాజ్యేలపసిండికంబములచే యాసిల్లుగేహంబునం
దుదయాంచత్పరిపూర్ణచంద్రసదృశుఁ యోగీంద్రనంసేవ్యు నం
గదశోటిరవిభూషణుఁ భరతముఖ్యభ్రాతృసంసేవితుఁ
నదయాత్మైకరఘురాము నీరదభువః శ్యాముఁ దలంతుమిదిన్.

తా. ఎల్లప్పుడును భుజిఁ ద్రులచేతను, అంగరములచేతను, కడియములచేతను, మని
మాలచేతనుప్రకాశించువాఁడును, శోట్లకొలఁదిపున్నమచంద్రులతో సమానుఁడును,
శ్వేతచ్ఛత్రముచేఁ బ్రకాశించువాఁడును, పదునాఱువేలబంగారు కంబములుగల గొప్ప

హవిదళనంబు లోకనివహప్రకటోజ్జ్వలజీవనంబు నా

నవితథ రామనామకమహామధముగా రహిః ద్రాగు చిత్తమా

తా. సంసారహామమును శమింపఁజేయునదియు, మునులనునోవృత్తులనుప్రవృత్తింపఁజేయునదియు, రాక్షసులను నిర్మూలించునదియు, అన్యధామము తప్పక భక్తింపఁజేయునదియు, భక్తుల కానందమును గలిగించునదియు, ముల్లోకములనుమృత్యుముగాసంతరింపఁజేయునదియు, శ్రేయస్సులను లభింపఁ జేయునదియునగు శ్రీరామనామమునది యామధమును ఓనామనసా! త్రాగుము.

శ్లో. ధ్యాయే ప్రాతస్సురేశం రవికులలిలకం రంజితానంతలోకం

బాలం బాలారుణాక్షం భవముఖవినుతం భావగమ్యం భవఘ్నమ్,

దీప్యంతం స్వర్గైశ్చైర్వణిగణనికరై ర్భూషణై ర్జ్వలాంగం

కాసల్యాదహాతంమమహృదయగతంచరామదీపతీ స్థితాన్యమ్.

మ. స్థితవక్త్రా గలుపావహుగా నురమునిశ్రేష్ఠస్తుతుగా శంకరా

ద్భితపాదుగా బరుఁ గాసలేయు సువనశ్రీతివ్రదుగా భూషణాం

చితు బాలారుణనేత్ర భాస్కరకులుగా శ్రీరామపురాలోకరం

జతునిగా హృత్పరసీరుహాంతరగతుగా నేదింతుఁబ్రాతంబునన్. ౧౫

తా. దేవతలకుఁ బ్రభువును, సూర్యకులమునకుఁ దిలకప్రాయుండును, ఎల్లలోకములను రంజింపఁజేయువాఁడును, బాలుఁడును, బాలనూర్వణివంటి కన్నులుగలవాఁడును, శివాదులచే నులింపఁబడువాఁడును, మనస్సుచే నొందఁదగినవాఁడును, అన్యమును లేవంజఁజేయువాఁడును, అడుకొనుచుండువాఁడును, బంగారుచే నాదుగఁబడినమణులసమానములుగలనగలచేఁ బ్రకాశించునంగములు గలవాఁడును, కాసల్యముమోచిండును, చిలునగభ్రతోశీ ముంగముగలవాఁడును అగురాముని నాహృదయమునందున్నచానినిగాఁ జూడ్చిన ధ్యానించెదను.

శ్లో. మధ్యాహ్నే రామచంద్రం మణిగణలిలితం మందహాసావలోకం

మూర్తంజానేకభాసం మరకతనికరాశార మానందమూర్తిమ్,

నీలావామాంకసంస్థం సరసిజనయనం నీతవాసో వసానం

వందేహం వాసుదేవంవరశరభనువం మానసేమేవిభాంతమ్ ౧౬

మ. దరహాసేక్షుఁడ వ్రతాంచనలసశ్రతోజ్జ్వలాకల్పునిగా

శరతోదండకరాంబుజాగా మరకతచాఛాయాభిరాముగా విభా

స్వరతోటిద్యుతి జానకీసహితౌ రాజశ్రేష్ఠ జాంబూనదాం

బరు శ్రీరాముని మధ్యమాహ్నమున సంభావించినేమొక్కదన్.

తా. మణులచేసొప్పవాఁడును, చిఱునగవుతోఁ జూచువాఁడును, పెక్కునూ ద్యులప్రకాశముగలవాఁడును, మరకతమణులవంటియాకారముగలవాఁడును, ఆనందస్వరూపుఁడును, ఎడమతోడఁపైని నీతఁగలవాఁడును, తామరలవంటికన్నులు గలవాఁడును, పచ్చనివస్త్రమును గట్టుకొనువాఁడును, వాసుదేవకబాహ్యుఁడును, మంచినాణములతోడిభనున్నుగలవాఁడును అగుశ్రీరామచంద్రుని మధ్యాహ్నమునేక నాహృదయమునఁ బ్రకాశించువానినిగా నేను నమస్కరించెదను.

శ్లో. ధ్యాయే రామం సుధాంతుం సతసకలభవారణ్యతాపప్రహరం
శ్యామం శాంతంసురేంద్రంసురమునివిసుతం కోటిసూర్యప్రకాశమ్
సీతాసౌమిత్రిసేవ్యం సురసరసుగమం దివ్యసింహాసనస్థం
సాయాహ్నేరామచంద్రం స్థితరుచిరముఖం సర్వదామే ప్రసన్నమ్.
మ. శ్రితపాపాటవివహ్ని లక్ష్మణధరిః శ్రీపుత్రికాయుక్త సం
చితచంద్రారను శాంతు దేవమునిసంసేవ్యౌ వినిలాకృతిగ
స్థితవక్త్రౌ రవికోటిసర్వభుమశీఃసింహాసనాస్థానసం
స్థితౌ శ్రీరాము దినాంతమందు మది నేఁ జింతింతు నిష్టాప్తికేన్.

తా. నమ్రులయినవారిశిల్లను సంసారమనెడియరణ్యమందుఁ గలుగుతాపమును తొలఁగించువాఁడును, చామనచాయువాఁడును, శాంతుఁడును, దేవతలకుఁ బ్రభువును, దేవతలచేతను మనులచేతను కొనియాడఁబడువాఁడును, కోటిసూర్యులతో సమానమయినప్రకాశముగలవాఁడును, సీతాలక్ష్మణులచే నేవించఁదగువాఁడును, దేవతలకును మనుజులకును సులభుఁడును, దివ్యమయినసింహాసనమునం దుండువాఁడును, చిఱునగవుచే సొగసున టెుగయుగలవాఁడును, ఎల్లప్పుడును నాకుఁ బ్రసన్నుఁడును అగు రాముఁ డనెడిచంద్రుని సాయంకాలమున ధ్యానించుచుండును.

శ్లో. శీయూరాంగదకంకణైర్వణిగణైర్వైరోచమానం సదా
రాకాపార్వణచంద్రకోటిసదృశం ఛత్రేణ వై రాజితమ్,
హేమస్తంభసహస్రహోదశియుతే మధ్యే మహామంతపే
దేవీకం భరతాదిభిః పరివృతం రామం భజే శ్యామలమ్. ౮౮
మ. పదియాఁజ్యేలవసిండికంబములచే ఁ భాసిల్లుగోహంబునం
దుదయాంచత్పరిపూర్ణచంద్రసదృశౌ యోగీంద్రసంసేవ్యౌ స
గదకోటిరవిభూషణౌ భరతముఖ్యభ్రాతృసంసేవితౌ
సదయాత్మౌరఘరాము నీరదభునశ్యాముఁ దలంతుమిదిన్.

తా. ఎల్లప్పుడును భుజిఁ ద్రులచేతను, ఉంగరములచేతను, కడియములచేతను, మణిమాలలచేతను ప్రకాశించువాఁడును, కోట్లకొలదిపున్నమచందురులతో సమానుఁడును, శ్వేతచ్ఛత్రముచేఁ బ్రకాశించువాఁడును. పదునాఱువేలబంగారు కంబములుగల గొప్ప

మండపమున నడుమను భరతుఁడు మొదలగువారిచే నాట్టువాఱుకొనఁబడినవాఁడును,
దేవతలకుఁ బ్రభువును, నల్లనివాఁడును అగురాముని నేమించుచుండును.

శ్లో. విహాయో వోదండ మిమం ముహూర్తం

గృహీణ పానౌ మణిదారువేణుమ్,
మియూరబర్హం చ నిశోత్తమాంగే
సీతాపతే రాఘవ రామచంద్ర!

౧౯

మ. శరచాపంబులు మాని బర్హమణివంశశంబులే శిరంబందు న
త్కరయుగ్ధంబునఁబూనఁగాఁదగుముహూర్తంబు న్రథమాత్తంసభా
స్మరవంశాంబుధిపూర్ణచంద్ర నగరశత్రుదక్ష కంఠాక్ష భూ
వరమాధిస్థిరీటరత్నవిలసత్పాదాబ్జ రామప్రభా!

తా. సీతాపతి! రాఘవా! రామచంద్రా! నీ ఓముహూర్తమునఁజేరినింటినిదిచి
తులుచితే సాగసయిన పిల్లనఁగ్రోవిని, శిరమునంను నెరుగిపించెమును భరింపుము.

శ్లో. శుద్ధాంతే మాతృమధ్యే దశరథపురత స్సంచరంతం వరం తం
కాంచీదామానువిద్ధప్రతిమణివిలసత్కింకిణీకర్షణాంగమ్,
ఫాలే ముక్తాలలామం వదయుగనినదన్నాపురం చారుహాసం
కాలం రామం భజేహం ప్రణతవనమనఃభేదవిచ్ఛేదదక్షమ్ ౧౦

ఉ. అంతిపురంబునఁ దశరథాధిపుముంగల మాతృమధ్యమం
దంతయు నాట లాడుతఱి + హేమమణియుతనూపురంబు లా
క్రాంతనితంబఘంటికలు + రంజిల ముత్యపురావిరేకచే
వింతగఁ జెన్నుమీఱు రఘుశ్రీహఃగుమారు సుదారు నన్నెదన్.

తా. అంతిపురిలో తల్లులమధ్యను దశరథునియెడుటను, మొలత్రాటికిఁగూర్చు
బడినప్రతిమణిమధ్యను ప్రకాశించుచున్న చిలుగంటల భస్మిగల యనయవములం గల
వాఁడును, నుడుటను ముత్యాలచేర్చుక్క గలవాఁడును, పాదయుతయందు భస్మిచే
యొతున్న యంతలుగలవాఁడును, చక్కనినవ్వుగలవాఁడును, తిరుగుచున్నవాఁ
డును, అందఱకంటెను పయివాఁడును, నమ్మిలయినవారి మనస్సులయందలి కష్టము
లను దొలఁగించునేర్పుగలవాఁడును, చాలుఁడును అగురాముని నేమించుచుండును.

శ్లో. సంపూర్ణచంద్రవదనం సరసీరుహక్షం
మాణిక్యకుండలధరం మకుటాభిరామమ్,
చాంపేయగౌరవససం శరచాపహస్తం
శ్రీరామచంద్ర మనిశం మనసా స్మరామి.

శ్లో. ఇంద్రసిలమునిసన్నిభదేహం వందనీయమనకృన్తునిబృందైః,
లంబమానతులసివసమాలం చింతయామి సతతం రఘువీరమ్. ౯౦

చ. సుసుచిరపూర్ణచంద్రముఖుఁ ఁ శోభితరత్నశిరిటకుండలా
భరణు సువర్ణచేలుని శుభప్రతు సారసవత్సత్వ భా
సురశరచాపహస్తు వరఃసూరివిమాను విసిలగాత్మసు
స్థిరవనమాలికుఁ రఘువః తిన్నియతి వనసా! స్మరింపుమా.

తా. పూర్ణచంద్రునివంటి ముఖముగలవాఁడును, తామరలవంటి కన్నులుగల
వాఁడును, మాణిక్యములతోడి కుండలములను ధరించువాఁడును, శిరిటముచే మనోహ
రుఁడును, సంపెంగపూవువలెఁబచ్చనై నవస్త్రముగలవాఁడును, భసుర్బాణములుచేతు
లయందుఁ గలవాఁడును అగుశ్రీరామచంద్రుని మనసుచే స్మరించుచుండును. మఱియు,
ఇంద్రసిలమునితో సమానమయిన దేహముగలవాఁడును, మాటిమాటినిమనిసంఘ
ములచేతను ననుస్మరింపఁదగువాఁడును, వ్రేలుచున్నతులసిమాల గలవాఁడును అగు
రఘువీరుని సదా చింతన చేయఁచుండును.

శ్లో. రామచంద్ర దయాసాంద్ర రఘువీర వృహత్తమః!
లోచనాభ్యాం కృపాపూరపూర్ణాభ్యాం మాం నిలోకయ. ౯౧

చ. శ్రీరఘురామచంద్ర సుచరిత్ర కృపాకర రాజశేఖరా
సూరిజనస్తుతాంఘ్రియుగఁ సుందరగాత్ర ధరానుతాధిపా
చాయవిలోచనంబులనుఁ సత్కరుణావరిపూర్ణదృష్టిచే
నారయుమయ్య నన్ను నిరఃతాశ్రయఁ డంచుఁ దలంచుకున్నవన్.

తా. దయతోనిండినవాఁడా! రఘువీరా! రాజోత్తమా! రామచంద్రా!
దయారస ప్రవాహముతో నిండారినకన్నులతో నన్నుఁ జూడుము.

శ్లో. రామేతివర్ణద్వయ మాదరేణ సదా స్మరన్ ముక్తిముపైతిజంతే,
కలా యుగే కల్పమమానసానా మన్యత్రధర్మే ఖలు నాధికారః.
భక్తప్రియంభక్తసమాధిగమ్యంచంతావారంచంతితరామధేనుమ్,
రవీందురోద్యుతిభాస్వరంతంరామంభజేరాఘవరామచంద్రమ్.

చ. సలలితరామనామజపఃసం స్మరణంబుల ముక్తి చేకుఱున్
గలియుగమందు నన్య మగుకర్తవ్యములం దతికాంక్ష లేటికి
నలినసఖాబ్జతోటిరుచిఁ నప్రజనప్రియు భక్తకల్పకం
విల నుజనవ్యథావహరుఁ నిష్ప్ఫలప్రదు రాము నెన్నదన్. ౯౩

తా. 'రామ' అనురెండక్షరములను సాదరముగ సదా స్మరించుప్రతిజంతువు
మోక్షమును పొందును. ఈకలియుగమునఁ గలుగింతవృద్ధయులగువారి కింతధర్మముల

నాచరించుట కధికారములేదు. భక్తప్రియుఁడును, చింతలను చూరించువాఁడును, కొరికల నిచ్చుటకుఁ గానుభవపుతఁటివాఁడును, కొట్లకొలఁది సూర్యచంద్రులతోఁటి వంటి తాఁటితోఁ బ్రతాపించువాఁడును, మనుల నానందింపఁజేయువాఁడును, అగు రఘువంశీయుని రామచంద్రుని నేరించెదను.

శ్లో॥ సకలభవసరత్నం సర్వశాస్త్రార్థరత్నం
సమరవిజయరత్నం సచ్చిదానందరత్నమ్,
దశముఖసారరత్నం దానవారాతిరత్నం
రఘుకులనృపరత్నం సాతు మాం రామరత్నమ్. ౯౪

చ. ఇనకులరాజరత్న మనుశ్రేష్ఠరమర్దనరత్నముఁ రణ
వనిజయరత్నము న్నిగమశివర్ధితరత్న మమేయరత్నముఁ
దనుజనినాశరత్నము విశిధాత్మసమర్ధితరత్నముఁ జగ
జ్జనసుతరామరత్న మనిశంబు కృపామతి నన్నుఁ బ్రోవుతన్.

తా. సర్వలోకములలో రత్నమును, సకలశాస్త్రార్థములలో సారమును, యంద్రములలో జయముగలరత్నమును, సత్తు-చిత్తు-ఆనందము అనురత్నమును, రాశ గుని సంహరించినరత్నమును, రాక్షసులకు శత్రువైన రత్నమును, రఘువంశపురాణ రత్నమును, అగురామయౌవమునరత్నము నన్ను రక్షించునుగాక.

శ్లో॥ మాతృకపార్శ్వచరంతం మణిమయశయనేమంబాఘామంచితాంగం
మందంమందం పిబంతం ముకుళితనయనం స్తవ్యమస్త్యస్తనాగ్రమ్,
అంగుళ్యైః స్పృశంతం సుఖవరవశయా సస్తితాలింగితాంగం
గాఢంగాఢం జనన్యా కలఁజుతుహృదయంమామకంరామబాలమ్.

చ. సరసత రత్నతల్పమున శివస్తనీభూషణభూషితాంగుఁడై
దరహాసితంబునఁ జననిశిస్తవ్యముఁ గ్రోలుచు నొక్కతేల నా
దరణఁ గుచాగ్ర మంటి ప్రసూతదంబునఁ గన్నులుమూసి వాఁగిటఁ
బరవశసౌఖ్య మొందుపసిఁబాలుని రామునిఁ గాంతు నెమ్మదిన్.

తా. మణివికారమయినమంచమమీందను తల్లిప్రక్కను ఉన్నవాఁడును, ము నోహారమయిననగలచే నొప్పుచుండెడియవయవములగలవాఁడును, మూగజువడిన కన్నులుగలవాఁడును, మెలమెల్లఁగా పాటత్రాగుచున్నవాఁడును, రెండవ ప్రశాగ్ర మందు మునిత్రేళ్ళచేఁ బూజింపఁచున్నవాఁడును. సుఖముచేఁ జేతలుమూచినతల్లిచేఁ జిలువనగట్టతో మిగుల గాఢముగఁ గొంగిలింపఁబడినయవయవములగలవాఁడును, అగు బాలఁడయిన రాముని నామనన్ను తలంచుఁగాక.

శ్లో. రామాభిరామంనయనాభిరామం వాచాభిరామంవదనాభిరామమ్,
సర్వాభిరామం చ సదాభిరామం పంచే సదాదాశరథిచరామమ్.

ఉ. రాము సదాభిరాము దినశరాజకులాంబుధిసోము జానకీ
రాము సురారిభిము వరశరాజలలానియ విసలసీరద
శ్యాముః బవిత్రనాము విలశసన్నాదాము సమర్పితామర
స్తోము గుణాభిరాము సుతశసోముః చలంచి నమస్కరించెదన్.

తా. స్త్రీల కిష్టఁడును, కన్నుల కింపైనవాఁడును, పలుకులచే మనోహరఁ
డును, ముంగుడుచే మనోహరఁడును, అందఁడును ఇష్టఁడును, ఎల్లప్పుడును మనో
హరఁడును, దశరథునిమోహరఁడును అగురాముని సదా నమస్కరించెదను.

శ్లో. జయజయ రఘురామ శ్రీముఖాంభోజభానో
జయజయ రఘువీర శ్రీమదంభోజనేత్ర,
జయజయ రఘునాథ శ్రీకరాభ్యర్చితాంభే
జయజయ రఘువర్య శ్రీశ కాచ్యణ్యసింధో. ౯౨

చ. జయజయ రామచంద్ర విలశసత్కమలాననకంజభాస్కరా
జయజయ రాఘవేంద్ర మునిచంద్రసమర్పితపాదపంకజా
జయజయ జానకీరమణి శ సారసవత్తవిశాలలోచనా
జయ రఘువీర దాససుత శ సత్కరుణానరుణాలయామృతా.

తా. అక్షిరూపయగునీతముఖపద్మయవన మూర్త్యునిపంజికాఁడవగు రఘు
రామా! జయమును పొందుము. శ్రీమంతములయినతామరమీకుపంజికమ్మిలుంగల
రఘువీరా! జయమును పొందుము. అక్షియంశమగు నీతచేతితోఁ బూజింపఁబడు
పాదములుంగల రఘునాథా! జయమును పొందుము. అక్షిరూపయగునీతవఁ బతివి,
వయాసముద్రుడవును అగురఘువర్యా! జయమును పొందుము జయమును పొందుము.

శ్లో. జయజయ వరశంఖశ్రీగదాచక్రధారిణ
జయజయ నిజదానప్రార్థితార్థప్రదాయిణ,
త్రిభువనగతసర్వప్రాణిభావజ్ఞ విష్ణో!
శరణ ముపగతోఽనం త్వం శరణ్యం వరేణ్యమ్. ౯౩

చ. జయజయ శంఖచక్రవరశకారశ్లగదావిలసత్కరాంబుజా
జయ నిజసేవశీఘ్రతప్రశస్తదురానజకార్యదాయకా
జయ భువనత్రయప్రచురజంతుమనోజ్ఞ రమేశ రాఘవః
జయ రఘురామచంద్ర గుణశసాంద్ర నిను శరణంబు వేఁచెదన్.

తా. శ్రేష్ఠములయిన శంఖమును, గదను, చక్రమును భరించురామా! ఇంక
మును పొందుము. నీభక్తులచే గోరఁబడువర్తముల నిచ్చురామా! ఇంకమును పొందు
ము. ముల్లోకములయందలి యెల్లప్రాణులహృదయముల నెఱిగినవిష్ణూ! శరణ్యుఁడ
వును, శ్రేష్ఠుఁడవును అగునిన్ను నేను శరణు పొందితిని.

శ్లో. వేదవేద్యే పరే వుని జాతే దశరథాత్మజే,

వేదః ప్రాచేతసా దానీత్ సామోద్రామాయణాత్మనా.

౧౯౯

ఉ. అగమవేద్యుఁడైనవారి + యాజితమాఘవుఁడైన జనించుచో
నాగమసంచయం బుదిత + మయ్యెను రామకథాస్వరూపమై
బాగుగ వామలూరుభవభవ్యకవిత్వమునగ బ్రసన్నమై
భాగవతాగ్రగణ్యులకుఁ + బత్యము నై శ్రవణార్హమై తగన్.

తా. వేదములచేతను తెలిసికొఁదగినపరమపురుషుఁడు దశరథునికొడుకయి
పుట్టఁగానే, అవేదము వాఙ్మణిచేతను రామాయణస్వరూపమునఁ బ్రత్యక్షమయినది.
(అనఁగా, పరమాత్మయే రాముఁడు, వేదమే రామాయణ మనుట.)

శ్లో. శ్రీరామత్యేకదా వక్తుం మనో యస్య ప్రవర్తతే,

వైకుంఠవాసిన స్తస్య కుల మేకోత్తరం శతమ్.

౧౦౦

ఉ. శ్రీరఘువీరుపేరు తనచిత్తమునం దొకవేళ భక్తినిం
పార భజింప నంచినమహాత్మునియేకశతాన్వయంబు లా
కారుణికాగ్రగణ్యకృపఁ + గాంచి వసించు రసంతసంతతా
ధారసముల్లసద్బుధవిఠానవికుంఠపురీవరంబునన్.

తా. ఎవ్వనిమన స్సౌక్యసారి శ్రీరామా! అని చలువటకుఁ బ్రవర్తించునో,
వానిమాటాక్కడలమువారును వైకుంఠవాసు లగుదురు.

శ్లో. రాశబ్దోచ్చారమాత్రేణ ముఖాన్నిర్యాంతి పాతకాః,

పునః ప్రవేశభీత్యా చ మితారస్తు కవాటవత్.

౧౦౧

చ. గరిమ రవర్ణ మెన్నఁగ ముఖంబుననుండి తొలంగు బాపముల
దిరిగి ప్రవేశభీతిని వతిత్వరితంబు మివర్ణ మెన్నఁగాఁ
బరఁగఁ గవాట మా పెఱిఁగి + ప్రాజ్ఞజనుల కలివేళ రామునం
న్నరణముఁ జేసి పొందుదురు + కాశ్యపమై తగుముక్తిమార్గమునన్.

తా. రా అను అక్షరము నుచ్చరించినంతనే పాపములు నోటనుండి వెడలి
పోవును. అని మరల లోపలఁ బ్రవేశించునోమ యగుచేతనుచేతను ము అను
అక్షరము తలుపువలె నుండును.

శ్లో. శ్రీరామాయణ మాదికావ్య మృషిణా వార్తాకినా నిర్మితం
వేదాంతార్థవికారజై రనుదినం స్తుత్యం నురై రర్చితమ్,
శ్రోతృగా మఘనాశనం సురతరో స్తుల్యం తు ముక్తిప్రదం
యే శృణ్వంతి పశంతి రామచరితం తే యాంతి విష్ణోః పదమ్.

తా. శ్రీరామాయణ మాదికావ్య మగణానేవ్యంబు వార్తాకిచే
నాయాధంబుగ నిర్మితంబు నిగమాంతార్థప్రబోధంబు మం
దారస్థాయము ముక్తిదంబు విబుధస్తవ్యంబు దీనిగా వినుగా
ఘోరాఘాఘహరం బగుగా జనుపవై కుంతంబు ప్రాప్తం బగున్.

తా. శ్రీరామాయణము మొట్టమొదటికావ్యము. వార్తాకియనుముషిచేత నిర్మిం
పఁబడనది. ఉపనిషత్తులయందలియర్థము తెలింగినవారిచేతను ప్రతిదినము స్తోత్రము
చేయఁబడినది. దేవతలచేఁ బూజింపఁబడునది. వినువారిపాపములను నశింపఁజేయునది.
శ్రోతృమఘతో సరియైనది. అది యాయలేగిమోక్షము నిచ్చునది. అట్టిరామచరి
తము ఎవరు విందుకో చదువుదుకో వారు కైకుంతమునుగూర్చి పోవుదురు.

మ. శివతుల్యం దగునాదిశంకరులు ముగః † శ్రీరామకర్ణామృతం
బవనిగా సంస్కృత మేర్పరించె నది మోక్షమోక్షేషః తేహారివం
శవరాట్టిండుప్రసిద్ధసిద్ధకవి నే † శ్రద్ధగా దనింగించి రా
ఘవ! పూదండగ నిచ్చినాడఁ గొను మాకల్పంబుగా నత్కృతన్.

మాలిని. విమలశమలమూర్తి † విస్ఫురస్నీలమూర్తి
శమదమగుణవర్తి † సాధుసంతాపహర్తి
సుమతరసమగాత్రా † సూరిసంస్తోత్రపాత్రా
సమదదనుజతైత్రా † త్పాతసూజాకళత్రా.

మ. ఇది శ్రీరామపదారవిందమకరంజేచ్ఛాత్మ సన్నతమ
బృదవిజ్ఞానపదాబ్జరేణుపటలస్తాప్తోత్తమాంగోల్లస
స్తుదితాంతఃకరణండు సిద్ధకవి మాత్రస్య జ్ఞానరామావసీ
కదమాలాకనచేతః జెప్పఁ బ్రథిమాశ్వాసం గభీష్టాన్తి

ద్వి తీ యా శ్వా స ము.

—ॐॐॐॐ—

శ్లో. శ్రీరామం జనకయీతీశ్వరసుతానక్రాంతబుజాతాయణం
శ్రీమద్భానుకులాభికాస్తుభమణిః శ్రీరత్నవక్షుణ్ణలమ్,
శ్రీకః కావ్యమరౌఘరత్నమకుటాలంకారపాదాంబుజం
శ్రీవత్సోజ్జ్వలమింద్రసిలసదృశం శ్రీరామచంద్రం భజే. ౧

తా. శ్రీమద్భానుకులాభికాస్తుభమణిః శ్రీవత్సపాహంతరూః
సోనూదిగ్రతుభుజ్యణిమకుటసఃశ్చోభాంఘ్రివద్భుః ధరా
భామావాస్యసరోజమిత్ర విలసత్పాకారిరత్నాంగు శ్రీ
రాముః దారకనాము హనుదిని నాశరాధింతు నశ్రాంతమున్.

తా. జానకీముఖమనెడి పద్మయనకు నూర్జ్వలమును, శ్రీమంతమయిన నూర్జ్వ
లంశమనెడి సముద్రయనకుఁ గాస్తుభమణియును, శ్రీయనెడిరత్నయు వక్షుణునందుఁ
గలవాఁడును, ఈశ్వరుఁడు మొదలయిన దేవతలరత్నసిరిటయుల శంకారమయిన పాద
పద్మములు గలవాఁడును, శ్రీవత్సమనెడి పుట్టుమచ్చచేఁ బ్రకాశించువాఁడును, ఇంద్ర
సిలమణితో సమానుఁడును అగుశ్రీరామచంద్రుని నేవించెదను.

శ్లో. శ్రీరంగేశవదాబ్జలగ్నహృదయం శ్రీశంఖచక్రాన్వితం
శ్రీమర్విర్జరపాదపన్నుటవశం శ్రీసింహపీఠస్థితమ్,
శ్రీవైకుంఠసూత్రమస్తకలసక్యోగాసనే శాయినం
శ్రీభూమీసుతయా యుతం శ్రీతనిధిం శ్రీరామమూర్తిం భజే. ౨

తా. శ్రీరంగేశవదాబ్జలగ్నహృదయం శ్రీదేవవృక్షస్థితం
హారోదాయని శంఖచక్రధరుఁ బంచాస్టాననాసీను శృం
గారాకారు వికుంఠధాము సహిరాట్టట్యంతశాయిన హరిః
శ్రీరాముః ధరణీసుతాయుతు శ్రీతాత్రిమ్ముం భజంతే న్నదీన్.

తా. శ్రీరంగవాఘుని పాదపద్మములయందుఁ దగిలినహృదయము గలవాఁడును,
శ్రీకరములయిన శంఖచక్రములచేఁ గూడినవాఁడును, శ్రీమంజులయిన శల్పవృక్ష
ములవలెఁ గోరికలనిచ్చు మృగముయిన పాదములు గలవాఁడును, శోభగల సింహ
సమమునందుఁ గూర్చుండువాఁడును, శ్రీవైకుంఠమునందు నెయ్యతలలుగలయనంతని
ప్రకాశించుశరీరపీఠముపైని శయనించువాఁడును, నీతతోఁ గూడియుండువాఁడును,
అశ్రీతులకుఁ దెన్నిదియ నగుశ్రీరామమూర్తిని నేవించెదను.

శ్లో. ఆనందకంద మనునాథర మంబునామ

మాసీతవస్త్ర ముతసీకుసుమోజ్జ్వలాంగమ్,

అత్రాంతవర్ణ మకలంక మమేయ మాద్యం

మర్త్యాకృతిం రఘుపతిం శరణా గతోఽస్మి.

3

మ. అకలంకాత్మ నమేయ నాద్య హరి నిఃకార్యసంధు సర్వామరా

ధికుఁ గంజాము సువర్ణచేలధరు నాఁదిత్రాంతవర్ణాత్మఁ దా

రకనాముగ నవపల్లవాధరు నరుగఁ గ రాముగఁ ఘనశ్యాము నే

వకమందారు నుదారు ధీరజనతావంద్యుగ మదిం గొల్చెదన్.

తా. ఆనందమునకు మూలమును, ఎఱ్ఱనిపెదవిగలవాఁడును, తామరలవంటి కన్నులు గలవాఁడును, వచ్చనివస్త్రము గలవాఁడును, అవిగుళువువలెఁ బ్రకాశించు దేహము గలవాఁడును, అకారాదిక్షారాంత వర్ణ స్వయాభుఁడును, ఏకలంకములేని వాఁడును, ఇట్టివాఁడని, ఇంతటివాఁడని నిర్ణయింపరానివాఁడును, పెదటివాఁడును, మనుష్యాకారముగలవాఁడును, అగురఘుపతిరాముని శరణుఁబొందితిని.

శ్లో. సాశీతే నవరత్నవస్త్రాఖచితే చిత్రధ్వజాలంకృతే

వాసే స్వర్ణమయే దళాష్టలలితే వస్త్రే విమానోత్తమే,

అసీసం భరతాదిసోదరజనై శ్చాఖామృగైః కిన్నరై

ర్దిశ్చాలై ర్ఘ్నిపుంగవై ర్ఘ్నవగైః స్సంసేవ్యయానం భజే.

4

మ. తనసాశీతమునగ మునీధ్వజలసఃకృంధంబునగఁ బుష్పకం

బున హేమావృదళాష్టమధ్యమమునగఁ గ భూపుత్రియుగఁ సోదరుల్

మునులుగఁ దిక్పతులుగఁ గవుల్ నృపులునాఁపుల్ కిన్నరుల్ సంతనం

బునఁ గొల్వంజెలువొందురాముఁడలఁతుగఁ భూపుత్రికాధీశ్వరున్.

తా. ఆయాధ్యలో నవరత్నపంక్తులచే నలంకృతమును, చిత్రములై న ధ్వజము లచే నలంకృతమును అగు పేదలో ఉత్తమవిమానమున ఎనిమిదిదళములతో నొప్పి దీపద్యునుండుఁ గూర్చున్నవాఁడై, భరతుఁడు మొదలయిన తమ్ములచేతను, వానరుల చేతను, కిన్నరులచేతను, ఇంద్రాదులగు దిక్పాలకచేతను, మునివరులచేతను, రాక్షసుల చేతను, నేనింపఁబడుచుండురాముని నేరించెదను.

శ్లో. కందర్పాయుధగోటిగోటిపులితం కాలాంబుదశ్యామలం

కంబుగ్రీవ ముదారకాస్త్రభధరం కర్ణావతంసోత్పలమ్,

కస్తూరీతిలగోజ్జ్వలం స్థితముఖం చిన్మర్తయాలంకృతం

సీతాలక్ష్మణవాయుపుత్రసహితం సింహాననస్థం భజే.

౫

మి. సుమతానాయుతనుండరుగ్ లలితకస్తూరిలలామోజ్జ్వలుగ్
గమలాత్మగ్ ధరణీసుతాయుతు జగత్కాంతగ్ వారిగ్ గాస్తుభా
ఖ్యమణీయుక్తు శుభాస్యః గంబుగళునిగ్ † గర్భావతంసప్రభా
సి ముకుందు స్మృతిపీఠగుగ్ గొలిచెదగ్ † జన్మద్రికాలంకృతున్.

తా. పదివేలకొట్టకొట్టమన్మథులతో సమానుఁడును, వర్షకాంక్షేభునువలె
నల్లనివాఁడును, శంఖమువంటి కంఠముగలవాఁడును, కాన్తుభధారియు, నల్లఁగలవ
చెలియకుండుఁ గలవాఁడును, కస్తూరిబొట్టచేఁ బ్రకాశించువాఁడును, చిలువగవుతోడి
మొగముగలవాఁడును, చిన్మద్రాలంకృతుఁడును, సీతాలక్ష్మవాంజనేయ సహితుఁ
డును, సింహాసనమందున్నవాఁడును అగు రాముని నేవించెదను.

శ్లో. వరాభయం దివ్యరథాంగశంఖం సకాస్తుభం వేష్టితపీఠవస్త్రమ్,
శిరీటహారాంగదకుండలాంగం శ్రీవత్సచిర్నాం శిరసా నమామి. ౨

మి. అరిభీతార్ధరిశంఖనందకగదాహస్తా మహాకాస్తుభా
భరణుగ్ రత్నశిరీటకుండలధరుగ్ † స్వర్ణాంబరాడంబరుగ్
వరదుగ్ శ్రీరఘురామభూరమణు శ్రీవత్సాంకు సీతామనో
హరుఁ గారుణ్యవయఃపయోధి మదిలో † సక్రాంతముంగొల్పెదన్.

తా. వరాభయములను, దివ్యములయిన శంఖచక్రములను ధరించినవాఁడును,
కాన్తుభసహితుఁడును, పచ్చనివస్త్రము కట్టుకొన్నవాఁడును, శిరీటము, హారములు,
ఘనశిర్మలు, కుండలములు శరీరమువఁ గలవాఁడును, శ్రీవత్సము చిన్నెగాఁ గల
వాఁడును అగు రాముని శిరసుచే నమస్కరింతును.

శ్లో. దిగంబరం గింజీమేఖలోజ్జ్వలం లలాటపర్యంతవిలంబితాలకమ్,
స్థలద్వదస్కం కమనీయనూపురద్వయం శిశుంరామమహానమామి.

చ. ఘనమణినూపురద్వయు దిగంబరుఁ గింజీమేఖలోజ్జ్వలుగ్
ఘనునిఁ గలాభిభాషణునిఁ † గమ్రులలాటవిలంబితాలకుగ్
జనులకుఁ దల్లిదండ్రులకు † సంతన మొప్పఁ జెలంగుచాలరా
మునివినుతించిసంతతముఁ మ్రొక్కుచునుండుప్పొదంతరంబునన్. 2

తా. దిగంబరుఁడును, చిలుగంటలుగల మొలక్రాటిచేఁ బ్రకాశించువాఁడును,
నుడుట శ్రేణుచున్నమంగురులు గలవాఁడును, ముద్దుగాఁ బలుకువాఁడును, చక్కని
యంతెలుగలవాఁడును, శిశువును అగురామునిగూర్చి మ్రొక్కుచునుండుప్పొదంతరంబునన్.

శ్లో. మించారమూలే మణిపీఠసంస్థం
సుధాప్లుతం దివ్యవిరాట్స్వరూపమ్.

నలందునాదాంతకళాంతతుర్య

మూర్తిం భజేహం రఘువంశరత్నమ్.

౫

మ. అకలంకామరఘాజనంస్థమణిపీఠాసీనుని నాదవిం

దుకళాతీతు విరాట్స్వయాపు భగవంతృ సర్వలోకాధినా

యకు సీతేశు సుధాభిషిక్తు మనువంశాఙ్గాధిచింతామణి

నకలాత్తు రఘురామరత్న మగునాస్తామిమదిగాల్చెదన్

తా. కల్పవృక్షములందను రత్నపీఠమున నున్నవాఁడును, అమృతముచే దహి
సినవాఁడును, దివ్యవిరాట్స్వయాపుఁడును, విందునాదకళాతీతమైన నాల్గవమూర్తిగల
వాఁడును, రఘువంశమునకు రత్నమువంటివాఁడును అగురాముని నేమింపెదను.

శ్లో. అనర్హమాణిగ్యవిరాజమానశ్రీపాదుకాలంకృతశోభనాభ్యామ్,

అశేషబృహ్దారకవద్విరాభ్యాంసమోనమోరామపదాంబుజాభ్యామ్,

ధ్వజాంబుజచ్ఛత్రరథాజ్ఞశంఖ దంభోలిపాశాఙ్కుశమర్త్యచిహ్నమ్,

బ్రహ్మాండదేవాదిరీతిగోటిసంఘృష్టపాదాంబుజయుగ్మదీర్ఘే.

చ. అనుమమనూత్నరత్ననిచయప్రచయోజ్జ్వలనవ్యపాదుకా

వనములు వారిజప్రభవశివానవచంద్రదినేంద్రముఖ్యపా

వనమకుటాగ్రశోభితసువర్ణమణిసమలంకృతంబులు

వనజరథధ్వజాంబుజరశాశహలాంకుశపుండరీకలాం

ఛనములు రామచంద్రవదనీసారసముల మది నిల్పి గొల్చెదన్.

తా. వెలలేనిరత్నములచే వెలుంగుక్రిపాదుకలచే నలంకరింపఁడి కుభకరములు
ను, ఎల్లదేవతలచే ననుస్మరింపఁబడునవియు నగురామునిపాదారవిందములను నను
స్మరించెదను. ధ్వజము, పద్మము, గొడుగు, చక్రము, శంఖము, వజ్రము, పాశము,
అంకుశము, మర్త్యము అనురఖలచే నంకితములై బ్రహ్మ, యింద్రుఁడు, దేవతలు మొద
లైనవారి రీతిముల అంచులరావీడిగల రామునిపాదారవిందములను స్తుతించెదను.

శ్లో. లలాటదేశోజ్జ్వలబాలభూషణం

సతాండవం వ్యాఘ్రనఖాంకకంధరమ్,

దిగంబరం శోభితబర్హరాలకం

శ్రీబాలరామం శివపా నమామి.

౧౦

చ. ఫాలమునగ లలామమును + భాసిలఁ దాండవ మాదరింపుచు

రీల దిగంబరత్వమును + లేనగవు గళలంబమానకా

ద్వాలనఖంబు ముంగురులతోచులుఁ బర్వ నఖర్వబైఖరిగ
కాలకుఁ జై నటించుమునిపాలనశీలుని రాముఁ గొల్పెదన్.

తా. నుదుటఁ బ్రకాశించు కాలభూషణముగలవాఁడును, అడుచుండువాఁడు
ను, మెడను పులిగోళ్ళపదకయుగలవాఁడును, దిగంబరుఁడును, దింగరములవలెఁ జాట్టు
కొనివెలుంగు ముంగురులుగలవాఁడును అగుకాలరాముని శిరస్సుచే నమస్కరించెదను.

శ్లో. శతాష్టదివ్యరథమూర్తివందితం శతక్రతుబ్రహ్మమరుద్గణాద్భిరమ్,
శశాంకబైశ్వానరభానుమండలస్థితంభజేహంరఘువంశవర్ధనమ్.

చ. అమలశతాష్టదివ్యనిలాయస్థితౌ పారిజనంభవాంబుభృ
ద్గమనముఖామరాద్భితు సుభాకరవహ్నివతంగమండల
స్థిమితౌ రఘూర్వాహు న్ననకశిచేలుఁ గృపాలుని నీలు జై త్యనం
తమనది నేతు రామజనశాఘ భజించెద నిష్టసిద్ధికిన్. ౧౧

తా. నూటయెనిమిదిదివ్యరథములలో అర్చయావమున నుండి మ్రొక్కఁ
బడుచున్నవాఁడును, బ్రహ్మ యంద్రుఁడు మొదలగుదేవతలచేఁ బూజితుఁడును
చంద్రాగ్నిసూర్యులయిం దుండువాఁడును, రఘువంశవిర్ధనుఁడును అగురాముని
సేవించెదను.

శ్లో. కర్ణాంతవిశ్రాంతధనుర్దుశాంకకలంబలక్ష్మీకృతరాక్షసేశ్వరమ్,
వృద్ధశ్శృవస్సన్ద్రిందనమధ్యసంస్థం యాతేక్షణ్యరామమహం నమామి.

తా. పాశారాతిశతాంగ మెక్కి రణభూతిభాగంబు గంపింపఁగా
నాకర్ణాంతధనుర్విముక్తదృఢబ్రహ్మస్త్రింబునగ రావణుగ
లోకంబులో వినుతింపఁ ద్రుంచినబుధశ్శ్లోకగ నరోపాంబుకగ
గాతుల్ స్థాస్వయమగ్ధవారినిధిరాశి కాచంద్రుఁ గీర్తించెదన్. ౧౨

తా. చెవివలనను లాగఁబడినయల్లెత్రాటను సంధింపఁబడిన కాణమునకు
రావణుని గుణిగాఁ జేసినవాఁడును, ఇంద్రనిరభముమధ్య నున్నవాఁడును, శోప
నూచకములయిన చూపులుగలవాఁడును అగు రామునిగూర్చి నమస్కరించెదను.

శ్లో. సుత్రామనీలోత్పలసీలమేఘ
శ్రీజిత్యరాంగం సుతయా ధరణ్యాః,
యుక్తం సురేంద్రావనమానసం తం
రామం భజే రాక్షసవలనాశమ్

మ. హరినిలోత్పలమేఘసంపదవహశిరాంగుగ ధరాభామిని
వరపుత్రసహితుగ నమస్తమఖభుగ్వర్యావనాంతర్యునిగ

ధరణీనాథు నురారివంశవననిశ్చింతాహ్లాదాద్యైర్బర
త్పరు దీనార్తిహారుఁ రఘూదస్యవల మదిఁ భావించి నేవించెదన్.

తా. ఇంద్రునిమణులయు, నల్లఁగలువలయు, కాయమణ్ణులయును శోభను
జయించు నవయవములు గలవాఁడును, నీతఁడోఁ గూడినవాఁడును, ఇంద్రుని రక్షింప
మనసుగలవాఁడును, రాక్షసవంశనాశకుఁడును అగురాముని నేవించెదను.

శ్లో. రాకాచంద్రనిభాననం రతిపతి ద్వేషి ప్రియం రాక్షసా
క్షీణగ్రీవవిభదనస్ఫుటపటుప్రభృతపాఞ్జ్వలమ్,
రత్నాలంకృతపామకాంచితవదాంభోజం రమావల్లభం
రాగద్వేషవిహీనచిత్తసులభం రామం భజే తారకమ్ ౧౪

తా. రాగద్వేషవిహీనచిత్తసులభఁ రాక్షేందువీంబాననఁ
భోగీంద్రాభరణప్రియఁ జనుజరాఞ్చార్థద్విసప్రాజ్వలఁ
పాగీంద్రాద్భుతపామకాంచితలసఞ్చాదాంబుజాతద్వయఁ
శ్రీగోవిందు రమాధిరాదు వరఁడఁ శ్రీరాము నేవించెదన్

తా. పున్నమచంద్రునివంటి మొగముగలవాఁడును, శుశ్కరుని విప్రుఁడును,
రావణునికంఠములను భేదించుటలో స్ఫుటములై, శక్తిగలిగి ప్రసిద్ధికెక్కిన పాణ
ములచేఁ బ్రకాశించువాఁడును, రత్నములచే నలంకరింపఁబడిన పామకలపై నొప్పెడి
పాచవద్యములుగలవాఁడును, లక్ష్మీరూప యగునీతఁడు వియుఁడును, రాగద్వేషములు
లేనివారిమనస్సులకు సులభఁడను, తరింపఁజేయువాఁడును అగురాముని నేవించెదను.

శ్లో. ఆలోలస్ఫుటరత్నకుండలధరం ఆవిస్మితాలంకృతం
ఆధారాదికచక్రమండలగతం ఆనందకందాంకురమ్,
ఆవిరూఢతకృపాతరంగజలధిం ఆతౌఠవర్ణాశ్రయం
ఆనన్దార్చినిదాఘమేఘసమయం రామం భజే తారకమ్. ౧౫

తా. అలంకృతరత్నకుండలు సమస్తానందకందుఁ యుహా
ధికు పట్టుకనివాను రామవిభు నాఁదితౌఠవర్ణాశ్రయఁ దా
రకు సంభూతకృపాతరంగజలధిఁ భ్రాజల్సితాస్యేందు నే
వకవర్ణార్చినిదాఘమేఘు నుతగీర్వాణఁ భజంతుఁ మదిన్.

తా. ఊఁగులాడు చక్కని రత్నకుండలములను ధరించినవాఁడును, చిలునగ
వుచే నలంకరింపఁబడిన మొగముగలవాఁడును, ఆధారాదులయిన-అఱుచక్రములయం
దుండువాఁడును, ఆనందమునెడి కండమునకు మొలకయును, ప్రకటమైన దయయునెడి

తరంగములకు సముద్రమువంటివాఁడును, అకారమునొందలు శ్చకారమువంటినుగల అక్షరముల యందుండువాఁడును, ఆపన్నుల కాధలనెడితేగనిలి వర్షకాలమువంటి వాఁడును, తరింపజేయువాఁడును అగురాముని నేవించెదను.

శ్లో. సాశీతాంతరరత్నమంటపమహామాణిక్యసింహాసనే
తన్వభ్యేష్టదళాంబుజే స్ఫుటతరే చిత్కర్ణిశే సంస్థితమ్,
సామిత్ర్యంబుజమిత్రసూనుభరతశ్రీవాయుపుత్రై ర్వ్యతం
ముద్రాలంకృతసాశీసారస మజం రామం భజే తారకమ్ ౧౬

కా. సాశీతాంతరరత్నమంటపవిరాఙ్మత్స్యింహాపీఠంబునం
దేశాష్టచ్ఛనపద్మకర్ణికను దాఁ నింపొంది శాఖామృగా
నీకంబులే నిజసోదరులే గొలువఁ బాఁటిక బోధముద్రాంకుఁ డా
కాకులేస్థుఁ రఘురాముఁ దారకు మదికాఁగొంట్లించి నేవించెదన్.

కా. అయోధ్యమధ్యను రత్నమంటపముపైని గొప్పరత్నసింహాసనమున, మధ్య
నున్నట్టిదియు, చిత్తనెడికర్ణికగలదియు, వికసించినదియునగు అష్టదళపద్మమునఁ
గూర్చున్న వాఁడును, లక్ష్మణ సుగ్రీవ భరతాంజనేయులచేఁ జాట్టుబాణులొఁబడినవాఁ
డును, జ్ఞానముద్రచే నలంకరింపఁబడిన హస్తపద్మముగలవాఁడును, పుట్టుకలేనివాఁ
డును, తరింపజేయువాఁడును అగురాముని నేవించెదను.

శ్లో. విరాజమాకోజ్జ్వలవీరవాసనం వికాలవక్షస్ఫలకాస్త్రభశ్రియమ్,
భజే కిరీటాంగదరత్నకుండలం హరింతులసాగ్రవనమాలయాంలితమ్.

తా. చారునువర్ణచేలుని వికాలభుజాంతరకాస్త్రభోజ్జ్వలకా
శ్రీరమణీయకుండలకిరీటశుభాంగదతారహారమం
జరవిభూషితాంగుఁ దులసీదళదాము గుణాభిరాము నీ
తారమణీహృదుత్పలసుధానిధి రాముని నన్నుతించెదన్. ౧౭

కా. ప్రకాశించు పచ్చనివస్త్రముగలవాఁడును, వికాలమయినవక్షస్థలమునఁ
గాస్త్రభుజిభోధగలవాఁడును, కిరీటము, భుజలిద్దలు, రత్నకుండలములు గలవాఁడును,
తులసీచేఁ గూర్చఁబడిన వనమాలగలవాఁడును, హరియు నగురాముని నేవించెదను.

శ్లో. మాలాదివత్సరసిజాంతసహస్రపద్మ
వత్రాంతరాళనిలయం భవబంధనాశమ్,
నాదాంతచంద్రగళితామృతసిక్తజేపం
నాదాంతనాదమహిమాస్పదరామమీశ.

మ. అరయన్ వట్కమహావరిస్థితసహస్రారాంతరాళస్థిలున్
వరనాదాంతశకాంకనిర్గళితజీవాహారధారావ్రతి
స్తరసంసిక్తశరీరుఁ బావహరు సత్యాపితృ నాదాంతనా
దురమేశున్ బరమేశురాముభజయింతున్ స్వాంతమంచెంతయున్.

తా. యాలాధారాదులయిన-అటుపద్మయలగొనను ఉన్నసహస్రార పద్మము
అనులమధ్య నుండువాఁడును, అన్యబంధమును పోఁగొట్టువాఁడును, నాదాంతము
నందలిచంద్రునినుండి గ్రవించునమృతముచేఁ బడవఁబడిన శరీరముగలవాఁడును,
నాదాంతమునందలి నాదముయొక్కనుహితుడు స్థానమును అగురాముని స్తుతించెదను.

శ్లో. వందే వీరామహామహావరదానగర్వ
లంకాధివాళకులపరవ్రతనాశవజ్రమ్,
తం రావణానుజమృతృతభానునూను
దిక్పాలసోదరగణైః పరిసేవ్యమానమ్.

చ. కమలభవప్రద త్వరశిగర్వితపూర్వసుపరవ్రాయోగీ
త్తముని వధించి ముఖ్యు లగుతారవిభీషణనిలబాంబవ
త్కముదమనుత్సృతార్కజలుశిగోల్వ దిగ్గీశులు సోదరుల్ ప్రత్యో
షమున భజింప నిం పలరుశిష్యుణ్ణాముని రాము నెన్నెదన్.

తా. బ్రహ్మయిచ్చిన గొప్పవరములచే గర్వించినరావణుని వంశమునది పరవ్ర
తమును నశింపఁజేయుటకు వజ్రమయినవాఁడును, విభీషణుఁడు, అంజనేయుఁడు,
సుగ్రీవుఁడు, ఇంద్రాదిదివ్యులు, భరతాదిసోదరులు మొదలగువారిచేఁ జాట్టును శివిం
పఁపడుచుండువాఁడును అగురామునిగూర్చి ననుస్మరించెదను.

శ్లో. అజ్ఞానగాఢతిమిరావహాభానుమూర్తి
మారక్తచారునయనాంబుజ మాదిబీజమ్,
అంభోధిమధ్యవటవత్రశయాన మాది
మధ్యాంతశూన్య మఖిలాన్నదరానుచంద్రమ్.

మ. అరుణాబ్జాత్ము సముద్రమధ్యవటవత్రాభ్యంతరస్థాయీకున్
స్ఫురదజ్ఞానతమిస్త్రభాస్కరు జగత్కర్పూర్ణాత్మ నాద్యంతశూ
న్యై రమాధీశ్వరు నాదిబీజ ససమాన్యన్ మానితోచారు నుం
దరమందస్తి తు రామచంద్రుని మదిన్ శిష్యానింతు నశ్రాంతమున్.

తా. అజ్ఞానమునెడి చిన్మూచికటిని తొలగించుటకు మార్గస్వరూపుఁడను, ఇంచుక యెట్లైన చక్కనయిన కను దబ్బులుగలవాఁడను, అంతకును మొదటికారణమును, సముద్రమునుభ్యసు మట్టియొకపైని పడుండువాఁడను, అదినుభ్యాంతములు లేనివాఁడను, అంతకును ఆధారమును అగురాసుచంద్రుని నేనించెదను.

శ్లో. సుధాసముద్రాంతవిరాజమానే ద్విపే సితే చందనపారిజాతే,
మహాసనే పన్నగతల్పమధ్యే నిషల్లమీరే రఘువంశరత్నమ్. ౨౧

తా. ఓ రాష్ట్రాంతసింహాంతరీవనిలసఁచి చందనాగాంతిక
స్ఫారానర్జ్యవినుత్పరత్ననిచయః ప్రద్యోతపీతంబునం
దాహాథల బగుకాద్రవేయవరపర్యంకాంతరాసీనుఁ డా
శ్రీరాముఁ రఘువంశరత్నము మదిఁ జందింతు సక్రాంతమున్.

తా. అమృతసముద్రముభ్యసు తెలుఁగుచున్న శ్వేతద్వీపమునందుఁ గల్పవృక్షములనడుచునున్న సింహాసనముపైని శేషశయ్యముభ్యసు మార్పున్నరఘువంశరత్నమును రాముని క్తుతి చేయుచుండును.

శ్లో. స్థితాననం పద్మదళాయతేక్షణం
విసీలమాణికృజదంగళోభితమ్,
జటాకిరీటం శరచాపలాంఛనం
నమా మ్యహం భానుకులాభిక్వాస్తుభమ్. ౨౨

తా. నుండరమందనానుఁ బరిశ్రుద్ధసరోరుహవత్త సేత్రఁ బా
రందరసీలగాత్తుని విశరాజితభవ్యజటాకిరీటు నా
వందు సకాత్తుకాస్తు జననాఱుకు భానుకులాభిక్వాస్తుభుఁ
జందనచర్చితాంగు రఘుః సత్తమునిఁ మదిలో భజించెదన్.

తా. చిటునగవుతోడి మొగముగలవాఁడను, తామరఁజీవంబుల వికాసములయిన కన్నులుగలవాఁడను, సీలములుల జయించుదేవాముచే శోభిల్లువాఁడను, జటాకిరీటముగఁ గలవాఁడను, పాణములు, భనుస్సు చిన్నములుగఁగలవాఁడను, మార్గవంశమునెడి సముద్రమునకుఁ గా క్తుభవితీయునగు రామునిగూర్చి నమస్కరించెదను.

శ్లో. ప్రమానపాణాంచిత మిషుచావం
జక్రాబ్జపాశాంకుశవంశనాళమ్,
కరై ర్దధానం ఘనసీలవర్ణం
శ్రీకృష్ణరూపం ప్రణమామి రామమ్. ౨౩

చ. కరముల నెన్నిదింట సుమతీశాండము వేణువు నిక్షుచాపముగా
దరము కళాంకుశంబులు సుతదర్శనపాశములుగా ధరించి భా
స్కరనిభవర్ణుడై మహితశత్రుదురాకరకృష్ణమూర్తియై
వరఁగినరామచంద్రునకుఁ + బావనకీర్తికి భక్తి ముక్తదన్.

తా. పూర్వాగములచే నందితమైన యిక్షుభసుస్సు, చక్రము, శంఖము, పాశము, అంకుశము, పిల్లనఁగ్రోవి, చేతులతోఁ బట్టుకొనువాఁడును, మేఘమువలె నల్లనికాంతిగలవాఁడును, శ్రీకృష్ణరూపుఁడును అనురాముని నమస్కరించెదను.

శ్లో. బహుబుధాదోదరవక్త్రలోచనం దీప్తప్రచండానలదుర్నిరీత్యమ్,
అశేషబృందారకనాగగోచరం భజామి తే రాఘవ విశ్వరూపమ్.

మ. కరపాదోదరలోచనోదముఖసంత్రాంతోద్భవాగ్నిచ్ఛటా
స్ఫురితం వై కడు దుర్నిరీత్య మయి దిశ్శుంజంబుల నిండి ని
ర్జ్వరవాఙ్మాననదుర్లభం బయినరాజనీయభ్యు రామూపనీ
శ్వరవిశ్వాకృతి శే నానర్చెద నమఃస్కారంబు లక్రాంతమున్.

తా. మెక్కుతోడలు, పాదములు, కడుపులు, మొగములు, కన్నులుగలదియు, ముండుచుఁ దీవ్రమయిన అగ్నివలెనే చూడరానిదియు, ఎల్లచేతలను నాగులను చూపునదియునగు నీవిశ్వరూపమును రామా! నేవించెదను.

శ్లో. సహస్రనేత్రాననపాదబాహు మనంతవీర్యం రవికోటితుల్యమ్,
స్రక్చందనాలంకృతదివ్య దేహం భజామ్యహం తేహరివిశ్వరూపమ్.

మ. కరనేత్రాననశీర్షపాదములు విభ్రాతిగా సహస్రాంక మై
సరసీజాప్రసహస్రకోటినిభ మై + స్రక్చందనాలంకృత
స్ఫురితం బయ్యు ననంతవీర్య మయి సంపూర్ణప్రభావాభ్యు మై
వరఁగుగా రాఘువువిశ్వరూపము మదిగా + భావించి నేవించెదన్.

తా. నేలకొలఁదిగఁ గన్నులు, ముఖములు, పాదములు, బాహువులు గలది యు, అంతములేనిశక్తి గలదియు, కొట్లకొలఁదిమూర్త్యులతోఁ గరియైనదియు, పూంజలచేతను గంభముచేతను అలంకరింపఁబడిన దివ్యదేహముగలదియునగు నీక్రిహరి శ్వరరూపమును నేవించెదను.

శ్లో. కలంబకోదండగదాబ్జనంయుతందంష్ట్రాకరాశాంకధనంజయాననమ్,
పీఠాంకుకన్యర్ణ కిరీటకుండలం భజామి తే రాఘవ విశ్వరూపమ్.

౨. దరకోదండగదాకలంబయుతముగా + దంష్ట్రాకరాశాగ్నివి
స్ఫురదాన్యంబు సువర్ణచేలధృతముగా + భూరిప్రభారత్నక

ర్వ్యగసంజేవతిరిటకుండలమహాభూషోజ్జ్వలంబుగా శుభం
కరమా రాఘవవిశ్వమూర్తికి సమస్కారంబు లర్పించెదన్.

తా. కరకరాసగదాశంఖములతోఁ గూడినదియు, శోభించే భయంకర
మయినచిహ్నముగలయన్నితోడి మొగముగలదియు, పచ్చనివస్త్రము, బంగారుకీరీ
టము వండలములు గలదియు నగునవిశ్వకూటమను రామా! నేనించెదను.

శ్లో. కొదండ మిత్తుజనితం స్మరవంచబాణం

శంఖం రథానయన మంకుశపాశపేణుమ్,

హస్తైర్దధాన మమలద్యుతి ముద్వహంతం

ప్రద్యుమ్న కృష్ణ మనిశం భజ రామచంద్రమ్.

౨౭

చ. చెఱకువిలైదుబాణములు † చే ధరియించి రథాంగపేణుపా
శరుచిరకారొట్లముఖ్యమున † సాధనయుక్తమహాష్టబాహు నుం
డరు వారిసీలగాతుఁ బరు † డర్పకుఁ గృష్ణ సువర్ణచేలు దా
కరధి బలాధికుఁ కరధిసన్నతు నచ్యుతు రాముఁ గొల్చెదన్.

తా. చెఱకువిల్లు, మన్నునుండైదుబాణములు, శంఖము, చక్రము, అంకు
శము, పాశము, పిల్లఁగ్రోవి, చేతులతోఁ బట్టుకొనువాఁడును, నిర్మలమైనకాంతిని
వహించినవాఁడును, ప్రద్యుమ్నకృష్ణరూపుఁడును అగురాముని సదా భజించుము.

శ్లో. సీతాలోకనతత్పరం మణినిభం వ్యాఖ్యానముద్రాంచితం

వామే జానుని లంబహస్త మనిశం వీరాసనే సంస్థితమ్,

మూలే కల్పరశో రనాదిమునిభి ర్భ్రష్టాదిభి స్సేవితం

ముతాహారకీరిటకుండలధరం మూర్ధాభిషిక్తం భజే.

౨౮

మ. విమలుగా గల్పకమూలసంస్థిత మహావీరాసనుగా జానకీ

రమణీదర్శనతత్పరుగా మణినిభుగా † రత్నోజ్జ్వలద్యుష్మణుగా

వ్రమదుగా జానువిలంబిహస్త పరదుగా † వ్యాఖ్యానముద్రాంచితుగా

సుమనఃకపూర్వభవాదినిర్జరమునిస్తోత్రుగా విభుగా గొల్చెదన్.

తా. సీతను చూచుటయందాసక్తిగలవాఁడును, ఇంద్రునిమణివంటివాఁడును,
ఉపన్యసించునప్పటి జ్ఞానముద్రచే శోభ్యువాఁడును, ఎడమమోకాలివయిని వ్రేలు
హస్తముగలవాఁడును, వీరాసనమునఁ గూర్చున్నవాఁడును, కల్పవృక్షముత్రందను
అనాదిమునులయిన బ్రహ్మదులచే నేరింపఁబడువాఁడును, ముత్యాలహారములను, కీరీట
మును, వండలములను ధరించినవాఁడును, పట్టాభిషిక్తుఁడును అగురాముని సదా
నేరించెదను

స్తో. యస్మాద మూనందకరం మునీనాం
యద్వాణి ఆఖండలకర్తృనాశనమ్,
యస్మై జైవరం సర్వజనాంతరథం
తత్సర్వమామం రఘునాథ మీశే.

౨౯

ఉ. ఎవ్వనిమూర్తి యోగితతి + నవ్వుడు సంతస మొందఁజేయుఁ దా
నవ్వనికాండకాండము మహిమం ద్రవిరోధినాశకారణం
బెవ్వఁడు విశ్వవిశ్వగతుఁ + బెవ్వఁడు భక్తజనావసప్రియుం
డవ్వినఁ దైవరామున కహర్నిశము న్నతు లాచరించెదన్.

కా. ఎవ్వనిమూర్తి మునుల నానందింపఁజేసినదో, ఎవనివాణము రాక్షసులను
నాశించినదో, ఎవ్వఁడు మందలలో ఉన్నదో, అసర్వయాపుని రామునినుతించెదను.

స్తో. నాదం నాదవిలీనచిత్తవనం నాదాంతతత్త్వప్రియం
నామాకారవివర్జితం నవఘనశ్శ్యామాంగనాదప్రియమ్,
నాదాంభోజమరందమత్తవిలసద్భృంగం మదంతస్థితం
నాదాంతధ్రువమండలాబ్జరుచిరం రామం భజే తారకమ్.

౩౦

శా. నాదం నాదవిలీనచిత్తవనం + నాదాంతతత్త్వప్రియం
నాదాంతధ్రువమండలాబ్జరుచిరం + నామక్రియావర్జితం
నాదాంభోజమరందమత్తమధువు + నాదప్రియం సన్నవాం
దశ్యాము మదంతరస్థితుని రాముఁ దారకుఁ గొల్చెదన్.

కా. నాదస్వరూపుఁడను, నాదమున లయించిననుశోచాయువులంగలవాఁడు
నాదాంతతత్త్వప్రియఁడను, నామరూపములులేనివాఁడును, నీలమేఘమువలె
నాదస్వరూపముననుగలవాఁడును, నాదమును పద్మమునందలి
పంక్తివలె ముడించి ప్రకాశించుతు మృదవంతివాఁడును, నాలో నున్నవాఁడును,
నాదాంతరూపియగునందలమునఁ బద్మమువలె వెలుగువాఁడును, తరింపఁజేయఁ
జూర అలరారుని శేరించెదన్.

స్తో. నారాఘోరహృదబ్జపద్మనిలయం నామోజ్జ్వలాఘోషణం
నామస్త్రైవవిత్తిత్రైభువనం నారాయణాష్టాక్షరమ్,
నాదాంతేంద్రగళత్సూక్ష్మాప్లుతతమం నానాత్తచిన్తాత్తకం
నానాలోటియగంతభానుసప్తకం రామం భజే తారకమ్.

౩౧

శా. నాదాంతేంద్రగళత్సూక్ష్మాప్లుతతమం + నానాత్తచిన్తాత్తకం
నానాలోటియగంతభానుసప్తకం + విష్ణు విభు గల్భకా

లాదిత్యాదులతోటియుల్లుఁ బరమాతాస్థాక్షరీమంత్రగుఱ
శ్రీదుఱ విశ్వవిత్తనాము పరదుఱ శ్రీరాము నేవించెదన్.

తా. ఏలభూతములన్నదయపద్యములను నింతలో వసించువాఁడును, నామమే
ప్రకాశించుభూమియైనవాఁడును, నామస్తోత్రముచే మూఁడులోకములను బావనయు
లుగఁ జేసినవాఁడును, నారాయణాస్థాక్షరమంత్రస్వరూపుఁడును, నాదాంతమందలి
చంద్రునినుండి బాటుచుండునమృతముచేఁ దడియుశరీరముగలవాఁడును, అందఱుశరీర
ములలోను చిత్స్వరూపుఁడై యుండువాఁడును, పలుకోట్లప్రళయకాలమూర్ధ్యులతో
సమానుఁడును, తరింపఁజేయువాఁడును అగురాముని నేవించెదను.

శ్లో. ఖశ్యామం ఖగవాహనం ఖరరిపుం ఖాద్యాదిభూతార్తకం
ఖాతీతం ఖగమంత్రతత్పరపదం ఖక్యోతతోబ్యుజ్జ్వలమ్,
ఖావాచ్యం ఖగతీతనం ఖగమనం ఖర్వాటశృంగాలయం
ఖారాధ్యంచ ఖరంద్రపీఠనిలయం రామం ఖజే తారకమ్ 32
మ. ఖరపైరిఁ ఖగవాహనుఁ రవినిభుఁ ఖర్వాటశృంగాలయుఁ
పరమాధ్వాంచితమంత్రతత్పరు వియోద్భావన్ము ఖారాచ్యును
స్థిరు వేదాంతమయుఁ విచిత్రగమనుఁ శ్రీనంచభూతార్తకుఁ
పరసత్వోక్తు ముషున్నుమధ్యగతు శ్రీవాసుఁ బ్రశంసించెదన్.

తా. ఆకాశమువలె నల్లనివాఁడును, గరుడవాహనుఁడును, ఖరానురుని చంపి
నవాఁడును, ఆకాశాదిపంచభూతస్వరూపుఁడును, ఆకాశమును మించినవాఁడును,
హంసమంత్రాసక్తులన స్థానమును, కోట్లకాలదినుూర్ధ్వలవలెఁ బ్రకాశించువాఁడును,
ఆకాశమువలెనే దెప్పఁదగినవాఁడును, గరుడధ్వజుఁడును, ఆకాశగమనముగలవాఁ
డును, ఖర్వాటశరీరమునం దుండువాఁడును, ఆకాశాధిపతతచేఁ బూజింపఁదగువాఁ
డును, ఖరంద్రపీఠమం దుండువాఁడును అగుతారకరాముని నేవించెదను.

శ్లో. వేద్యం వేదగురుం విరించిజనకం వేదాంతమూర్తిం స్ఫుర
ద్యేదం వేదకలాపమూలమహిమాధారాంతకంచాంకురమ్,
వేదశృంగసమానశేషశయనం వేదాంతవేద్యాత్మకం
వేదారాధితపాదపంకజ మహం రామం ఖజే తారకమ్. 33

తా. వేదాధారు నమస్తవేదగురునిఁ వేదాంతవేద్యుఁ లన
ద్యేదారాధితపాదపంకజయుగుఁ వేదాంతమూర్తి మహా
వేదప్రాణితవేద్యు బ్రహ్మజనకుఁ వేదాంతభావోల్లస
ద్వాదాగ్రీవరతల్పు రాము మహిమాధారుఁ బ్రశంసించెదన్.

కా. తెలియఁదగువాఁడును, నేదముల నుపదేశించినవాఁడును, బ్రహ్మను కన్న వాఁడును, ఉచరింపవలయున్నవాఁడును, ఎప్పుడును క్షురించు నేదములుగలవాఁడును, నేదకలఁపమునకు మూలమయిన మహిమ కాధారమయిన చక్కనికందమున కంతురమును, ఉపరిమియులతో సమానమయిన శేషతల్పమునఁ బరుండువాఁడును, ఉపరిమియులేఁ జాలియఁదగు స్వరూపము గలవాఁడును, నేదములచే నారాధింపఁబడిన యపవృత్తులుగలవాఁడును, తరింపఁజేయువాఁడును అగురాముని నేవించెదను.

శ్లో. మూలాధారధనంబయిన్పుటపటుజ్వాలానమాలింగితం
మూర్ధన్యాంతకశాంకమండలగళితక్షీరాభిషేకప్రియమ్,
ముక్తాకోభితమాభిభ్రునివరై రారాధితం భావయే
ప్రభాతైః ప్రిగజై ర్జరాధిపగజై శ్యాఖామృగై రైవతైః. ౩౪

మ. ప్రకటాధారమునఁ ధనంబయితిభాఁభాగవత్ భాయత్తు ము
క్షకపూర్ణద్విజరాజమండలనుభాఁధారాభిషేకప్రియమ్
సుకళాకోభితమానివానరమహఃక్షోణీశ్వరప్రావృతుఁ
నకలాక్ష్యఁ ద్రిగనాద్భితుఁ గొలుతుభుఁజాతాదిభుఁరాఘవున్.

కా. మూలాధారచక్రమనందలియగు యొక్కగ్నప్తములై తగుజ్వాలలచే నా
లింగితుఁడును, కళాసారచక్రమందలిచంద్రమండలముయందీ జాటునమృతమునభిషేక
మునకు విష్ణుముగలవాఁడును, ముత్యములేఁ బ్రకాశించుఁడిటములుగలవాఁడును, ప్రసి
ద్ధులును అశురాజులు, నానరులు, దేవతలు అనుత్రివిధములయిన సంఘములచేతను,
మరికృతులచేతను ఆరాధింపఁబడువాఁడును అగు రాముని భావించును.

శ్లో. తారాకారవిమానమధ్యనిలయుం తత్త్వత్రయాారాధితం
తారాద్రీశ్వరయోగినిర్గుణమహానిద్రైస్సమాారాధితమ్,
తత్సంజ్ఞం తరుణేందుశేఖరసఖం తారాత్రయాంతర్గతం
తత్ప్రస్థస్థిరీటకుండలయుగం రామం భజే తారకమ్. ౩౫

కా. తారాకారవిమానమధ్యనిలయుఁ ఁ తత్త్వత్రయాారాధితుఁ
సారాకారవిశిష్టసిద్ధమునిసంస్తవ్యాంఘ్రిఁ దత్సంజ్ఞకుఁ
దారాద్రీశ్వరసంతతాప్తుఁ బరముఁ ఁ దారాత్రయాంతర్గతుఁ
శ్రీరాముఁ మకుటాంగదాభరణ సంనీవితు నిష్టా ప్తిన్.

కా. తారాకారమయినవిమానమధ్య మండువాఁడును, తేజశ్వరులు ప్రఖ
తమయినవాఁడతత్త్వములచే నారాధింపఁబడువాఁడును, శాశ్వతుఁడు, యోగులు,
నిష్టలులగుమహాసిద్ధులు అనువారితే నారాధింపఁబడువాఁడును, తత్పదకాచ్యుఁడును,

శివునిచెలికాఁడును, మాఁడుకనుపాపలమధ్య నుండువాఁడును, పుటమువేసినవంఁగాదు
కిరీటము వుండలములు గలవాఁడును, తరింపఁజేయువాఁడును అగురాముని నేదించెదను.

శ్లో. తారం తారకమండలోపరిలసజ్జ్యోతిఃస్ఫురత్రారకా
తీతం తత్త్వమనీతివాక్యమహిమాధారం తటిత్సన్నిభమ్,
తత్త్వజ్ఞానవదిత్రితత్రిభువనం తారాసనాంతర్గతం
తారాంతధ్రువమండలాబ్జరుచిరం రామం భజే తారకమ్. ౩౧

కా. తారుక దారకమండలోపరిప్రసిద్ధజ్యోతివిద్యున్నిభుక
తారాంతధ్రువమండలాబ్జరుచిరుకా తారాసనాంతర్గతుక
దారాతీతు సుధీవదిత్రితుని నీతానాథు సత్కీర్తివి
స్తారుం దత్త్వమనీతివాక్యమహిమాధారుక భజంతుక మదిన్.

తా. ఓంకారవాద్యుఁడును, నక్షత్రమండలముపయిని ప్రకాశించుజ్యోతిచే
స్ఫురించుచున్న తారకము నతిక్రమించినవాఁడును, తత్త్వమనీ-అనువాక్యముమహిమ
కాధారమయినవాఁడును, మెఱపుతో సమానుఁడును, వేదాంతజ్ఞానముచే మల్లోక
ములను పాపనములుగఁ జేసినవాఁడును, తారాసనాంతర్గతుఁడును, తారాంతమండలి
ధ్రువమండలమునఁ బద్మమువలె వెలుంగువాఁడును, అగుతారకరాముని నేదించెదను.

శ్లో. కస్తూరీఘనసారకుంకుమలసచ్చిదండనాలంకృతం
కందర్పాధికనుండరం ఘననిభం కాకుల్ స్థవంశధ్వజమ్,
కల్యాణాంబరవేష్టితం కమలయా యుక్తం కళావల్లభం
కల్యాణాచలకార్జుకప్రియసఖం కల్యాణరామం భజే. ౩౨

మ. శితికంకాపు మృగీకుదానుమిళితశ్రీచండనాలంకృతుక
క్షితిపుత్రీసహితుక ఘనాఘననిభుక శ్రీరాముఁ బీతాంబరుక
దతసాందర్యజితస్తంభ బ్రవిలసత్కాకుల్ స్థవంశధ్వజుక
హితవిద్యాధికు రామభద్రు మది నే నంతుక గృహకాంక్షిన్.

తా. కస్తూరీకర్పూరవంకుమములచేఁ బ్రకాశించుశ్రీచండనముచే నలంకరింపఁ
బడినవాఁడును, మన్మథునికంటెను ఎక్కువచక్కనివాఁడును, మేఘకాయఁడును,
కాకుల్ స్థవంశమునకు ధ్వజప్రాయుఁడును, బంగారువంటితస్త్రము గట్టుకొనువాఁ
డును, లక్ష్మితోఁ గూడియుండువాఁడును, కళలకు వల్లభుఁడును, మేరువువింటివాఁడ
యిన శివునిప్రియస్నేహితుఁడును అగుకల్యాణరాముని నేదించెదను.

శ్లో. ముజ్జీవం మదనుగ్రహం మదధివం మద్భావనం మత్సృఖం
మత్తాతం మమ సద్గురుం మమ వరం మోహాంధ్యవిచ్ఛేదనమ్,
మత్సృఖ్యం మదనేకబాంధవజనం ముజ్జీవనం మన్నిధిం
మన్నిధిం మమ సర్వకర్తృ సుకృతం రామం భజే తారకమ్. ౩౮

తా. మాకు గురుం డనుగ్రహము + ముజ్జనకుండు విభుండు జీవముగా
మాకు విమోహనాశకుండు + మత్సృకృతంబు సుఖంబు భావముగా
మాకు సమస్తబాంధవజనంబు ధనంబు సుకర్త సిద్ధియుగా
మాకు సమస్తతారకము + మారఘరాముఁ డటంచు నెంచెదన్.

తా. నాజీవము, నాయనుగ్రహము, నాప్రభువు, నాభావనము, నాసృఖము,
నాతంద్రీ, నాసద్గురువు, నావరము, నామోహమునుగ్రడ్డితనమును పోగొట్టువాఁ
డును, నాసృఖ్యము, నాయంచుబంధులు, నాజీవనము, నాపెన్నిధి, నాసిద్ధి, నా
యెల్లకర్మములు, నాసుకృతమును, అగుతారకరాముని భజించెదను.

శ్లో. నిత్యం నీరజహాసం నిరువమం నీవారశూహోపమం
నిర్భేదానుభవం నిరంతరగుణం నీలాంగరాగోజ్జ్వలమ్,
నిష్పాపం నిగమాగమాద్భితవదం నిత్యాత్మకం నిర్మలం
నిష్పుణ్యం నిఖలం నిరంజనవదం రామం భజే తారకమ్. ౩౯

తా. నిత్య నిర్దురితుగా నరోజనయనుగా + నీలాంగరాగోజ్జ్వలుగా
నిత్యాత్ముగా విమలుగా నిరంతరగుణుగా + నిర్భేదు నిష్పుణ్యునిగా
సత్యుగా నూత్ను నిరంజనుగా నిరువముగా + సర్వాత్మ యోగీంద్రనం
స్తుత్యుగా నిర్గుణ రాముఁ దారకు భజంతితుగానర్కృపాకాంక్షిన్.

తా. నిత్యుండును, పద్మయలవంటికన్నులుగలవాఁడును, సాటిలేనివాఁడును,
నిష్కరిభావ్యభ్రమల్లవంటికవాఁడును, అక్షైత్యానుభవముగలవాఁడును, దట్టమయిన
గుణములగలవాఁడును, నల్లనియంగరాగముచేఁ బ్రకాశించువాఁడును, నీపాపము
లేనివాఁడును, వేదకాన్త్రయాలచేఁ బూరింపఁబడు పాదములుగలవాఁడును, నిత్యస్వ
యాత్ముండును, నిర్మలుండును, పుణ్యములేనివాఁడును, సర్వస్వయాత్ముండును, నిరావరణ
మయినపదముగలవాఁడును అగు తారకరాముని భజించెదను.

శ్లో. ధ్యాయే త్యాం హృదయాంబుజే రఘువతిం నిజ్ఞానదీపాంకురం
హంసోహంసవరంవరాదిమహీనూధారం జగన్తోహనమ్,
హస్తాంభోజగదాబ్జచక్రమతులం పీతాంబరం కాన్తుభం
శ్రీవత్సం పురుషోత్తమం మణినిభం రామం భజే తారకమ్. ౪౦

మ. హృదయాబ్జంబునఁ గొల్చెదగరఘువతిఁగీహీమాంబరున్నిస్సమా
నుదయాభుగధృతకొన్తుభుగహరిజగన్తోహుగగదాద్యాయుభుగ
ద్రిదశీంద్రాంశనిభుగ మహామహిమునిగఁ శ్రీవత్సవక్షుణ్ణులుగ
విదితాత్ముగ వరహంసరూపుఁ బురుషుగఁ విజ్ఞానదీపాంకురునఁ;

తా. జ్ఞానమును శీవమునంతురమవును, రఘువతివియు నగునిన్ను రామా! నా
హృదయపద్మమున ధ్యానించుచుందును. "హంసోఽహంసోఽ" అను పరంభరతాబాళిత
మొదటిమహిమ తాధారమును, జగముల మోహింపఁజేయువాఁడును, పద్మములవంటి
చేతులయిండు గద, శంఖము, చక్రముగలవాఁడును, సాటిలేనివాఁడును, విచ్చని
వస్త్రము గలవాఁడును, కొన్తుభు, శ్రీవత్సము గలవాఁడును, పురుషోత్తముఁడును,
ఇంద్రునిమణివంటివాఁడును, అగు తారకరాముని నేనించెదను.

శ్లో. సత్యజ్ఞాన మనంత మిచ్ఛుత మజం చావ్యాకృతం తత్పరం
కూటస్థాదిసమస్తసాక్షి మనఘం సాక్షాద్విరాటత్వదమ్,
వేద్యం విశ్వమయం స్వలీనభవనం స్వారాజ్యసౌఖ్యవ్రదం
పూర్ణం పూర్ణతరం పురాణపురుషం రామం ఛతే తారకమ్. ౪౧

మ. అనఘుగ బూర్ణు ననంతు నచ్ఛుతుని సత్యజ్ఞానమూర్తిగ విరా
టును విశ్వాత్ము జగన్తయుగ వరదుఁ గూటస్థాయీసాక్షిగ ననా
తను నవ్యాకృతు జీవతత్వవరు సుత్రామాదిభోగవ్రదుగ
ఘనునిగ వేద్యుఁ బురాణపురుషు నజాగ్రాతున్ఘనీనించెదన్.

తా. సత్యము, జ్ఞానము స్వరూపముగాఁగలవాఁడును, అంతములేనివాఁడును,
నాశములేనివాఁడును, పుట్టుకలేనివాఁడును, అవ్యాకృతుఁడును, తత్వదశాచ్యుఁడును,
ప్రధానుఁడును, కూటస్థుఁడు మొదలగు నెల్లరికి సాక్షియును, నిష్కోభుఁడును, ప్రత్య
క్షముగ విరాటత్వము నిచ్ఛువాఁడును, తెలియఁజగువాఁడును, విశ్వస్వరూపుఁ
డును, తనయందు లయించినలోకములుగలవాఁడును, స్వారాజ్యసౌఖ్య ప్రదుఁడును,
పూర్ణుఁడును, పూర్ణతరుఁడును, పురాణపురుషుఁడును, అగుతారకరాముని నేనించెదను.

శ్లో. రామం రాక్షసవంశనాశనకరం రాశీందుభింబాననం
రక్షోరిం రఘువంశవర్ధనకరం రక్షాధరం రాఘవమ్,
రాధాస్వాత్మనివాసినం రవినిభం రమ్యం రమానాయకం
రంధ్రాంతర్గతశీవశాయిన మహం రామం ఛతే తారకమ్. ౪౨

మ. అసురద్యేషికులాటవిదహను రంధ్రాంతర్గతశీంద్రు
ల్లు మహాత్ము న్పరిపూర్ణచంద్రముఖరాశిముగ శ్రీరమానాయకుగ

గమలాప్రాజ్ఞలుఁ బల్లవాధరు జగత్కల్యాణ శ్రీరాఘవుఁ
రమణీయుఁ రఘువంశదీప్తుఁ గొలుతుఁ శ్రీరాధాత్మ సంస్థాయినన్.

తా. రాక్షసవలమును నశింపఁజేసినవాఁడును, పూర్ణచంద్రునింబడు వంటియొ
గము గలవాఁడును, రాక్షసవైరియు, రఘువంశమును వృద్ధినిపొందించినవాఁడును,
ఎఱ్ఱని పెదవిగలవాఁడును, రాఘవుఁడును, రాధయొక్క మనసులో నుండువాఁడును,
మాత్యునితో సమానుఁడును, చక్కనివాఁడును, అష్టీశాయకుఁడును, రంధ్రాంతర్ల
తుండైన శేషునియందుఁ బయండువాఁడును, అనుతారకరాముని నేనించెదను.

శ్లో. తారాకారం నిఖలనిలయం తత్త్వమస్యాదిలత్యం
శబ్దావాచ్యం త్రిగుణరహితం వ్యోమ మంగుష్ఠమాత్రమ్,
నిర్వాణాఖ్యం సగుణ మగుణం వ్యోమరంధ్రాంతరథం
సౌమమ్నాంతఃప్రణవసహితం రామచంద్రం భజేహమ్. ౪౩
మ. ప్రకటవ్యోమవిలాంతరథు సగుణుఁ శ్రీరామాధిపుఁ లోకనా
యకుఁ దారాకృతి ముక్తిసంజ్ఞకు సుమఃస్మాంతస్థితోఽతారవ
ర్ణకరాహిత్య సకట్టు నిత్య బుధు లెఁన్నఁ దత్త్వమస్యాదిల
త్య కళాస్థాను భజింతు నిర్గుణుని సంఘస్థప్రమాణ స్థరిన్.

తా. తారాకారుఁడును, సర్వాశ్రయుఁడును, తత్త్వమస్యాదివాక్యములకు
అత్యమయినవాఁడును, శబ్దములేక జెప్పఁదగనివాఁడును, గుణత్రయహూన్యఁడును,
అతాళశూన్యఁడును, అంగుష్ఠప్రమాణుఁడును, అమృతనాముఁడును, సగుణుఁడును,
నిర్గుణుఁడును, అతాళరంభృమధ్య నుండువాఁడును, సుమస్థుఁడగువాడియందలి
ప్రణవముతోఁ గూడినవాఁడును, అనురామచంద్రుని నేనించెదను.

శ్లో. ముక్తి ద్ములం మునివరహృదానందకందం ముకుందం
కూటస్థాఖ్యం సకలవరదం సర్వచైతన్యరూపమ్,
నాదాతీతం కమలనిలయం నాదనాదాంతతత్త్వం
నాదాతీతం ప్రకృతిరహితం రామచంద్రం భజేహమ్. ౪౪
మ. మునిహృత్ప్రకరుఁ బ్రధానరహితుఁ శ్రీసూక్ష్మాధినాథుఁ సనా
తమఁ కూటస్థుని సర్వవిశ్వమయుఁ జైతన్యాకృతిఁ గృత్స్నవం
దను సర్వాత్మ ముకుందు లోకవరదుఁ శ్రీనాదాంతతత్త్వపు స
త్యసఘుఁ రాము ధరానుతాధిపతి నాదాతీతు భావించెదన్.

తా. ముక్తి నిచ్చువాఁడును, మునిశ్వరులహృదయములందలి యానందమునకుఁ
గండమయినవాఁడును, ముకుందుఁడును, కూటస్థుఁ డనుపేరుగలవాఁడును, ఎల్లరమను
జరముల నిచ్చువాఁడును, సర్వచైతన్యస్వరూపుఁడును, నాదము నలికమిరించినవాఁ

డును, పద్మములయం దుండువాఁడును, నాదనాదాంతముల యథార్థస్వరూపుఁడును, ప్రకృతిరహితుఁడును, అగురాముచంద్రుని నేనించెదను.

శ్లో. నిజానందాతారం నిగమతేరగారాధితపదం

పరబ్రహ్మనందం పరమపదగం పాపహరణమ్,

కృపాపారాపారం పరమపురుషం పద్మనిలయం

భజే రామం శ్యామం ప్రకృతిరహితం నిర్గుణ మహమ్. ౪౫

మ. పరమామ్నాయతురంగ సేవితలసః త్పాదాంబుజద్వంద్యః బం
కరుహః పానుః గృపాబ్ధి నిర్గుణు నభహః క్షుధ్యంసు రమ్మ్యం బరా
త్పరమంబుఁ బురుషోత్తముఁ బరుఁ బరః ప్రహ్లాదు నిజానందుశ్రీ
హరి శ్రీరాముఁ బ్రధానపర్జిత భువః శ్యామాంగు భావించెదన్.

తా. తనయానందమే స్వరూపముగాఁగలవాఁడును, ఈశ్వరునిచేఁ బూజింపఁ
బడు పాపములుగలవాఁడును, పరబ్రహ్మనందస్వరూపుఁడును, పరమపదమును పొందిన
వాఁడును, పాపములను హరించువాఁడును, దయాసముద్రుఁడును, పురుషోత్తముఁ
డును, పద్మములయం దుండువాఁడును, ప్రకృతిరహితుఁడును, నిర్గుణుఁడును, నల్లని
వాఁడును, అగురాముని నేనించెదను.

శ్లో. శ్రీమదై వకుంఠనాథం సురమునిమకుటాశ్శ్రీతస్వర్గపీఠం

నీలాంగం చంద్రవక్త్రం మణిమయమకుటం బాణాకోదండవస్త్రమ్,

పద్మాక్షం పాపహళం ప్రణవమయమహారత్నసింహాసనస్థం

శ్రీసీతావామభాగం శ్రీతజనవరదం రామచంద్రం భజేఽహమ్.

మ. తత్తై వకుంఠవిభుఁ మణిమకుటుఁ గోదండాస్త్రహస్తఁ నమా
గతగీర్వాణశిరీటరత్నరుచిసంక్రాంతాంఘ్రియుక్తఁ శత
క్రతునీలాంగు శశాంకవక్త్రః లసతోంతారాసనుఁ నానః
యతుఁ గంఠేక్షుఁ రాముఁ బాపహరునాఁ ద్యుంచారకుంగు ల్చెదన్.

తా. శ్రీమంతమయిన తై వకుంఠమునకుఁ బ్రభువును, దేవతలయొ మునులయొఁ
గిరీటములచేఁ బ్రకాశింపఁజేయఁబడు బంగారుపీఠముగలవాఁడును, నీలశిరఃఁడును,
చంద్రునివంటి మొగముగలవాఁడును, మణివికారమయిన శిరీటముగలవాఁడును, భు
క్తాహస్తఁడును, తామరలవంటి కన్నులుగలవాఁడును, పాపహళుఁడును, ఓంకార
రూపమయిన గొప్పరత్నసింహాసనమునఁ గూర్చుండువాఁడును, సీత యుడమైపునఁ
గలవాఁడును, ఆశ్రీతులకు పరదుఁడును, అగురాముచంద్రుని నేనించెదను.

శ్లో. సాశీతే మణిమంటపే సురతరుప్రాంతే విమానాంతరే

పద్మే చాప్టదశోజ్జ్వలే సుతమహాసాధే సుధామాన్వితే,

సత్యం సూర్యబరావణానుజమగుత్పత్రానుజై స్సేవితం
మధ్యే వాసవసీలకోమలతనుం రామం భజే తారకమ్. ౪౭

మ. ప్రకటాయోధ్యను గల్పమూలమున హరిర్వ్యంబందు విభ్రాజిత
వృకమధ్యాప్తదళాబ్జమధ్యమున భాగ్యస్వదేహమందుక సుర
ప్రకరంబుల రవిపుత్రముఖ్యులనుజుల త భావించఁ దనధ్యమం
దకలంకుం దగునీలరత్ననిభ రామాధీశుఁ బ్రార్థించెదన్.

తా. అయోధ్యలో మంచితాంతితోఁ గూడి కొనియాడఁబడు గొప్పసాధ
మున, కల్పవృక్షములమధ్యను, మణిమంటపమున, విమానముమధ్యను, ఎన్నిదోహద
లచేఁ బ్రకాశించుచున్నమున మండువాఁడును, సత్యస్వరూపుఁడును, ముగ్ధ-విధిమణ-
లంబనాయ-సోదరులచే నేదించఁగడువాఁడును, వారిమధ్యను, ఇంద్రసింహులవలె
నల్లలై మృదులైన దేహముగలవాఁడును, అగుతారకరాముని నేదించెదను.

శ్లో. హృదయకుహరమధ్యకోతిత స్సంప్రసారం
నిగమనియమగమ్యం వేదశాస్త్రై రచింత్యమ్,
హరిహరవిధివంద్యం హంసమంత్రాంతరథం
దశరథసుతమీశే దైవతం దేవతానామ్. ౪౮

మ. హరిభగ్నాబ్జభవాదివంద్య హృదయాశిష్టాభ్యంతరజ్యోతిసు
స్థిరు మంత్రప్రకటార్థసారతరు రాజీవాత్మ శాస్త్రాగమ
స్ఫురదాకారు సచింత్య వేదమయ సంతపూర్ణ వచోగమ్యు సే
మఱు రామప్రభు దేవదేవుఁ గొలుతుఁ స్సంత్రాంతరాంతర్గతున్.

తా. హృదయాకాశమధ్యను ప్రకాశించు తత్తనుమంత్రమయొక్క సారము
ను, వేదమయమందుఁ తెప్పఁబడిననియమములచేఁ హందఁదగినవాఁడును, విష్ణు-శివ-
బ్రహ్మలచే నతుస్కరింపఁదగిన వాఁడును, హంసమంత్రముమధ్య నుండువాఁడును,
దేవతలను దేవతయనగు దశరథరాముని స్తుతించెదను.

శ్లో. దేవేంద్రసీలనవమేఘవిజయరాంగం
పూర్ణేందువీరిబవదవం శరచావహస్తమ్,
నీతానమేత మనిశం శరణం శరణ్యం
చేతో మదీయ మభివాంఛతి రామచంద్రమ్. ౪౯

మ. హరినిలాత్పిలమేఘసందవహారాంగు ధరావృత్తి
వరుఁ గోదందశరొత్కరోజ్జ్వలకరఁ త భద్రానవాసీరు దా

శరధి బూర్ణకళాంకచింబవదనుఁగఁ + సర్వాత్మ శ్రీరాము శ్రీ
కరు భక్తాంగణకల్పకంబు మనమా! + కాంక్షించి సేవింపుమా.

తా. ఇంద్రసింహులను, వర్ష కాలమేఘమును జయించు శరీరముగలవాఁడు
ను, పూర్ణచంద్రచింబమువంటి ముగముగలవాఁడును, భనుర్మాణకాస్తుఁడును, నీత
తోఁ గూడినవాఁడును, శరణు పొందఁదగువాఁడును, అగు నాదుచంద్రుని శిల్పపుడును
నాచిత్తము శరణు కోరుచున్నది.

శ్లో. ఓంకారప్రకృతి సప్త స్తునిచయం చోంకారవీణాక్షరం

ఓంకారప్రకృతిం వడక్షరహితం చోంకారకందాంకురమ్,

ఓంకారస్ఫుటభూయ్యవస్సువరితం త్వోక్తుత్రయా రాధితం

ఓంకారోజ్జ్వలసింహవీరనిలయం రామం భజే తారకమ్. ౫౦

తా. ఓంకారప్రకృతిఁగఁ వడక్షరహితంఁ + ఓంకారకందాంకురం

ఓంకారస్ఫుటభూయ్యవస్సువరితుఁ + ఓక్తుత్రయా రాధితుఁ

ఓంకారోజ్జ్వలసింహవీరనిలయుఁ + ఓంకారవీణాంకురం

లంకేశాంతకు సర్వగుఁగఁ రఘువరుఁ + లక్ష్మీకు భావించెదన్.

తా. సకలవస్తువస్తువాయమునందును నిండారియున్నవాఁడును, ఓంకారవీ
ణాక్షరస్వయాఘ్రుఁడును, ఓంకారప్రకృతియు, వడక్షరమంత్రముచేతను హితముగలవాఁ
డును, ఓంకారకందమున కంకురమును, ఓంకారముచేతను స్ఫుటమయిన భూఁ,
భువఁ, మనః అనువ్యాప్యతులతోఁ గూడినవాఁడును, దివ్యాకు-నీర్ద్యాకు-మానవాకు
ములచే నారాధింపఁబడువాఁడును, ఓంకారముచేఁ బ్రకాశించుసింహాసనున నుండు
వాఁడును, తరింపఁజేయువాఁడును అగురాముని సేవించెదను.

శ్లో. సాశేతే ధవళే సురద్రుమతలే సౌధే విమానాంతరే

చాదితాంతసమ స్రవర్ణకమలే దివ్యే మృగేంద్రాసరే,

ఓంకారోజ్జ్వలకర్ణితే సురసరిన్ద్రభ్యే నదేవాంతరే

వ్యాసాద్యాదిమునీశ్వరై రభినుతం రామం భజే తారకమ్. ౫౧

మ. స్థిరమై నిర్మల మామనస్సరని నాదితాంతవర్ణాబ్జవి

స్ఫురితోంకారవిశుద్ధకర్ణిక సురేశకుల గొల్వ సాశేత మ

స్ఫురమధ్యంబునఁ గల్పమూలమున భాగినున్నుర్నిసాధంబునఁ

జర మాపుష్పకమధ్యవీరలసితుఁ + శ్రీరాముఁ గీర్తించెదన్.

తా. అమౌఘ్యలో, కల్పవృక్షములమైందను, తెల్లనిసాధమందలి విమానము
భ్యను, దివ్యసింహాసనుమైనని, ఓంకారమనెడి ప్రకాశించుకర్ణికగర్భి, అకారముమొద
లెఱిగి ఓంకారమునఁబడునగు సర్వవర్ణములస్వయాఘ్రముననపకృమంను, మందాగిని

మధ్యను, జేతకలతోఁగూడిన మధ్యభాగమునందు, వ్యాసాదులయిన అదియునిశ్వరుల చేతను కొనియాడఁబడుచుండెడి తారకరాముని భజించెదను.

శ్లో. గోదండదీప్తాగురు మాదిమూలం

గుణాశ్రయం చందనకుంకుమాంకితమ్,

నలత్ప్రణం సర్వజవాంతరస్థం

పరాత్పరం రామ మహం నమామి.

౧౭

మ. ధరణీబాకుచచర్మచందనలసత్యాశ్చిరజన్తాంకిత

స్ఫురదత్యున్నతవక్షు సర్వగు జగత్స్థాలానుకూలుఁ బరా

త్పరు సామిత్రియుతుఁ గుణాశ్రయ పారిఁభక్తార్చనంజరకుఁ

గురుకారుణ్యప్రయోధి రాముఁ గొలుతుం + గోదండదీప్తాగురున

తా. ధనుర్విద్యాపీఠకు గురువును, యూరకారణమును, మంచుగుణముల కాశ్రయమును, చందనకుంకుమములచే సంకితుఁడును, లక్ష్మణసహితుఁడును, అందఱిచ్చొదయములలో నుండువాఁడును, పరాత్పరుఁడును అగురాముని ప్రతిష్ఠింపెదను.

శ్లో. మూలాధారసరోరుషే హుతవహస్థానే త్రికోణాంతరే

కండే కుండలికానుభుప్తిపటలే వాసాంతవర్ణాశ్రయే,

బాలార్కప్రతిమం వరాభయకరం పాశాంకుశాలంకృతం

భూతస్వాశ్రయ మాదిపూరుష మజం రామం భజే తారకమ్. ౧౮

మ. అరయఁ గండనుభుప్తికాలహితవాసాంతామరవ్యాప్తభా

సుర మాకండత్రికోణమధ్యమమునఁ + కుక్రస్థలిఁ బాలభా

స్ఫురసందీపిత భూతసంశ్రయ విరాజితాస్పృశముఖ్యాస్తు ను

స్థితు విద్యేషిహరఁ బరాత్పరు నజఁ + శ్రీరాము నేవించెదన్.

తా. మూలాధారపద్మమనందలియగ్నిస్థానమున, త్రికోణమధ్యమకణముదలు సవలకునుగల యమరముల కాశ్రయముయిన కుండలికానుభుప్తిపటలమందు, బాల మూర్త్యుగమానుఁడును, వరాభయముద్రలు కరములఁ గలవాఁడును, పాశాంకుశముల చే నలంకృతుఁడును, భూతముల కాధారమును, అదిభయభుండును, పుట్టుకలేనివాఁడును అగు తారకరాముని నేవించెదను.

శ్లో. స్వాధిష్ఠానసరోరుషే ప్రవిలసద్బాలాంతవర్ణాశ్రయే

బ్రహ్మగంధిమహోన్నతే కరతలే శ్రీకుండికాశ్శాలికామ్,

నీతే రత్ననిభే వరాభయకరం వాణీయుతం విభ్రతం

సామ్రాజ్యధ మనస్థమంగళకరం రామం భజే తారకమ్. ౧౯

శరధిఁ బూర్ణశకాంకచింబవదనుఁ ఁ సర్వాత్మ శ్రీరాము శ్రీ
కరు భక్తాంగణకల్పకంబు మనమా! ఁ కాంక్షించి నేవింపుమా.

తా. ఇంద్రసింహులను, వర్షకాలమేఘమును జయించు శరీరముగలవాఁడు
ను, పూర్ణచంద్రచింబమువంటి ముగముగలవాఁడును, భసురౌగణాస్తుఁడును, నీత
తోఁ గూడినవాఁడును, శరణు పొందవలగువాఁడును, అగువాడుచంద్రుని శిల్పపుడును
సాచిత్రము శరణు పోరుచున్నది.

శ్లో. ఓరప్రోతసమస్తవస్తునిజయం చోంకారవీణాక్షరం

ఓంకారప్రకృతిం వడక్షరహితం చోంకారకందాంకురమ్,

ఓంకారస్ఫుటభూర్భువస్సువరితం త్వోక్తుత్రయా రాధితం

ఓంకారోజ్జ్వలసింహవీరనిలయం రామం భజే తారకమ్. ౧౦

తా. ఓంకారప్రకృతిఁ వడక్షరహితం ఁ ఓంకారకందాంకురం

ఓంకారస్ఫుటభూర్భువస్సువరితం ఁ ఓక్తుత్రయా రాధితం

ఓంకారోజ్జ్వలసింహవీరనిలయం ఁ ఓంకారవీణాంకురం

లంకేశాంతకు సర్వగుఁ రఘువరుఁ ఁ లక్ష్మీకు భావించెదన్.

తా. సకలవస్తువస్తువాయమునందును నిండారియున్నవాఁడును, ఓంకారవీ
ణాక్షరస్వయాఘ్రుఁడును, ఓంకారప్రకృతియు, వడక్షరమంత్రముచేతను హితముగువా
డును, ఓంకారకందమున కంకురమును, ఓంకారముచేతను స్ఫుటమయిన భూః,
భువః, స్వః, అనువ్యాఖ్యలులతోఁ గూడినవాఁడును, దివ్యాభినిర్ద్యాభి. మానవాభి
యులచే నారాధింపఁబడువాఁడును, ఓంకారముచేఁ బ్రకాశించుసింహాసనమున నుండు
వాఁడును, తరింపఁజేయువాఁడును అగురాముని నేవించెదను.

శ్లో. సాశేతే ధవళే సురద్రుమతలే సౌధే విమానాంతరే

చాదితాంతసమస్తవర్ణకమలే దివ్యే మృగేంద్రాననే,

ఓంకారోజ్జ్వలకర్ణితే సురసరిన్తభ్యే నదేవాంతరే

వ్యాసాద్యాదిమునీశ్వరై రభినుతం రామం భజే తారకమ్. ౧౧

మ. స్థిరమై నిర్మల మామనస్సరసి నాదితాంతవర్ణాబ్జవి

స్ఫురితోంకారవిశుద్ధకర్ణిక సురేశకుల గొల్వ సాశేత మ

స్ఫురమధ్యంబునఁ గల్పమూలమున భానుమ్నూర్తిసౌధంబునఁ

జర మాపుష్పకమధ్యవీరలసితుఁ ఁ శ్రీరాముఁ గీర్తించెదన్.

తా. అయోధ్యలో, కల్పవృక్షములమీదను, తెల్లనిసౌధమందలి విమానము
ధ్యను, దివ్యసింహాసనముపైని, ఓంకారముగూడి ప్రకాశించుకర్ణికగర్భి, అంకారముమొద
లుకొని ఓంకారమువలకునుగల సర్వవర్ణములస్వరూపమయినపద్మమును, మందాగిని

తా. కర్కరముమొదలు కర్కరమువఱకుఁగల యక్షరములచేఁ బ్రకాశించునట్లు తృద్యమునందు, ప్రాకాంతమయిన ప్రణవమునుభ్యను, ప్రకాశించుచున్నచోర్వాణ పీఠమునుభ్యను ఉండువాఁడును, ప్రళయకాలసూర్యసముండును, సూర్యస్వయాభుఁడును, హంకమయఁడును, ఎప్పుడును మంగళములకుఁస్థానమును, భనుర్విద్యాదీక్షితగురుఁడును, మోక్షలక్ష్మీసహితుఁడును అగుతారకరామని నెల్లపుడును నేవించెదను.

శ్లో. సాక్షాత్ షోడశదీపద్యవత్రములే జీవాత్ర సంస్థాపితే
రుద్రగ్రంథిమయే మనోన్తనివభే జాలంద్రపీఠాంతరే,
శుభ్రశోభిమయం శరీరసహితం నుస్థం నుధాశీతలః
శబ్దబ్రహ్మనివాసభూతవదనం రామం భజే తారకమ్. ౧౭

మ. తనరక షోడశద్యవత్రమున రుద్రగ్రంథితం బై మనో
న్తనిమార్గంబున జీవసంస్థలిని మాన్తస్యం బైనజాలంద్రపీ
ఠిని శబ్దాహ్వాయ బ్రహ్మకూటమునఁ దాటితిష్ఠోతిరూపంబునకా
భునతం తెన్నగురాముఁ దారకు నమఃకృతుగ్రహుఁ గొల్పెదన్.

తా. జీవాత్మసంస్థాపితమును, రుద్రగ్రంథిమయమును, మనోన్తనిమార్గమును అగు జాలంద్రపీఠమునుభ్యను పదియఁబదివ్యవహులంకల పద్మమునం దుండువాఁడును, శుభ్రమయినశోభియే స్వయాపమగాగలఁవాఁడును, శరీరసహితుఁడును, అమృతమువలెఁ జల్లనివాఁడును, శబ్దబ్రహ్మమునకు నివాసమయిన ముఖముగలవాఁడును అగు తారకరామని నేవించెదను.

శ్లో. భూమిభ్యో నిగమాగమోజ్జ్వలవదే చంద్రే త్రిమార్గాంతరే
నిర్ద్వంద్వో నిఖలాత్థత త్వవిలసత్సూక్ష్మే సుమమౌన్నతుభే,
అసీనం ప్రళయార్కభాసురవరంశోభిస్సవ్యూహపాత్రకం
వర్ణాభ్యంచితమోక్షలక్ష్మీసహితం రామం భజే తారకమ్. ౧౮

మ. శ్రుతిమార్గంబునఁ బైవదాంతరమునకా భూమిభ్యమందుస్సము
న్నతభావ్యత్సకలాత్థత త్వగనుమఃస్మాస్థానసంస్థాను శో
భితకల్పారుణితేజ మోక్షకమలాప్రేమాన్వితుఁ దారకుఁ
ద్యుతిమంతస్సయవర్ణితుఁ హరిఁ బరంశోభితఁ భజంతుఁ మదిన్.

తా. వేదకాస్త్రములచేఁ బ్రకాశింపఁజేయఁబడినపదమును, చంద్రస్వయాపమును, మోక్షమార్గములకును నడుమదియు, సాటిలేనిదియు, నిఖిలార్థమయిన యాభార్థ్యముచేతను ప్రకాశించుచున్నదియు, సూక్ష్మమును, సుమన్న శివరయినదియును అగుభూమిభ్యమునఁ గూర్చున్నవాఁడును, ప్రళయకాలసూర్యసహితఁ బ్రకాశించు పరంశోభిస్సవ్యూహుఁడును, వర్ణములచే నొప్పారుమోక్షలక్ష్మితోఁ గూడి యుండువాఁడును, అగుతారకరామని నేవించెదను.

శ్లో. శీరాంభోరుహకర్ణి తే నిరుపమే శ్రీహృదకారే శశి
ప్రఖ్యాతామృతపార్థివీచిలహరినిర్వాణవీతాంతరే,
శబ్దబ్రహ్మపరం చరాచరగురుం తేజఃపరం కాశ్వతం
సత్యాసత్య మగోచరం హృది సదా సీతాసమేతం భజే. ౧౯

మ. అలశీరాంబుజకర్ణి కాన్తుః బరిపూర్ణాష్టామృతాంభోధి
చిలసన్నోఽమహాసనాంతరమునగా ధి జెల్వొందుసీతాసము
జ్వలుః దేజఃపరునిం జరాచరగురుగా ధి సత్యాసత్యగా కాశ్వతగా
బలభిన్నలు సగోచరుం దలఁతు శబ్దబ్రహ్మవాచ్యాధికున్.

తా. పదాంబుజకర్ణములగుచియు, సాటిలేనిదియునగు శిరఃపద్మముకర్ణియందు,
చంద్రునియందలి ప్రసీద్ధమైనయమృతసముద్రపుటలలప్రవాహముతోఁగూడిన నిర్వాణ
వీతమధ్యమున్న వాఁడును, శబ్దబ్రహ్మపరుఁడును, చరాచరగురుఁడును, తేజఃప్రధానుఁ
డును, కాశ్వతుఁడును, సత్యాసత్యస్వరూపుఁడును, ఇంద్రియగోచరుఁడును, సీతా
సమేతుఁడును అగురాముని సదా హృదయమున నేమింతును.

శ్లో. సాశీతే రవిగోటిసన్నిభమహాహర్యే మునిహసనే
నానారత్నవినిర్మితే మునిజనాకీర్తే సదానందనే,
దేవాధీశ్వరసంయుతే నివసితం వామాంకసీతోజ్జ్వలం
దేవేంద్రోపనిలగోమలతనుం రామం భజే తారకమ్. ౨౦

మ. తనప్రాలం గమలా ప్రగోటివిలసత్సౌధాంతరానందభా
మసవిసోజ్జ్వలరత్నవీరమున నాహ్మాయేశ్వరాభ్యంతరం
బునఁ జెల్వొందెడుశక్రనీలనిభ రాముగా జానకీయుక్తుఁ గాం
చనమంతరకిరీటకుండలవిరాజిద్భూషణుం గొల్చెదన్.

తా. అయోధ్యలో, గోటిసూర్యసమానకాంతిగల గొప్పకేడలో, నవరత్న
నిర్మితమును, మునీశ్వరులచేఁ జాట్టువాఁబుతోఁబడినదియు, ఎల్లదృఢము ఆనందమును
గలిగించునదియు, ఇంద్రాదులతోఁ గూడినదియునగు సింహాసనమునఁ గూర్చున్నవాఁ
డును, ఎడమతోడపైనున్న సీతచేఁ బ్రకాశించువాఁడును, ఇంద్రనీలమణితలె నల్లలై
మృదులై నశరీరముగలవాఁడును అగుతారకరాముని నేమించెదను.

శ్లో. సాశీతే సగరే సమస్తసుఖదే హర్యేఽబ్జగోటిద్యుతా
సమస్తగ్రహపక్షిలగ్నశిఖరే చాంతర్యమంశీరుహే,

చార్మి కృత్రిమరాశరాదిమునిభి స్సంసేవ్యమానం స్థితం
సీతాలంకృతవామభాగ మనిశం రామం భజే తారకమ్ ౬౧

మ. తనయూరగా శరదించుకోటినిభ మైః తారాగ్రహాంతకృం
గనితాంతోన్నత మైనసాధమున సోభ్యం చా తదంతఃస్థం
ద్వనజంబందుః బరాశరాత్రిభృగుదుఃస్వాసోముఖుల్ గొల్వ భూ
తనయానంయుతుః జై నరామవిభునిః ధానుండనై కొల్చెదన్.

తా. సకలగుణజాయముగు అమోఘాపురమున, కోటిజంధులకొంతిగలది
యు, నక్షత్రములకును గ్రహములకును దగులశిఖరములుగలదియు నగుమేడలో, లో
పలిపద్మమున, చార్మి-అత్రి-పరాశరాదులగు మునులచే నేరింపఁబడుచుఁ గూర్చున్న
వాఁడును, సీతచే నలంకృతమైనయెడనుకొండగలవాఁడును అగురాముని నేరించెదను.

శ్లో. వండే రామ మనాదిపూరుష మజం వండే రమానాయకం
వండే హరశిరీటకుండలధరం వండే మనీలద్యుతిమ్,
వండే చావళంబకోజ్జ్వలకరం వండే జగన్నంగళం
వండే వక్త్రీరభాత్తజం మమ గురుం వండే నదా రాఘవమ్.

మ. కమలానాథు ననాదిపూరుష జగత్కల్యాణః గోదండది
వ్యమహాప్రజ్ఞస్థలు హరకుండలశిరీటాలంకృతుః నిర్జరే
ద్రమణీకోభితగాత్ర మద్భుత నజాః రాముః దశస్యందనో
త్తమపుత్రుః సుచరిత్ర మద్భుదయమధ్యంబందు భావించెదన్.

తా. అదిలేనిపురుషుడగు రామునిఁ మ్రోక్కెదను. పుట్టుకలేనివాఁడును,
అక్షిపాయకుఁడును, హరములను, శిరీటమును, కుండలములను ధరించినవాఁడును,
మంచినీలమువంటికొంతిగలవాఁడును, ధనుర్నాణములచేఁ బ్రకాశించుచేతులుగలవాఁ
డును, జగన్మంగళుఁడును, చకరభునికొమారుఁడును, నాకు గురువును అగు రాఘవ
రామునిగూర్చి మ్రోక్కెదను.

శ్లో. వండే శాసకగాత్రమాద్యభినుతం వండే ఘనశ్యామిలం
వండే తారకవీరమధ్యనిలయం వండే జగన్నాయకమ్,
వండే భక్తజనాఘ్రైవతతరుం వండే ధనుర్వల్లభం
వండే తత్త్వమసీతివాక్యజనకం వండే నదా రాఘవమ్. ౬౩

మ. మరునిం ద త్త్వమనీతివాక్యజనకుఁగఁ + భక్తామరానోకనఁగఁ
నురుచిం దారకపీఠమిధ్యనిలయఁగఁ + సుత్రామనీలోజ్జ్వలుఁగఁ
సరనుఁగఁ గాతమిశోనకాద్యభినుతుఁగఁ + సర్వేశ్వరుఁగఁ జానకీ
వరుఁ గోదండగురుఁగఁ సురారిహరు ఖాశంబుండు సేవించెదన్.

తా. కానకుఁడు, గాతముఁడు మొదలగువారిచేఁ గొనియాడఁబడినవాఁడును,
మేఘమువలె నల్లనివాఁడును, తారకపీఠముమధ్య నుండువాఁడును, లోకనాయకుఁ
డును, భక్తులసమూహమునకుఁ గల్పవృక్షమును, భనులే యిష్టమయినవాఁడును,
త్త్వమనీతివాక్యమును గన్నవాఁడును అగురాముని సేవకుడు శ్రీరాముడు.

శ్లో. వందే సూర్యకళాంకలోచనయుగం వందే జగత్పావనం
వందే పత్రసహస్రపద్మనిలయం వందే పురారిప్రియమ్,
వందే రాక్షసవంశనాశనకరం వందే సుధాశీతలం
వందే దేవకీంద్రకౌటివిసుతం వందే సదా రాఘవమ్. ౭౪

మ. హరమిత్రుఁగఁ రవిచంద్ర సేత్తు దితిపుత్రారణ్యదావాగ్ని ని
ర్జ్వరశాఖామృగ సేవితాంఘ్రియుగు శ్రీరాముఁగఁ సుధాశీతలుఁగఁ
ధరణీనాథు సహస్రపత్రకమలస్థానుఁగఁ జగత్పావనం
బరమాత్ముఁగఁ రఘురామచంద్రు మిది సంభావించి సేవించెదన్.

తా. సూర్యచంద్రులు కన్నులుగాఁగలవాఁడును, లోకములను పవిత్రముగఁ
జేయువాఁడును, తేయిహేమలసహస్రారపద్మమునం దుండువాఁడును, ఈశ్వరువకు
న్నేహితుఁడును, రాక్షసవంశమును నశింపఁజేసినవాఁడును, అమృతమువలెనే చల్లని
వాఁడును, కౌట్టికొలఁదిదేవతలచే, వానయలచే గొనియాడఁబడువాఁడును అగురాఘ
వరాము సేవకుడు నమస్కరించెదను.

శ్లో. వందే సాగరగర్వభంజకశరం వందే జగజ్జీవనం
వందే కాశికయాగరక్షణకరం వందే గురూణాం గురుమ్,
వందే బాణశరాసనోజ్జ్వలకరం వందే జగ్రావల్మలం
వందే లక్ష్మణభూమిజాన్విత మహం వందే సదా రాఘవమ్. ౭౫

మ. శరదాపోజ్జ్వలహస్త లక్ష్మణధరాసత్పుత్రికాయుక్తు సా
గరగర్వావహకార్యభూమ్య ననఘుఁగఁ + గాధేయియజ్ఞావనుఁగఁ
వరదుఁగఁ దేశికదేశికుఁగఁ ధృతజూతపల్కుఁగఁ జగజ్జీవనం
గరుణాంభోనిధి రామచంద్రు నియతిం + గాంఘీంచి సేవించెదన్.

తా. సముద్రునిగర్వము నణచినచాణముగలవాఁడును, లోకములను జీవించు శేయువాఁడును, విశ్వామిత్రునియజ్ఞమును కాపాడినవాఁడును, గురువులకును గురువును, శరణావములచేఁ బ్రకాశించుచేతులుగలవాఁడును, బడలు నారవస్త్రములు గలవాఁడును, సీతాలక్ష్మణసహితుఁడును అగురాముని శత్రుడును మ్రొక్కెదను.

శ్లో. వందే సాండరపుండరీకనయనం వందేఽబ్జవీంబాననం
వందే కంబుగళం కరాబ్జయుగళం వందే లలామోజ్జ్వలమ్,
వందే పీఠదుకూల మంబుదనిభం వందే జగన్తోహనం
వందే తారణమూనుషోజ్జ్వలతనుం వందే సదా రాఘవమ్. ౨౨

మ. సితకంఠేక్షణు హస్తీచాస్తకరు రాజీవారివింబామ్యథా
సితప్రావృద్ధనవర్ణః గాంచనలసశిచ్చేలుఁ నుళీలుఁ బుథా
ద్భితునిం గారణదేహుఁ గంబుగళు ధాత్రీపుఁ జగన్తోహనుఁ
ధృతమాణిక్యలలాము రామవిభు నే శ నెంచుం గృపాకాంక్షి నై.

తా. తెల్లఁవామరవంటికన్నులుగలవాఁడును, చంద్రవింబముతో సమానమైన మొగముగలవాఁడును, శంఖమువంటికంఠముగలవాఁడును, పద్మములవంటిచేతులు గలవాఁడును, బొట్టుచేఁ బ్రకాశించువాఁడును, పచ్చనివస్త్రముగలవాఁడును, మేఘమువంటి శరీర కౌంతిగలవాఁడును, లోకములను జూపించుశేయువాఁడును, తారణముచేయున మనుష్యభావముచేఁ బ్రకాశించుశరీరముగలవాఁడును, అగు రాముని శత్రుడును మ్రొక్కెదను.

శ్లో. వందే సీలసరోజోమలరుచిం వందే జగద్వందితం
వందే నూర్యకులార్ధికాస్తుభమణిం వందే సురారాధితమ్,
వందే పాతకపంచకప్రహరణం వందే జగత్కారణం
వందే వింకతిపంచతత్త్వరహితం వందే సదా రాఘవమ్. ౨౩

మ. వరసీహృత్పలకోమలాంగుఁ ద్రిజగదవ్వంద్యుఁ జగత్కారణుఁ
సరసీహస్తకులార్ధికాస్తుభమణిఁ శ సర్వాత్మ దేవార్చితుఁ
వరదుం బంచమహాఘనాశకుఁ గృపావార్ధిఁ బరుఁ దైత్యసం
హరు వద్వింకతితత్త్వభాసితుని రామాధీశు నేవించెదన్.

తా. నల్లఁగలువవలె కోమలమయినకౌంతిగలవాఁడును, లోకములచే ననుగృహితుఁడును, నూర్యకులంశ మనుసముద్రమునకుఁ గాస్తుభమణియు, దేవతలచేఁబూజింపఁబడువాఁడును, పంచమహాపాతకములను హరించువాఁడును, లోకములకుఁ గారణ

మును, ఇరుపదియైదుతత్త్వములతో కూడుకొనును, అగురాముని ప్రేమకృదను.

శ్లో. వందే సాధకవర్గకల్పకతరుం వందే త్రిమూర్త్యార్తకం
వందే నాదలయాంతరస్థలగతం వందే త్రివర్గార్థకమ్,
వందే రాగవిహీనచిత్తనులభం వందే సఖానాయకం
వందే పూర్ణదయామృతార్ణవ మహం వందే సదా రాఘవమ్.

మ. వరదుఁ సాధకవర్గకల్పకతరుఁ ధవ్యుఁ ద్రిమూర్త్యార్థకుఁ
సరసుఁ నాదలయాంతరస్థలగతుఁ శాంతం ద్రివర్గార్థకుఁ
గురుసంపూర్ణదయామృతాబ్ధి జలదాంఁగుఁ సత్సఖానాథు సు
స్థిమనిఁ రాగవిహీనచిత్తనులభుఁ శ్రీరాము నేవించెదన్.

తా. సాధకులపాలింపఁ గల్పవృక్షమును, త్రిమూర్తిస్వరూపుఁడును, నాదల
యల మధ్యస్థులమనం దుండువాఁడును, ధర్మార్థకామస్వరూపుఁడును, రాగములేని
మనస్సులుగలవారికి సులభుఁడును, సఖానాయకుఁడును, పూర్ణమయిన దయయైనది
యమృతమునకు గముద్రుఁడును అగురాముని నమస్కరించెదను.

శ్లో. వందే సాత్త్వికతత్త్వముద్రితతనం వందే సుఖాధాయకం
వందే చారుచతుర్భుజం మణినిభం వందే షడబ్జనిరమ్,
వందే బ్రహ్మపీఠికాదినిలయం వందే విరాడ్విగ్రహం
వందే వన్నగతల్పశాయిని మహం వందే సదా రాఘవమ్. ౨౯

మ. వరు నీలాంగు షడంబుజస్థితఁ జతుఃస్పాహుఁ సుఖాధాయకుఁ
సరసుఁ సాత్త్వికతత్త్వముద్రితతనుఁ సర్వ నిరాడ్విగ్రహుఁ
బరమేశ్వారిపీఠికాంతనిలయుఁ నాగేంద్రపర్యంకు ని
ర్జరబృందావనశీలు రాఘవుఁ బరఃప్రహ్లాదు నేవించెదన్.

తా. సాత్త్వికతత్త్వముచే ముద్రితమయిన శరీరముగలవాఁడును, మోక్ష
సుఖము నిచ్చువాఁడును, చక్కని నాల్గవేరులుగలవాఁడును, ఇంద్రునిమణిపంటివాఁ
డును, ఆధారాదులయిన ఆఱుపద్మములయందును ఉండువాఁడును, బ్రహ్మమొదలు
పీఠికవఱకునుగల అందఱలో నుండువాఁడును, విరాట్స్వరూపుఁడును, సేవశయ్య
పైని పరుండువాఁడును, అగురాముని సదా నమస్కరించెదను.

శ్లో. అయోధ్యపురమంటపే స్ఫురితసింహాపీఠే స్థితం
వసిష్ఠశుకగాతమై ర్భృగుసుతాదిభి స్సేవితమ్,
దినేశసుతరావణానుజనహోదరాద్యావృతం
భవామి రఘునందనం పుణవలీజసారాత్మకమ్.

మ. ప్రకటాయోధ్యను రత్నమంటపమునకా భద్రాననాసీనుఁ
యకలంకుల్ శుకగాతమభృగువసిష్ఠాదుల్ దినేశానపు
త్రకముఖ్యుల్ దశకంఠసోదరుఁడు భాగీరథల్ గొల్వ నోంఁ
జకసారాత్మకుఁ డైనశ్రీజనకబాహునిం బ్రశంసించెదన్.

తా. అయోధ్యలోని మండపముపైని ప్రకాశించుసింహాసనముమీఁద
వాఁడును, వసిష్ఠ-శుక-దు-గాతముఁడు-భృగుపుత్రుఁడు మొదలగువారిచే
బడువాఁడును, సుగ్రీవ-విభీషణ-సోదరాదులచే నావరింపఁబడినవాఁడును, ప్ర
సారమే స్యురౌపముగాఁగలవాఁడును అనురఘునందనుని సేవించుచుండును.

శ్లో. విలోలమణికుండలం విమలచంద్రబింబాననం
విఖండితదళాననం వితతచాపబాహోజ్జ్వలమ్,
విమోహితజగత్ప్రయం వికచపద్మపత్రేక్షణం
విభీషణసురక్షకం విజయరామ మిహే హరిమ్.

చ. అనువమిరగ్నకుండలు దళితాననకంఠవిలుంతనుక శరా
సనకరధారణుక వికచసారసపత్రవికాలనేత్రు స
న్తునిమతుఁ బూర్ణచంద్రముఖమోహితసమ్భవనత్రయుకా
ర్జనుని విభీషణాననుని భాగుపు నెతు హృదంతరంబునన్

తా. చలించురత్నకుండలములగలవాఁడును, నిష్కళంకచంద్రబింబజ
యంగముగలవాఁడును, రావణుని చంపినవాఁడును, భసుర్యాణములచే బ్రత
వాఁడును, ముల్లాలములను మోపింపఁజేయువాఁడును, విగించినతామర
వంటి కన్నులగలవాఁడును, విభీషణుని రక్షించినవాఁడును, అనువిజయరామ
పుండ్రయిన విష్ణుని స్తుతించెదను.

శ్లో. చలత్కనకకుండలోల్ల సితదివ్యగండర్థలం
చరాచరజగన్ప్రయం చరణపద్మగంగాశ్రయమ్,
చతుర్విధఫలప్రదం చరమపీఠమధ్యస్థితం
చిదంక మఖిలాన్నదం దశరథాత్మజం చింతయే.

చ. ఘనతరకుండలోల్లసిలశిఖండయుగం నిజపాదపద్మసం
జనితసురావగుగ జరమశిసంజ్ఞకపీతనివాసితుగ బరా
త్తుని సచరాచరా త్తకుఁ జిత్తుర్విధసత్పలదుగ జిదంశు రా
ముని సఖలాస్పదుగ భువనశిమోహను దాశరథిం భజించెదన్.

తా. కదలుచుండు బంగరుకుండలములచేఁ బ్రకాశించు చక్కని చెక్కలు
గలవాఁడును, చరాచరజగత్స్వయాభుఁడును, పాదపద్మము గంగతాళయముగాఁ
గలవాఁడును, నాలుగువిధము లయినఫలముల నిచ్చువాఁడును, తుదివీర సహస్రార
పద్మమునుభ్య సుండువాఁడును, చిత్స్వయాభుఁడును, అంతకును ఆధారమును, దశ
రథునికొడుకును అగురాముని చింతనచేయుచుండును.

శ్లో. సనందనమునిప్రియం సకలవర్ణ వేదాత్మకం
సమస్తనిగమాగమస్ఫురితతత్త్వసింహాసనమ్,
సహస్రనయనాబ్జబాద్యమరబృందసంసేవితం
సమష్టిపురవల్లభం దశరథాత్మజం చింతయే.

23

చ. సనకసనందనాదిమునిశిస త్తమసత్ప్రియు రాఘవుగ సనా
తను నిగమాగమస్ఫురితతత్త్వ మృగేంద్రమహాసనమ్ స
స్త్వనిమిఘవాదినిర్జరసశిమూహసమర్చిత నాగమాత్మక వా
వనచరితుగ సమష్టిపురశివల్లభ దాశరథిగ భజించెదన్.

తా. సనందనముని కిష్టఁడును, సకలవర్ణ - వేదస్వయాభుఁడును, ఎల్లవేదకాత్మ
ములయందును స్ఫురించుతత్త్వమే సింహాసనముగాఁగలవాఁడును, ఇంద్రుఁడుబ్రహ్మ
మొదలయిన దేవతలచే సేవించఁబడువాఁడును, సమష్టిపురాధీశ్వరుఁడును అగుదశరథ
కుమారుఁ డయినరాముని చింతనచేయుచుండును.

శ్లో. అనర్థమణిపూరణోల్లసిలదివ్యతేజఃవరం
అనాహతసరోదుహస్ఫురితహంసనాదాన్వితమ్,
అనంతదశవంకజస్ఫుటమ్మగాంకచింతామృత
ప్లుతాంగ మఖలాస్పదం దశరథాత్మజం చింతయే.

24

చ. అనువమనూత్నరత్నలసశివద్భుతతేజ ననాహతాబ్జసం
జనితసుహంసనాదయుత శి శిరి ననంతదశాబ్జదండ్రచిం
బనవనుధాప్లుతాంగుఁ బరశిమం బఖలాస్పదు నాజయగ్రనం
దను రఘురామచంద్ర శుభశతారకనాము మదిగ భజించెదన్.

తా. విలువలేని మణిపూరకచక్రమునందుఁ బ్రకాశించు దివ్యమయినతేజః ప్రధానముగాఁగలవాఁడును, అనాపాతపద్యమునందు స్ఫురించుహంసవాదముతోఁ గూడినవాఁడును, సహసారపద్యమందు స్ఫుటమయినచంద్రమండలమండలి యమృతముచేఁ దడిసినశరీరముగలవాఁడును, సర్వాధారమును అనుచాళరశిని చింతించెదను.

శ్లో. జాగ్రత్స్వప్నమమృతీకాలవిలసత్తత్త్వాత్పదినాత్మకం
 చైతన్యాత్తకమాధిపావరహితం భూమ్యాదితస్తాత్మకమ్,
 కాంభవ్యాదినమస్తయోగకుళకం సాంఖ్యాదితత్త్వాత్పరం
 శబ్దావాచ్య మహం సమామి సతతం చోత్పత్తినాశాత్పరమ్. ౭౫

మ. గరిమఁగ కాంభవిముఖ్యయోగయుతు జాగ్రత్స్వప్నమృతంబులం దురుతత్త్వాత్మకఁ జదాత్మకఁ బావహరు నాచ్యుతబంచభూతాత్మకఁ బరు నుత్పత్తినాశవర్జితం శబ్దావాచ్య నాత్మం బరాత్పరు సాంఖ్యాదినమస్తతత్త్వపరుఁగఁ ధ్యానింతు శ్రీరామునిన్

తా. జాగ్రత్-స్వప్నము-మమృతీ అనువినివేళలఁ బ్రకాశించుతత్త్వమృతస్వరూపముగాఁగలవాఁడును, చిత్స్వరూపుఁడును, చైతన్యస్వరూపుఁడును, మనోబ్యాధిపావము లేనివాఁడును, భూమ్యాదిభూతములగుణములగు గంధాదులు స్వరూపముగాఁగలవాఁడును, కాంభవియెడలగు ముద్రలయు నిల్లయోగసాధనములయు హేతుమిగలవాఁడును, సాంఖ్యాదుల తత్త్వములకంటెఁ బై వాఁడును, శబ్దముచేఁ జెప్పరానివాఁడును, ఉత్పత్తివిశయములకఁ బరుఁడు సగురాముని నమస్కరించుచుందును.

శ్లో. ధ్యాయే త్వం నవవిద్రుమస్ఫుటతనం బహ్లోల్లసన్తేజకం
 నాసారంజితమాత్మికం పరిలసత్ప్రతాంబరం కాన్తుభమ్,
 వేణుకంబురథాంగపాళపరిఘప్రాసేషుచాపాకుగం
 శ్రీరామం నవమస్తథాధికమహం వహ్క్కిణచక్రస్థితమ్. ౭౬

మ. ప్రణుతింతుఁగ నవవిద్రుమస్ఫుటతనంఁ బహ్లోల్లసన్తేజకుఁ గుణపాశేషుధనుర్గదాబ్జకర వేణుప్రాసముఖ్యాస్త్ర నిర్ణు వహ్క్కిణసరోజవాసుఁ బరిపూర్ణుఁగ నానికామాత్మికుఁ మణిభూషణ నవమస్తథాధికుని రామస్వామిఁ వీతాంబరున్.

తా. శ్రోత్రపగడమువలె స్ఫుటమయిన శరీరముగలవాఁడవును, నిమిలికమ్మలచేఁ బ్రకాశించువాఁడవును, ముక్కున నిలుఁగుచున్న ముత్రముగలవాఁడవును, ప్రకాశించువచ్చనస్త్రిము, కాన్తుభమ్, వేణువు, శంఖము, చక్రము, పాళము, పరిఘము, ప్రాసము, ఇహధనుమ్ము, బాణములు గలవాఁడవును, శ్రోత్రమగ్నభుగంటె

సమస్తచక్కనివాడవును, చుట్టూచక్కమనం దుండువాడవును, క్రిరామః
డవును అగునన్న నేను ధ్యానింతును.

శ్లో. సాశీతే నగరే సమస్తమహిమాధారే జగన్తోహసే
రత్నస్తంభసహస్రమంటపమహాసింహాసనే సాంబుజే,
విశ్వామిత్రవసిష్ఠగాతమశుకవ్యాసాదిభిక్తా నిభి
ర్దేయం లక్ష్మణలోకపాలసహితం సీతాసమేతం భజే. ౭౭

మ. తతసాశీతపురివరంబునను రత్నస్తంభసాహస్రభా
సితసాధంబున భద్రపీఠమున రాజీవాసనాసీను ను
వ్రతగాఢేయవసిష్ఠగాతమశుకవ్యాసాదిభావ్యుగ సతి
యుతు దిక్పాలకలక్ష్మణాద్వితు సమమహోగృహ జగన్తోహనుగ
విరతోద్యస్తహిముగ రఘూద్యహునిసేవించుగ గృహకాంక్షిన్.

తా. అయోధ్యాపురమున, ఎల్లమహిమలభను ఆధారమైన-జగన్తోహనము
ను, పద్మముతోఁ గూడినదియు నగు నేయిరత్నస్తంభములుగల మండిపముదూరి-ది
గొప్పసింహాసనముపైని, విశ్వామిత్రుఁడు-వసిష్ఠ-గాతముఁడు- శుకఁడు-వ్యాసులు
మొదలగుమునులచే ధ్యానింపఁదగినవాఁడును, లక్ష్మణునితోను, దిక్పాలకతోను
గూడియుండువాఁడును, సీతాసహితుఁడును అగురాముని నేవించెదను.

శ్లో. ఏకాంతే కమలే జలే వికసితే చంద్రాకృతిస్థాపితే
స్థానే తారకమంటపే తనువీలవ్యాప్తే సుధామండితే,
అష్టార్కానలమండలోపరిమహాశ్రీమదేశ్వరే సదా
నాదాంతే జనకాత్మజాద్విత మహం రామం భజే తారకమ్. ౭౮

ఉ. తారకమంటపంబున సుధాగృహమందు రహస్యరీల నిం
పారఁ గృతానుభాస్కరనికాధిపమండలిపై ని సత్కృతా
పూరకకాంక్షనిర్గళితభూరిసుధాపురనాదపీఠి నీ
తారమణీసమేతుఁ డగుఁడేశ్వరభిఁ రఘువీరు నన్నెదన్.

తా. ఏకాంతమున, నీటియందు వికసించినపద్మమున, చంద్రాకారముగా
ఉంపఁబడినదియు, సూక్ష్మవీలములతో వ్యాప్తమయినదియు, ముఖచే నలంకరింపఁ
బడినదియునగు తారకమంటప మనుస్థానమున, చంద్రమూర్త్యాగ్నిమండిలములపైని
వదియాఁబడియుండు సైదవద్దమున నాదాంతమందు నీతతోఁ గూడియుండు తార
కరాముని సదా నీవించును.

శ్లో. సాశీతే మణిమంటపే సురతహస్రాంతేఽష్టవర్ణోల్లస
త్పత్రే తారకకర్ణిణీ ప్రవిలసత్కల్పప్రసూహాచితే,
వజ్రే వేదచతుష్కముండలసితే నాదాంతశయ్యుతలే
తం సేవే ధృవమండలాబ్జవిగళత్పియూషధారాప్లుతమ్. ౭౯

మ. తనప్రాలా మణికుట్టిమస్థలలసత్సంతానభూజాంతికం
బున సష్టాక్షరవత్త్రవేదలితాంభోజంబునఁ దారకం
బసుతత్కర్ణికఁ గల్పపుష్పయుతు నాదాంతోరువర్యంకు మే
ధను గొల్తుఁ ధృవమండలోద్భవనుధాధారాప్లుతుఁ దారకున్.

తా. అమాధ్యలో, కల్పవృక్షముక్రిందిరత్నముండపమున, ఎనిమిదివర్ణములచేఁ
బ్రతాకించు సేకులుగలదియు, తారకమును కర్ణికగలదియు, ప్రతాకించు కల్పవృక్ష
పుష్పములతో నొప్పవదియు నగువద్దమున, నాలుగువేదములమండలములచేఁ దెల్ల
నైవసాదాంతశయ్యుతలయున, ధ్రువమండలమండలివంద్రునినుండి బాటుచున్న-
అమృతధారచేఁ దడుచుఁబడువాఁడగు నారాముని సేవించెదను.

శ్లో. ధ్యామే త్వం రవిమండలేందుధవలే వజ్రే నివర్ణం హరిం
స్వర్ణాభం కరశంఖచక్రలితం పీతాంబరం కాస్తుభమ్,
స్వర్ణశ్చ శ్రువఖాలకం లలనయా యుక్తం కిరీటాంగదం
హారాలంకృతవక్షసం పదయుగళీపాచుకాలంకృతమ్. ౮౦

మ. రవిలింబాంతరచంద్రపాండురలసఁ ద్రాజీవనంస్థాను మా
ధవు సౌవర్ణనిఖాలకాంఘ్రీసఖయఁ దాంతుఁ మణిభూషణుఁ
గవివంద్యుఁ దరచక్రకాస్తుభధరఁ గాశీయనస్త్రీజ్వలఁ
భవబంధాపహు రామః గొల్తు మణిశుంభత్వాదుకాలంకృతున్.

తా. మూర్త్యవంద్రమండలములవలెఁ దెల్లనైవవద్దముండ
వును, హరిదియు, స్వర్ణకాంతిగలవాఁడవును, చేతుల శంఖచక్రములచే నొప్పవాఁడ
వును, పీతాంబరకాస్తుభయులుగలవాఁడవును, బంగరువంటి గడ్డము, గోళ్ళు, మంగు
రులు గలవాఁడవును, భార్యగుహితుఁడవును, కిరీటము, భుజోద్భులు గలవాఁడవును.
చారములచే నలంకరింపఁబడిన వక్షస్థలముగలవాఁడవును, సౌదములమందు క్రిమంత
ములయిన పాచుకలచే నలంకరింపఁబడినవాఁడవును అగునిన్ను ధ్యానించెదను.

శ్లో. వసాంతాక్షరాభ్యో చతుఃపత్రపత్రే
త్రికోణాంతకంఠే ధారతత్త్వయుక్తే,

వరాధీతిపాశాంకుశం విద్రుమాభం

గజాశ్వే నిషణ్ణం భజే రామచంద్రమ్.

౨౧

మ. అరయో భవ్యవసాంతవర్ణయుతపశ్చాత్ బరిగోగోపరి
స్థిరభూత త్వనమేతుః జై రిపుభయోశ్చేకప్రపాశాంకుశ
స్ఫురితుం జై వరవిద్రుమప్రతిభుః జై ధూతేశపుత్రాకృతిగ
వరఃగః జెన్నగురామచంద్రవిభు నశిష్యైః బ్రశంసించెదన్.

తా. వ-శ-మ-స అనునక్షరములతోఁగలదియు, త్రికోణాంతము కంతముగాఁ
గలదియు, భూత త్వముతోఁ గూడినదియునగు నాలుగుదిశములపద్మమునందు, వీనుఁ
గుగుఱ్ఱములపైనివలెనే గూర్చున్నవాఁడును, పగడమువంటివాఁడును, వరాభయపా
శాంకుశములుగలవాఁడును అగుశ్రీరామచంద్రుని నేమించెదను.

శ్లో. బలాంతాక్షరస్తాంతవత్పుత్రవజ్రే
లసత్ప్రియతత్త్వే వరాధీతిహస్తమ్,
మహాకుండితాం చాక్షుమాలాం వహంతం
చతుర్వక్త్రమానం భజే రామచంద్రమ్.

౨౨

మ. వరఃగః భవ్యబలాంతవర్ణయుతపశ్చాత్పుత్రాంబుజంబుః బలా
వరణం బై చెలువొందు నందు రిపుగోర్వధ్వంసహస్తోయ శ్రీ
కరనత్కుండికయుక్తచూలధరుః జై ధంజనసాకారుః జై
స్థిరతః నిర్జినరామచంద్ర నతిభక్తిశ్రద్ధః గీర్తించెదన్.

తా. ప్రకాశించుజలత త్వముందు, బ-ధ-మ-య-ర-శ అనునక్షరములు తొన
లయందుఁగల-అటుదశములపద్మముందుఁ గూర్చుండువాఁడును, వరాభయహస్తండును,
గొప్పకమండలుపును, జపమాలను వహించువాఁడును బ్రహ్మరూపుఁడును అగురామ
ని నేమించెదను.

శ్లో. డపాంతుతారాభ్యే మణివ్రాతపూరే
రథాంగాబ్జహస్తం మహేంద్రోపలాంగమ్,
లసద్వహ్నితత్త్వే నిషణ్ణం గదాంకం
మహావిష్ణుమానం భజే రామచంద్రమ్.

౨౩

మ. జ్వలనస్థానము నై డపాంతవిలసత్కర్ణంబు నై యొప్పియు
జ్వలితం బామణిపూరకంబున గదాచక్రాదిధారుండు నై

లలితేందీవరగాత్రుఁడై యుగఘుఁడై + లక్ష్మీశరూపంబునఁ
జెలువైనట్టిరఘూద్యవాలవరదునిఁ + శ్రీరాముఁ బ్రార్థించెదన్

తా. ద-ధ-ణ-త-ధ-ద-ధ-న-ప అనునక్షరములతోఁగల మణిపూరకపద్య
నందలి ప్రకాశించునగ్నితత్త్వముందుఁ గూర్చున్నవాఁడును, చక్రము శంఖము మా
మలయందుఁ గలవాఁడును, ఇంద్రసేలమణివంటిశరీరముగలవాఁడును, గడ చిహ్న
ముగాఁగలవాఁడును, మహావిష్ణుస్వరూపుఁడును అగుశ్రీరామచంద్రుని నేనించెదను.

శ్లో. కథాంతాక్షరాభ్యే జగత్ప్రీతిత్యై
వరాభీతిహస్తం త్రిశూలం దిభాసమ్,
ఉమానాథ ముద్వారిఖండోజ్జ్వలాంకం
నదర్శాంగరూపం భజే రామచంద్రమ్.

౮౫

మ. వవనస్థానకథాంతవర్ణదళదీప్తిప్రంబై హరిద్రాభ మై
భ్రువ మై యొప్పననామాతాంబుజమునండుఁ శత్రుహృద్భీతిసం
భవహస్తోజ్జ్వలశరాలుఁడై గిరిసుతాభ రై మృగాంకాంకుఁడై
శివరూపంబునఁ దేజరిల్లువరదుఁ + శ్రీరాము నేనించెదన్.

తా. క-ఖ-గ-ఘ-చ-చ-ధ-జ-య-ఞ-ట-త అనునక్షరములచే నొప్పవాయ
తత్త్వమునం దుండువాఁడును, వరాభయహస్తఁడును, త్రిశూలమును భరించినవా
డును, శుశ్రవరస్వరూపుఁడును, చంద్రఖండముచేఁ బ్రకాశించుచిహ్నముగలవాఁడును
గర్వముతోఁదిశరీర రూపములం గలవాఁడును అగుశ్రీరాముని నేనించెదను.

శ్లో. విశుద్ధాఖ్యపద్మే నభస్తత్త్వరమ్యై
అరూపం నురూపం సమస్తస్వరూపమ్,
విశిష్టం మనోఽగమ్య మేకం అనాదిం
భజే జీవజీవాత్మరామం చ రామమ్.

౮౬

మ. నకలాత్మం దయి రూపవర్జితఁడు నై + సద్రూపుఁడై జీవరూ
పకవాద్యుండు ననాది మై సుజననంభావ్యుండు నై పుష్కల
ప్రకటస్థానవిశుద్ధవంకజమునఁ + భాసిల్లుచున్నట్టియ
య్యకలంకాత్మన కాజపుత్రునకు నే + సక్రాంతముఁ మ్రొక్కెదన్

తా. అకాలతత్త్వముచే కమ్యమైన విశుద్ధమనుపద్యమునం దుండువాఁడు
రూపములేనివాఁడును, మంచిరూపముగలవాఁడును, సమస్తస్వరూపుఁడును, అధి

డును, మనసునకుఁగూడఁ జొందఁదగనివాఁడును, ఒక్కఁడును, అదిలేనివాఁడును, జీవుఁడును, జీవాత్మలయందు రమించువాఁడును అగురాముని నేవించెదను.

శ్లో. ద్విపత్రాబ్జమధ్యే మనస్తత్త్వగమ్యే
జగత్కారణం జ్యోతిరానందరూపమ్,
లసద్భావవిష్ణుం మనోభావదీపం
పరాత్స్వరూపం భజే రామచంద్రమ్.

౮౬

మ. తతహృత్పద్మమునఁ ద్విపత్రకమలఁ స్థానంబునందుఁ మనో
గతదీపంబుఁ బరాత్స్వరూపము జగత్కల్పలాభిణబింబు నై
యతులజ్యోతియు నై పరాత్స్వరము నై ఁ సానంద మై శేష
వ్రతిభం జెందినరామచంద్రవిభు సంభావించి నేవించెదన్.

తా. మనస్తత్త్వముచేఁ జొందఁదగిన ద్విపత్రపద్మమధ్యే నుండువాఁడును, జగత్కారణమును, జ్యోతిస్స్వరూపుఁడును, అనందమై స్వరూపముగాఁగలవాఁడును, ప్రకాశించుభావములయందు వ్యాపకుఁడును, మనోభావమునకు దీపమవంటివాఁడును, పరమాత్మస్వరూపుఁడును అగుశ్రీరామచంద్రుని నేవించెదను.

శ్లో. సదానందజేతే సహస్రారపద్మే
గళచ్ఛంద్రపీయూషధారాపుతాంతే,
స్థితం రామమూర్తిం నిశేవే నిశేవే
స నేవేనన్యదైవం న నేవే న నేవే.

౮౭

మ. తతసాహస్రదళాబ్జనిర్దళసుధాఽధారాభిషేకంబునఁ
సతతానందమునఁ జెలంగదిరఘుఁస్వామిఁ బరంధాము నా
శ్రితచింతామణి రామచంద్ర మది నే ఁ నేవితరు నిష్టాభిక్షై
యితరాదిత్యుల సంతకాలమునకు ఁ న్నే నందఁ జిత్తమునన్.

తా. సదా అనందముచేఁ ప్రకాశించునదియను, బాణుచున్నచంద్రామృతధారచేఁ దదియనుండుమధ్యభాగముగలదియనుగు సహస్రారపద్మమునం నుండువాఁడును శ్రీరామమూర్తిని నేవించుచుండును. ఇతరచైతన్యమును నేవించనేవించను.

శ్లో. సుధాభాసిరద్విపమధ్యేనిమానే సుపహ్వళివృక్షోజ్జ్వలే శేషతత్వే,
నిషణ్ణం రమాలకం నిశేవే నిశేవేననేవేనన్యదైవం న నేవేననేవే.

మ. తతదుగ్ధాబ్ధిసితాంతరీపమున ముఁదారోపకంఠోర్వి సం
స్థితసత్త్వప్రకమధ్యే సోమవిలసచ్ఛేషాహితల్పంబునఁ

సతితంబుగ గమలాయుతం దగురఘుశిష్యామిగ బరంధాము నా
శ్రీతమదారము రాముఁ దప్పకొరలగఁ జింతింప భావంబునన్.

తా. ఆమృతముచేఁ బ్రతాపించుకీర్తిపము మధ్యను, కల్పవృక్షములచేఁ బ్రతా
పించువిమానమునందు, శేషతల్పమునఁ గూర్చుండు లక్ష్మితోడైనగలదేవుని శేరించు
చుండును. ఇతరరక్షణములను శేరింపనేరనింపను.

శ్లో. చిదంశం సమానంద మానందకందం

సుషుమ్నాఖ్యరంధ్రాంతరాళే య హంసమ్,

గచక్రం సకంఖం సవీతాంబరాంతం

వరం చాన్యజ్జనం న జానే న జానే.

౮౯

మ. సరనానందు సుషుమ్నామధ్యగతిహంసస్థుగ జనంశుగ గర
స్ఫురదస్త్రాదిగదాదిసాధను జగత్సృష్టాత్మః వీతాంబరు
న్యరయోగీశ్వరభావభావితుః జదాశనంశుః ముకుందుః బరా
త్పరు శ్రీరాము ధజంతు నన్యులను సంభావించి భావంబునన్.

తా. చిదంశఃమను, గమానమయిన-ఆనందముగలవాఁడును, ఆనందమునకు
మాంసులు, సుషుమ్నాయనెడిరంధ్రముయొక్కమధ్యమ హంసస్వరూపుఁడును, చక్ర
యుతోఁ గూడినవాఁడును, కంఖయుతోఁ గూడినవాఁడును, పచ్చనివస్త్రముతోఁ
గూడినదొడలుగలవాఁడును, అగురామునే పరచైతన్యముగా నెఱుంగుచును. ఇతర
రక్షణముల నెఱుంగను.

శ్లో. సుహర్వాశివృత్తోజ్జ్వలస్వర్ణపీఠే

తనాశోముఖైర్దానిభి సేవ్యమాగమ్,

స్థితం పుష్పవృష్ట్యావృతం రామమూర్తిం

సదా భూమిజాయుక్తమీరే నృపకంఠే.

౯౦

ఉ. చందనవృక్షమూలవిలసితప్రసాదయమృగేంద్రపీఠి నా
నందము మీఱఁ జెన్నలరి శ సవ్యసుమార్త్యరవర్షితాంగుఁ జై
నుండరవామభాగవతశోభితజానకి యై ముసేంద్ర న
ద్యుండమువానరులగొలువఁజెంపువహించినరాముఁగొల్పదన్.

తా. కల్పవృక్షములందను ప్రతాపించుగంగరుగదైనవి వానరులు నెందలగు
వారిచేర్చును, మునులచేతను శేరింపఁబడుచు ఉన్నవాఁడును, పుష్పవర్షముచే నాన
దింపఁబడినవాఁడును, కీరతోఁ గూడినవాఁడును అగుశ్రీరామమూర్తిని సదా హృద
యములో స్తుతించెదన

శ్లో. కరే దివ్యచక్రం పరే చాకుశంఖం
గరే తారచరం లలాటే లలామమ్,
భుజంగే నిషణ్ణం పరానందరూపం
సదా భూమిజాయుక్తమీరే హృదంతే.

౯౦

చ. కరముల శంఖచక్రములు † శంధరమంచునఁ నారచరముగా
బరఁగ లలాటభాగమున † భవ్యలలామము లేబరిల్లి వి
స్ఫురితచిదాత్మరూపమని † భూరిభుజంగమతల్పకస్థియై
ధరణితనూభవాసహితు † దాశరథిగా శరణంబు వేడెనన్.

తా. ఒకచేత దివ్యమయినచక్రమును, రెండవచేతను చక్రనిశంఖమును, శం
ఖమున ముత్యాలహారమును, నునుట బొట్టును ధరించినవాఁడును, అనంతనియందు
శయించువాఁడును, నీతతోఁ గూడినవాఁడును, పరమానందస్వరూపుఁడును అగు
రాముని సదా హృదయములో స్తుతించెదను.

శ్లో. చతుర్దశకూటోల్లసత్కారగాఖ్యం
స్ఫురద్దివ్యవైమానిశే భోగితల్నే,
పరంభామమూర్తి నిషణ్ణం నిషేవే
నిషేవేనన్యదైవం న సేవే న సేవే.

౯౧

చ. సతతము వేదకూటవిలసత్సప్త సకారణామాభేయఁ దై
యతులితదివ్యపుష్పకముతనం దహితల్పకయానుఁ దై జగ
ద్ధితపరభామమూర్తి యగుశ్రీ ప్రివహించినరాము సంతఁ గా
తీతరము లై నదైవముల † నేను భజింప భజింప నెఱుదినన్.

తా. నాలుగవేదములశిఖరములయందుఁ బ్రకాశించుచున్న సకారణమునకుఁగల
వాఁడును, తెలుఁగోచున్న శ్రేష్ఠవిమానమందలి శేషశయ్యపైని ఉన్నవాఁడును అగు
పరం భామమూర్తిని రామమూర్తిని సేవించెదను. ఇతరదేవతలను సేవింపను.

శ్లో. లసద్దివ్యశేషాచరే యోగవీశే
సదానందపైమానిశే మానహాయమ్,
మునీనాం హృదానంద మూంకారగమ్యం
సదా భూమిజాయుక్తమీరే హృదంతే.

౯౨

మ. వరశేషాద్విలసద్దివ్యమానమున భాగ్యశ్రోగవీశంబునం
దు రమాయుక్తముగా వసించి మునిసంతోషాకృతిగా గల్గి ని

స్ఫురజోంకారమునగా భజంపఁ దగురాముగా మేఘసుళ్యామునుం
దరకాముగా రవిధాము నిచ్చలు వరంధాముగా భజంతు న్నదీన్.

తా. ప్రకాశించుచున్న శ్రేష్ఠమయిన శేషచలమండలి యొగపీఠమున నిత్యా
నందనిమానముపైని లక్ష్మీకహాయఁడై జూర్చున్నవాఁడును, మనులహృదయముల
కానందమును గలిగించువాఁడును, ఓంకారముచేతను పొందఁదగినవాఁడును, నీతతోఁ
గూడినవాఁడును అగురాముని సవా హృదయమున నులించెదను.

శ్లో. మనస్థస్థం మనోంతస్థ మాద్యంతయాపం
మహాచింత్యవర్జ్యంచ మధ్యస్థ మిశమ్,
మనోబుద్ధ్యహంకారచిత్తాదిసాక్షిం
వరస్వప్రకాశం భజే రామచంద్రమ్.

౯౪

మ. అచింతితారహితుగా బరేశుఁ బరు నాద్యంత మనోంతస్థితుగా
శతవ్రత్రేక్షణు సంరందియింపఁబ్రాప్తిగా మనోవాసి న
చ్యుతు సర్వాత్మ సచింత్య సవ్యయః బరంజ్యోతి స్తరిస్వప్రకా
శితు మందస్తితు రామచంద్ర మది నే నీ నచింత్య సక్రాంతమున్.

తా. మనస్సున కున్నవాఁడును, మనస్సులోపలనున్నవాఁడును, అద్యంతస్వ
యాభుఁడును, ఏకాత్మచింతింపఁదగినదియు లేనివాఁడును, మధ్యమండువాఁడును,
విశ్వస్థముగలవాఁడును, మనస్సు-బుద్ధి-అహంకార-చిత్తములకు సాక్షియు, అన్నిం
టిని ప్రకాశింపఁజేయువాఁడును అగుశ్రీరామచంద్రుని నీవించెదను.

శ్లో. వరానందవస్తుస్వరూపాదిసాక్షిం
వరబ్రహ్మగమ్యం వరంజ్యోతిమూర్తిమ్,
వరాశక్తిమిత్రస్త్రియాశాంతిః
వరంధామహుపం భజే రామచంద్రమ్.

౯౫

మ. వరమానందసమస్తసాక్షియుఁ బరశ్రీబ్రహ్మం బగమ్యంబు భా
నుకవేదాంతు నజాగ సహితనుఁ బరంజ్యోతిగా బరాశక్తిమి
త్రరిపుట్రాతసమూర్చితాంఘ్రికమబ్జాకరాముగా బరంధామునుం
దరకాముగా గుణధాము రాఘవుని నీతాకాంతు నెంత న్నదీన్.

తా. వరమానందవస్తుస్వరూపమునకు మొదటిసాక్షియు, వరబ్రహ్మమును,
పొందఁదగినవాఁడును, వరంజ్యోతి స్వరూపుఁడును, వరాశక్తి మిత్రుఁడును,

ప్రియఃఁడును అగు నీశ్వరునిచే నారాధింపఁబడు పాదపద్మములుగలవాఁడును, పరం భానుస్వయాభుఁడును, అగు శ్రీరామచంద్రుని నేరించెదను.

శ్లో. పరం పవిత్రం పరవాసుదేవం పరాత్పరం తం పరమేశ్వరాఖ్యమ్,
గుణత్రయారాధితమూలకందమాదిత్యవర్ణం తమనః పరస్తాత్.

ద. పారిః పరవాసుదేవుఁ ద్రిగుణార్చిత భాస్కరవద్ధు రాఘవుఁ
బరమపవిత్ర సద్భువనశీలసఖీలుఁ బరాత్పరుఁ బరే
శ్వరుఁ బరు మూలకారణుఁ బ్రళిప్త శ్రుతిస్తోత్రీర్తితాంఘ్రికా
కరుహుఁదమఃపరస్థు జనశీఘ్రభుజాన్వితు రాముఁ గొల్చెదన్. ౯౬

తా. పరుఁడును, పవిత్రఁడును, పరవాసుదేవుఁడును, పరాత్పరుఁడును, పృథ్వివాచ్యుఁడును, పరమేశ్వరుఁ డను శేరుగలవాఁడును, సత్త్వరజస్తమా గుణ మలచే నారాధింపఁబడు మూలకందమును, మూర్ఖుని తేజస్సువంటి తేజస్సుగల వాఁడును, తమోగుణముకంటెఁ బయిసండువాఁడును అగురామని నేరించెదను.

శ్లో. సాశేతేగరుగంధధూపనివిడే మాణిక్యదీపాన్వితే
కన్తురీఘనసారకుంకుమరసప్రాచుర్యసరోజ్జ్వలే,
నానాపుష్పవిలాసవత్క్తిరుచిరే సౌవర్ణసింహాసనే
వాసం మన్మథమన్మథం మణినిభం రామం భతే తారకమ్. ౯౭

౧. తనయారా నుమదామపక్ష్మల సుగంధద్రవ్యమాణిక్యలే
పనికాయంబుల గంధధూపనివిడప్రభాత మైసట్టికాం
చనసింహాసనభాగమానుఁడు మణిశ్యాముండు రాముండు శో
భననన్మన్మథమన్మథుం డెదుటఁ దాఁచి బ్రత్యక్షమై ప్రోవుతన్.

తా. అగరుగంధధూపముచే సాంద్రమయినదియు, మణిదీపములతోఁ గూడి యు, కన్తురీకర్పూరపంకుమరసప్రచురమై సరోజ్జ్వలమును, పలురకములపుష్ప విలాసవంతమైతే సాగ్రై నదియు నగునయోధ్యలో బంగారుసింహాసనమున నుం వాఁడును, మన్మథమన్మథుఁడును, ఇంద్రుని మణివంటివాఁడును, అగుతారకరామని నేరించెదను.

శ్లో. భంగోత్తుంగమ యామృతాల్లిలహరీమధ్యే విరాడ్విగ్రహం
ద్వీపే నిర్జరపాదపైః పరివృతే కర్పూరదీపాజ్జ్వలే,
ఓంకారాంతరమందిరే మణిమయే శేషాస్తరాశాయినం
లక్ష్మీయైశ్చ మపారచిత్సుభవరం రామం భతే తారకమ్. ౯౮

మ. అమితోత్తరంగతరంగదుగ్ధనిధివిశ్వాతి నిర్విరాడోహః జై
యమలం బై ననితాంతరీపమున దిశ్యత్యజనంహాహమ
ధ్యమునందుఁ బ్రణవోజ్జ్వలన్నజిగృహాస్తానాహివర్యంకుఁ జై
కమలం గూడి సుఖంచురాముఁ గొలుతుఁగద్యారదీపాజ్జ్వలున్ .

తా. మహాతరంగమయమైనయమృతసముద్రముమధ్యను, కల్పవృక్షములచేఁ
బాట్టుకాటుకొఁగిడిన దీప్తమనునందు, మణిమయమైన కద్యారదీపములచేఁ బ్రకాశించు
నోంతారాంతరమందిరమందు, శేషునిపైని శయనించువాఁడును, విరాట్స్వరూపుఁ
డును, లక్ష్మీసహితుఁడును, అపారమయినచిత్సుఖముం వాసక్తుఁడును, అగు తారక
రాముని భజించెదను.

శ్లో. పైకుంతే సగరే సురదుమతలే ఆనన్దవస్రాంతరే
నానారత్ననిరితస్ఫుటముప్రాకారసంపేష్టితే,
సాధేఽజ్ఞాపలశేషతల్పలలితే నిలోత్పలాచ్ఛాదితే
వర్యంతే శయనం రమాదినహితం రామం భజే తారకమ్. ౯౯

మ. ఘనపైకుంతమునందు రత్నమయప్రాకారాత్త మైనట్టిచం
దనవృక్షాంతికమందు భవ్య మగునానందాఖ్యవస్రాంతరం
మున పార్వ్యాంతరరత్నవేదికవయఁగఁ బూజానున్నన శేషశ
య్యును లక్ష్మీయతుఁ జైనతారకుని రామాధీశు నేవించెదన్.

తా. పైకుంతపురములో, కల్పవృక్షములక్రిందను, ఆనందప్రాకారమధ్యను,
బహువిధములయినరత్నములచే నిర్మింపఁబడి స్ఫుటమై సమర్థమయినప్రాకారముచేఁ
బాట్టుఁబడినసాధమునందు, చంద్రకాంతములవంటిశేషతల్పముచేఁ జక్కపై నిలో
త్పలములచేఁ గప్పఁబడినశయ్యయందు శయనించువాఁడును, లక్ష్మీయెడలగుకారితోఁ
గూడినవాఁడును అగుతారకరాముని భజించెదను.

శ్లో. పైకుంతే పుటభేదనే మణిమయప్రాంతేందుసింహాసనే
అక్షంతార్జ్వరరోదుహే శశిగళత్పియూషవార్యంతరే,
చంద్రార్కానలభానుమండలయుతే శేషాహితల్పాంతరే
వాసం వాసవనీలకోమలతనుం రామం భజే తారకమ్. ౧౦౦

మ. అలపైకుంతకరిద్విజాననమునం దక్షాంతవర్ణాంబుజో
జ్వలతారాధిపమండలస్రవనుధావార్యంతరార్కాగ్నిచం

ద్రులసన్నంజలయు క్తభవ్యఫణిరాః త్తల్పస్థు నీలాంబుదో
త్పలమ్రామమణినిభాంగునిఁ బరంభిభాముఁ హరిఁ గొల్చెదన్.

తా. పైకుంతనగరమున మణిమయములయిన ప్రాంతములుగల చంద్రసింహాసనముపైని, చంద్రానినుండి జాలుచున్నయమృతయోధమయిన జలముమధ్యను, అకరాదిక కారాంతము లయినంతకురములగ్వరూపమయినవద్యమందు, చంద్రనారాజున్ని జ్వాలామండలసహితమయిన శేషనాగశయనమధ్య నుండువాఁడను, ఇంద్రసింహమునలె నల్లపై మృదువయినశరీరము గలవాఁడునగు తారకరాముని నేవించెదను.

శో. ఓరాజ్ఞా శశిశంఖమూర్తికలసద్దీప్తిపే నుధర్మాంతరే
విందా సార్థకశాన్వితే పరిలసన్నాగాంతరే సంస్థితమ్,
శోటిరాంగదహారకుండలమణిగ్నోనేయహోర్జ్వలం
శ్రీవత్సాంచితమింద్రసింహదృశం రామం భజే తారకమ్. ౧౦౧

తా. ఓరాజ్ఞా శశిశంఖమూర్తికలసఃచ్ఛేదాంతరీపథశృం
గారాన్నత్యనుధర్మమధ్యమున వేడ్కిఁ బిందు వస్త్విధిఁ జే
తోరాజత్కళ గల్గి నాదమునఁ దాః శోభిల్లి శ్రీవత్సమం
జేరాంచత్పరికల్పయుక్తుఁ డగునాః శ్రీరాము భావించెదన్.

తా. పాలసంద్రమునందలిచంద్రశంఖమూర్తికములచేఁ బ్రకాశించుద్దీప్తము
నందు, నుధర్మ యుగేడిగళమధ్యను, సార్థకశాన్వితమయిన విందువునందు, ప్రకా
శించుచున్న శోభనివయి నుండువాఁడును, శరీరము, భుజోద్భుజులు, హారములు, మండల
ములు, మణులహారములు-అనునీనిచేఁ బ్రకాశించువాఁడును, శ్రీవత్స మనుబ్రుష్టుమచ్చ
కీ నొప్పువాఁడును, ఇంద్రసింహమనుఁడును, అనుతారకరాముని నేవించెదను.

స్తో. సాశేతేనలచంద్రభానువిలసచ్చిచ్ఛక్రవిందుస్థితం
బాలార్కద్యుతిభానురం కరతలే సాశాంకుశో విభ్రితమ్,
బాణం దావయుతం విశాలనయనం స్తేరాననాంభోరుహం
స్త్రీవుంధూపధరం విలాసనదనం రామం భజే తారకమ్. ౧౦౨

సీ. స్థిరసాశేతమునఁ విరోచనవిభాఃచిచ్ఛక్రవిందుస్థితం
దరుణాశోజ్వలు బాణదావవిలసత్పాశాంకుశోద్యత్కరుఁ
సరసీతేషు ముండహానవదనుఁ స స్త్రీవుమాంసాకృతిఁ
బరు శ్రీరాము విలాసరమ్యునదనుఁ భ్రాజిచ్ఛుఁ గీర్తించెదన్.

తా. అయోధ్యలో, అగ్నిచంద్రనూరులవలెఁ బ్రకాశించుచిచ్చక్రమనందలి విందువునం దుండువాఁడును, బాలనూరునికాంతిలోఁ బ్రకాశించువాఁడును, చేతులయందు ధనుస్సుతోడిబాణమును పాకాంకుశములను బట్టుకొనువాఁడును, పెద్దకన్నులుగలవాఁడును, వికసించినముఖపద్మముగలవాఁడును, స్త్రీపురుషరూపమును ధరించువాఁడును, విలాసస్థానమును అగుతారకరాముని భజించెదను.

శ్లో. ఆర్థం రక్తపదాబ్జనీలరుచిరం చార్ధేందుచూడాద్భితం
చార్ధం రత్నకిరీటకుండలధరం తాటంక మర్థం ధనుః,
శంఖం చక్రగదాబ్జసంయుతకరం శ్రేయోమయం వైష్ణవం
పాశం చాంకుశబాణసంయుతకరం రామం భజే తారకమ్. ౧౦౩

చ. ఇరుదెసఁ దామ్రనీలరుచి + నిం పగుకర్ణికకుండలంబుల
బరఁగి గదాబ్జచక్రకర+పాశకళాంకుశచాపపాణి మై
నురుచిరవైష్ణవాకృతిని + శోభిలి శంకరసేవ్యమూన మై
నిరుపమ మైనతారకము + నిర్మలభక్తి భజింతు సన్న్యసున్.

తా. ఎట్టినిపాదపద్మములు, నీలమణంతిళిరీరము గలవాఁడును, ఈశ్వరునిచేఁ బూజింపఁబడువాఁడును, రత్నములకిరీటమును, కుండలములను ధరించువాఁడును, తాటంకములను, ధనుస్సును, శంఖమును ధరించువాఁడును, చక్రగదాపద్మములతోడి చేతులుగలవాఁడును, శ్రేయోమయఁడును, వైష్ణవతేజమును, పాకాంకుశబాణసాముఁడును అగుతారకరాముని భజించెదను.

శ్లో. సహస్రవక్త్రాంబుజకర్ణికాంతజ్యోతిఃప్రకాశం వరమూదిమూలమ్,
తేజోమయం జన్మజరావీహీనం శ్రీరాఘవం నిత్యమహం నమామి.

మ. అమలాయుల్ ముదిఁ గాంచ నెంచినసహ+స్రాబ్జంబునక గర్ణిక
నిమిరజ్యోతివిభాసితుండు జని వాఁర్థిక్యాదిహీనుండు కాం
తిమయిండుక బరమూదిమూలము శ్రితా+ర్థిఘ్నుండు శ్రీజానకీ
రమణీయాననపద్మపద్మగుఱుఁ డా+రాముండు నక బ్రోవురన్. ౧౦౪

తా. కేంఁగివలపద్మముకర్ణికమధ్యను జ్యోతిరూపమునఁ బ్రకాశించువాఁడును, పరుఁడును, ముండటివాఁడును, తేజఃస్వరూపుఁడును, జన్మము ముదిమి లేనివాఁడును, అగురాముని శ్రీ సదా నమస్కరించుచుండును.

శ్లో. సకలభువనరత్నం సచ్చిదానందరత్నం
సకలహృదయరత్నం సూర్యబింబాంతరత్నమ్,

విమలసుకృతరత్నం వేదవేదాంతరత్నం
పురహరజవరత్నం పాతు మాం రామరత్నమ్.
ఇత్వోకువంశార్థవజాతరత్నం
సీతాంగనాయోవనభాగ్యరత్నమ్,
నైకుంతరత్నం మమ భాగ్యరత్నం
శ్రీరామరత్నం శిరసా నమామి.

౧౦౫

చ. భువనవచిత్రరత్నమును † భూనుతయోవనభాగ్యరత్నముగా
రవిభువచింబమధ్యగతరత్నము సర్వహృద్విస్తరత్నముగా
భవసుతరత్నముగా నిగమశిఖరరత్న మమేయరత్నముగా
బ్రవిమలపుణ్యరత్న మివశంకజరత్నము నన్నుఁ బ్రోవుతన్.

తా. సకలలోకరత్నమును, సుచ్చిదానందరత్నమును, సకలహృదయరత్నమును,
మార్కటచింబమధ్య సుండురత్నమును, నిర్మలపుణ్యరత్నమును, వేదవేదాంతముల
యందు తెలుఁగురత్నమును, శివుఁడు జపించురత్నమును అగురామరత్నము నన్ను
రక్షించుఁగాక. ఇత్వోకువంశ మనునముద్రమునఁ బుట్టినరత్నమును, సీతయగుచి స్త్రీ
యొక్క యోవనభాగ్యరత్నమును, నైకుంతమునం దుండురత్నమును, నాయుదృష్ట
రత్నమును, అగుశ్రీరామరత్నమును శిరసుచే ననుస్మరించెదను.

శ్లో. నిగమశిఖరరత్నం నిర్మలానందరత్నం
నిరుపమగుణరత్నం నాదనాదాంతరత్నమ్,
దశరథకులరత్నం ద్వాదశాంతస్థరత్నం
వశువతిజవరత్నం పాతు మాం రామరత్నమ్.
శతమఖనుతరత్నం షోడశాంతస్థరత్నం
మునిజనజవరత్నం ముఖ్యనైకుంతరత్నమ్,
నిరుపమగుణరత్నం సీరజాంతస్థరత్నం
వరమవదవిరత్నం పాతు మాం రామరత్నమ్.

౧౦౬

మ. విమలానందము నిస్సమానగుణముగా † వేదాంతవాసంబు న
త్కమలాంతస్థము మోక్షదంబు మునివర్గస్థాణుజవ్యంబు న
త్యము నాదాంతము షోడశాంతగతముగా † దద్వాదశాంతస్థ
త్నము శత్రుతరామరత్నము నితాంతశ్రేయ నగా ప్రోవుతన్.

తా. ఉపనిషత్తులయందులరత్నమును, నిర్మలమయిన-అనందమే స్వరూపముగాఁగలరత్నమును, సాటిలేనిగుణములు గలరత్నమును, నాదనాదాంతములయందుండురత్నమును, దశరథునివంశమునకు రత్నమును, చాక్షదశశపద్మమునందులరత్నమును, ఈశ్వరుఁడు ఇహించురత్నమును అగురామరత్నము నన్ను రక్షించుఁగాక. ఇంద్రునిచేఁ బొగడఁబడురత్నమును, పోదశదశపద్మమునందుండురత్నమును, మునులు ఇహించురత్నమును, మాఖ్యయైన వైకుంఠమునందలిరత్నమును, సాటిలేనిగుణములుగలరత్నమును, పద్మమునడును నుండురత్నమును, మోక్షస్వరూపమైనరత్నమును అగురామరత్నము నన్ను రక్షించుఁగాక.

శ్లో. సకలనుకృతరత్నం సత్యవాక్యార్థరత్నం
శమదమగుణరత్నం శాశ్వతానందరత్నమ్.
ప్రణవనిలయరత్నం ప్రస్ఫుటస్యోతరత్నం
సరమపదవిరత్నం సాతు మాం రామరత్నమ్. ౧౦౭

మ. సుకృతస్థానము సత్యముగాఁ బరమునుగాఁ జ్యోతిస్స్వరూపంబుఁదారకనామిం బవనర్గదంబుఁ బరమఁ బ్రహ్లాంబు నోంకారనామకనుస్థానము సద్గుణాకరము శుంభిచ్చాశ్వతానంద మిత్థకలంకం బగురామరత్నము నితాంతప్రేమ నగాఁ బోపుతన్.

తా. సమ స్తపుణ్యరూపమయినరత్నమును, సత్యవాక్యమున కర్థమయినరత్నమును, శమదమోదిగుణములుగలరత్నమును, శాశ్వతమైనయానందమే స్వరూపముగాఁగలరత్నమును, ఓంకారమందుండురత్నమును, స్ఫుటమైన ప్రకాశము గలరత్నమును, మోక్షస్వరూప మైనరత్నమును అగురామరత్నము నన్ను రక్షించుఁగాక.

శ్లో. నిఖలనిలయమంత్రం నిత్యతత్త్వాఖ్యమంత్రం
భవభయహరమంత్రం భూమిజాప్రాణమంత్రమ్,
పవనజనుతమంత్రం పార్వతీమోక్షమంత్రం
పశుపతినిజమంత్రం సాతు మాం రామమంత్రమ్. ౧౦౮

చ. సకలనివారముగాఁ దురితఁసంఘవినాశము పార్వతీసతీ ప్రకటితమోక్షదాయకము ఁ పావనిభావితముగా విదేహభూపకతనయూనుమంత్రము కఠివర్దిశుభాస్పదముగా మునీంద్రతారక మగురామమంత్రము నిఁరంతరముగా ననుఁ బ్రోచుఁగాపుతన్.

తా. అంతట నిందియందుమంత్రమును, నిత్యతత్త్వమునుపేదగలమంత్రమును, ఎంబాదభయమును హరించుమంత్రమును, సీతకఠి ప్రాణమయినమంత్రమును, అంబానీ

విమలసుకృతరత్నం వేదవేదాంతరత్నం
పురహరజవరత్నం పాతు మాం రామరత్నమ్.
ఇత్వోకువంశార్థ వజాతరత్నం
సీతాంగనాయోవనభాగ్యరత్నమ్,
నై కుంతరత్నం మమ భాగ్యరత్నం
శ్రీరామరత్నం శిరసా నమామి.

౧౦౫

చ. భువనవచిత్రరత్నమును † భూనుతయోవనభాగ్యరత్నముగా
రవిభునవించుమధ్యగతరత్నము సర్వహృద్విస్తరత్నముగా
భవసుతరత్నముగా నిగమశిఖరరత్న మమేయరత్నముగా
బ్రవిమలపుణ్యరత్న మివశవంశజరత్నము నన్నుఁ బ్రోవుతన్.

తా. సకలలోకరత్నమును, సుచ్చిదానందరత్నమును, సకలహృదయరత్నమును,
మార్కటించుమధ్య సుండురత్నమును, నిర్మలపుణ్యరత్నమును, వేదవేదాంతముల
యందు తెలుఁగురత్నమును, శివుఁడు జపించురత్నమును అగురామరత్నము నన్ను
రక్షించుఁగాక. ఇత్వోకువంశ మనునముద్రమునఁ బుట్టినరత్నమును, సీతయగుచి స్త్రీ
యొక్క యోవనభాగ్యరత్నమును, నై కుంతమునం దుండురత్నమును, నాయుదృష్ట
రత్నమును, అగుశ్రీరామరత్నమును శిరసుచే ననుస్మరించెదను.

శ్లో. నిగమశిఖరరత్నం నిర్మలానందరత్నం
నిరుపమగుణరత్నం నాదనాదాంతరత్నమ్,
దశరథకులరత్నం ద్వాదశాంతస్థరత్నం
వశువతిజవరత్నం పాతు మాం రామరత్నమ్.
శతమఖనుతరత్నం షోడశాంతస్థరత్నం
మునిజనజవరత్నం ముఖ్యనై కుంతరత్నమ్,
నిరుపమగుణరత్నం సీరజాంతస్థరత్నం
వరమవదవిరత్నం పాతు మాం రామరత్నమ్.

౧౦౬

మ. విమలానందము నిస్సమానగుణముగా † వేదాంతవాసంబు న
త్కమలాంతస్థము మోక్షదంబు మునివర్తస్థాణుజవ్యంబు న
త్యము నాదాంతము షోడశాంతగతముగా † దద్వాదశాంతస్థర
త్నము శత్రుతరామరత్నము నితాంతశ్రేమి నగా ప్రోవుతన్.

నకలనిగమమంత్రం నర్వకాస్త్రైకమంత్రం
రఘువతినిజమంత్రం రామరామేతిమంత్రమ్.

౧౧౧

మ. తతసంసారసముద్యవప్రబలసంతాపాపహరంబు నం
తతసారంగధరాద్యహస్తవిలసద్ధామంబు వేదాంతస
న్నుతముగా జన్తజరాంతదుఃఖపారముగా మోక్షోన్నదంబుగా నమా
శ్రితసాధల్యము రామమంత్రము మదిగాఁ జింతింతున శాంతమున్

తా. సంసారసముద్రమునలనిభయమును తొలఁగించుమంత్రమును, సాక్షాత్తు
గా మోక్షమును గోరువారిచేతను నేర్పించఁబడునీర్థమంత్రమును, శివుఁడు మొదలగు
వారిచేతులయందు నివసించుమంత్రమును, మోక్షమంత్రమును అగురామమంత్రము ను
సదా భజించుము. జన్మమును సుఖముగాఁ జేయుమంత్రమును, మననము చేయువా
రిని గాపాడునదియు, పుట్టువు-చావు అనుభేదములుగల కష్టములను బోఁగొట్టుమంత్ర
మును, సర్వవేదములయందుండుమంత్రమును, సర్వకాస్త్రయలముఖ్యమంత్రమును,
రఘువతినిజమంత్రమును అగురామ-రామ అనుమంత్రము సర్వోత్కర్షణముగా
నుండునుగాక.

శ్లో. అజ్ఞానసంభవభవాంబుధిబాడబాగ్ని
రవ్యక్తతత్త్వనికరప్రణవాధిరూఢః,
సీతాసమేతమనుజేన హృదంతరాళే
ప్రణప్రయాణసమయే మమ నన్నిధతే.

౧౧౨

మ. ప్రకటాజ్ఞానభవాంబురాశిబడబఁప్రాయం బభివ్యక్తమ
త్యక్తలంకంబు నలత్ప్రణం బవనిజాతాయుక్తమవ్యక్తముగా
నకలవ్యాపకముగా మహాప్రణవసంస్థానంబు రామాయిత
రకముగా మామకదృష్టిగోచరమగుగాఁ ప్రణప్రయాణంబునన్.

తా. అజ్ఞానమవలనఁ గలిగినసంసార మునెడిసముద్రమునకు బడబాగ్నియు,
అవ్యక్తతత్త్వసమాకాశమునకుఁ బై నుండెడిమోంతారమునం దుండువాఁడును, సీతా
లక్ష్మణసోతుఁడును అగురాముఁడు గాఁప్రణయలు శరీరమునుండి పోవునపుడు నా
హృదయమునుభవమ సాన్నిధ్యముచేయుఁగాక.

మ. శివసామ్యుం డగునాదిశంకరులు ముగాఁ శ్రీ రామకర్ణామృతం
బవనిగా సంస్కృత మేర్పరించె నది మోక్షోపేక్షఁ జేహరివం

శవరాభిందుప్రసిద్ధసిద్ధకవి శే + శ్రద్ధా దనిగించి రా
ఘన! పూదండగ నిచ్చినాడఁ గొను మా + కల్పంబుగా నత్కృపన్.

మాలిని. పారివడయుగధారి + యార్యచిత్రానుసారి
పరమపదవిహారి + భక్తలూకాపకారి
శరధిశరధిమిత్రా + శత్రుసంఘాతజైత్రా
సరసిజడశశేత్రా + సన్తునిస్త్రపాత్రా.

మ. ఇది శ్రీరామవదారవిందముకరం + దేచ్చార్త సన్నత్రమ
ఓపదవిజ్ఞానపదాబ్జరేణుపటలప్రాప్త త్రమాంగోల్లస
న్తుదితాంతకరణుండు సిద్ధకవి మా + న్యుం జై నరామావసి
శదయాలోకనఁ జెప్పె రెండవదియా + శ్వాసం బభిష్టాపికిన్.

Gundlurthi Ramababai
Railway Forwarding Agent.
Hamamda Pet
Hyderabad

తృ తీ యా శ్వా స ము.

శ్లో. శ్రీరామం శివదావభంగనిపుణం సీతాంగనావల్లభం
సుత్రామార్చితపాదపద్మయుగళం సూర్యేందుశేత్రోజ్జ్వలమ్,
కర్పూరాంగవిలేపనం ఘనరుచిం కారుణ్యపాథోనిధిం
పంచే కల్పతరుప్రవేశితలసత్సించాననాధిష్ఠితమ్.

శా. శ్రీమందారమహిమహా ప్రికలసత్సించాననాసీనుఁ
శ్రీమదృగ్గదమర్విభంగనిపుణుఁ + సీతాధివాసుఁ ఘన
శ్యాముఁ జందనచర్చితాంగు రవిచంద్రాక్షుఁ గృపాభిఁ ౭
ధాముఁ రాముఁబురందరాద్రితమదిఁ + ధ్యానింతునశ్రాంతము

తా. ఈశ్వరునిధనుస్సు విజయశేర్వగలవాఁడును, సీతకుఁ బ్రియుఁడ
ఇంద్రునిచేఁ బూజింపఁబడునాదపద్మములు గలవాఁడును, సూర్యచంద్రులనెడి
ములచేఁ బ్రకాశించువాఁడును, కర్పూరము మైఖూతగాఁగలవాఁడును, యే

వంటి కాంతిగలవాఁడును, దయాశుభ్రుఁడును, కల్పవృక్షముఁడైన నున్న ప్రతాపిం-
శించుసింహాసనమునం దుండువాఁడును అగుశ్రీరామునిహృద్ధి ననుసంధింపుచున్నాము.

శ్లో. శ్రీరామ శ్శీతికంధరస్య ధనుషస్సంభేదనప్రాపితాం

సీతాం కాంచనసన్నిధాం పరిణతా మాకల్పరత్నోజ్జ్వలామ్,

వామాంశోపరి లజ్జయా సతముఖి మాలోకయ న్నాననే

శ్రీమద్యానుకళాంకకోటిసదృశః పాయా త్స నో రాఘవః. ౨

మ. రవిచంద్రాయుతకోటికోటినిభుఁడై ధరమ్యాననాసీనుఁడై

భవకోదండవిఖండలబద్ధవిలసత్పాణిగ్రహాన్ మైథిలిగా

నవరత్నాభరణాన్ ప్రపాన్విత సువర్ణాన్ నైజవామాంకమం

దవలోకించురఘూద్వజుండు దయ సశన్నకాంతముగా ప్రాప్తతన్.

తా. సీలకంఠునిట్లు నిలుచుటచే లభించినదియు, బంగారువంటికాంతిగలదియు, పెండ్లియాడఁబడినదియు, వగలయందలిరత్నములచేఁ బ్రకాశించునదియు, ఎడమతోడఁబైది స్వీయచేఁ దలచించుకొనియున్నదియునగు సీతను వామపువ్వు సింహాసనమునందున్నవాఁడును, శోభాయుక్తలయిన మూర్త్యచంద్రులకోటితో సమానుఁడును, రఘువంశీయుఁడును అగుశ్రీరాముఁడు మమృలను రక్షించుఁగాక.

శ్లో. శ్రీరామం భువనైకసుందరతనం భారాధరశ్యామలం

రాజీవాయుతలోచనం రఘువరం రాశిందులింబాననమ్,

కోదండాదినిజాయుధాశ్రితభుజైర్భ్రాంతం విదేహత్రజా

ధీశం భక్తజనావనం రఘువరం శ్రీరామచంద్రం భజే. ౩

మ. సరసీబాయుతపత్ర నేత్ర విలసత్సందర్శనాత్మక మధా

కరలింబానను సీలతోఁబడలసత్పాత్మక భరావుత్రికా

వరుఁ గోదండముఖాయుధాశ్రితభుజాః వందారుమందారు శ్రీ

కరు శ్రీరాముని రాఘవుఁగ రఘువరుఁగఁ గాంక్షించి సేవించెదన్.

తా. శోభచే మనోహరుఁడును, లోకములలో ముఖ్యునిందరమయినకలిరముగలవాఁడును, మేఘమువలె నల్లనివాఁడును, పద్మములవలె వికాసములయిన కన్నులగలవాఁడును, రఘువంశశ్రేష్ఠుఁడును, మూర్త్యచంద్రునివంటిముఖముగలవాఁడును, భనుశ్శుశుంధలగు తన-అయభములచేత నాశ్రయింపఁజేసఁబడునభయములేఁ. ప్రకాశించువాఁడును, సీతానాయకుఁడును, భక్తజనులను రక్షించువాఁడును, అగుశ్రీరాముఁడందఱుని సేవింపుమందును.

శ్లో. ఆరామం వై భవానా మభినవనువధం హారశీయూరకాంతం
హాసోల్లాసాభిరామం మణిమయమకుటం మంగళానాం నివాసమ్,
మందారారామసీమాంతరమణిభవనాధిస్థితం శిష్టసేవ్యం
సల్లాసానందసింధుప్రణయ మభినిశం రామచంద్రం భజేహమ్. ౪

చ. తతవిభవాభిరాము సువక్తప్రవిహారు దరస్తితాననాం
చితు మకుటాంగదాభరణం శేవకసేవధి మంగళాకరుణ
సతతము కల్పహారుహవనస్థలసన్నగిహమధ్యరం
జతు సరసోన్మీనంతుషితసింధుప్ర రామవిభుణ భజించెదన్.

తా. ఎల్లవై భవములకును ఉద్యానవనమును, శ్రోత్రదియకు మంచిమార్గము
గలవాఁడును, హారములచేతను భుజి ద్రులచేతను మనోహరుఁడును, నవ్వుతోడియుల్లా
సముచే మనోహరుఁడును, మణివికారమయనకిరీటముగలవాఁడును, మంగళములకు
స్థానమును, కల్పవృక్షములతోటనుభ్యు రండుమణిగృహమునం దుండువాఁడును,
శిష్టులచే సేవింపఁబడఁవాఁడును, మంచిమాటలచే నానందముగలిగించినసముద్రునిపైఁ
ద్రేముగలవాఁడును, అగురామచంద్రు నెవ్వడును నేను సేవించెదను.

శ్లో. రామం రాజశిఖామణిం రఘువరం రాశేందులిం బావనం
రాజేవాలయతలోచనం రణహతానేకాసురం రాఘవమ్,
సీతాచారుపయోధరాంచితలసత్కాశ్చీరగంధాంచితం
రాజత్కుండలమండితం శుభకరం రామాభిరామం భజే. ౫

మ. ధరణీనాథశిరోమణిఁ శుభకరుఁ ధైత్యాభ్రయంఘ్రానిలుఁ
ధరణీనాథపయోధరాంచితలసత్కాశ్చీరగంధాంచితఁ
సరసీతేజఁ గండమండలవిరాజత్కుండలుఁ రాము ను,
దరపూర్ణేందునిభావనుఁ గొలిచెదఁ రామాభిరాముఁ మదిన్.

తా. రాజశ్రేష్ఠుఁడును, రఘువరుఁడును, పున్నమచంద్రునివంటి మంగళముగల
వాఁడును, పద్మములచే వికాసములయినకన్నులుగలవాఁడును, తెక్కురక్కనులను
మంద్రములతోఁ జంపినవాఁడును, రఘువంశమునఁ బుట్టినవాఁడును, సీతయొక్కచ
క్రిని ప్రసములముం దొప్పుచుఁ బ్రకాశించునంతుమతోడిచందనముచే నొప్పెడి
వాఁడును, ప్రకాశించునండలములచే నలంకరింపఁబడినవాఁడును, శుభములు గలిగించు
వాఁడును, స్త్రీలకు మనోహరుఁడును అగురాముని సేవించెదను.

శ్లో. రామం కోమలసీమేఘవిలసద్ధాత్రం వయోవాసనం
కాకుత్స్థం దశకంకబాహువిదళతోడండబాణాన్వితమ్,
పాపఘ్నం విశదాయతాపీయుగళం సౌమిత్రిసంసేవితం
భక్తానాం పరమావధం మునివరైస్సంస్తూయమానం భజే. ౭

చ. కలుషవిచారాః దశకంధరకంధరబాహుఖండనో
జ్వలశరధారిః బంకరుహావక్త్రః బరాత్పరు సర్వయోనిమం
డలనుతుః గంజనేత్ర గరుడధ్వజా నాశ్రితలోకలోకని
ర్లవరమావధం బయినకరాము నలక్ష్మణ నాశ్రయించెదన్.

తా. మృదువైన సీమేఘమువలెఁ బ్రకాశించుదేహముగలవాఁడును, పద్మము వంటి మొగముగలవాఁడును, కాకుత్స్థునివంశమునం బుట్టినవాఁడును, రావణునిభుజములను విదళించుధనుర్బాణములతోఁ గూడినవాఁడును, పాపములను గొట్టువాఁడును, నిర్మలమయ విశాలములయిన కన్నులుగలవాఁడును, లక్ష్మణునిచే నేవించఁబడువాఁడును, భక్తులసంసారకోగమునను ముఖ్యపథమును, మునిశ్వరులచే ప్రోతముచేయు బడువాఁడును అగురాముని భజించుచుండును.

శ్లో. రామం శ్యామలసీమేఘకోమలరుచిం రాశేందుబింబాసనం
రత్నోఘ్నం రవిజార్చితం రఘువరం రత్నోజ్జ్వలత్కుండలమ్,
రాశివాక్య మమానుషం రణబలోదగ్రం రమానుగ్రహం
రాశేంద్రం రమణీయరూప మగుకృష్ణాయై జగన్తోపాసమ్. ౮

తా. రాముఁ విశ్వవిమోహనుఁ రఘువరుఁ ఁ రాశేంద్రుఁ గంజాక్షును
త్రామారాశివిరుద్ధనుఁ రణబలోదగ్రుఁ రమానుగ్రహుఁ
శ్యామాంగుఁ రవిజార్చితుఁ గనకరత్నాకల్పదీప్తుఁ బరం
ధాముఁ గారణమూర్తిరమ్యుని సుధాధామాసనుఁ గొల్చెదఁ.

తా నల్లనిసీమమువలె మృదువయినశరీరకాంతిగలవాఁడును, భార్యచంద్రునివలెవంటి మొగముగలవాఁడును, రాక్షసులను గొట్టినవాఁడును, మగ్గివునిచేఁ బూజించఁబడినవాఁడును, రఘువంశశ్రేష్ఠుఁడును, రత్నకుండలములుగలవాఁడును, తాను రలవంటికన్నులుగలవాఁడును మనుష్యుఁడు గానివాఁడును, యుద్ధమునందు బలముచే గొప్పవాఁడును, లక్ష్మీ కనుగ్రహస్వరూపుఁడును. రాశేంద్రుఁడును, చక్కనిరూపముగలవాఁడును, లోకమోహనుఁడును అగురాముని సవా ధ్యానింతును.

శ్లో. రామం రమ్యగుణం రమావతీసమం రాశాశ్శాంతాననం
రాజన్యం రమణీయరూప మమలం రామాభిరామం హరిమ్,
రాజారాధితపాదపద్మ మనిశం రాజన్యసద్భాసితం
రాశీందుప్రతిమం రమాకుచయుగే విన్యస్తహస్తం భజే. ౮

తా. రాముఁ రమ్యగుణుఁ రమాధిపసముఁ + రామాభిరాముఁ బరం
భాముఁ రాజలలాము రాఘవు సుధాభామాననుఁ భార్గవీ
రామారత్నవయోధరోజ్జ్వలకడుఁ + రాశీందుసంతాకు నా
స్వామిఁ రాజవరాధ్వితాంఘ్రియుగభుఁ + సద్భక్తి సేవించెదన్.

తా. చక్కనిగుణములగువాఁడును, విష్ణునితో సమానుఁడును, పున్నమచంద్రునివంటి యుగముగలవాఁడును, రాజన్యఁడును, మనోహరమయినరూపముగలవాఁడును, నిర్మలఁడును, ప్రేమన మనోహరుఁడును, పాపములను హరించువాఁడును, రాజులచే నారాధింపఁబడినపాదపద్మములగులవాఁడును, రాజులచే జక్కఁగాఁ బ్రకాశింపఁజేయఁబడినవాఁడును, రాకాచంద్రునివంటివాఁడును, లక్ష్మీరూపయగు సీత సునములయం దుంచఁబడినచేతులుగలవాఁడును అగురాముని సేవించెదను.

శ్లో. రామం కాళికగాతమప్రియకరం సీతావతిం సానుజం
రత్నోఘ్నం వనవాసినం గుణనిధిం విఘ్నఘ్న మూస్తార్కజమ్,
సేతోర్బంధనధీరవానరబలం ధిక్కుంభకర్ణేంద్రజ
త్పక్తిగ్రీవ మవద్విభీషణ మజం శ్రీరామచంద్రం భజే. ౯

మ. సరసుఁ గాళికగాతమప్రియకరుఁ + త్రాజేశు విఘ్నఘ్ను ను
స్థిరుసామిత్రిసమేతు రాము వనవాసిఁ భానుపుత్రాపు దు
స్తరవారాశినిబంధనశ్లవగసంఠానుఁ దళాస్యాదిము
ష్కరజైత్యారి విభీషణావను రఘుస్వామిఁ బ్రశంసించెదన్.

తా. విశ్వామిత్రగాతములయిష్టమును నెఱవేర్చినవాఁడును, సీతావతీయును,
తమ్మునితోఁ గూడినవాఁడును, రాక్షసులను జంపినవాఁడును, వనమునం దున్నవాఁ
డును, గుణములకు నిధియు, విఘ్నములను గొట్టినవాఁడును, సుగ్రీవున కా పుత్రఁడును,
సేతువును గట్టుటయందు ధీరులగు వానరులబలముగలవాఁడును, మంభకర్ణ-ఇంద్ర
జిత్రావణుల ధిక్కురించినవాఁడును, విభీషణుని రక్షించినవాఁడును, పుట్టువు లేని
వాఁడును అగురాముని సేవించెదను,

శ్లో. రామం శోమలనీలనీరదనిభం నీలాలకాలంకృతం
కట్యం శోభితకింకిణీర్పుణర్పుణధ్వజైః సుపేతం శిశుమ్,
కంఠాలంబితరక్షునిర్మలసఖం కంఠాక్ష మబ్జచ్ఛవీం
భాస్వంతం మకుటాంగదాదివివిధాకలైః సృదాహం భజే. ౧౦

మ. హరినీలాలకు నీలనీరదసయాశాంగుఁ గిరివాదినుం
దరసమ్భామఁ గింకిణీర్పుణర్పుణధ్వజసమృతస్తేఖలుఁ
నరకాద్భూలసఖప్రకాశితగళుఁ బాలుఁ రఘుస్వామి ను
స్థికు రాశిందునిధాననుఁ గుణనిధిఁ శ్రీరాముఁ గీర్తించెదన్.

తా. శోమలమయిననీలమేఘమువంటివాఁడును, నల్లనిముంగురులచే నలంకరింపఁబడినవాఁడును, మెలను శోభిం పుచిలుగంటలపుణర్పుణధ్వనితోఁ గూడినవాఁడును, బాలుఁడును, మెడను వ్రేలుచున్నపులిగోళ్ళపదకముగలవాఁడును, పద్మములవంటికన్నులుగలవాఁడును, కంఠలవంటికొంటిగలవాఁడును, కిరీటయు-ఘుణిర్ముత్యమెదలగు పలునగలచేఁ బ్రకాశించువాఁడును అగుశ్రీరాముని గీర్తించుచుండును.

శ్లో. రామం సీతాసమేతం విమలరవిశతాభాసమానం రసార్ద్రం
శ్యామం దేదీప్యమానం స్తితరుచిరముఖంకుండలోద్భాసిగండమ్,
శ్రీవత్సశ్రీనివాసం సురతరువిలసద్వత్ససింహాసనస్థం
దివ్యాకలౌఘిష్ట్యలాంగం దివిజవతిసుతం సంతతం తం భజేచమామ్.

మ. సురభాశాంతికరత్నపీకవిలసత్ శివోదీనుతాయుక్తుభా
స్కరశోటిద్యుతి శ్రీనివాసుఁ గుముదఃశ్యాముఁ బరంధాను నుం
దరమండస్తితవక్త్ర శక్రసుతు నానారత్నవిభ్రాజితా
భరణుఁ రాము రసార్ద్ర నాజనుతు శ్రీవత్సాంకు నేవించెదన్.

తా. సీతాసమేతుఁడును, నిర్మలమయినసూర్యకరమువలెఁ బ్రకాశించువాఁడును, దయారసముచేఁ దడిసినవాఁడును, రామనరామువాఁడును, మిగులఁ బ్రకాశించువాఁడును, చిలునగవుచే సాగయినమొగముగలవాఁడును, కుండలములచేఁ బ్రకాశించుచెక్కులుగలవాఁడును, శ్రీవత్సయునకును లక్ష్మికిని నివాసమును, కల్పవృక్షము క్రిందను బ్రకాశించురత్నసింహాసనమునం దుండువాఁడును, దివ్యమలయిననగలచేఁ బ్రకాశించునవమువములుగలవాఁడును, ఇంద్రునిచేఁ గొనియాడఁబడువాఁడును అగు శ్రీరాముని నెల్లప్పుడును నేను భజించుచుండును.

శ్లో. జలసాధికృతసేతుం దేవతానందహేతుం
దశముఖముఖరతోదారవైధవ్యహేతుమ్,
మునిజననివహానాం ముక్తిసాఖ్యాదిహేతుం
రఘువరకులశేతుం శ్రీరైయే ధర్మసేతుమ్.

౧౨

మ. తతపాలస్త్యముఖానురేంద్రసతివై ధవ్యప్రహేతుండు సం
తతమానీశ్వరమోక్షసాఖ్యుడు మాఠర్తంజాన్వయాంభోధిభా
సితచంద్రుండు సురప్రమోదితుండు రాజీవాఱుతాక్షుండు బం
ధితసింధుండగురామభూవిభుండు మున్నించుక ననుక సత్కృపక.

తా. సముద్రమునందు శేతువుగట్టినవాఁడును, దేవతల కానందకారణమును,
రావణాదిరాక్షసులభార్యలవైధవ్యమునకుఁ గారణమును, మునిజనసంఘములమోక్ష
సాఖ్యులకు హేతువును, రఘుమహారాజయొక్క శ్రేష్ఠవంశమునకుఁ గేతుప్రాయుఁ
డును, ధర్మమునకు శేతువును నగురాముని శ్రీరించెదన.

శ్లో. సకలగుణనిధానం యోగిభిస్త్వయమానం
భజితసురవిమానం రక్షితేంద్రాదిమానమ్,
మహితవృక్షభయానం నీతయా శోభమానం
స్వరతు హృదయభానుం బ్రహ్మరామాభిరామమ్.

౧౩

మ. వరయోగీంద్రనుతుక నురేంద్రముఖగీర్వాణేశమానావనుక
హరమిత్రుక హితవువృక్షుక జనకహావ్యాసస్త్రు హృత్పంకజాం
తరసందీపితభాను సద్గుణనిధిక ఠ రామాభిరాముక బరా
త్పరు శ్రీరాము సమేయు రాఘవవరఠ బ్రహ్మఁబుఁ జెంతించెదన.

తా. ఎల్లమంచుగుణములకును నిధియు, యోగులచేఁ గొనియాడఁబడినవాఁడు
ను, దేవవిమానమును భజించినవాఁడును, ఇంద్రాదులమానమును గాపాడినవాఁడు
ను, విష్ణుచందెడివృక్షభయవర సదుచువాఁడును, నీతతో శోభించువాఁడును, నా
హృదయపద్మమునకు మారుగ్గుఁడును, స్త్రీలకు మనోహరుఁడును, పరబ్రహ్మస్వరూపుఁ
డును అగురాముని నామనను స్మరించుఁగాక.

శ్లో. వరగుణమణిసింధు రైఖిరిప్రాణబంధుః
కనకఖిరితైర్య స్సంశ్రితాజ్ఞాతనూర్యః,
దశరథస్యబహుదుదేవవక్త్రాబ్జభాను
ర్జయతు భువనభద్ర స్సర్వదా రామభద్రః.

౧౪

మ. సరసుఁగ నద్వైతరత్నసింధు వసుధాఽవాప్తాననద్బంధువుఁ
ధరణీతామరసప్రభాకరు జగదృచ్చద్రానుసంధాయిఁ బ
క్షిరభక్షోఽనివరత్నముఁగ రఘువరుఁగ యేవాగ్రగణ్యుఁగ బరా
త్పరు శ్రీరాము నుమేయధీరు మది సంభావించు నిష్టాపికిన్.

తా. మంచుగలుఁ బనురత్నములకుఁ సముద్రుఁడును, నీతకుఁ బ్రాణబంధువును,
మేరువువంటిదైర్యముగలవాఁడును, ఆశ్రయ లగిడి పద్మములకుఁ నూర్మిఁడును, దివ
రభరాజుమారుఁడును, దేవతలముఖము లనుపద్మములకుఁ నూర్మిఁడును, లోకముల
కు మంగళస్వరూపుఁడును అగురామభద్రుఁడు నదా జయించుఁగాక.

శ్లో. త్రిదశకుముదచంద్రో దానవాంభోజచంద్రో
దురితతిమిరచంద్రో యోగినాం జ్ఞానచంద్రః,
ప్రణతనయినచంద్రో మైథిలీనేత్రచంద్రో
దశముఖిరపుచంద్రః పాతు మాం రామచంద్రః.

౧౦౫

మ. త్రితనేత్రాబ్జః షఘాంధకారకమలాఽరి పాశ్చిమజ్ఞానమా
నితచంద్రుండు సురాబ్జమిత్రః డనురాఽసికాబ్జసోముండు సం
తతసీతానయనప్రకాశకశి దైత్యశ్రేష్ఠస్రావాపహా
ద్ధతసోముం డగురామభూవిభుఁడు నిత్యంబు న్ననుం బ్రోవుతన్.

తా. దేవతలగిడికలువలకుఁ జంద్రుఁడును, రాక్షసులగిడిపద్మములకుఁ జంద్రుఁ
డును, పాపములగిడిచీకటికిఁ జంద్రుఁడును, యోగులకుఁ జ్ఞానచంద్రుఁడును, భక్తుల
కన్నులకుఁ జంద్రుఁడును, నీతకన్నులకుఁ జంద్రుఁడును, రావణుఁడుకుఁ శత్రువునకుఁ జం
ద్రుఁడును అగురామచంద్రుఁడు నన్ను రక్షించుఁగాక.

శ్లో. స్యయవతికుచచంద్రం బంధుదుగ్ధాబ్ధిచంద్రం
సుజనకుముదచంద్రం వైరివత్కాబ్జచంద్రమ్,
వికసితముఖచంద్రం వ్యాప్తనత్కిర్తిచంద్రం
నకలభువనచంద్రం సంతతం రామచంద్రమ్.

౧౦౬

మ. తనయోషాకుచచంద్రు బంధుజనసంతానాబ్ధిచంద్రుఁగుభా
శనవిద్యేషిముఖాబ్జచంద్రుఁ గరుణాఽసాంద్రుఁ మునిస్తోత్రుఁ న
జ్ఞననీలోత్పలచంద్రు దిగ్భరితరాఽబిర్భిర్తిచంద్రుఁగ ననా
తనుఁ జంద్రానను రామభూరమణు నిత్యంబుఁగ బ్రశంసించెదన్.

తా. తనయువతియగు పీత స్రవములమఁ జంద్రుఁడును, బంధువులనెడి పాలసం
ద్రయనమఁ జంద్రుఁడును, సుజయలనెడికలంబిలమఁ జంద్రుఁడును, శత్రువులనెడిపద్మ
ములమఁ జంద్రుఁడును, వికసించినమాఖచంద్రుఁడుగలవాఁడును, అంతటను నిందా
రినక్షిరజంద్రుఁడుగలవాఁడును, సకలలోకములమను జంద్రుఁడును అగురామచంద్రు
ని సుదా నేమించుచుండును.

శ్లో. ఛేత్తారం దశకంఠకలకదళీః కందర్పదర్పావహా
శ్రీకంఠాకృతి మావ్నువాన మమలం ఘోరానురస్రాగదమ్,
బాణం ప్రత్యుపసంహారం త మతులం బాణాననోద్యత్కరం
పంచేఽరాతిభయావహం మునిసుతం రామం ఘనశ్యామలమ్.

ఉ. లీల దశాన్యకంఠకదళీదళసక్రమవిక్రమక్రముః
ఫాలనిలోచనాకృతి శుభప్రదు డైత్యవిరాము మానిరా
ట్పాలు విరోధిధీతికరు + బాణవరంభరకార్తుఁడోజ్జ్వలఁ
నీలఘనాఘనాంగు రమణీయోచరిత్రుని రాముఁ గొల్చెదన్. ౧౭

తా. రావణునికంఠములనెడియరఃటిచెట్లను ఛేదించినవాఁడును, మన్యఘుని
గర్వము నణచిన శివుని యాకారమును పొందువాఁడును, నిర్మలుఁడును, హ్రుదులగు
రాక్షసులప్రాణములను ఖండించినవాఁడును, బాణము నుపసంహరించువాఁడును,
సాటిలేనివాఁడును, ధనుస్సు పట్టినహస్తముగలవాఁడును, శత్రుభయంకరుఁడును,
మునులచే నుతంపఁబడినవాఁడును, మేఘమువలె నల్లనివాఁడును అగు రాముని
మొక్కెదను.

శ్లో. ఆకర్ణాంతగుణోల్లసచ్ఛర మజం కల్పాంతకాలోపమం
నేత్రాంతారుణతాం వహంత మనికం ప్రహ్లాదదం నానామ్,
పాలస్త్యమరదృష్టిచంచలకరం శస్త్రస్త్రసంధాయినం
బాణానేకవిచిత్రహస్తకుళలం శ్రీవీరరామం భజే. ౧౮

తా. ఆకర్ణాంతగుణప్రయుక్తవిశిఖం + డై తామ్రనేత్రాబ్జః డై
యాకల్పాంతకృతాంతః డై చలితఽత్యాలోకనుం డై పరా
నీతాశ్చర్యవిచిత్రలాఘవశరానీకుండు నాదేవతా
లోకాభీష్టదు వీరరామవిభు నాలోకింతు నశ్రాంతమున్.

తా. చెవికొనవలమను లాగఁబడిననారియందుఁ బ్రకాశించుబాణముగలవాఁ
డును, పుట్టువులేనివాఁడును, ప్రళయకాలపుయమునితో సమానుఁడును, కడగవల
యం చెట్టెదనమును వహించుచుండువాఁడును, ఎల్ల స్వదును దేవతల కాసందమును

గలిగించువాడును, రావణాసురుని పుష్టికిఁ జొరచుటయును గలిగించినవాడును, శస్త్రములను-అస్త్రములను సంధానించినవాడును, పలుకాణములను విచిత్రముగఁ బ్రయోగించుచేరి నేర్పుగలవాడును, విరుఁడును అగుశ్రీరాముని నేరించెదను.

శ్లో. నహి మూతా నహి తాతో నహి మమతనయాశ్చ నైవసోదర్యః,
ఇతి మమ నికటే మృత్యో రఘుపతిరయమేవ బంధురానన్ము. ౧౦౭

ఉ. ఆరయ మిత్తి సన్నిహితః మైసరణిః దనతల్లిదండ్రులుఁ
గూరిమిఁ గల్గినట్టికొడుకులఁ నిజసోదరు లింక నన్యు లె
వ్వారలు లేరులేరు హితవర్తనుఁ జార్తకరణ్యగణ్యుఁ జా
శ్రీరఘురామడైవతమం తేరువబంధువుఁ డై మెలంగెదన్.

తా. నాకు మృత్యువు సమీపించినప్పుడు నల్లి సమీపముననుండు బంధువు గాదు. తండ్రియుఁ గాదు, నాకొడుకులను గారు, సోదరులును గారు. కాబట్టి యీరాముఁడే బంధువు.

శ్లో. దేవేంద్రేణ సమర్పితే ధ్వజయంతే తత్సన్ధందనే సంస్థితం
సోత్కంఠం సురపైరివీర్యవిభవం జ్ఞాత్వా భుజాస్సాలనమ్,
కృత్వా మాతయంతం దశాననహరం తూణీరసంస్థం శరం
హృత్వా జ్యానినదా దరాతిభయదం శ్రీవీరరామం భజే. ౧౦౮

మ. శతయజ్ఞార్పితసూతశేతుయంతభాగస్యత్సన్ధందనారూఢుఁ డై
ప్రతిరోధిశబలం బెఱింగి కృతదోహస్సాలుండు సోత్కంఠనో
ద్ధతుఁ డై జ్యానినదంబునఁ భయముఁ డై తైత్తికనాకాకుగ
దృతహస్తం దగువీరరామవిభు సంతుల్య స్వాంతమం దెప్పుడున్

తా. ఇంద్రునిచే నంపఁబడినదియు, వెండాతోఁ గూడినదియునగు నారభద
మైన హర్షున్నవాడును, ఉత్కంఠతోఁ గూడుకొన్నట్లు రావణునిపరాక్రమమై భ
మును బెరిసికొని భుజముల నాస్సాలించి, అమృతబోదిలోనికాణమును తీసి సా
ధితోఁ గూడరావణుని చంపినవాడును, భయస్వంతారమువలన శత్రువులకు భయ
మును గలిగించినవాడును అగుశ్రీవీరరాముని నేరించెదను.

శ్లో. రుచిరమణిఃకీరీటం నుందరభూలలాటం
కనకరుచిరచేలం కాశీనద్యోగభేలమ్,
విమలజలదనీలం కుండలోచ్చాసికర్ణం
రఘుకులభునిరత్నం సంతతం చింతయామి.

చ. సురుచిమణికిరీటు నతిశుండరభవ్యలూటుఁ గాంచన
స్ఫురితవికాలచేలు ఫణిశ్రుంగవభోగవిభోగభేలుఁ గం
ధరనిభదేహు సస్త్రివిశ్రాసవిరాజితకుండలవ్యయఁ
సరసిజమిత్రవంశమణి శ సంతత మెంతు హృదంతరంబునన్.

తా. ప్రకాశించురత్నకిరీటముగలవాఁడును, చక్కనికనువాములును, సుదురు
నుగలవాఁడును, బంగారముచేఁ బ్రకాశించువస్త్రముగలవాఁడును, కుండలములచేఁ
బ్రకాశించుచెల్లిలుగలవాఁడును, నిర్మలమైనవర్షకాలపుమేఘమువలె నల్లనివాఁడు
ను, శేషుని లేక కాళియునిశరీరమునందు లేక పడగలయం దాడెడివాఁడును, రఘు
వంశమునెడిగనిలోఁ బుట్టినరత్నమును అనురాముని సదా చింతించుచుండును.

శ్లో. శ్రీవత్సాంక ముదారకాన్తుభలసత్ప్రీతాంబరాలంకృతం
నానారత్నవిరాజమానమితుటం నీలాంబుదశ్యామలమ్,
కస్తూరీఘనసారచర్చితతనుం మందారమాలాధరం
కందర్పాయుతమండరం రఘుపతిం నీతాసమేతం భజే. ౨౨

మ. వనదశ్యామలదివ్యవిగ్రహుని శ్రీవత్సాంకుఁ బీతాంబరఁ
ఘనసాహంతమ్మగ్నిమదాంచితు లసత్కండర్పసౌందర్యఁ గాం
చనరత్నోజ్జ్వలసత్కిరీటు విబుధశ్రేష్ఠజగ్రజ్జా నుస్త్రితా
నను నీతాయుతుఁ గాన్తుభద్యుతి జగత్పాథు న్నదిగాల్పెదన్.

తా. శ్రీవత్సచిహ్నముగలవాఁడును, గొప్పకాన్తుభముచేతను, ప్రకాశించు
పచ్చనివస్త్రముచేతను అలంకృతుఁడును, పలురకములరత్నములచేతను ప్రకాశించు
కిరీటముగలవాఁడును, వర్షకాలమేఘమువలె నల్లనివాఁడును, కస్తూరీకర్పూరములచేఁ
బూయుఁబడినశరీరముగలవాఁడును, కల్పవృక్షపుష్పచూలికను ధరించినవాఁడును, పది
తేలమస్యఘనవలెఁ జక్కనివాఁడును, నీతాసమేతుఁడును అనురాముని గీచించెదను.

శ్లో. యన్నామైవ సహస్రనామసదృశం యన్నామ వేదై స్సమం
యన్నామాంకితవాక్య మాసురవర స్త్రీగర్భవిచ్ఛేదనమ్,
యన్నామ శ్వవచార్యభేదరహితం ముక్తిప్రదానోజ్జ్వలం
తన్నామాలఘు రామరామ రమణం శ్రీరామనామామృతమ్.

తి. ఏవిభుచేరు వేదనము శ మెన్న సహస్రసమాఖ్యసన్నిభం
వేవిభునామకీర్తన రహితఁ దనుజాంగనగర్భభేదనం
వేవిభునామ మెన్నఁగ మహితఁ శ్వవచార్యవిభేదివర్జితం
వేవిభుచేగు ముక్తిద మహితెంతు సుధాదము రామనామమున్.

తా. ఎవనినామమే నిష్ఠునహస్రనామమలతో సమానమైనదో, ఎవనినామము లేదనమనె, ఎవనిచేయతో సంకీర్తమయినవాక్యము రాక్షసు స్త్రీల గర్భములనభేదించునదో, ఎవనినామము చంచాలు రనియు, అదృష్ట లనియు భేదములేకదేముక్తి నిచ్చువిషయమునఁ బ్రకాశించునో, గొప్పవిషయగునతనినామము, రామ-రావయినెడి శ్రీరామనామామృతము నన్నాసందింపఁజేయునది యగుఁగాక!

శ్లో. రామం రాక్షసమర్జనం రఘువరం దైత్యవిధ్వంసినం
సుగ్రీవేష్పితరాజ్యదం సురవతే ద్వీత్యంతకం శార్దూలమ్,
భక్తానా మభయప్రదం భయహరం పాపాఘనిధ్వంసకం
సామీరిస్తుతపాదపద్మయుగళం సీతాసమేతం భజే. ౨౬

మ. రవిపుత్రేష్పితరాజ్యదుగ రఘువరుగ + రక్షకులధ్వంసకుగ
దివిజాధీశ్వరభీతిసంహరు శ్రీ రా + ర్ఘువుగ మహాపాపవ
ర్గవినాశుగ ధరణీసుతాసమేతు శ్రీ + రాముగ బరంధామునిగ
బవమానాత్మజసేవితాంఘ్రికములుగ + భావించుశార్దూల హరిగ

తా. రాక్షసులను మర్దించినవాఁడును, రఘువంశశ్రేష్ఠుఁడును, దైత్యుల ధ్వంసముచేసినవాఁడును, సుగ్రీవుని కిష్టమయినరాజ్యము నిచ్చినవాఁడును, ఇంద్రుఁ ధయమును బోఁగొట్టినవాఁడును, శార్దూలునుధనుస్సు గలవాఁడును, భక్తుల కయము నిచ్చువాఁడును, సంసారభయమును హరించువాఁడును, పాపసమూహము విధ్వంసముచేయువాఁడును, వాయుకుమారునిచేఁ గొనియాడఁబడుపాదపద్మయులుగ వాఁడును, సీతాసమేతుఁడును అగురాముని సేవించుచుండును.

శ్లో. రామం రక్షసరోరుహాక్ష మమలం లంకాధివాధాంతకం
కౌసల్యానయినోత్సవం రఘువరం నాగేంద్రతల్పస్థితమ్,
దైతీహింసకంభకుంకుమరజోలంకారహరం హరిం
మాయామానుషవిగ్రహం రఘువతిం సీతాసమేతం భజే. ౨౭

తా. కౌసల్యానయినోత్సవుగ విమలు లంకానాథవిధ్వంసి సీ
తాసాధ్వీకుచకుంకుమాంకితలసదృశుగ సరోజేక్షులుగ
దాసస్తుత్య భుజంగతల్పు నరనాథస్వామి శ్రీ రామునిగ
నాసామీగ రఘువాయుకుగ దలఁచెద + న్నాయామనుష్యాకృతిసి

తా. ఎఱ్ఱఁదాసురలంకాధిపక్షులుగలవాఁడును, నిర్మలుఁడును, రావణుని వినవాఁడును, కౌసల్యకన్యుల కానందమును గలిగించినవాఁడును, రఘువంశశ్రే థును, సేనకయ్యుడై నుండువాఁడును, సీత క్షనకలకములయందలికంకుమధూళి యు

కారముగాఁగల ముత్యాలహారముగలవాఁడును, విష్ణుస్వరూపుఁడును, మాయతోడి మనుజులరముగలవాఁడును, సీతాసహితుఁడును అగురఘుపతిని రాముని నేవించెదను.

శ్లో. రామం హేమతటిత్ప్రభాంకుకధరం వీరాసన సంస్థితం
బాలం నీలమణిప్రభం మధురిపుం బై త్యేంద్రగర్వావహమ్,
విశ్వామిత్రవసిష్ఠవాసరవరై స్సంసేవ్యమానం సదా
నిత్యం భాస్కరచంద్రకోటిసదృశం సీతాసమేతం భజే. ౨౧

మ. వరవీరాసనసంస్థితౌ మధురిపుఁ ఁ బై దేహిసంయుక్తు ముం
దరవిద్యుత్ప్రభకాంచనాంబరభరౌ బై త్యేంద్రగర్వావహౌ
వరదుఁ భాస్కరచంద్రకోటినిభు విశ్వామిత్రునై రించవా
సరసంసేవితౌ బాలు నీలసదృశౌ ఁ రామప్రభౌ గౌర్వదన్.

తా. బంగారువలెను, మెఱపువలెను ప్రకాశించుచున్నందును భరించువాఁడు
ను, వీరాసనమునం దుండువాఁడును, బాలఁడును, ఇంద్రనీలమణిచంద్రికాంతిగలవాఁ
డును, మధురాక్షునిలి విరోధియును, రాక్షసరాజును రావణునిగర్వమునునోగొట్టిన
వాఁడును, విశ్వామిత్ర-వసిష్ఠ-సుగ్రీవులచేసదానేవింపఁబడువాఁడును, కాశ్యకుఁడును,
కోటిసూర్యచంద్రులతో సమానుఁడును, సీతాసహితుఁడును అగురాముని నేవించెదను.

శ్లో. కత్రుఘ్నా వ్యజనాంచితోఽపి భరతః పార్శ్వద్యయే వశ్యమే
ఛత్రం చామరసంయుతం కలితవాఁ యం సేవతే లక్ష్మణః,
మూలే కల్పరతో ర్విమానవిలసత్తాణిక్యసింహాసనే
వద్మాస్యం మునిసేవితం రఘుపతిం సీతాసమేతం భజే. ౨౨

తా. మందారాంతికప్రవృత్తాంతివిలసత్తాణిక్యసింహాసనం
బండుఁ జామరపుండరీకధరు లై ఁ సానందు లై భ్రాత రిం
పొందంగొల్వ మునులే భజింపఁ జెలువించిపొందఁ బ్రకాశించునా
నంద బ్రహ్మము రామచంద్రుఁ గొలుతుఁ ఁ నారీకవక్త్రౌ హరిన్.

తా. వింజామరలచే నిొప్పుకత్తుఁడును, భరతుఁడును రెండుప్రక్కల
యందును, వెనుకనైపునఁ జామరసహితమయినవాఁడుగును పట్టుకొన్నవాఁడై లక్ష్మ
ణుఁడును నేవింపఁగల్గవచ్చుముత్తంద నున్న విమానమునం బ్రకాశించురత్నసింహాసన
మునం దున్నవాఁడును, పద్మముఖుఁడును, మునిసేవితుఁడును, అగుసీరాముని నేవిం
చుచుందులొ, సీతాసమేతుఁడయిన యారఘుపతిరాముని నేవించుచుండెదను.

శ్లో. వామాంకోపరి తప్తకాంచననిభాం సీతాం సమాలోకినం
హస్తాభ్యాం ధృతఛత్రచామరమహాసామిత్రిగా నేవితమ్,

నిత్యం పూజితపాదపద్మయుగళం దైవై స్ఫురేంద్రాదిభి
స్సేవ్యం మానుషరాక్షసైః కపివరైః శ్రీరామచంద్రం భజే. ౨౮

మ. సతతంబుగ వ్యజనాతపత్రధరుఁ డై + సామిత్రి గొల్వంగ సం
తత మింద్రాదిసుపద్యు లంఘి)కమలఃపద్మంబుఁ బూజింప నా
శ్రితడై తేయకపీంద్రుడు ర్త్యతతి సంసేవిత వామాంకసం
స్థితశ్చంగారధరాకుమారిఁ గను నాశ్రీరాము సేవించెదన్.

తా. ఎడమతోడనైనన్న పుటయనైననబంగారుతో సమానరాలయిన సీత ము
మాచువాఁడును, చేతులతో గొడుగును వింజామరను పట్టుకొన్నలక్ష్మణునిచే సేవించు
పంబడువాఁడును, ఇంద్రాదులగు దేవతలచే నిత్యమును పూజింపఁబడుపాదపద్మములం
గలవాఁడును, మనుష్యులచేతను, రాక్షసులచేతను, వానరులచేతను సేవించఁదగువాఁ
డును అగుశ్రీరామచంద్రుని సేవించెదను.

శ్లో. కస్తూరీతిలకం కపీంద్రచారణం తారుణ్యవారానిధిం
శ్రీరాంభోధిమతాముఖాబ్జమధుపం కల్యాణసంపన్నధిమ్,
కౌసల్యానయనోత్సవం కపివరత్రాణం మహాపాయుషం
కామారప్రియ మర్కతోటిసదృశం సీతాసమేతం భజే. ౨౯

తా. కౌసల్యానయనోత్సవఁగ సరసిజాగరారనాష్టాభిఁ గై
లాసాధీశ్వరమిత్రునిగ మృగమదాశలంకారఫలస్థలుగ
రామానుగ రవికోటితుల్యుఁ గపివరత్రాణు భవ్యాత్మ సీ
తాసాధ్వీయుతుఁగాలభేదిఁ గొలుతుఁగజాంతుఁమహాపాయుషున్.

తా. కస్తూరీబొట్టుగలవాఁడును, వారిని సంహరించినవాఁడును, దయాగుము
ద్రుఁడును, లక్ష్మీయంశమునఁ బుట్టినసీతముఖపద్మమునఁ దుష్టేదయును, మంగళ
ములకును, సంపదలకును సన్నిధియును, కాసల్యకన్నులకుఁ గంతోషమును గలిగించు
వాఁడును, ముగ్ధిపురి రక్షించినవాఁడును, గొప్పపాయుషముగలవాఁడును, కామార
ప్రియుఁడును, కోటిమూర్త్యసమానుఁడును, సీతాపతియు నగురాముని సేవించెదను.

శ్లో. విమ్యుక్తోటిదివాకరద్యుతినిధం శ్రీకాస్తుభాలంకృతం
యోగింద్రైః ససకాదిభిః పరివృతం కైలాసరాధప్రియమ్,
ముక్తారత్నకీరీటకుండలధరం కైవేయహారాన్వితం
దైదేహీకుచసన్నివాస మనిశం సీతాసమేతం భజే.

కారముగాఁగల ముత్యాలహారముగలవాఁడును, విష్ణుస్వరూపుఁడును, మాయతోడి మనుజులరముగలవాఁడును, సీతాసహితుఁడును అగురఘుపతిని రాముని నేవించెదను.

శ్లో. రామం హేమతటిత్ప్రభాంకుకధరం వీరాసన సంస్థితం
బాలం నీలమణిప్రభం మధురిపుం బై త్యేంద్రగర్వావహమ్,
విశ్వామిత్రవసిష్ఠవాసరవరై స్సంసేవ్యమానం సదా
నిత్యం భాస్కరచంద్రకోటిసదృశం సీతాసమేతం భజే. ౨౧

మ. వరవీరాసనసంస్థితౌ మధురిపుఁ ఁ బై దేహిసంయుక్తు ముం
దరవిద్యుత్ప్రభకాంచనాంబరభరౌ బై త్యేంద్రగర్వావహౌ
వరదుఁ భాస్కరచంద్రకోటినిభు విశ్వామిత్రవై రించవా
సరసంసేవితౌ బాలు నీలసదృశౌ ఁ రామప్రభౌ గౌర్వదన్.

తా. బంగారువలెను, మెఱపువలెను ప్రకాశించుచున్నందును భరించువాఁడు
ను, వీరాసనమునం దుండువాఁడును, బాలఁడును, ఇంద్రనీలమణిచంద్రికాంతిగలవాఁ
డును, మధురాక్షునుని విరోధియును, రాక్షసరాజును రావణునిగర్వమునునోగొట్టిన
వాఁడును, విశ్వామిత్ర-వసిష్ఠ-సుగ్రీవులచేసదానేవింపఁబడువాఁడును, కాశ్యకుఁడును,
కోటిసూర్యచంద్రులతో సమానుఁడును, సీతాసహితుఁడును అగురాముని నేవించెదను.

శ్లో. కత్రుఘ్నా వ్యజనాంచితోఽపి భరతః పార్శ్వద్యయే వశ్యమే
ఛత్రం చామరసంయుతం కలితవాఁ యం సేవతే లక్ష్మణః,
మూలే కల్పరతో ర్విమానవిలసత్తాణిక్యసింహాసనే
వద్మాన్యం మునిసేవితం రఘుపతిం సీతాసమేతం భజే. ౨౨

తా. మందారాంతికప్రవృత్తాంతివిలసత్తాణిక్యసింహాసనం
బండుఁ జామరపుండరీకధరు లై ఁ సానందు లై భ్రాతరిం
పొందంగొల్వ మునులే భజింపఁ జెలువించిపొందఁ బ్రకాశించునా
నంద బ్రహ్మము రామచంద్రుఁ గొలుతుఁ ఁ నారీకవక్త్రౌ హరిన్.

తా. వింజామరలచే నిొప్పుకత్తుఁడును, భరతుఁడును రెండుప్రక్కల
యంనును, వెనుకనైపునఁ జామరసహితమయినవాఁడుగును పట్టుకొన్నవాఁడై లక్ష్మ
ణుఁడును నేవింపఁగల్గవచ్చుముత్తంద నున్న విమానమునం బ్రకాశించురత్నసింహాసన
మునం దున్నవాఁడును, పద్మముఖుఁడును, మునిసేవితుఁడును, అగుసీరాముని నేవిం
చుచుందురో, సీతాసమేతుఁడయిన యారఘుపతిరాముని నేవించుచుండెదను.

శ్లో. వామాంకోపరి తప్తకాంచననిభాం సీతాం సమాలోకినం
హస్తాభ్యాం ధృతఛత్రచామరమహాసామిత్రిగా నేవితమ్,

తా. శుభమువలె నల్లనివాడును, తామరలవంటికన్నులుగలవాడు
కాలమైనవత్స ప్రలముగలవాడును, రెండుబాహువులచే బ్రకాశించువాడును,
యెండుగులవాడును, ఎల్లనిపాదపద్మములగలవాడును, పలురత్నములచే
ములయిన నగలతోఁ గూడినవాడును, ధనుర్బాహించువాడును, ముగ్ధాక
సాటిలేనిచక్కనిశరణుగలవాడును, సీతతోఁ గూడినవాడును అను
నీవించెదను.

శ్లో. దివ్యారణ్యయతీంద్రనామనగరిః * మధ్యే మహామంటపే
స్వర్ణస్తంభనసాస్త్రపాదశయుతే మందారమాలాశ్రితే,
నానారత్నవిచిత్రనిర్మలమహాసింహాసనే సంస్థితం
సీతాలక్ష్మణసేవితం రఘువతిం సీతాసమేతం భజే.

మ. విదితారణ్యయతీంద్రనామనగరిః * సెల్లాందుకల్పస్థలిః
బదియాన్వన్నపసిండికంబములచే * భాసిల్లుసాధంబునం
దుడయార్కద్యుతిపీఠమధ్యమమునం * దుర్వీరసూత్ర స
మృది సౌమిత్రియుఁ గొల్వఁ జెల్వలగురాఁమిస్వామిఁ బ్రార్థించెద

తా. దివ్యారణ్యయతీంద్రమునుపేరుగలనగరమున, జేయుఁబదాములంగర
ములతోఁ గూడినదియు, కల్పవృక్షముయెడట నున్నదియునగు గొప్పమంటప
మధ్యను, పలురత్నములచేతను విచిత్రమై నిర్మలమయినసొప్పసింహాసనమునం
వాడును, సీతాలక్ష్మణులచే నేవించఁబడువాడును, సీతాసమేతుఁడును అనురా
నీవించెదను.

శ్లో. యత్పాదాంబుజసంభవా త్రిపథగా భాగీరథీ ముక్తిదా
లోకానాం హరతిల్పిషా భగవతీ మందాకినీ కాంభవీ,
లోకే భాతి సరస్వతీ సురవదీ పుణ్యోదకాంతిప్రభా
తం విష్ణుం భరతాగ్రజం రఘువరం సీతాసమేతం భజే.

మ. భవవిధ్వంసిని ముక్తిదా త్రిపథగా * భాగీరథిః కాంభవిః
దివిజహ్లాదిని కారదా భగవతిః * నీ లోత్పలాప్తప్రభా
భప్రకాతా గనః పాదపద్మమున నేఁపద్మాక్షుఁ డావిష్ణు రా
ఘువు సీతానియు రామచంద్రవిభువతీత్కంబంబు లర్పించెదన్.

తా. ఎవనిపాదపద్మమునఁ బుట్టిన-అకాశగంగానది, మూడుమూడు
పాండినరై, భాగీరథిహేతురై, ముక్తి నిచ్చునదియై, లోకములపాదములను
గొట్టునదియై, భూకాశరై, శంభుసంబంధయై, సరస్వతీయై, దేవనదియై, ప

యు, బ్రహ్మలవంతికాంతికవియును లోకమునఁ బ్రకాశించుచున్నదో, అవిష్టు
స్వరూపుని, భరతునియన్నను, సీతాసహితుని, రఘురాముని నేదించెదను.

శ్లో. యత్పాదాంబుజరేణునా మునిసతీ ముక్తిం గతా యస్తహా
పుణ్యం పాతకనాశనం త్రిజగతాం భాతి స్తుతం పావనమ్,
స్తుత్వా రాఘవ మప్రమేయ మమలం పూర్ణేందుమందస్త్రితం
తం రాఘం సరసిదుహాన్ మతులం సీతాసమేతం భజే. ౩౧

ఈ. ఏవిభుపాదరేణుకణ త మించుక సోఽఽ యహల్య కాపముగా
బోవిడనాడె సంస్తరణ త పాండుగఁ జేసి కృతార్థ యై జగ
త్పావని యంచుఁ గీర్తిఁ గనఁ త దత్సరిసిరుహపత్ర నేత్రు సీ
తావిభుఁ గైరవాప్తసమతాధాము దరస్త్రితు రాముఁ గొల్చెదన్.

తా. ఎవనిపాదపద్మమునందలిభూరిచే అహల్య కాపముక్తిని పొందినదో,
ఎవని పవిత్రమయిన తేజస్సు మూఁడులోకములసాపములను నశింపఁజేయునచై ప్ర
కాశించుచున్నదో, స్మరింపఁబడి పవిత్రముగఁ జేయునో, అట్టిరఘువంశీయుని, అప్ర
మేయుని, నిర్మలని, పూర్ణ-చంద్రునివంటిచిలునగవుగలవానిని, తామరలవంటికన్న
లుగలవానిని, సాటిలేనివానిని, సీతాసహితుని, రాముని స్మరించి నేదించెదను.

శ్లో. ధైర్యదీపీకుచమండలాగ్రవిలసంతాగిక్యరాస్తాంబుజం
చంచత్కంకణహారనూపురలస క్కియూరహారాన్నితమ్.
దివ్యశ్రీ మణికుండలోజ్జ్వలమహాభూషాసరాస్తాన్నితం
వీరశ్రీరఘువుంగవం గుణనిధిం సీతాసమేతం భజే. ౩౨

చ. జనకసుతాకుచోపరిలసన్తగిపాణిసరోజ రత్న కాం
చనమకుటాంగదాద్యఖలశిచారువిభూషణభూషితాంగు స
జ్జనసుతపాదవంకజ విశశాలభుజాంతరు వీరగాఘవుగా
దినమణివంశవర్ధను సత్తీయుతు నింది నమస్కరించెదన్.

తా. సీత సునమండలముకొనను ప్రకాశించుమాణిక్యమువలె నుండుపద్మము
వంటిచా సముగలవాఁడును, ఒత్తైన శంకణములతోను, ముత్యాలహారములతోను,
అంతలతోను, ప్రకాశించుభుజోద్భవతోను, రత్నాలహారములతోను గూడినవాఁడు
ను, దివ్యమయినశోభగల రత్నకుండలములతోను, ప్రకాశించు వేలకొలదిగొప్పనగల
తోను గూడినవాఁడును, వీరలక్ష్మి గలవాఁడును, రఘువంశశ్రేష్ఠుఁడును, గుణముల
కు నిధియు, సీతాసహితుఁడును అగురాముని నేదించును.

శ్లో. వైదేహీకుచమండలోపరిలసన్వ్రాణిశ్యహారావళి
మధ్యస్థం నవనీతగోమలయచిం నీలోత్పలశ్యామిలమ్,
కండర్పాయుతగోటిసుందరతమం పూర్ణేందుచింబాననం
కానల్యాకులభూషణం రఘువతిం సీతాసమేతం భవే.

౩౭

మ. ధరణీపుత్రికుచోపరిప్రవిలసద్రత్నావళిమధ్యభా
సురవర్ణవ్యవిసిలరత్ననదృశుఁగఁ + సూనాస్త్రసాహస్రసుం
దరుఁ బూర్ణేందునిభాననుఁగఁ రఘువతిఁగఁ + దైత్యాంతకుఁగఁ గోసతే
శ్వరపుత్రీకులభూషణుఁగఁ జనకవాఁసంయుక్తుఁ బ్రార్థించెదన్.

తా. సీతక్షనమండలముపైని ప్రకాశించురత్నచరమలకు నాయకజనియ్యు,
తన్నవలెనే మృదువయినతాంత్రికలవాఁడును, వల్లఁగలఁనవలె వల్లనివాఁడును, పది
వేలకోట్లునువృక్షులవలెఁ జక్కనై నళరీరయగలవాఁడును, పూర్ణచంద్రచింబముచింతి
ముగముగలవాఁడును, కానల్యకుఁ గలభూషణమును, సీతాసహీతుఁడును అగురఘు
వతిని రాముని నేమింతును.

శ్లో. వైదేహీయతవామభాగ మతులం వందారుమందారకం
వందిప్రస్తుతీర్తివాసితతరుచ్ఛాయానుకారిప్రభమ్,
వైదేహీకుచకుంకుమాంఠిలమహారస్కం మహాభూషణం
వేదాంతై రుపగీయమాన మనకృత్సీతాసమేతం భవే.

౩౮

మ. ధరణీవాన్వితవామభాగు విమలఁగఁ + దాసామరానోకముఁగఁ
నరనుఁగఁ బ్రస్తుతీర్తివాసితతరుచ్ఛాయానుకారిఁగఁ ధరా
వరపుత్రీకుచకుంకుమాంఠిలసదృశుఁగఁ మహాభూషణుఁగఁ
వరవేదాంతనిరంతరస్తుతు విభుఁగఁ + వర్ణింతు సీతాయుతుక

తా. సీతతోఁ గూడినయెడనుప్రక్కఁగలవాఁడును, సాటిలేనివాఁడును, నమ
క్కరించువారికిఁ గల్పవృక్షమును, స్తుతిపాతవలెచేఁ గొనియాడఁబడినీర్తిచేఁ బరిమ
ళించఁజేయఁబడినవాఁడును, చెట్టునీడ ననుకరించుతాంత్రికలవాఁడును, సీతక్షనమం
లమండలికుంకుమయచే నంతిరమయినకొప్పహోయ్యుగలవాఁడును, కొప్పనగలుగల
వాఁడును, మాటిమాటిని ఉపనివక్తులచే గానయిచేయఁబడువాఁడును, సీతాసహీ
తుఁడును అగురాముని నేమింపెదను.

శ్లో. వైదేహీస్తవకుంభసంభ్రమపరీరంభాదృతం సింధుగం
రాకాచంద్రనిభాననం రఘువరం రాజవవశ్రేయణమ్,

ప్రావృక్షేఘనిభద్యుతిం స్థితయుతం హారానభీభృషితం
శ్రీరామం ప్రణమామి భక్తజనతాదీంతామినిం సంతతమ్. ౩౯

మ. రమణీయావనివాసయోధరపరీరంభుఁగ సముద్రస్థితుఁగ
గమలాక్షుఁగ హసితాననుఁగ వరదు రాతాచంద్రబింబాన్యు ర
త్నమయోద్వ్యోతవిభూషణుఁగ రఘువరుఁగ బాసామరానోకహుఁగ
విమలస్తవ్యఘనాఘరాంగు మది భావించుఁగ గృహకాంక్షి నై.

తా. సీతయొక్కసంభములవంటి ప్రసములయొక్కసంభ్రమాలింగనముం బాద
రముగలవాఁడును, సముద్రమును పొందినవాఁడును, పున్నమచంద్రునివంటి ముగము
గలవాఁడును, రఘువంశశ్రేష్ఠుఁడును, తామరపరిమలవంటి కన్నులగలవాఁడును, వర్ష
కాలమేఘముతో సమమయిన శరీరకాంతిగలవాఁడును, చిలునగవులతోఁ గూడినవా
డును, హరములచే నలంకరింపఁబడినవాఁడును, భక్తజనులకుఁ జంతామణియు నగు
శ్రీరాముని సంతతము ననుస్మరించుచుండును.

శ్లో. పై దేహీరమణం హిరణ్యతిలకం విశ్వంభరాపాలకం
వర్ధిష్ఠా వివిధాయుధేషునిపుణం విద్యజ్ఞనశ్రీకరమ్,
విద్యావాసగృహం వియచ్చరమతం విమృత్ప్రకాశాంబరం
విప్రత్రాణవిధేయ మాదిపురుషం శ్రీరామచంద్రం భజే. ౪౦

మ. ఓతిపుత్రీరమణుఁగ హిరణ్యతిలకుఁగ శ్రీరాము వర్ధిష్ఠ ర
ఓతవిశ్వంభరు దేవతానినుతు రాజీవాక్షు విప్రాననుఁగ
దతవిద్యజ్ఞనశ్రీకరుఁగ నకలవిద్యావాసు సాదామనీ
ద్యుతిచేలుఁగ వివిధాస్త్రకస్త్రనిపుణుఁగ దోషావహుఁగ గౌర్వాదన.

తా. సీతావతియు, బంగరుబొట్టుగలవాఁడును, భూమిని పాలించువాఁడును,
వృద్ధిని పొందువాఁడును, నలువిధములయిన-అయుధములయందును, వాణియులయం
డును నేర్పుగలవాఁడును, విద్యజ్ఞ మలక సంపత్కరుఁడును, విద్యులను నివాసగృహ
మును, దేవతలచేఁ గొనియాడఁబడువాఁడును, మెఱపునలఁ బ్రకాశించువ స్త్రముగల
వాఁడును, బ్రాహ్మణరక్షణమునందు విధేయుఁడును, ఆదిపురుషుఁడును అగుశ్రీరామ
చంద్రుని నేరించెదను.

శ్లో. పై దేహీవళనర్తనం రణజితం రత్నాకరాగారిణం
పక్షిగ్రీవమదావహం నటుభుజం పద్మావళిప్రభమ్,

విష్ణుం జిష్ణు మువార్యకౌర్యనిలయం నీలాంబుదశ్యామలం
రత్నాలంకరణాన్వితం రఘువతిం శ్రీరామచంద్రం భజే. ౪౧

మ. అవసీమావళనర్తి జిష్ణు రఘురామాధీశు దోస్సారునిగా
రవిరోటిమృతి నీలనీరదనిభుఁగఁగఁ రత్నాలకరాగారు రా
ఘువు సర్వాత్మ సవార్యకౌర్యఁ గనకాకల్పజ్వలుఁగఁ బక్షి-కం
తవినిర్భేదను విష్ణునిగా హృదయపీఠంబందు భావించెదన్.

తా. కీరతు లాంగినవాఁడును, యుద్ధములలో జయించువాఁడును, గమ్యద్ర
మునం దుండువాఁడును, రావణునిగర్వమును బోఁగొట్టినవాఁడును, సమర్థములయిన
వాహువులుగలవాఁడును, కోటిసూర్యసమానకౌంతిగలవాఁడును, గర్వవ్యాపకఁడను
ను, జయించుస్వభావముగలవాఁడును, చారింపరానికౌర్యమునకు స్థానమును, నల్లని
మేఘమువలె నల్లనివాఁడును, రత్నాలనగలతోఁ గూడినవాఁడును, రఘువంశనాయకు
ఁడును అగుశ్రీరాముని సేవించెదను.

శ్లో. దేవానాం హితకారిణేన భువనే ధృత్వావతారం ధృవం
రామం కాశికయజ్ఞవిఘ్నదళనం తత్రాటకానంహరమ్,
నిత్యం గాతమచారకాపదళనశ్రీపాదరేఖం శుభం
శంభోఃతత్కటచాపఖండనముహూర్తస్త్వం భజే రాఘవమ్. ౪౨

చ. అమరహితార్థ మై ధవళీయం దవతారముఁ దాల్చి తాటకా
సముయఁగఁ జేసి గాధిసుతశత్రువిఘాతుల సంహరించి ప
త్కములవరాగరాజ మునిఁకాంతకు కాపముఁ బాపి శంభుదా
వము నవలీలఁ ద్రుంచినశుభంకరు రాఘువు నాశ్రయించెదన్.

తా. దేవతలకు మేలుచేయుహేతువుచే భూలోకములో నవతరించినవాఁడును,
నాశకృతుఁడును, విశ్వామిత్రునియజ్ఞమున విఘ్నములను బోఁగొట్టినవాఁడును, ద్రు
నిష్ఠురాలయినతాటకను సంహరించినవాఁడును, నిత్యుఁడును, అకాల్యకాపమును బోఁ
గొట్టిన శ్రీపాదఘోరిగలవాఁడును, శుభకర్మరూపుఁడును, శత్రునిగొప్పవెంటిని నిజాయ
కుఁడఁ దగినగొప్పబలముగలవాఁడును, అగురాముని సేవించెదను.

శ్లో. రాజీవగేత్ర రఘువుంగవ రామభద్ర
రాజేందువీంబసదృశానన నీలగాత్ర,
రామాభిరామ రఘువంశసముద్భవ త్వం
శ్రీరామచంద్ర! మమ దేహి కరావలంబమ్. ౪౩

ఉ. సావనపత్రశేత్ర రఘుశత్రుమ నీరజనీలగాత్ర శృం
గారనిధీ శరచ్చానివిశాసితవక్త్ర ముహూర్త రాఘవా
శ్రీ రఘువంశవార్ధిమణిః శ్రీ రమణీముఖపద్మ భాస్కరా
ధీరజవావనా రఘుపతి యభయంబు నొసంగవే దయన్.

తా. పద్మములవంటికన్నులుగలవాడవును, రఘువంశశ్రేణుడవును, రామభ
ద్రుడవును, భ్రష్టుమనాఁటిచంద్రునింబయిలో సమానమయిన యొగముగలవాడవును,
నల్లనిశరీరముగలవాడవును, స్త్రీలకు మనోహరుడవును, రఘువంశమునఁ బుట్టిన
వాడవును అగునొక్కిరామచంద్రా! నాకు నీచేయూఁత నిమ్ము.

శ్లో. ముసురరుచిరగండం వుండరికాభతుండం
కవికరభుజపండం రాద్రతేజోగ్నికుండమ్,
నమితభువనపండం భేదితోగ్రారిమండం
గుణనికరకరండం నామి రామం ప్రచండమ్. రర

మ. ఘనరాద్రజ్వలదగ్నికుండనిభు రశ్మిప్రాయశావిధ్వంసకుఁ
భననదృఢామృతాస్త్రీశాస్త్రసమహోర్ధ్వండుఁ బ్రచండుఁ సరో
జనివాభుఁ ముకురాభగండియుగళుఁ శ సర్వాత్మ సర్వప్రపం
చనతాంఘ్రీద్వయు సప్తనాకరు రఘుస్వామిఁ మదిఁ గొల్చెదన్.

తా. అద్భుతలవలఁ బ్రకాశించుచున్నట్లుగలవాఁడును, పద్మమువంటి యొగము
గలవాఁడును, ఏనుఁగుతోండమువంటివాచుండములుగలవాఁడును, భయంకరమయిన
నతేజస్సున కగ్నికుండమును, లొంగఁదీసికొన్నలోకసమాహును గలవాఁడును, చం
పఁబడినభయంకరశ్రుమండలముగలవాఁడును, గుణసమాహులకు భరణియు, శత్రు
భయంకరుడను అగురాముని తెలెదను.

శ్లో. రోదండదండవినివేళితవాహుదండ
మూఖండలాద్యమరవర్షితపుష్పవర్షమ్,
అయోధనస్థితరజఃపరిఘాసరాంగ
మత్కూర్ణితం రఘువరేంద్ర మిరిప్రభేదమ్. రగ

మ. దనువాధీశవిచారి యై ప్రకటయశ్చత్యౌపరాగోల్లస
త్రసుఁ డై వానవముఖ్యదేవతలు ముంతదారప్రసూనప్రవృ
ష్టిని వర్షింప శరాసనాగ్రకరుఁ డై శ చెల్వొండ సూర్యాస్తవా
యనదీశోత్పలమిత్ర రామవిభు నీశాధీశుఁ బ్రార్థించెదన్.

తా. భస్మర్తంజమునం దుంచఁబడినబాహువందముగలవాఁడును, ఇంద్రాదులగు దేవతలచేతను వర్షింపఁబడినపుష్పవర్షముగలవాఁడును, యాదృభూమియం దున్నభూవిదేతను భూసరవర్షమైన శరీరముగలవాఁడును, కొప్పలముతోఁ గూడినవాఁడును, శత్రువులను భేదించినవాఁడును, అగురఘువరేంద్రుని రాముని గొల్పెదను.

శ్లో. సేవ్యం శ్రీరామమంత్రం శ్రవణశుభకరం శ్రీష్ఠనుజ్ఞానిమంత్రం
స్తవ్యం శ్రీరామమంత్రం సరకదురితదుర్వారనిష్ఠాతమంత్రమ్,
భవ్యం శ్రీరామమంత్రం భజత భజత సంసారనిష్ఠారమంత్రం
దివ్యం శ్రీరామమంత్రం దివి భువి విలసన్తోత్తరక్షైకమంత్రమ్. ౪౧

చ. శ్రవణశుభంకరంబు పుష్పసంస్కృతితాపవిచారకంబు రా
రవముఖహేతుమష్కృతనిశిరాకరణంబు రిపువ్రహారముగా
భువి దివి సుప్రకాశితము శిమోద్దముగా నువినేకకారణం
బపు రఘురామరామకమహామనుజవ్య మొనర్తు నిత్యమున్.

తా. సేవింపఁదగినదియు, శ్రవణములకు శుభమును గలిండునదియు, శ్రేష్ఠులయినజ్ఞానులను గాపాడునదియు, స్తోత్రము చేయఁదగినదియు, సరకములకును, పాపములకును వారింపరాని నీడుగుంటి మంత్రమును, శ్రేష్ఠమయినదియు, సంసారమును నిర్మలించుటకైనమంత్రమును, ప్రకాశించునదియు, స్వర్గమందును, భూమియందును, ప్రకాశించు మోక్షరూపమున రక్షణకు ముఖ్యమంత్రమును అగుశ్రీరామమంత్రమును జనులారా! భజింపుఁడు భజింపుఁడు.

శ్లో. ఆజానుబాహు మరవిందదృశం శుభాంగం

రాజాధిరాజ మథురాజితముకవతంగమ్,

శ్రీజానకీముఖసరోరుహమత్రభృగం

శ్రీవాయుకం హృది భజామి కృపాంతరంగమ్.

౪౨

మ. అరవిందాయతవత్తనేత్తు వరకల్పాగారగు శ్రీజానకీ

తరుణీవత్త్రసరోజమత్రమధువుగా శైత్యాది నాజానుబా

హు రమేశుం గలుపాంధకారరవి నాశిద్యుగా నత్కృపాంభోధినుం

దరునిగా రాజులము రామవిభు నాశనందంబునం గొల్పెదన్.

తా. మోక్షకాళ్యణమును బాహువులగలవాఁడును, పద్మములవంటికన్నులుగలవాఁడును, శుభమయినదేహముగలవాఁడును, రాజాధిరాజును, పాపగుహాహనునెడి చిరజీవి మూర్ఖుఁడును, అస్మిరూపిణియగు నీతముఖవద్యమునకు గండుదుష్టుడయ్యు, దంతులొడిమనకుగలవాఁడును, శ్రీవాయుకుఁడును అగురాముని మనసులో సేవించును.

శ్లో. ఏశేన బాణ మవరేణ కరేణ చాపం

హస్తాద్వహంత మసమానజటాశిరస్కమ్,

సీతాసహాయ మనుజేన సమం చరంతం

శ్రీరామచంద్ర మనిశం కలయామి చిత్తే.

౪౮

చ. కరయుగళప్రదీప్తకరశత్రుకుఁ డై రిపునాశకారి యై

స్ఫురితజటాశిరస్కుఁడయి శ ఘామినుతాయురుఁ డై శ్రితార్ద్రసం

హరుఁ డయి తారహరధరుఁ శ డై సహలక్ష్మణుఁ డై చరించును

స్థిగు రఘురాము సంస్తరణఁ శ జేసి యుభేష్టముఁ జెందు చిత్తమా!

తా. సంతోషయువలన నొకచేతను బాణమును, రెండవచేతను భనున్నును వ హించువాఁడును, సాటిలేనిజడలతోడిశిరసుగలవాఁడును, సీతాసహాయుఁడును, త మ్మునితోఁగూడఁదిరుగుచుండువాఁడును, అగుశ్రీరామనిసహాచిత్తమావతలంచెదను.

శ్లో. ఆమీలయో దళశిరోవదనాంబుజాత

ముస్త్యిలయో జనకజానయనోత్పలే చ,

ఆనందయో సకలజీవచకోరరాశిం

శ్రీరామచంద్రవిభు రస్తు ముదీయచిత్తే.

౪౯

చ. ఘనబలబాహుశౌర్యదళశంకముఖాంబుజములే మొగుడ్చు ఘా

తనయువిశాలనేత్రకుముదదవ్యయముగా వికసించ సర్వస

జ్ఞనవరచాతకావళిః శ సంభ్రామ మొప్పు సముత్సహింపఁజే

సినరఘురామచంద్రునిఃశచే సఫలత్వము నొందు చిత్తమా!

తా. రావణునియుఖయలనెడిపద్మయలను ముసలింపఁజేయువాఁడును, సీతక మ్ములనెడికలవలను వికసించఁజేయువాఁడును, సమస్తతేవులనెడిచకోరసమాహమ నానందింపఁజేయువాఁడును, అగుశ్రీరామచంద్రుఁడు నామననునం దుండెడిని.

శ్లో. రామం పురాణపురుషం రమణీయవేషం

రాజాధిరాజమకుటార్చితపాదపీఠమ్,

సీతావతిం సునయనం జగదేశవీరం

శ్రీరామచంద్ర మనిశం కలయామి చిత్తే.

౫౦

ఉ. రాముఁ బురాణపురుషుని శ రాజలలామకీరీటసన్న

స్తామవిరాజమానపదతోయరుహద్వయా రమ్యవేషునిగా

దామరసాక్షు భూనతినుతారమణుఁ జగదేకవీరు శ్రీ
రాము గుణాధిరాముని నిరంతరముఁ స్మరియింపు చిత్తమా!

తా. దామరసాక్షు నానందపలుకువాఁడును, పురాణపురుషుఁడును, చక్కనిశేషముగలవాఁడును, రాజాధిరాజులకిరీటములచేఁ బూజింపఁబడుపాదపీఠముగలవాఁడును, సీతానాయకుఁడును, మంచితన్నులుగలవాఁడును, లోకములలో నేకవీరుఁడును, అగుశ్రీరామచంద్రుని సదా నామనమ్మనందుఁ జలించుచుండును.

శ్లో. సింహాసనస్థం సురసేవితవ్యం రత్నాంకితాలంకృతపాదపద్మమ్,
సీతాసమేతం శశిసూర్యసేత్రం రామం భజే రాఘవరామచంద్రమ్.

మ. భువసింహాసనసంస్థితుఁ దివిజసంఘాతార్చితుఁ రత్నకాంచనసందీపితపాదుకాంఘ్రికమలుఁ త్రావుత్రికాసంయుతుఁ
వనజతావృతశాంకసేత్రుఁ గరుణావర్ధిన్లు రాముఁ ననా
తను దాసాంగణకల్పకద్రుమము నభిషేక్తి బ్రశంసించెదఁ

తా. సింహాసనమునం దుండువాఁడును, సురలచే నేరింపఁదగువాఁడును, రత్నాంకితములయిన వగలచే నలంకరింపఁబడిన పాదపద్మములుగలవాఁడును, సీతాసమేతుఁడును, సూర్యచంద్రులు కన్నులుగాఁగలవాఁడును అగురాఘవరామచంద్రుని రాముని నేరించెదను.

శ్లో. సుగ్రీవమిత్రం సుజనానురూపం
లంకాపారం రాక్షసవంశనాశమ్,
వేదాశ్రయాంగం విప్రులాయతాక్షం
రామం భజే రాఘవరామచంద్రమ్.

౧౨

మ. సుజనానందకరఁ వికాలనయనుఁ త సుగ్రీవసన్నిహితఁ
రణసీసంచరవంశవంశదహనుఁ త చాతేంద్రులంకాపారుఁ
విజయశ్రీలసితాంగు రామవిభుఁ బృథ్వీపుత్రికానాయకుఁ
భజియుంతుఁ నిరతంబు రాఘవవరః ప్రహ్లాదులు నిష్టాపిత్రిన్

తా. సుగ్రీవుని స్నేహితుఁడును, సుజనులకుఁ దగినవాఁడును, లంకను కూరిచినవాఁడును, రాక్షసవంశములను నశింపఁజేసినవాఁడును, వేదముల కాధారమయిన గలవాఁడును, వికాలములయినకన్నులుగలవాఁడును అగురాఘవ రామచంద్రుని భజింపు.

శ్లో. అనంతశీర్షిం వరదం ప్రసన్నం వదాననం సేవకపారిజాతమ్,
రాజాధిరాజం రఘువీరశీతలం రామం భజే రాఘవరామచంద్రమ్.

చ. అనువముశీర్షిసాంద్రు నిరతాశ్రితస్వర్తహింబు విశ్వతా
హనుని సహస్రవత్త్రకమలీలానను రాజలలాము రాఘవై
ఘను రఘువీరశీతల నకుశలస్వరుని వరదు బరాత్పరు
జననుతే రామభూవిభుః బ్రహ్మనిగా భజయింతు సమృద్ధిన్.

తా. అంతములేని శీర్షికలవాఁడును, వరముల నిచ్చువాఁడును, ప్రసన్నుం
డును, సద్భక్తునఁ గూర్చుండువాఁడును, భక్తులకు శల్పవృక్షమును, రాజాధిరాజును,
రఘువంశవీరులకుఁ ద్వజప్రాయుఁడును, అనురాఘవరామచంద్రుని రామని సేవించెదను.

శ్లో. వదానసన్ధం నురసేవితవ్యం వదాలయానందకటాక్షవీర్యమ్.
గంధర్వవిద్యాధరగీయమానం రామం భజే రాఘవరామచంద్రమ్.

మ. అమరస్తామనతాంఘ్రివ ద్దయుగు సాహస్రారమధ్యస్థితై
గమలానందకటాక్షవీర్యజవరుఁ గంధర్వగానప్రియై
విమలై రాఘవరామచంద్ర వరదుఁ విశ్వాత్తు విశ్వంభరు
సుమితాంజాయితసుందరుఁ గొలిచెదఁ గుంధారంబునన్.

తా. వదానసన్ధుఁడును, దేవతలచే సేవించెదగువాఁడును, అష్టియుక్త-
అనందముతోఁడికడఁగిచేఁ జాడఁదిగినవాఁడును, గంధర్వులచేతను, విద్యాధరులచే
తను గానముచేయఁబడువాఁడును, అనురాఘవరామచంద్రుని రామని సేవించెదను.

శ్లో. అచింత్య మవ్యక్త మనంతరూప

మద్వైత మానంద మివాది గమ్యమ్,

పుణ్యస్వరూపం పురుషోత్తమాఖ్యం

రామం భజే రాఘవరామచంద్రమ్.

౧౨౨

చ. అనఘు సచింత్య సవ్యయ సనఁగతు సమేయ సనాదిగమ్యః తా
వననుచరిత్ర సద్వీయ సహజాయ సమ్యతుః బుణ్యరూపుని
ఘనుః బురుషోత్తమః బరమేశ్వరజికుఁ రఘురామచంద్ర స
జ్జననుతే రాఘవై వరదుఁ సంతత మెంత మృదంతరంబునన్.

తా. అలోచింపరానివాఁడును, స్పృష్టముగానివాఁడును, అంతలేనిరూపము
గలవాఁడును, రెండవదిలేనివాఁడును, అనందస్వరూపుఁడును, అదిలేనివాఁడును, పౌం

దండనివాడును, పుణ్యమే స్వయాపముగాఁగలవాఁడును, పురుషోత్తమఁ డనుపేరు గలవాఁడును, అసురాభువరామచంద్రుని రాముని గేవించెదను.

శ్లో. మందస్త్రితం కుండలిగండభాగం
వీతాంబరం భూషణభూషితాంగమ్,
నిలోత్పలాంగం భవనైకమిత్రం
రామం భజే రాఘవరామచంద్రమ్.

౧౧

చ. దరహాసితాననాంబురుహః † ద ప్రసువర్ణవినుత్పరత్నవి
స్ఫురితకీరీటకుండలవిభూషణభూషితౌ భవ్యకాంచనాం
బరుః గుముదాభగాత్ర మునిశివందితునిఁ భవనైకమిత్ర ము
స్థిరు నుచరిత్రు రామవిభుః † జన్మయు రాఘవు నాశ్రయించెదన్.

తా. చిఱునగపుగలవాఁడును, కుండలములతోడి చెక్కులుగలవాఁడును, పచ్చనివస్త్రముగలవాఁడును, నగలచే నలంకరింపఁబడిన శరీరముగలవాఁడును, నల్లఁ గలవచంటి దేహముగలవాఁడును, లోకములకు ముఖ్యమిత్రుఁడును అసురాభువరామ చంద్రుని రాముని గేవించెదను.

శ్లో. డిండిరహాన మణికుండలచారుకర్ణ
దోర్దండకౌర్యజితభండన మేరుధీర,
కోదండకాండవరిమండిగ పార్థివేంద్ర
వేదండయాన జయ రాఘవ రామచంద్ర!

౧౨

చ. భువమణికుండలోల్లసితశిర్ష కరానకాండమండితుఁ
జనవరుఁ గుంభిరాడ్లమను † కారదధేనపటిరహాను ము
ర్జనమిదగర్వనిర్వరణశిచారుభువాబలకౌర్యభుర్య న
జ్ఞనసుతచద్య రాము ననిశంబు నుతించెద నిష్టసిద్ధికిన్.

తా. సముద్రపుడుగువంటినపుగలవాఁడా, రత్నకుండలములచే జక్కైన చెవులుగలవాఁడా, రాహుండకౌర్యముచేతను యుద్ధములలో జయమును పొందిన వాఁడా, మేరుపువంటి ధైర్యముగలవాఁడా, భదుర్బాగులచేనలంకరింపఁబడినవాఁ డా, రాశేంద్రా, ఏనుఁగువలె నడుచువాఁడా, రాఘవా, రామచంద్రా! అందఱుకంటె హెచ్చువాడ వగుము.

శ్లో. లోకా నప్ర నినాదయస్త రిహయస్యాంతర్భయం వర్ధయ
నస్తానాంచ భూవాం ప్రకంపముదయః నస్తార్థవాఘూర్ణయః,

ఉన్నీలాగి గళాతలాని జనయిగా నప్తాపి వృక్షీధరా
సుక్తిరామనవాహుదండవిదళతోడండచండధ్వని.

మ. తతనప్తాంబుధులుగా ధరిత్రిధరసంతానంబులుగా ఘూర్ణిలెగా
శతమన్యుం డతిభీతిఁ జెందఁ బ్రబలెగా + సప్తార్ధ్యలోకంబు లా
యతవిభ్రాంతి నధోజగంబుజనముల్ + వ్యాలోలతం జెందె భూ
వతిరామాధివవాహుదండదళనప్రధ్వంసిచాపధ్వనిన్.

తా. శ్రీరాముని వాహుదండముచే విజృంభించిన ధనుర్దండముతాలూకు తీర
మునునధ్వని ఏడులోకములను ప్రతిధ్వనింపఁజేయుచు, ఇంద్రునిమదిలో భయమును
పెంచుచు, ఏడుభూములకును కంపమునుగలిగించుచు, సప్తసముద్రములను ఘూర్ణింపఁ
జేయుచు, సప్తసాతాళములను ముకుళింపఁజేయుచు, సప్తవనపర్వతములను కదలిం
చుచు వియదైతినది.

శ్లో. బ్రహ్మాండం దళయగా వియ ద్విదళయగా భోగీశభోగస్థలే
సంత్రాసం జనయగా నముద్రవటలీతోయం నముద్వేలయగా,
దిత్పాలానపి త్తోభయగా కలగిరిగా దీర్ఘత్వ మాపాదయగా
నక్షత్రాశి చ పాతయ నివసిత శ్శారే ర్ధనుష్ఠ్యారవః. ౨౯

మ. తనకోడండగుణధ్వనిగా బగిలె భిష్టానంబు బ్రహ్మాండముగా
జనధుల్ పొంగ దిగిశవక్త్రీ వణఁకగా + వ్యాళింద్రభోగంబు లె
ల్లను సంత్రాసము నొందఁ బర్వతము లల్లడై న్నహిగా డుల్లెగ
క్కున నక్షత్రము లట్టిరామువిభుఁ గాఁకుల్ స్థుగ్రుళంపించెదన్.

తా. విభుయాభుడగు రామునిధనుష్టంతారము బ్రహ్మాండమును పగిలించుచు,
అతాళమును బ్రద్ధలుచేయుచు, అసంతునిపడగలయందు భయమును గలిగించుచు,
సముద్రమునీటిని చుట్టుదిక్కులఁజేయుచు, దిక్పతులను తోళింపఁజేయుచు, వనపర్వత
ములను విడిపోవునట్లు చేయుచు, నక్షత్రములను రాల్చుచు విలసిల్లుచుండెను.

శ్లో. యశ్చండగాంధీర్యధనుర్విజేతా భూమండలివృణ్యకృతావతారః,
అఖండలాద్యైరమరై రుపేతః కోడండపాశః కలదైవతం నః. ౩౦

ఉ. ఎవ్వఁడు భాత్రిమండలియ శసీనమహాసుకృతావతారకుం
డెవ్వఁడు విల్లు చేకొని జళియించు విరోధుల శుద్ధమానసుం
డెవ్వఁడు బ్రహ్మరుద్రదివిఁజేంద్రముఖామర దేవవేష్టీతుం
డెవ్వఁడు చాళుపాశి యితఁ + డెంచగ మత్కులదైవతం బగున్.

తా. ఎవఁడు తీతమై గాంధీర్యముగలభయముచే జయించువాఁడో, ఎవఁడు భూమండలము చేసికొన్న భుక్తిముచేత నవతరించినవాఁడో, ఎవఁ డింద్రాదులగుజీవ తలతోఁ గూడియుండువాఁడో, అట్టి కోదండపాణి యగురాముఁడు మోకులదేవత.

శ్లో. వై దేహ్యో నమ మేత్య రాజ్య మనిశం సౌవర్ణసింహాసనే
మందారద్రుమవాటికాంతరమహాశ్రీ చంద్ర కాంతాలయే,
తై శీయితన యాంజనాతనయసత్సమిత్రిసంసేవితం
మేఘశ్యామ ముదారహాసవదనం శ్రీ రామచంద్రం భజే. ౩౧

మ. స్థిరకల్పస్థలచంద్ర కాంతవనతికా + సింహాసనాసీనుఁ డై
నిరతంబుగా ధరణీసుతానహితఁ డై + నీహృత్పలశ్యాముఁ డై
దరహాసాననుఁ డై మరుత్సుతసుమిత్రాపుత్ర తై శీయిన
ద్వరపుత్రాస్మితఁ డై నరామాజననాభస్వామిఁ బూర్ణించెదన్.

తా. నీతతో రాజ్యమునుగూర్చి వచ్చి నదా కల్పవృక్షముల తోటమధ్య
నున్న గొప్ప కోభగలచంద్రకాంతమందిరమున ॥ గూడురింపొనవముపైని గూర్చున్న
వాఁడును, ధరత- అంజనేయ- లక్ష్మణులచే నేనింపఁబడువాఁడును, మేఘమువలె
నల్లనివాఁడును, గొప్పసత్వతోడి మొగముగలవాఁడును, అగు శ్రీరామచంద్రుని
సేవించెదను.

శ్లో. వై దేహీపులకాంకురార్చితతనుర్వాల్మలంబిహస్తాంబుజో
హస్తే మూడితరత్నకంకణరవణ కల్పద్రుమాణాం వనే,
పాదాభ్యాం మణిపాదుకాద్యుతికరప్రేంభన్నభాభ్యాం చర
న్నిష్టాలాతనుధారసం దితతు మే శ్రీ రామచంద్రో హరిః. ౩౨

మ. తతమందారవనాంతరంబున లసద్ద్రత్నావళిపాదుకా
ద్యుతిఁజెల్వొందునభోజ్యలాంఘ్రియుతుఁడై యోషానమాల్లేషతం
జితరోమాంచితగత్రుఁ డై యలరు నాశ్రీ రామచంద్రుండు మా
కలికాచణ్డత నిచ్చుతగా నరసవాక్యాభ్యామృతం బెప్పడున్.

తా. నీతపులకాంకురములచేఁ బూజింపఁబడు శరీరముగలవాఁడును, ప్రేంబు
చున్న హస్తపద్మములుగలవాఁడును, చేతియందు సంతోషింపఁజేయు రత్నకంకణ
ములభ్యుని గలవాఁడును అగుచు, కల్పవృక్షములతోటలో, మణిపాదుకలకుఁగాంతి
నిచ్చుచు పాద్యుచున్నగోళుగలపాదములతో నడచువాఁడును, హరిస్వరూపుఁడు
ను అగుశ్రీరామచంద్రుఁడు నాకుఁ బ్రియవాక్యములతోడి యన్పుతరసమునిచ్చుగాక.

శ్లో. వామాంకస్థితానశీకుచయుగే విన్యస్తహస్తాంబుజం
ప్రేక్ష్యంభాననభంకజోవరిలనద్విస్వప్నవీంబాధరమే,

సత్తారణ విశిష్టకంకణరవే నాంకారసింహాసనే

భాంతం కారదచంద్రహాసమనిశం వందే సదా రాఘవమ్. ౬౩

ఉ. దావలిపార్శ్వముం దలరుశభాత్రినుతాకుచకుంభయుగ్మగుం

దీపితహస్తపంకజ విశిర్త్తలకారదచంద్రహాసురగా

శ్రీపతి విద్రుమాధరు హరిః బ్రహ్మోజ్జ్వలకంకణస్వరూ

త్వపతి విస్ఫుటాబ్జముఖః జానకిరాము భజంతే నెవ్వడున్.

తా. ఎడమతోడపై నున్ననీరక్షణములయం దుంపఁబడిన హస్తపద్మములుగల వాఁడును, వికసించిన ముఖపద్మముపైఁ బ్రకాశించు స్పష్టమయిన దొండపండువంటి పెదవిగలవాఁడును, మిగుల హేచ్ఛయిన గొప్పరత్నకంకణములధ్యనితోఁ గూడిన వాఁడును, ఓంకారమనెడి సింహాసనమానందుఁ బ్రకాశించువాఁడును, శరచ్చంద్రుని వంటి నగపుగలవాఁడును, అశురాఘవరాముని సదా నమస్కరించుచుండెను.

శ్లో. పైదేహీసహితం చ లక్ష్మణయుతం కైశీయపుత్రాద్వితం

స్మగ్ధం చ విభీషణానిలసుతో నీలం నలం చాంగదమ్,

విశ్వామిత్రవసిష్ఠగౌతమభరద్వాజాదితా మానయా

రామో మారుతిసేవితః స్మరతు మాం సామ్రాజ్యసింహాసనే. ౬౪

మ. జనకాశోద్భవలక్ష్మణాఖ్యయుతుఁడై * సామ్రాజ్యవీరస్థుఁడై

ఽనుజేశార్కజవాయుజాంగదభరదవాజాత్రిబ్రహ్మతనం

దనగాధేయవిరోధిభూతిభరతుల్ * నానాప్రకారంబులగా

దినముగ గొల్వఁ జేలంగురామవిభు నర్థిం గొల్తు నిష్టాప్తిన్.

తా. సీతాసహితుఁడును, లక్ష్మణునితోఁ గూడినవాఁడును, భరతునితోఁ గూడినవాఁడును, సుగ్రీవుని- విభీషణుని- అంజనేయుని- నీలుని- నలుని. అంగదుని విశ్వామిత్రుని- వసిష్ఠుని- గౌతముని- భరద్వాజాఁడు మొదలగువారినిగౌరవించుచున్న వాఁడైనామ్రాజ్య సింహాసనమునందు, అంజనేయునిచే నేరింపఁబడుచుండురాముఁడు నన్ను స్మరించుగాక.

శ్లో. రామః ప్రాంజలి మగ్రతోఽనిలసుతం సౌహార్ద మాదర్శయన్

ప్రాంచద్వామరయుగ్మభాసితకరా వశ్చాత్ స్థలే పార్శ్వయోః,

వామాంశేఽపనిజాం విభీషణముఖా సంభవయా బోధయా

ధీముద్రాకరతత్త్వరూప మవత్సామ్రాజ్యసింహాసనే. ౬౫

మ. వరభద్రానఁడై సతీసహితుఁడై * భ్రాతల్ సితచ్ఛత్రదా

మరముల్ వచ్చిమిపార్శ్వభాగములఁజేయఁదాల్చుసామీరిముం

దరః గేల్తోడ్ప విభీషణాదులకు బోధగా బెల్లుచుగా భవ్యసు
స్థిరముద్రాకరతత్త్వరూపుః దగువాః శ్రీ రాము నేమించెదన్.

తా. ఎదుటఁ జేతులు బోదించి నిలిచిన- అంతయువిగూర్చి క్షేమామును
ప్రకటించువాఁడై, తెనుకను, ప్రక్కలను పిప్పదుండు వింజాయరలజంటఁజేఁ బ్రకా
శించుచేతులుగల విభీషణాదులను, ఎడమతోడఁజేనున్న సీతను గారవించు వాఁడును,
జ్ఞానముద్రతోడి హస్తముచేతను తత్త్వస్వరూపమును బోధించుచు సామ్రాజ్యనింహా
సనముపైని తెలుఁగుచుండువాఁడును అగు శ్రీరాముఁడు నన్ను రక్షించుఁగాక.

శ్లో. పొగండే హితబాలశ్చః పరివృతః పూర్ణేందుతాతాననః
శ్రీత్యా బద్ధవిచిత్ర హేమవననే సంసక్తకాంచీగుణః,
అజానుప్రవిలంబి బాహుయుగళ శ్శ్యామాంబుభృద్విగ్రహా
భ్రాతృస్వానుచర శ్చరాచరగురుః పాయా త్సదా రాఘవః. ౧౨౬

మ. పలుపొగండవయస్కుఁ డర్భకనిజభ్రాతృప్రయుక్తుండు న
త్కటిబద్ధాంచిత హేమవస్త్రవిలసత్కాంచీగుణోల్లాసి వి
స్ఫుటనీలాంబుజవర్ణవిగ్రహుఁడు సంపూర్ణేందువక్త్రుండు దు
ర్బటకౌఠ్యుండు విలంబిబాహుఁ డగుశ్రీ రాముండు నగా బ్రోవుతన్.

తా. పొగండవయస్కున హితులయినబాలరతోఁ జాట్టువాఱుతోఁ బడినవాఁ
డును, పూర్ణచంద్రునివలె మనోహరముయిన మొగముగలవాఁడును, ప్రేమచేఁ గట్టు
తోఁబడినవిచిత్ర సీతాంబరమందుఁ దగులుకొన్న మొలత్రాడు గలవాఁడును, తెలు
కాశ్చరమును నేలుచున్న చేతులుగలవాఁడును, నల్లని మేఘమువంటి శరీరయుగల
వాఁడును, సోదరులే తన కనుదరులుగాఁ గలవాఁడును, చరాచరప్రపంచమునకు గురు
వును, అగురాఘవరాముఁడు సదా నన్ను రక్షించుఁగాక.

శ్లో. ఐ దేహీరమణీయవక్త్రవనజప్రద్యోతఖన్ద్యోతనం
శేరీసద్దని రత్నదీపకళికాకాంతే వనంతం హరిమ్,
సారభ్యప్రసవప్రయుక్తవిలసద్భయ్యాంతరే కాఱునం
శ్రీమంతం రఘువంశదీపకమణిం శ్రీరామచంద్రం భజే. ౧౨౭

మ. స్థిరశేరీభవనాంతరాంతరవిత్పాప్రవృత్తం ఐ నభా
మరసారభ్యప్రసూనతల్పమున నాఁకుఁగోనుతావక్త్రతా
మరసాహస్కురుఁడై రహించుహరి శ్రీమంతౌ గతుల్ స్థానస్వయం
స్ఫురరత్నం బగురామచంద్రుఁ డలఁతుఁగ ! బూర్ణానుకంపానిధిన్.

తా. కీతయొక్క చక్కనిముఖపద్మమును విశనీంపఁజేయుటకు నూర్జ్వలమును, మొగ్గలవంటి రత్నదీపములచే మనోహరమయిన ప్రదాగ్భూమి నుండువాఁడును, విష్ణుస్వరూపుఁడును, వాసుదేవ భూమిపరివారమునదియై బ్రహ్మచారియగుచున్న పరుండువాఁడును, శ్రీమంతుఁడును, రఘువంశమును తెలిఁగించుచునేయు నగురామ చంద్రుని నేమిఁచెదను.

శ్లో. రామో బద్ధవయోనిధి ధ్వునిధి ర్గత్వా సమం వానరై
ర్లంకాం ప్రాప్య సమంభకర్ణదనుజం హత్వా రణే రావణమ్,
తత్ర స్థాప్య విభీషణం రిపువ్రతే నీతావతిః పుష్పకం
చాయాధః పునరాగత స్స భృతవాః ధాత్రి మజః పాతు నః. ౧౮

మ. బలములే గొల్వఁగ వార్ధిఁగట్టి రిపువ్రతఁగఁ ప్రాపించి పాలస్త్యము ఖ్యుల ముద్దించి కృపఁ విభీషణున కాఁయూ రేలఁగా నిచ్చి చెన్నలరఁ ముఖిలితోడఁ బుష్పకవిమానాచార్యుఁడై వచ్చి నిర్మలాశీతపురాభిషిక్తుఁ డగురామస్వామి నఁ బ్రోవుతన్.

తా. గుణములకు నిధియగురాముఁడు నేతువును గట్టినవాఁడై వానరులతో బయలుదేలి లంకను చేరి, కంభకర్ణునితోను, రాక్షసులతోను గూడ రావణుని యుద్ధమునఁ జరిపి, అందు విభీషణుని నిలిపి పుష్పక మెక్కి మరల వచ్చినవాఁడై భూమిని ఛరించినవాఁడయ్యెను. అట్టిపుట్టుకలేనియారాముఁడు మమ్ముఁ బాలించుఁగాక.

శ్లో. రత్నోల్లసజ్జ్వలితకుండలగండభాగం
కస్తూరికాంతిలకశోభితఫలభాగమ్,
కర్ణాంతదీర్ఘనయనం కరుణాకటాక్షం
శ్రీరామచంద్రముఖ మాత్మని సన్నిధతామ్. ౧౯

తా. కస్తూరీతిలకాసనుండు మహితాకర్ణాంతసత్కుండు చే నస్తుత్యాంఘ్రినరోరుహుండు కరుణాపాంశుగముం డంచితాభ్యస్తోద న్నకళాకలాపుఁడు మణిప్రసీతసత్కుండలుం డస్తోతోజ్జ్వలకీర్తి రాముఁడు మహాత్మా బ్రసన్నుం డగున్.

తా. రత్నములచేఁ బ్రకాశించుచున్న కుండలములతోడి గండభాగములు గలదియును, కస్తూరికాట్టుచేఁ బ్రకాశించుఫలస్థలముగలదియును, చెవులపటమును వ్యాపించిన పెద్దకన్నులుగలదియును, దయతోడికడకంటిమాపులు గలదియును, అగు శ్రీరామచంద్రునిముఖము నామనములలో సన్నిధానముచేయుఁగాక.

శ్లో. హేలాభగ్నశకాంకశేఖరధను యృమండలాఖండల
శ్రేణీమాలిలసద్విసూత్నమణిభి ర్ద్రిష్టాంఘ్రిపంశీరుహః,
కల్యాణం జనయ త్వఖండవిభవః కల్యాణలీలాత్సవే
మూర్తంజాన్వయమండనశ్చ భవతాం రామ స్సరామ స్సదా. ౭౦
మ. ధరణీపాలశిరీటరత్నవిలసత్పాదాంబుజాతుండు శం
కరకాండాననఖండనుండు ధరణీకన్యానమేతుండు భా
స్కరపుణ్యాన్వయమౌడనుండు నిజసత్కల్యాణలీలాత్సవా
కరుణా రాముఁ డానంగు మీ కతిడయ శ్రీ కల్యాణమెల్లవృక్షున్.

తా. రీలచే విజయవదిన శివధనుస్సుగలవాఁడును, భూపతుల సయానామ
యొక్క శిరీటములయందుఁ బ్రకాశించుచున్న సరిక్రాంతమణులచేఁ బ్రకాశింపఁ
జేయఁబడు పాదపద్మములుగలవాఁడును, అఖండమయినైభవము గలవాఁడును,
మూర్త్యవంశమున కలంకారమును, సీతతోఁ గూడినవాఁడును, అగురాముఁడు సదా
మీకుఁ గల్యాణలీలాత్సవమనందుఁ గల్యాణమును గలిగించుఁగాక.

శ్లో. విమృత్ స్ఫురన్తకరకుండలదీప్తచారు
గండస్థలం మణిశిరీటవిరాజమానమ్,
నీతాంబరం జలదనీల ముదారకాంతిం
శ్రీరామచంద్ర మనిశం కలయామి చిత్తే. ౭౧

మ. వరవిమృద్ధ్యతిరత్నకుండలవిభాశ్చన్ద్రాక్షరభాగుఁ బయో
ధరనీలాంగు మణీదగ్ధగితసత్కల్యాణోటిరభా
న్వయః జామీకరవిస్తృతాంబు మునిస్తవ్య భరావుత్రికా
వరు శ్రీరాము నిరంతరంబు మనసా శ్రవాంభకా విశోకింపుమా.

తా. మణులవలె మెలయు మకరకుండలములచేఁ బ్రకాశింపఁ జేయఁబడి
భక్తునిచెక్కులుగలవాఁడును, రత్నశిరీటముచే విరాజిల్లువాఁడును, నీతాంబరంబును
మేఘమువలె నల్లనివాఁడును, గొప్పకాంతిగలవాఁడును, అగుశ్రీరామచంద్రుని నెఱ
వృక్షును నాచిత్తమనందుఁ దలంచుచుండును.

శ్లో. కరతలధృతచాపం కాలమేఘస్వయామ
సరిసిజదళశేత్రం చారుహాసం సుగాత్రమ్,
విచినుతపనవాసం విక్రమాదగ్రవేమం
ప్రణమత రఘునాథం జానకీస్థానాథమ్. ౭౨

మ. భునకాలాంబుదసన్నిభాంగునకు భూతన్యామణిప్రణవా
భునకుఁ సారసవత్తనేత్రునకు సంతోషాస్పరిణిఁ జారుచు
సునకుఁ గార్జ్యకపాణిఁ బ్రకటతఃశోరాశిఁ శౌర్యధు
ర్యునకుఁ రామునకుఁ వసేచరునఁజే సుత్యంతతోమృత్యుదనః.

తా. చేతను భనుస్సును భరించినవాఁడును, వర్షకాలజేఘనువంటి స్వరూ
పముగలవాఁడును, తామరపతలవంటి కన్పలుగలవాఁడును, చక్కనినవ్వుగలవాఁ
డును, మంచికరీరముగలవాఁడును, వసవాసమును గడపువాఁడును, విక్రమముచేతను
గొప్పదనుజేషము గలవాఁడును, జానప్రణానాఘుఁడును అశరఘనాఘుని రాముని
సమస్కరింపుఁడు.

శ్లో. యః పృథ్వీభరవారణాయ దివిజైస్సంప్రార్థితశ్చిన్తయ
స్సంజాతః పృథివీతలే రవికులే మాయా మనుష్యాఽవ్యయః,
నిశ్చక్రం హతరాక్షసః పునరగా ద్భ్రూత్వా మాద్యం స్థిరాం
క్తిర్తిం పాపహరాం విధాయ జగతాం తం జానతీశం భజే. ౨౩

మ. అవసీభారనివారణమ్మున కమఃత్వశ్రేణి ప్రార్థింపఁగా
రవివంశంబున మర్త్యరూపతనుఁడై రక్షన్ములఁ ద్రుంచి త్రై
భుననవ్యాప్తయశస్కుఁడై నిజవదంతిబుఁజేరి యున్యక్తుఁడై
శివుఁడై యుత్మగఁడై యుచింత్యుఁడగువాఁసీతేశుఁ ప్రార్థించెదన.

తా. జ్ఞానస్వరూపుఁడును, నాశములేనివాఁడును నగునేదేవుఁడు చేవతలచే
ప్రార్థింపఁబడినవాఁడై భూభారమును హరించుటకై భూలోకమున, సూర్యవంశము
నందు మాయామానుషకరీరుఁడై పుట్టినవాఁడై నిర్ములముగా రాక్షసులను జంపిన
వాఁడగుచు, లోకములపాపములను హరించునట్టి తఃక్తిర్తిని కాశ్వతముగా నుండువా
నినిగాఁజేసి మరల మొదటిదయిన తనబ్రహ్మత్వమును పొందెనో అతనిని జానతీ
నాయకుని రాముని కేవించెదను.

శ్లో. విశ్వోద్భవస్థితిలయాదిషు సేతు మేకం
మాయాశ్రయం విగతమాయ ముచింత్యమూర్తిమ్,
ఆనందసాంస్ర మమలం నిజబోధరూపం
సీతావతిం వివితరత్న మహం సమామి. ౨౪

మ. భువనోత్పత్తిసమృద్ధి నాశనకరఁజోధస్వరూపుఁ బ్రధా
నవిహీనుఁ విమలుఁ బ్రధానయుతు నానందుఁ ధరాపుత్రికా

ధవు నద్వంద్యు నచింత్యుఁ దత్త్వవిదు భక్తత్రాణపాఠీను మా
నవనాథార్చిత రామచంద్రుని జగత్సాక్షుఁ బ్రకంశించెదన్.

తా. ప్రపంచముయొక్క సృష్టిశీలి సుహృదగుచివయపై కారణమును,
ఓక్కఁడును, మాయ క్రమము మైనవాఁడును, మాయ లేనివాఁడును, అలోచింప
రాని స్వరూపముగలవాఁడును, అనందభునుఁడును, నిర్మలఁడును, స్వభావస్వరూపుఁ
డును, తెలియఁబడిన యాథార్థ్యము గలవాఁడును, సీతాపతియు నగురాముని నేను
ప్రార్థించును.

శ్లో. శ్రీరామం నవరత్నకుండలధరం శ్రీరామరత్నామణిం

శ్రీరామం చ నమాస్తభానునదృశం శ్రీరామచంద్రోదయమ్,

శ్రీరామం శ్రుతీర్తిమాకర మహం శ్రీరామముక్తిప్రదం

శ్రీరామం రఘునందనం భయహరం శ్రీరామచంద్రం భజే. ౭౨౩

తా. శ్రీరాముఁ నవరత్నకుండలధరుఁ శ్రీరాము రత్నామణిఁ

శ్రీరాముఁ శ్రుతకోటిభానునదృశుఁ శ్రీరాముఁ జంద్రావనుఁ

శ్రీరాముఁ శ్రుతీర్తిమాకరుఁ బజఁ శ్రీరాము ముక్తిప్రదుఁ

శ్రీరాముఁ రఘునందనుఁ భయహరుఁ శ్రీరాము నేరించెదన్.

తా. నవరత్నకులతోడి కుండలములను ధరించువాఁడును, శ్రీరామయనువారికి
రత్నమణియు, నేయునూర్జ్వలతో సమానుఁడును, శ్రీరామయనువారికి చంద్రోదయ
స్వరూపుఁడును, పాండిత్యముచే గలిగిన త్రిలక్ష్మికి స్థానమును, శ్రీరామ అనఁగా నే
ముక్తి నిచ్చువాఁడును, రఘునందను నానందింపఁజేసినవాఁడును, భయమును హరిం
చివాఁడును అశ్రుశ్రీరామచంద్రుని నేరించెదను.

శ్లో. రామచంద్రచరణారవిందయోరంతరంగ! చర భృంగలీలయా,

తత్ర సంతిచ రసాశ్చతుర్విధా మాకరంజరస ఏవ మకతే. ౭౨౪

తా. శ్రీరఘురామపాదసరసీజములం దళి మాడ్కిఁ గాంతఁ పెం

పారంగ భక్తియుక్తి నసతీయంబుఁ జరింపుచు నుండు చిత్తమా!

యారయిఁగాఁ జతుర్విధఫలార్తికరంబులు సంతతంబు పం

నేరుపాపాలియందుఁ బరిశీలంప రసం బొక పై ప్రవర్తిలున్.

తా. ఓనామనసా! శ్రీరామచంద్రుని పాదపద్మములయందుఁ దుమ్మెదవిలాస
ముతో గంచరింపుము. వానియందు భర్తృత్వరామమోక్ష యానములయిన చతుర్విధ
రక్షణములు గలవు. సామాన్యపద్మమునందో ఓక్క మకరందరసమే కలదు.

శ్లో. రామః పాతు సదైవ మా మిరిభయాద్రామం సదా భావయే
రామేదైవ హృతం మహత్తరతమో రామాయ నిత్యం నమః,
రామాన్నాస్తి పరం పదం సులలితౌ రామస్య పాదా భజే
రామే ప్రీతి రచంచలాస్తు మమ హేత్త్వీరామ మాం పాలయ, ౨౨
ఉ. రాముఁడు ప్రోచు కత్తునికఁగిరంబులచే భయ మందకుండ శ్రీ
రాముని సన్నుతింతు రఘుఁరామునిచే లయ మందుఁ బావముల
రామున శేను మ్రొక్కెదను ఁ రామునికంటెఁ బరంబు లేదు శ్రీ
రామున శేను దానుఁడను ఁ రామునిపై గుఱినిల్పి యుండెదన్.

తా. రాముఁడు సన్నిష్టపృథును శత్రుభయమునుండి రక్షించునుగాక. రా
ముని సదా భావనచేయుచుండును. రామునిచేతనే మిక్కిలి గొప్పదియగు తమయ్యు
పారింపఁబడినది. రామునికంటెఁగల సమస్కరించెదను. రామునికంటెను పరమ
పదములేదు. మిక్కిలి జగ్గని పగురామునియొక్క పాదయలను నేమింపెదను. నాకు
రామునియందు స్థిరమగుప్రీతి యుండుఁగాక. ఓశ్రీరామా! నన్ను పాలింపుము.

శ్లో. రాను మిందీవరశ్యామం రాజీవాయతలోచనమ్,

శ్యాఘోషనిర్జితారాతిం జానకీరమణం భజే.

౨౩

మ. ఘననీలోత్పలపత్రగాత్ర విలసత్కంఠాతనేత్రా భరా
తనయాముఖ్యకళత్రుఁ గార్జ్యమహాధాన్వానవహృద్వైరిఁ గాం
చనచేలుఁ గరుణాలవాలు వినుతఃప్రపాలు సద్భక్తపా
వనసంశీలు యశోవికాలుని రఘుస్వామిఁ బ్రశంసించెదన్.

తా. నల్లఁగలపవళి వలనివాఁడును, తామరలవళి వికాలములయిన కన్నులు
గలవాఁడును, భయభంగారముచేతను బయింపఁబడిన శత్రువులఁగలవాఁడును, జానకీ
భర్తయునగు శ్రీరాముని నేమించుచుండెదను.

శ్లో. నానాదివ్యాస్త్రతేజఃస్ఫురదమితభుజ శ్చత్రుసంహరధీరః

కాటిలోన్మోక్షోత్తమానభుక్రటియుతముఖం ధారయన్నంబుదాభః,

తూణీరప్రాథవేగోల్లసితశరవరైస్తాడయిత్యా దశాస్యం

వీరశ్రీబంధురాంగస్త్రిదశవతిసుతః పాతు మాం వీరరామః, ౨౪

మ. కుటిలభుక్రటితాస్యఁ డై కరలసత్కోదండదివ్యాస్త్రఁ డై
చటులారిందముఁ డై విడొజనుతుఁ డై ఁ శ్యామాంగుఁ డై ధీరుఁడై
వంతుతూణీరవిముక్తకాండపవినిర్భగ్నానురేంద్రాద్రి మై
కటువృత్తిఁ జయలక్ష్మిఁ గొన్నధరణీకాంతుండు నాప్రాపుతన్.

తా. అనేకవిధములయిన దివ్యాస్త్రముల తేజస్సుచేతను బ్రతాపించు గొప్ప బాహువులుగలవాఁడును, శక్తువులను సంహరించుటయందుఁ బండితుఁడును, మిట్టి లక్ష్యముచేతను బ్రతాపించుచున్నకసుహృదులతోఁగూడిన మొగమును ధరించువాఁడును, మేఘమువంటి కాంతిగలవాఁడును, అమృతపాదినుండి లేచినవేగముచేఁ బ్రతాపించు నుత్తనుబాణములచేతను రావణుని జంపి వీరలక్ష్మీచే సాంద్రమయిన యనయవ ములుగలవాఁడును, ఇంద్రునన్ను తుండును అగువీరరాముఁడు నన్నురక్షించుఁగాక.

శ్లో. హత్వా యుద్ధేదశాస్యం త్రిభువనవిషమమ్, వామహస్తేన చావం
భూమావారోవ్యతిష్ఠన్నితరకరధృతం భ్రామయిన్ బాణమేకమ్,
ఆరక్షాపాంతనేత్ర శ్వరదళితవపుః కోటిసూర్యప్రకాశో
వీరశ్రీబంధురాంగ స్త్రీదళవతినుతః పాతు మాం వీరరామః॥ ౮౦

మ. అనుకూలభావహాసేత్రుఁడై శతసహస్రదిత్యసంకాశుఁడై
సురయోగీంద్రమునిస్త్రకంటకు దశాశిన్యైః ద్రుంచిభిద్రాంగుఁడై
ధరణీః గార్జున మూని బాణ మొకచేతిన్ ద్రివ్యచుః సన్నతా
మరనాశుండు జమాభిరాముఁడగురామస్వామి నగ్రాపుతన్.

తా. ముగ్ధాకమునకు దివ్యముఁ జయివరావణుని యుద్ధయుగంఁకుఁ జంపి యెడను చేతితో భయస్సుచు భూమియందు నిలిపి రంజనచేతఁ బట్టఁబడినయొక బాణమును త్రివ్యచు నిలువఁబడినవాఁడును, ఇంచుకయెల్లని ప్రాంతములుగల కన్నులుగలవాఁడును, రావణునిబాణములచే గాయపడినశరీరముగలవాఁడును, కోటిసూర్యులవలెఁగలుగలవాఁడును, వీరలక్ష్మీచే సాంద్రమయినయనయవములు గలవాఁడును, ఇంద్రునన్ను తుండును అగువీరరాముఁడు నన్నుఁ బాలించుఁగాక.

శ్లో. యుద్ధే సన్నద్ధశస్త్రా కపివరభయదం కుంభకర్ణం సురారిం
వాణేనైవేన సవ్యోః ప్రకటితహుతభుగ్వీశ్వరోపారుణాత్మమ్,
హత్వా కృత్వా ప్రమాదం సురకపినిత తేర్చానిబృంధైకసేవ్యో
వీరశ్రీబంధురాంగ స్త్రీదళవతినుతః పాతు మాం వీరరామః॥ ౮౧

చ. హరివరు లెల్ల భీతిల లశిమాంతకురితి ధృతాస్త్రహస్తము
మృదుఁడరుణాత్ముఁడైన కుటశిక్ల వధించి జమాభిరాముఁడై
సురవతి వానరుల్ ముదముశిసాంపు వహింప మునుల్ భజింపఁగా
సురవతి సన్నతింప రణశిఖారుఁడు రాముఁడు నన్నుఁ గ్రాపుతన్.

తా. శస్త్రసన్నద్ధుఁడును, వానరవీరులకు భయంకరుఁడును ప్రకటింపఁబడిన కోపాగ్నిచే వెల్లిరియందలిోడునుచే వెల్లనయినకన్నులు గలవాఁడును అగు కుంభక

ద్వైతాది రాక్షసుని యుద్ధమునందుఁ దత్కాలమున, ఒక్కఁబాణముచేఁ జంది, దేవతలకును వానరులకును సంఘోషమును గలిగించి మునిగుఱులచేతను నేదింపఁదగినవాఁడై వీరలక్ష్మిచే సాంద్రములయిన యుద్ధములగులవాఁడై యింద్రగన్ధుఁడై యుండువీరరాముఁడు నన్నుఁ బాలించుఁగాక.

శ్లో. దైతేయోదగ్రసేవ్యం వటుతరవిశిఖం రావణం ఘోరనాదం
దేవేంద్రస్తూయమానన్సురదరినికరా సంధకారాంశ్చచాత్వా,
దిశ్పాలాస్తాప్తభోగాస్తజియచినుభగాః దిక్షుతాస్తాపయిత్యా
వీరశ్రీబంధురాంగ స్త్రిదశవతిసుతః పాతు మాం వీరరామః ॥౨౦॥

మ. భయదం వైనమహారృటిఁ దృతధనుఃపాణాస్తుః దై గర్విమ
ర్ణయదైత్యావధి వంచకాదిచటులాః స్త్రీప్రప్రయః ద్రుచి తా
జయలక్ష్మిఁ గొని జంభవైరిసుతుఁడై శస్త్రసంబలుఁ భోగముల
దయ దిశ్పాలుర కిచ్చినట్టిరఘురాఃభస్వామి నఁ బ్రోవుతన.

తా. కొప్పరాక్షసులచే నేదింపఁదగువాఁడును, మిగుల గర్వములయిన పాణములుగలవాఁడును, భయంకరమయిన భస్మగలవాఁడును అగురాక్షసుని, ప్రకాశించుశత్రుసమూహములనెది యంధకారములను గొట్టి దేవేంద్రునిచేఁ గొనియాడఁబడువాఁడును, సాంద్రబడినభోగములుగలవారును, మనీకాంతులచేఁ జక్కనివాయను అగునాదిత్యులను వారివారిదిక్కులయందు స్థాపించి వీరలక్ష్మిబంధురాంగుఁడును అయినవీర రాముఁడు నన్నుఁ పాలించుఁగాక.

శ్లో. కాసల్యావీరగర్భాంబుధిఘనవిలసత్పూర్ణచంద్రప్రకాశో
మాసింద్రస్వాంతపద్మప్రవిమలతరణిర్ధరస్తపుణ్యరూఢః,
మూరీచం రాక్షసేంద్రం నిజకరదహనాయావాతిం కల్పయిత్యా
వీరశ్రీబంధురాంగ స్త్రిదశవతిసుతః పాతు మాం వీరరామః ॥౨౩॥

తా. కాసల్యాజతరాధిచంద్ర మునిహృత్కంఠాతఃకంఠావ్ర వి
ద్యానంబున్నునిఁ చాటకీయవనవాఃపాగ్న్యంబకుఁ వీరల
క్ష్మిసంప్రాప్తకరీసు ధర్మయుతసంశీలుఁ బలారిస్తుతుఁ
రాసూనుఁ రఘువీరు చాకరధి శ్రీహిముఁ బ్రకంశించెదన్.

తా. కాసల్యయొక్క వీరగర్భ మునుసముద్రమునకు గొప్పగాఁ బ్రకాశించు పూర్ణచంద్రునివంటివాఁడును, మునివరులనుసంపద్యములకు నేఘావరణములేని నూర్యుఁడును, భజర్విద్యానైపుణ్యముచేఁ బ్రసిద్ధుఁడును, రాక్షసశ్రేష్ఠుఁ డయినమూరీచుని తనవాణాగ్నితోఁ జావూరిగాఁ గల్పించి వీరలక్ష్మిబంధురాంగుఁడై యింద్రగన్ధుఁడును అయిన వీరరాముఁడు నన్ను రక్షించుఁగాక.

శ్లో. యోదండకారణ్యనికాచరేంద్రా కోదండలిలావిషయాంశ్చకార
వేదండశుంజాయితబాహుదండః కోదండపాణిః కులదైవతం నః,
మ. తతఃపంభద్విషయా స్త్రీశ్చ స్తనిభదోర్దంజా త్తకోదండమం
దితుఃదై శూరత దండకాటవిని దాడిన్ శేయుచున్ ధూర్తగు
గతి వర్తించునికాటులన్ దునిమి వేడ్కన్ బాణబాణానాం
చితుఃదౌరాముఁడుమాకుడై వదుగుచున్ శిష్యుండునశ్రాంతమున్.

తా. ఏనుఁగుతోదమునంటిబాహుదండములుగల యేనువోళ్ళుఁడు దండకార
ణ్యమునందలి రాక్షసశ్రేష్ఠులను తనధనుర్విలాసమునకు విడుచుచునుగాఁ జేసినో అట్టి
కోదండపాణి యగురాముఁడు మావలనై వము.

శ్లో. తరుణౌ రూపసంపన్నా నుకుమారా మహాబలా,
పుండరీకవికాలాక్షౌ చీరకృష్ణాజినాంబరా
ఫలమూలాశినా దాంతౌ తాపసౌ ధర్మచారిణౌ,
రక్షకులనిహంతారా భ్రాతరా రామలక్ష్మణౌ. ౧౩౫

చ. అనుపమరూపయౌవనబలిభ్యుల సజ్జరమిత్రులన్ లగ
ద్వనరుహపత్రనేత్రులను † దాంతులఁ దాపసధర్మచక్ర్యులన్
వనఫలమూలభోజకుల † వల్కలభారుల దైత్యబృందమ
ర్దను లగురామలక్ష్మణుల † దానజనావసులన్ భజించెదన్.

తా. యౌవావస్థలో నున్నవారను, రూపసంపన్నులను, కుకుమారులను, రా
ష్ట్రులముగలవారను, తామరజీవలవలె వికాశములయిన శక్తులుగలవారను, వార
చీరలు, కృష్ణాజినములు వస్త్రములుగాఁ గలవారను, పండ్లు దుంపలు తినువారను,
మనోనిగ్రహము గలవారను, తాపములును, ధర్మచారులను, రాక్షసులగుమోహము
ను గొట్టినవారను, అన్నదమ్ములును అనురామలక్ష్మణులు నన్ను రక్షించెదరుగాక.

శ్లో. కల్యాణానాం నిభానం కలిమలమిథనం పావనం పావనానాం
పాశేయం యస్తుముఖో నృపది పరపదప్రాప్తయే ప్రస్థితస్య,
విశ్రామస్థాన మేకం కవివరవచసాం జీవనం సజ్జనానాం
వీజం ధర్మద్రుమస్య ప్రభవతు భవతాం భూతయే రామరామ ౧౩౬

చ. పరమపవిత్రమున్ గుళలఁపద్ధతి కాదిమకారణంబు ని
ర్ధరఁ గలికల్పహవహము † ధర్మకుజంబున కాదివీజమున్
బరమిభదానువర్తి యగుఁపాంశున † మృగునట్టినిశ్వను

ద్వైతాది రాక్షసుని యుద్ధమునందుఁ దత్కాలమున, ఒక్కఁబాణముచేఁ జంది, దేవతలకును వానరులకును సంహోదములు గలిగించి మునిసంఘములచేతను నేనింపఁదగినవాఁడై వీరలక్ష్మీచే సాంద్రములయిన యావయవములుగలవాఁడై యంద్రగన్ముతుఁడై యుండువీరరాముఁడు నన్నుఁ బాలించుఁగాక.

శ్లో. దైతేయోదగ్రసేవ్యం పటుతరవిశిఖం రావణం ఘోరనాదం
దేవేంద్రస్తూత్యమానన్సురదరినికరా సంధతారాంశ్చహత్వా,
దిక్పాలాప్రాప్తభోగాన్స్తణిరుచినుభగాః దిక్షుతాన్స్థాపయిత్వా
వీరశ్రీబంధురాంగ స్త్రిదశవతిసుతః పాతు మాం వీరరామః ॥౨౨

మ. భయదం దైతమహారృటిఁ ధృతధనుర్వాణాస్తుః దై గర్విమ
ర్ణయదైత్యావని వంచకాదిచటులాః స్త్రీప్రక్రియఁ ద్రుంచి తా
జయలక్ష్మీఁ గొని జంభదైరినుతుఁడై ః స్థానంబులుఁ భోగముల
దయ దిక్పాలుర కిచ్చినట్టిరఘురాఃభస్వామి నఁ బ్రోవుతన్.

తా. కొప్పరాక్షసులచే నేనింపఁదగినవాఁడును, మిగుల గమ్యములయిన పాణములుగలవాఁడును, కయికరమయిన భస్మిగలవాఁడును అగురావణుని, ప్రకాశించుశత్రుసమూహములనెడి యంధకారములను గొట్టి దేవేంద్రునిచేఁ గొనియాడఁబడువాఁడును, పాండవదీనభోగములుగలవాయను, మణికాంతులచేఁ జక్కనివాయను అగువాదిక్పాలురను వారివారిదిక్కులయందు స్థాపించి వీరలక్ష్మీబంధురాంగుఁడును అయినవీర రాముఁడు నన్నుఁ పాలించుఁగాక.

శ్లో. కాసల్యావీరగర్భాంబుధిఘరవిలగత్పూర్ణచంద్రప్రకాశో
మాసింద్రస్వాంతపద్మప్రవిమలతరణిర్ధరస్తపుణ్యరూఢః,
మూరీచం రాక్షసేంద్రం నిజకరదహనాయామృతిం కల్పయిత్వా
వీరశ్రీబంధురాంగ స్త్రిదశవతిసుతః పాతు మాం వీరరామః ॥౨౩

తా. కాసల్యాజతరాభిచంద్రమునిహృతకంబాతకంబాప్తు వి
ద్యానంబున్నునిఁ చాటవీయవనదాఃపాగ్న్యంబకుఁ వీరల
క్ష్మీసంప్రాప్తకరీరు ధర్మయుతసంశీలుఁ బలారిస్తుతుఁ
రాసూనుఁ రఘువీరు చాకరధి శ్రీహిముఁ బ్రశంసించెదన్.

తా. కాసల్యయొక్క వీరగర్భమునుముద్రయనకు గొప్పగాఁ బ్రకాశించు పూర్ణచంద్రునివంటివాఁడును, మునివరులమనఃపద్మములకు నేఘవరణములేని నూర్యుఁడును, భజర్విద్యానైపుణ్యముచేఁ బసిద్ధుఁడును, రాక్షసుశ్రేష్ఠుఁ డయినమూరీరు ని తనపాతాగ్నితోఁ జూరవలెగాఁ గల్పించి వీరలక్ష్మీబంధురాంగుఁడై యంద్రగన్ముతుఁడును అయిన వీరరాముఁడు నన్నుఁ పాలించుఁగాక.

తా. విరుఁ డయినరాముఁడు సత్యముచే లోకములను, దానముచే దీనులను, కృకూషచేతను గురువులను, భమస్సుచేతను యుద్ధరంగమునందరికీ క్రువులను నళము చేసికొనుచుండెను. రామ రామ యనెడి ధైర్యము సంసారదీప్తియలను వేఁచునది, గుఱు సంపదలను తుడుచునది. యమదూతలను భయపెట్టునది.

శ్లో. సకృత్ప్రసతరతాయాం సాక్షి యస్య విభీషణః,
సాపరాధప్రతీకార స్స శ్రీరామో గతి ర్ముఖ.
స జానే జానకీజానే రామ త్వన్నామైభవమ్,
సర్వజ్ఞో భగవాన్ శంభు ర్వాల్మీకి శ్వేత్తి వా నవా. ౧౩

మ. అపరాధం బొనరించి యైన శరణం + బన్నా గృహఁ బ్రాప్తు వీ కృపకుఁ సాక్షి విభీషణుం డగుట రిశ్రేష్ఠ నీవు నీరామ మెల్లవుకుఁ భర్తఁడు వామలూరుభవుఁ శుశ్రూంబబదుఁ జరించి. తద్విప్రులార్థంబు నెఱింగిరో యెఱుంగరో + వేద్యంబె నాలోటికిఁ.

తా. విక్రసారియైనను నమస్కరించినవారిని రక్షించువిషయమున నెవ్వనికీ విభీషణుఁడు సాక్షియో, అపరాధులకుఁ బ్రత్యుపకారముచేయు నా శ్రీరాముఁడు నాకు దిక్కు. నీరామతీ! రామా! నీరామైభవము నే నెఱుంగను. సర్వజ్ఞఁ డయినశివభగవానుఁడును, వాల్మీకియు నెఱుంగుదురో యెఱుంగరో.

శ్లో. కృత్యాకృత్యవివేకహీనమనసాం హత్యాదిభిర్ద్వీపా
మత్స్యంతం లఘు తారకం తనుభృతామత్స్యంతిశోకాపహమ్,
సత్యానందమయం సమ స్తనిగమస్తుత్యం పదం సంపదాం
స్థానం శ్రీరఘురామరామ విమలం నిత్యం స్మరన్ ముచ్యతే. ౧౪

తా. కృత్యాకృత్యవివేకవర్జితులకుఁ + కించిద్జ్ఞానై నట్టిశో హత్యాప్రాప్తులకుఁ సమస్తులకు మోక్షార్హంబు వేదాంతసఁ స్తుత్యం విప్పితసఁపదాన్నదము నిశ్శోకంబు నైర్మల్యముఁ సత్యానందము రామసంస్మృతిమహాసాఖ్యంబు మోక్షంబగును.

తా. ఇది చేయఁదగినది-ఇది చేయరానిది యనువివేకము లేనిమనసులుగల వారును, హత్య మొదలగుపాపిచే చేయించువారును అనుమనుజులకును మిక్కిలి తేగ ముగఁ దారకమును, అత్యంతము శోకమును బోఁగొట్టునదియు, సత్యము-ఆనందము క్షయపముగాఁగలదియు, ఎల్ల వేదముల స్తోత్రములకును స్థానమును, సంపదలకు నివాసస్థానమును, నిర్మలమును అగు శ్రీరఘురామనివాసుమును సదా స్మరించువాఁడు ముక్తఁ డగును.

క్షణజనాది రాక్షసుని యుద్ధమునందుఁ దత్కాలమున, ఒక్కచాణముచేఁ జంపి, దేవతలకును వానరులకును సంతోషమును గలిగించి మునిసంఘములచేతను నేదింపఁదగినవాఁడై వీరలక్ష్మీచే సాంధ్రములయిన యావయవములుగలవాఁడై యింద్రసన్నతుఁడై యుండువీరరాముఁడు నన్నుఁ బాలించుఁగాక.

శ్లో. ఔ తేయోదగ్రసేవ్యం వటుతరవిశిఖం రావణం ఘోరనాదం
దేవేంద్రస్తూయమానన్సురదరినికరా వంధకారాంశ్చచాత్వా,
దిత్వాల్పాస్థాప్తభోగాస్త్యజిరుచిసుభగాః దిక్షుతాన్ధాస్థావయిత్యా
వీర శ్రీబంధురాంగ స్త్రిదశవతిసుతః పాతు మాం వీరరామః ॥౨॥

మ. భయదం ఔ ననుహర్యటిఁ ధృతధనుఃశ్రావాస్త్యుఁడై గర్విమ
ర్ణయఁడై త్యావని వంచకాదిచటులాఁ స్త్రిప్రక్రియఁ ద్రుంచి తా
జయలక్ష్మిఁ గొని జంభవైరినుతుఁడై శి స్థానంబులుఁ భోగముల
డయ దిత్వాలుర కిచ్చినట్టిరఘురాఁభస్వామి నఁ బ్రోవుతన.

తా. కొప్పరాక్షసులచే నేదింపఁదగినవాఁడును, మిఁకుల గమకములయిన చాణములుగలవాఁడును, కయంకరముయిన భస్మిగలవాఁడును అగురావణుని, ప్రకాశించుశత్రుసమూహములనెడి యంధకారములను గొట్టి జేవేంద్రునిచేఁ గొనియాడఁబడువాఁడును, పాంచబడినభోగములుగలవాయను, మణికాంతులచేఁ జక్కనివాయను అగువాదిత్వాలరను వారివారిదిక్కులయందు స్థాపించి వీరలక్ష్మీబంధురాంగుఁడును అయినవీర రాముఁడు నన్నుఁ పాలించుఁగాక.

శ్లో. కాసల్యావీరగర్భాంబుధిఘురవిలసత్సూర్ణచంద్రప్రకాశో
మాసింద్రస్వాంతపద్మప్రవిమలతరణిర్ధరస్తపుణ్యరూఢః,
మూరీచం రాక్షసేంద్రం నిజశరదహనాయావాలిం కల్పయిత్యా
వీర శ్రీబంధురాంగ స్త్రిదశవతిసుతః పాతు మాం వీరరామః ॥౩॥

తా. కాసల్యాజతరాధిచంద్ర మునిష్పాతకంజాతకంజాపు వి
ద్యానంబున్నునిఁ చాటకేయవనచాఁపాగ్న్యంబకుఁ వీరల
క్ష్మీసంప్రాప్తకరీరు ధర్మయుతసంశీలుఁ బలారిస్తుత
రాసూనుఁ రఘువీరు చాళరథి శ్రీహిముఁ బ్రళంసించెదన.

తా. కాసల్యయొక్క వీరగర్భ మనుసముద్రమువలె గొప్పగాఁ బ్రకాశించు
ఋక్షచంద్రునివంటివాఁడును, మునివరులనుఁపద్మములకు నేఘావరణములేని నూ
ర్యుఁడును, ధన్వర్విద్యానై పుణ్యముచేఁ బ్రసిద్ధుఁడును, రాక్షసశ్రేష్ఠఁ డయినమూరీరు
ని తనచాణాగ్నితోఁ జూచులిగాఁ గల్పించి వీరలక్ష్మీబంధురాంగుఁడై యింద్రసన్న
తుఁడును అయిన వీరరాముఁడు నన్నుఁ పాలించుఁగాక.

భక్తాభయస్రాసికరారవిందాం,

జీవీం భజే రాఘవవల్లభాం తామ్.

౯౩

చ. అనునమరామభానువికాశదాననపంకజ సూత్రరత్నకాం
చననపనూపురాంఘ్రినవసారసయుగ్మ నిజాశ్రితేష్టదా
యినవకరాంబుజాత మిధిలేశ్వరపుత్రిని రాముడేవి నె
మ్మనమున నిష్టసిద్ధికి నశ్రమాహితబుద్ధిఁ దలంతు నెప్పుడున్.

తా. రత్నములయందలతోడి పాదపద్మములుగలదియు, రాముడేనడిసూత్రుని
వలన వికసించిన ముఖపద్మముగలదియు, భక్తుల కభయమును గలిగించుకరపద్మము
గలదియు, రామునిప్రియరాముని, అనునానీతను నేవించెదను.

శ్లో. జయతు విజయశారీ జానకీమోదశారీ

తపనకులవిహారి దండకారణ్యచారీ,

దశవదనకశారీ దైత్యవిచ్ఛేదశారీ

మణిమకుటకధారి చండకోదండధారి.

౯౪

ఉ. ధారుణిజానుతోమకరుఁ శరామరసాస్త్రకులప్రదీపకుఁ
భూరనిశాచరాంబురుహశకుంజరు సచ్యుతు దండకాటవీ
చారుతరప్రచారు ధృతశాస్త్ర దశాననమర్దనుఁ మణి
స్ఫారకీరీటధారి రఘునాథత్తము సుర్వి జయంబు పొందెడున్.

తా. విజయమును గలిగించువాఁడును, నీతను సంతసమును గలిగించువాఁడును,
సూర్యవంశమున విహరించినవాఁడును, దండకారణ్యములో సంచరించినవాఁడును,
రావణుని ఛేదించుమహారమును, రాక్షసులను ఛేదించినవాఁడును, రత్నకీరీటమును
ధరించువాఁడును, భయంకరమయినధనుస్సును ధరించువాఁడును, అనురాముఁడు
జయించుఁ గాక.

శ్లో. చేతస్థితం చింతకచింతనీయం చింతాహరం చింతితపారిజాతమ్,
అచింతనీయంబహుచింతయే హంతమేవరామంభువనాధిరామమ్.

మ. సకలాత్తస్థిత సర్వచింతితుని చాస్త్రసాంగణసాంతక
ల్పకముఁగ శారీ నచింత్య సచ్యుతుఁ బరశ్రవ్తాంబుఁజంతాహరుఁగ
బ్రకటానందకరుఁ బరాత్పరుఁ బరుఁగ శరాముఁ ఘనశ్యాముఁ చా
రకనాముఁగ రవికోటిధాము మది నశ్రాంతంబుఁ జింతించెడున్.

తా. నాచిత్తమునం దున్నవాఁడును, చింతించువారిచేఁ జింతించెడునవాఁ

డును, చింతలను హరించువాఁడును, కోరికలకుఁ గల్పపృక్షమును, ఆలోచింపరాని వాఁడును, లోకములకును సోహయఁడును, అగునారామునే నేనెంతయఁజెంచిం చెదను.

శ్లో. సాశీతే శరదిందుకుందధవలే సాధే మహామంటపే
పర్యస్తాగరుధూపధూమపటలే కర్పూరదీపోజ్జ్వలే,
సుగ్రీవాంగదవాయుపుత్రసహితం సౌమిత్రిణా నేవితం
లిలామానుషవిగ్రహం రఘువతిం రామం భజే శ్యామలమ్. ౯౧
మ. ఘనసాశీతమునందుఁ గుండసుమరాఁతాఁజంద్రదీప్తంబు వా
ననలగా తెన్నగుధూపధూమనివిజాఁచ్ఛాదంబు కర్పూరదీ
పనిరూఢం బగుసాధమంటపమునగాఁ బ్రాతః కవులే గొల్వ మిం
చినలిలామనుజాకృతిం బరఁగు నాశ్రీరాముఁ జెంచిం చెదన్.

తా. అయోధ్యలో, శరచ్చంద్రునివలెను మల్లెపూవులవలెను తెల్లనైనవేడ
యందు, అంతలను వ్యాపించిన- అగురూపపుఁ బాగగలదియు, కర్పూరదీపముల
చేఁ బ్రకాశించునదియునగు గొప్పమండపముపైని ముగ్ధ- అంగ- అంజనేయసహి
తుఁడై, లక్ష్మణునిచే నేదింపఁబడువాఁడును, లిలామానుషరీరుఁడును, రఘువంశ
పాలకుఁడును, వల్లనివాఁడును అగురాముని నేనించుచుండును.

శ్లో. రామః పితా రాఘవ ఏవ మాతా
రామో నుబంధుశ్చ సఖా హితశ్చ,
రామో గురు శ్రే పరమం చ జైవం
రామం వినా నాన్య మహం స్తురామి. ౯౨
తి. రాముఁడు తండ్రి మజ్జనని యాముఁడె బంధుఁడు రామచంద్రుఁడే
రాముఁడు మిత్రుఁడుగా గురుఁడు యాఘవుఁడే పరజైవతం బగుగా
రాముఁడె మాకు ది క్కెవుడు యామునిఁ గొల్పెద సంతతంబుశ్రీ
రామునిఁ దప్ప నన్యుల నిరంతర ముంచి తలంచ నెవ్వదిన్.

తా. రాముఁడు నాకుఁ దండ్రి. రాముఁడే నాకుఁ దల్లి. రాముఁడే నాకుఁ
మంచిబంధుఁడును, స్నేహితుఁడును, హితఁడును. రాముఁడే నాకు గురువు, పర
జైవతయును. రాముని విడిచి నేనితరజైవతలను స్మరింపను.

శ్లో. యా కృపా మునిసంత్రాణే యా కృపా కవినాయకే,
యా విభీషణరక్షాయాం సా రామ మయి ధీయతామ్. ౯౩
తి. ఏడయిచేతఁ దావసుల యానెలితో వానరశ్రీభరాల్పై
నేడయ గల్గి యుండెనొ రఁహిగా దళకంధరసోదరావనం

బేదయచేత నయ్యె నను + నెప్పుడు నాదయః ప్రోవుమయ్య దా
మోదర రామ రాఘవ సశముజ్జ్వలభూషణ భక్తప్రేషణా.

తా. రామా! మనులను రక్షించువిషయమున నీబేదయగలదో, ముగ్ధిభూమియం
బేదయగలదో, విభీషణుని రక్షణయం బేదయగలదో, అదయ నాయం దుంచుము.

శ్లో. దయానిధీ రాఘవ రామచంద్ర

నిరస్య పాపాని మమూఖలాని,

త్వయ్యైవ భక్తిం నుదృఢాం ప్రయచ్ఛ

సైవ ప్రసూతే హ్యఖిలా సభీష్టాన్.

౯౯

చ ప్రకటదయానిధీ వరద + రాఘవ రామ మదీయకల్పవ
ప్రకరము లెల్లః బాపి తమఃపాదసరోజములందు భక్తి మా
మకహృదయంబునందు ననుమానము లేక యొసంగుమయ్య నీ
వగుల కభీష్టసంపద లభివారిగ సంభవ మందు దాననే.

తా. దయానిధీ! రాఘవా! రామచంద్రా! నాపాపముల నన్నిటిని తొలఁ
గించి నీయందే స్థిరమైనభక్తిని గలిగించుము. అదియే యెల్లకోరికలను ప్రసవించును.
(భిక్షును.)

శ్లో. అక్షిణబాణభూణిరస్యమారోపితకార్ముకః,

దశగ్రీవశిరోఃసంతా శ్రీరామ శృరణం మమ.

శ్రీరామ మే త్వం హి పితా చ మాతా

శ్రీరామ మే త్వం హి సుహృచ్చ బంధుః,

శ్రీరామ మే త్వం హి గురుశ్చ గోష్ఠీ

శ్రీరామ మే త్వం హి సమస్తమేవ.

౧౦౦

ఉ. అక్షయబాణభూణధరుః + డై గుణరావము విక్రటిల్లఃగా

రాక్షసరాక్షసంబులఁ గఠిజక్కునఁ ద్రుంచిన నీవె దిక్కునం

రక్షకుఁడు స్తుతుండును వశిరవ్రదాఁ డంబయుఁ దంద్రీ తాతయుం

బంధుము భ్రాతయుఁ నఖుండు + బంధుండు సర్వము నీవె రాఘవా.

తా తఱుఁగనిబాణములతోడియమ్మలపాదులుగలవాఁడును, ఎక్కిడినధనుస్సు
గలవాఁడును, రాక్షసునిశిరస్సులను గొట్టినవాఁడును అగురాముఁడే నాకుదిక్కు
ఓరామా! నీవే నాకుఁ దండ్రీవి, తల్లివి, ఓరామా! నాకున్నహితండువు, బంధుడువు
రామా! నీవే నాకు గురుఁడువును, గోష్ఠియు. రామా! నాకర్హ్యమును నీవేముమా.

శ్లో. పటుతరజలవాహధ్వాన మాదాయ చాపం
పవనజవనమేకం బాణ మాకృష్య తూణాత్,
అభయవచనదాయీ సానుజ స్సర్వతో మే
రణహతదనుశ్చేద్రో రామచంద్ర స్సహాయః.

౧౦౧

మ. జలధిధ్వానసమానఘోరనిదః శ్వాయు క్తచాపంబునకా
జ్వలనాప్రోజ్జ్వలవేగ బాణము వడికా † సంధించి దృష్టించి దో
ర్బలుఁ బొలస్త్రు వధించి నిర్భయులఁగా † భక్తాః గావించి దా
వల సామిత్రి చెలంగఁ జెన్నగురఘుఁస్వామే సహాయుం డగుకా.

తా. మిక్కిలిసమర్థమయిన మేఘముయొక్క ధ్వనివంటిధ్వనిగల భనుస్సును
పట్టుకొని, వాయువేగముగల-ఒకబాణమును తూటిరమునుండి తీసి, యుద్ధములో
రావణుని జంపిన రామచంద్రుఁడు తమ్మునితోఁ గూడినవాఁడై, అభయవాక్యము
నిచ్చుచు నా కంఠటను సాయపడును.

శ్లో. కాసల్యాలసదాలవాలజనిత స్థితాలతాలింగిత
స్థితక్షాప స్థీరధేన సోదరమహాశాఖాభి రత్యున్నతః,
రక్ష స్థిత్తనిదాఘపాటనపటుచ్చాయాభి రానందయ
న్నస్తద్వాంఛితసత్ఫలాని ఫలతు శ్రీరామకల్పద్రుమః.

౧౦౨

తా. కాసల్యాలసదాలవాలము ధరాశీకన్యాలతాయు క్తముకా
దాసాన క్తము రాజసోపితము సోదరరక్తప్రశాఖంబు ర
క్షస్సుత్రామనిదాఘత వృజనరక్షితాదక్షిణాక్షిణా
యానందన్నము రామకల్పతరు విశిష్టార్థంబు మా కీపురనా.

తా. కాసల్యముగది ప్రకాశించుపాదులోఁ బుట్టినదియు, స్థితముగదిలతచే
నాలింగింపఁబడినదియు, దళరఘునిచే దమపఁబడినదియు, సోదరులగది గొప్పశాఖ
లచే మిగుల నున్నతమయినదియు, రాక్షసులగది భయంకరమయినవేగవిని పోఁగొట్టఁ
జాలిననదలచే లోకముల నానందింపఁజేసినదియు, నగుశ్రీరాముఁ డగదికల్పద్రుమ
మోళోరిన మంచిఫలములను ఫలించుచుండును గాక.

శ్లో. గగనుశిఖరరత్నం నిత్యమాశాన్యరత్నం
జనదుతస్పృహరత్నం జానకీయాపరత్నమ్,
భువనవలయరత్నం భూభుజా మేకరత్నం
రఘుకులవరరత్నం పాతు మాం రామరత్నమ్.

౧౦౩

మ. నిగమాంతోజ్జ్వలరత్న మార్యనుతమాఽగీకర్యంబు సీతాసతీ
సగుణప్రాచితిరత్న మర్కటలభాఽస్వద్దివ్యసద్రత్నముగా
జగదత్యద్భుతరత్నముగా సకలరాఽజాస్థానరత్నంబు స
ర్వగతం జారఘరామరత్నము ననుగ్రహించు నశ్రాంతముగా

తా. ఉపనిషత్తులయందలి రత్నమును, నిత్యమును గోరఁదగిన రత్నమును
జనులచే పొగడఁబడు రాజరత్నమును, జానకీదాసరత్నమును, లోకములనెడి క
యమునందలిరత్నమును, రాజాలలో ముఖ్యరత్నమును, రఘువంశములో మంచిరత్న
మును అనురామరత్నము నన్నుఁ బాలించునుగాక.

శ్లో. విశాలనేత్రం పరిపూర్ణగాత్రం సీతాకళత్రం సురజైరిజైత్రమ్,
కాయణ్యపాత్రంబగతఃపవిత్రం శ్రీరామరత్నంప్రణతోఽస్మినిత్యమ్

చ. వికసితపుండరీకదళవిశ్రుతనేత్ర సురారిజైత్ర సే
వకనుతిపాత్ర సీలఘనఽవాసరత్నవిరాజితాత్రః పా
రకుః గమలాకళత్రః ద్విపురప్రకటాసురజైత్ర మిత్రనిగ
సకలజగత్పవిత్ర రఘుఽసత్తమరత్నము నాశ్రయించెదగా. ౧౦౮

తా. పెద్దకన్నులు గలవాఁడును, నిండారిన శరీరముగలవాఁడును, సీతభార్య
గాఁగలవాఁడును, రాక్షసులను జయించిఁవాఁడును, దయకు స్థానమును, లోకపాప
నుఁడును, అసుక్రీరాముఁ డనెడిరత్నమును నిత్యమును నమస్కరించుచుండెదను.

శ్లో. శ్రీరామచంద్ర శ్శ్రితపారిజాత స్సమస్తకల్యాణగుణాభిరామః,
సీతాముఖాంభోరుహచంచరితో నిరంతరం మంగళ మాతనోతు.

ఇందీవరదళశ్యామః పుండరీకనిభేక్షణః,

ధృతతోదండతూణీరో రామ ఏవ గతి ర్మమ.

౧౦౯

మ. శ్రితమందారము సర్వశోభనగుణఽశ్రీరాముఁ జానండుఁ డం
చితసీతాపదనాబ్జవట్పదము రాఽజీవానుతాత్మండు మా
నితతూఽశీరధనుర్ధరుండుఁ బరుఁడుగా ఽ సీహోత్పలాంభోదశో
భితః జౌరాముఁడుమాకుదిక్కయిశుభంఽబేనిచ్చలిచ్చుంగృహన్.

తా. అశ్రీతులకుఁ గల్పవృక్షమును, సకలముయిన మంచిగుణములచేతను మనో
హరుఁడును, సీతముఖునెడి పద్మమునందలి తుమ్మెదయును, అసుక్రీరామచంద్రుఁడు
మాకెల్లప్పుడును శుభములను వృద్ధినిొందించుఁగాక. నల్లఁగలవఁజేయవలె నల్లని
వాఁడును, పుండరీకములవంటి కన్నులుగలవాఁడును, భనున్నను- అమ్ములపాదులను
ధరించువాఁడును అనురాముఁడే నాకు దిక్కు.

శ్లో. ఇచ్ఛామో హి మహాబాహుం రఘువీరం మహాబలమ్,
గజేన మహతాఽయాంతం రామం ఛత్రావృతానఃమ్. ౧౦౬

మ. అనయంబుగ గతి నీదె యంచు మతిమోహబ్రాంతి నొందించునా
ఘనబాహుబలుఁ బుండరీకధను మేళుశ్వాము నాజానుబా
హు నగాత్యన్నతనాగరాజమను సర్వోత్కృష్ట రాముగ ననం
దనగమ్ముగ రఘువీరు నే నెదుట సంఘదర్శితృ వార్షంబునన్.

తా. అజానుబాహుఁడును, రఘువీరుఁడును, మహాబలుఁడును, గొప్పదియగు
నేనుఁగుచేతను (ఏనుఁగునెక్కి) వచ్చుచుండువాఁడును, గొడుగుచే నావరింపఁబడిన
యొగము గలవాఁడును అగురామునిఁ జూడఁగోరుచున్నాము.

శ్లో. రామో నామ బభౌవ హుం తదబలా నీతేతి హుం తో పితృ
ర్వాచా పంచవతీవనే విహరత స్తా మాహర ద్రావణః,
నిద్రార్థం జననీకథామితి హరే ఘ్నంకారత శ్శృణ్వత
స్సామిత్రే! క్వ ధనుర్ధనుర్ధనురితి వ్యగ్రా గిరః పాంతు నః. ౧౦౭
మ. తనయుగ నిద్దురఁబుచ్చి తల్లి వలికా † ధాత్రీస్థలిగ రాఘవుం
డనఁ జెప్పొంది సభాత్యుఁగా దళరథుం † డంబా వనిం జేర నీ
తను గొంపోయె దళాన్యుఁ డన్న వినినంతగ వ్యస్రఁడై లక్ష్మణా
ధనువుం దెప్పునుబాలరామునిపటూ! క్తంబుల్ ననుం బ్రోవుతన్.

తా. రాముఁ డనుసౌకఁ డుండెడివాఁడు. ఊఁ. అతనిభార్య నీత- అదంబ
కులు దళరథునిమాటచేతను పంచవతీవనమున విహరించుచుండిరి, రావణుఁడా నీత
నపహరించెను. అనియిట్లు నిద్రపోవుటకై తల్లిచెప్పుచున్నకథను హంకారముతో
వినుచు “లక్ష్మణా! ధనుస్సెక్కడ ధనుస్సెక్కడా?” అనువిష్ణుయావుఁ డగురాముని
గొందరతోఁ గూడినమాటలు మమ్ములను రక్షించుఁగాక.

శ్లో. శ్రీరాఘవేతి వరదేతి దయావరేతి
భక్తప్రియేతి భవబంధనమోచనేతి,
నాథేతి నాగళయనేతి సదా స్తువంతం
మాం పాహి భీతి మనిశం కృపణం కృపాళో! ౧౦౮

చ. హరి రఘురామచంద్రుఁడు దయావరుఁ డాశ్రితవత్సలుండు డు
స్తరభవబంధమోచనుఁడు † సర్వళయానుఁడు విశ్వనాథుఁ డం

చరసి నిరంతరంబు హృదయంబున నెంచఁగ నెంతవాడ ను
మృదుఁడను లుబ్ధుఁడఁ దురితకర్తుఁడఁ బ్రోవుము రామరాఘవా

తా. శ్రీరాఘవా! అనియు, వరదా! అనియు, భక్తప్రియా! అనియు, య
సారబంధమును విడిపించువాఁడా! అనియు, నాథా! అనియు, శేషశయానా! అని
యు, ఎల్లప్పుడును, నిన్ను స్తుతిచేయువాఁడను, భయంపడినవాఁడను, దీనుఁడను అని
నన్ను దయాకుఁడా! శ్రీరామా! రక్షించుము.

శ్లో. రామచంద్రచరితామృతపానం సోమపానశతశోటిసమానమ్,
సోమపానశతశోటిభిరీమౌ జ్వన్నైతి రఘునాయకనామ్నా. ౧౦౯
చ. అరయుఁగ రామచంద్రచరితామృతపానసమాన మై తగు
గురుతరసోమపానశతశోటులు తద్విధసోమపానని
ర్భరులగు జన్మముల్ గలవు † రామసమాఖ్య నిరంతరంబు ను
స్థిత జపించువారలకుఁ † తేకుఁజేరవు జన్మకర్తముల్.

తా. శ్రీరామచంద్రునిచరిత మెడియమృతమును బ్రాగుట మాఱుకొట్టపర్యా
యములు సోమపానముచేయుటతో సమానము. ఎన్నిసార్లు సోమపానము చేసినవా
డను పుట్టును. రఘురామునినామమును పానముచేసినవాఁడు మరలఁ బుట్టఁడు.

శ్లో. రామ రామ దయాసింధో రావణారే జగత్పతే,
త్వత్పాదకనులాసక్తిర్భవే జ్వన్నని జన్తని. ౧౧౦
చ. హరిహరి రామరామ కరుణాంబునిధి జగదేకనాథ దా
శరథి దశాననాద్రికులిశాయుధ నా దగువిన్నపంబు సా
దరమునఁ జిత్తగించి క్రమతః భువి జన్మము లెన్ని గల్గినఁ
గరనభవత్పదాంబుజరజఃకణసేవ లభింపఁజేయుమా.

తా. రామా! రామా! దయాసముద్రా! రావణకత్తూ! లోకపాలకా! నాకుఁ
బ్రతిజన్మమునందును నీపాదపద్మములయం దాస కలుగుఁగాక.

శ్లో. శ్రీరాఘవం గామచంద్రం రావణారిం రమావతిమ్,
రావీవలోచనం రామం తం వందే రఘునాయకమ్. ౧౧౧
చ. శ్రీరఘురామచంద్రునకు † శ్రీకరమూర్తికి రావణారికి
శ్రీరమణీయణివతి † నేవితయోగిచ్చాదజ్జవానికి
సారసవత్సేక్రునకు † నన్నుతమానిసువర్వశోటికి
శారికి రాఘవేంద్రునకు † సంతత మేను నమస్కరించెదన్.

తా. శ్రీరాఘవుఁడును, ంవనిరోధియు, లక్ష్మీపతియు, తామరలవంటి కన్నులుగలవాఁడును, రఘునాయకుఁడును, అనునారాముని ప్రశంస. ౧౧౧

శ్లో. యత్పాదపంకజరజశ్శృతిభి ర్విమృగ్యం

యన్నాభిపంకజభవః కమలానవశ్చ.

యన్నామసారరహితో భగవాన్ పురారి

స్తం రామచంద్ర మనిశం హృది భావయామి.

౧౧౨

ఉ. ఎవ్వనిపాదపద్మరజః + మెల్ల శ్రుతుల్ పెదకంగఁ జాల విం

కెవ్వనినాభిపంకజమున + నేర్పడ సంభవముండ గిర్వయం

దెవ్వనినామసారము భజించి ఋధాగ్రణి యయ్యె శంకరుం

డవిభు రామభూధపు నశిహర్షిశమున్ మది సం స్థరించెదన్.

తా. ఎవనిపాదపద్మయులపరాగము వేవయలచే పెదకఁడగినదో, బ్రహ్మ యెవని నాభిపద్మయులందుఁ బుట్టినవాఁడో, భగవంతుఁడగు శంకరుఁ డెవ్వనినామములందలి సారము యొక్కఁడని నెఱింగినవాఁడో కానిని రామచంద్రుని ఎల్లపుడూ హృదయ మున భావించుచుండును.

శ్లో. యస్యావతారచరితాని విరించిలోకే

గాయంతి నారదముఖా భవపద్మజాద్యాః,

ఆనందజాశ్రుపరిషి క్తకుచాగ్రసీమా

వాగీశ్వరీ చ తమహం శరణం ప్రవక్ష్యే.

౧౧౩

మ. ప్రకటం వై నవిరించిలోకమున నేభవ్యాత్తుదివ్యావతా

రకథల్ కీర్తనఁ జేతు రబ్జభవశశిర్వాణిశముఖ్యామర

ప్రకరం బాఠ్యులు నారదాదులును గీర్వామూక్షి మానందబా

ప్రకణార్ద్రస్తన యై స్థరించు నెపు జాత్మజేతు నేవించెదన్.

తా. ఎవనియవతార చరిత్రయులను బ్రహ్మలోకములో నారదాదులను, శివ బ్రహ్మమును, ఆనందములవలనఁ గలిగినకన్నీటిచేఁ దడిసినస్తవాగ్రము గలదియై సరస్వతియును పాడుచుండునో ఆరాముని నేను శరణుపొందెదను.

శ్లో. జాతిభ్రష్టోఽతిపాతీ పరధనవరచారేషు నిత్యోద్యతో వా

స్తేయూ బ్రహ్మహుమాతాపితృవధనిరతో యోగిబృందావతారి,

భేయం కర్ణామృతం యః పశతి హి సతతం రామచంద్రస్య భణో

యోగింద్రైరవ్యలభ్యం పదమపి లభ తే సర్వజ్ఞైశ్చ సేవ్యమ్. ౧౧౪

మ. పరభామాపరవిత్తసంగ్రహుఁడు విప్రఘ్నుఁడు చోరుఁడు దు
స్తరపాపాత్ముఁడు మాతృపితృహుఁడు పంశభ్రష్టుఁడారోత్రమో
త్కరనిందాస్పదుఁడైనఁబో నియతుఁడై శ్రీకర్ణామృతంబుం బఠిం
పరహిం యోగుల కందరానివదముం శ్రీరామిండు గాఢంబుగాన్.

తా. బాలిమండి బహిష్కరింపఁబడినవాఁడయినను, మిక్కిలి పాపాత్ముఁడైనను, పరులభవమునందును పరస్త్రిలయందును నిత్యాసక్తుఁడైనను, దొంగయైనను, బ్రహ్మహత్యచేసినవాఁడైనను, తరిదండ్రులను చంపుటయం దాసక్తుఁడైనను, యోగుల సమూహమున కపకారము చేయువాఁడైనను, శ్రీరామచంద్రునకు భక్తుఁడై యెవఁడు భాగ్యవము చేయఁదగిన రామకర్ణామృతమును సదా పఠించుచుండునో, వాఁడు యోగింద్రులచే గయితము పొందరానిదియు, ఎల్లదేవతలచేతను నేరింపఁదగినదియైనను స్థాన (కూర్మ) మును పొందును.

మ. శివసామ్యుం డగునాదిశంకరులు ముగ్ధ శ్రీరామకర్ణామృతం
బవనిగ్గ సంస్కృత మేర్పరించె నది మోక్షమేక్షఁ జేకూరివం
శవరాల్ధిందుప్రసిద్ధసిద్ధకవి నే శ్రద్ధం దెనింగించి రా
మువ పూదండగ నిచ్చినాఁడఁ గొను మాశక్త్యంబుగా నత్కృతన్.

మూలిని. వనదనిభశరీరా శ్రీవర్ణితామర్తవారా
కనకశిఖరిధీరా శ్రీకంధిగర్వావహారా
దనుజఘనసమీరా శ్రీధాత్రిజాచిత్రచారా
మునిజననువిచారా శ్రీమోక్షలక్ష్మీవిహారా.

మ. ఇది శ్రీరామవదారవిందమకరంశివార్చనస్తోత్రమ
త్పదవిజ్ఞానపదాబ్జరేణువటలప్రాప్తస్తోత్రమాంగోల్లస
న్నుదితాంతఃకరణుండు సిద్ధకవి మాన్యుం డైనరామావనీ
శదయాలోకనఁ జెప్పె మూడవది యాశ్వాసం బభీష్టాప్తిన్.

చతుర్థాశ్వాసము.

—❖❖❖—

శ్లో. శ్రీరామం జనకాత్మజాకుచతటిశ్రీగంధవంశోల్లస
ద్వత్వోపిధి ముహూర్తాశ్రితమునిస్తాదుర్భవత్కల్పకమ్,
బ్రహ్మేశానముఖామరస్తుత మజం బ్రహ్మాండభాంజాధిపం
వందే శోసలకన్యకాసుత మహం వారాశిగర్వావహమ్. ౧

కా. శ్రీసీతాకుచకుంభచర్చితలసఃస్పృచందనాలంకృతా
కౌసల్యాత్మజా మానికల్పకము శ్రీకంఠాబ్జభూముఖ్యగో
దానస్తోత్ర సముద్రగర్వహాననామ్ | బ్రహ్మాండభాంజాధిపు
రాసూనామ్ బరమాత్మ జన్మరహితామ్ | రామప్రభు గౌర్వాదన్.

కా. సీత స్తనమండలముననుండలిచందనపంకముచేఁ బ్రకాశించుచున్నచేత
ముగలవాఁడును, గొప్పవాఁడును, అక్రతులయినమునులకు సాక్షాత్కరించు కల్ప
వృక్షమును, బ్రహ్మ-ఈశ్వరుఁడు మొదలయినదేవతలచే స్తోత్రముచేయఁబడువాఁడును,
పుట్టుకలేనివాఁడును, వందలవంటి అనంతకొట్టుసంఖ్యగల బ్రహ్మాండములకుఁ బ్రభు
వును, కాసుల్యకొడుకును, సముద్రునిగర్వము నణఁచినవాఁడును అనుశ్రీరాముని
నమస్కరించుచుండెదను.

శ్లో. సాశేత మణినిర్మితే ప్రవిలసత్సథాయురైరావృతే
అంతర్గతా మతీతభానునిలయే చంద్రతాళోజ్జ్వలే,
హస్తేభ్య భర్త మయే ఘనాఘనరసై ర్ఘంటాళతై ర్నాదితే
జ్వాలితల్పవిహారిణం రఘువతిం సీతాసమేతం భజే. ౨

మ. తతప్రత్యగ్మణికరాయుతలసఃస్పృధప్రతానోపశో
భితసాశేతమునామ్ బలాకాయుత మై | పెంపొందునంతర్గతా
నిరచామికరఘంటికారవయుతఃశ్రీజ్వాలితాళయ్యై
శ్రీతివృత్తియుతశేరిః శెన్నలరు నా | శ్రీరాము సేవించెదన్.

కా. అయాధ్యలో, రత్నములచే నిర్మింపఁబడినదియు, ప్రకాశించుచున్న తేల
కొలఁది మేడలచే నావరింపఁబడినదియు, నూర్చుకుండలము నతిక్రమించినదియు,
ఓప్పుచుండెడిశెండాలచేఁ బ్రకాశించునదియు, మేఘధ్వనులచేతను, వందలకొలఁది

ఘంటలచేతను భస్మని చేయఁబడినదియు, బంగారుమాయమును అగుపెడయందలిలోపలి యింట సీతాసమేతుఁడై ఉద్యానస్థులపాస్వన విహరించు రఘురాముని కేలించెదను

శ్లో. సాకేతీ సాధబద్ధధ్వజతమహితే రాజమార్గే విశాలే
ఘంటారాజైరుపేతే కనకకుభయుతే గంధనాగే వసంతమ్,
దివ్యాకల్పజ్వలంగం రథగజతురగై రావృతం సుప్రసన్నం
రామం శ్వేతాతపత్రావృతముఖకమలం చింతయా మ్యంతరంగే.

మ. సరసం జై శతః పిశేతనలసత్సాధానిసాకేతన
త్పరఘంటావధమార్గమందున మణీభూషాంచితం జై యలం
కరణభండ్రము నెక్కి నైజవతురంగంబుల ప్రవేష్టింప వి
స్ఫురితచ్ఛత్రసముజ్జ్వలుం డయినరాముని గొల్తు నాత్మస్థితున్.

తా. అయోధ్యలో పెడలయందుఁ గట్టఁబడిన పెక్కుకెండాలతో నొప్పు నుండెడిదియు, భిక్షాలమును అగు రాజమార్గమునందు, ఘంటాభవనలతోఁ గూడిన దియు, బంగారపుటాదాలతోఁ గూడినదియు, అగు చుదపుపేనుఁచునైఁ గూర్చున్న వాఁడును, దివ్యఘంటయిన వగలచేఁ బ్రకాశించు నవయవములు గలవాఁడును, రథ ములచేతను, ఏనుఁగులచేతను, గుఱ్ఱములచేతను ఆవరింపఁబడినవాఁడును, మిసలఁ బ్ర సన్నుఁడును, తెల్లని గొడుగుచే నావరింపఁబడిన ముఖవద్వయగలవాఁడును, అగు రాముని నామననులోఁ జింతనచేయుచుందును.

శ్లో. సాకేతీ మణిరోటిభి స్సుఖచితే దివ్యాంబరాలంకృతే
శేషస్తంభసహస్రరోటిఘటితే తారావధాత్యున్నతే,
రమ్యై స్వర్ణమయే విచిత్రభవనే దివ్యంత మత్తై ర్బుధా
రామం స్తేరముఖాంబుజం రఘువతిం సీతాసమేతం భజే. ౪

మ. ప్రకటాద్యోధ్యను సూత్రరత్నమయమై రమ్యంబునై తారతా
నికరాత్యున్నత మై సువర్ణమణిసంధిప్తాయుత స్తంభస
త్సుకరం జై విమలాంబరోజ్జ్వలితమా చోద్యాలయావానుఁ జై
నకశత్రుండు దరస్తితాన్యుఁ డగునాత్మజేశు నేవించెదన్.

తా. అయోధ్యలో, రోట్లకొలఁది రత్నములచే లెక్కఁగఁ జెక్కఁబడినదియు, దివ్యములయిన వస్త్రములచే నలంకరింపఁబడినదియు, అనంతములయిన బంగారుస్తం భములచేఁ గూర్చఁబడినదియు, అతాళమంత పొడవుగలదియు, సోగ సయినదియు, బం గారుమయమైనదియు నగు విచిత్రమందిరమున, సీతాసమేతుఁడై సంతోషముచేతను

పాచికలతో నాడుచుండువాఁడును, చిలువగవుతోడి ముఖపద్మముగలవాఁడును అగు శ్రీరాముని నేవించెదను.

శ్లో. సాశేతే మణితోరణాంచితలసద్వీణకేతే ప్రాంగణ
సానందం భరతాదిభి స్సహచరై రత్యంతమోదాకరైః,
ప్రదంతం మణికందుకైః కరగతై రన్యోన్య మత్యుజ్జ్వలైః
పారస్త్రీనయనోత్సలైః ప్రతిదినం పూజ్యం భతే రాఘవమ్. ౫

మ. తతసాశేతపురంబునందు మణినంతానన్పురతోరణాం
చితవీణకేతచత్వరంబున మణిశ్రీష్టాజ్జ్వలల్కందుక
స్థితహస్తుం డయి సోదరాదియుతుఁడై + స్త్రీలాలసోత్సలా
ర్చితుఁడై నిత్యముఁ గ్రిడబ నైలఁగునాశ్రీరాము నేవించెదన్.

తా. రత్నాలతోరణాలతో నొప్పుచుఁ బ్రకాశించు పరివీరులుగల అయోధ్య లో, ప్రాంగణమునందు, మిగుల సంతసమును గలిగించు భరతాదులగు సహచరు లతో సానందముగా, హస్తగతములును, మిగులఁ బ్రకాశించునవియు, పురస్త్రీల కన్నుల కానందమును గలిగించునవియు నగురత్నాలబంతులతోఁ దడలొడవాము ప్రతిదినము నాడుచుండెడివాఁడును పూజ్యుఁడును అగు రాముని నేవించుచుండును.

శ్లో. సాశేతే కనకాద్రిశృంగసదృశే కల్పద్రుమై రావృతే
వైడూర్యాదిమణిం ద్ర కాంతిఘటితే దేవేంద్రసిరోజ్జ్వలైః,
కుర్వంతం మణిఘాషణౌ మణిగృహే మాణిక్యవీతే భతే
పుత్ర మస్తభనుండరా కుశలవా సంసేవ్యపాదా జనైః. ౬

మ. ప్రకటాయోధ్యను మేరుశృంగనిభ మై + భవ్యామరానోకహ
ప్రకరప్రావృత మై మణిస్థగిత మై + రంజిల్లునద్దంబునం
దకలంకం బగురత్నవీతి నుమకస్త్రాకారు లై నట్టిపు
త్రకయుగ్ధార్చితపాదపద్మఁ డగుశ్రీరామాధిపుఁ గొల్చెదన్.

తా. అయోధ్యయందు మేరుపర్వత శిఖరముతో సమానమైనదియు, కల్పద్రు మములచే నావరింపఁబడినదియు, వైడూర్యము మొనలైన మణిశ్రీష్టముల కాంతి లచేఁ గూర్చఁబడినదియు, ఇంద్రసింహులచేఁ బ్రకాశించునదియు నగు రత్నగృహ ముందలి రత్నాసనముందున్నవాఁడును, మన్మథునివలెఁ జక్కనివారును, ఇమలచే నేవించఁదగు పాదములుగలవారును, పుత్రులును, అగు వశలపులను మఱులతోడి భూమాములుగలవారినిగాఁ జేయుచుండువాఁడును అగుఁ యుని నేవించెదను.

శ్లో. సాశేతే జననికరాద్విరలసత్కన్తూరికానుందరే

ఛాలే మాత్రికజాలకం శశినిభం స్వర్ణాంతరం వర్తులమ్,
చూడామణిమనోజ్ఞహరకలితం విభ్రాణ మత్యుజ్జ్వలం
రామం తోసలపుత్రికావరసుతం సీతాసమేతం భవే. 2

మ. నుమటా గన్తురిహృట్టు తల్లి యనునా + ముత్తాలలమంటు వ

ర్వదిసేందూజ్వల మై నువర్ణమయ మై + రంజిల్ల సాశేతన

త్పదనుం దై రమణీయహరభయః దై + స్వస్థానుః దై భక్తలో

లదయాళుం దగుకానలేయుః గొలుతుః + లక్ష్మీకురామవ్రభున్.

తా. అమాధ్యయందు, తలిచేతిచే నుంచఁబడి ప్రకాశించు కన్తూరిలకముచేఁ జక్కైన నుమటను చంద్రునితో సమానమైనదియు, బంగారుచేఁ జిన్నితమైన దియు, గుండ్రైన నదియు, జాట్టనందు వ్రేలుచుఁ జక్కైన దియు నగు హారముతోఁ గూడినదియు, మిక్కిలి ప్రకాశించునదియు నగుముత్యాంజాలకమును భరించుచున్న వాఁడును, కాసల్యమూరుచును, సీతాసహితుఁడును అగు రాముని సేవించెదను.

శ్లో. సాశేతే సరయూజలేఽతివిమలే ప్రాత్యుల్లవద్దాచితే

దివ్యస్త్రీకరణోటిసృత్యయచితే స్వర్ణావగానుందరే,

వశ్యంతిషు సురాంగనాను శవభం క్రీడంత ముర్వీసుతా

బాహుభ్యాం విమలోదశేన రుచిరం సీతాసమేతం భవే. ౩

మ. అమలం దై వికచాజ్ఞ మై దివిజకళన్యాజాలలీలార్చ మై

యమరద్వీపవతీనమానసరయాః + ప్రాదిగ్ నుర స్త్రీసమూ

హములుఁ గాంచ నభార్యుఁ దై కరములం + దంభోవిహారంబుచి

త్తము రంజిల్లఁగఁ జేయురాఘవు నయోభ్యానాఘు సేవించెదన్.

తా. అమాధ్యలో, మిక్కిలి వ్యచ్ఛమైనదియు, వికసించినపద్మములతో ఒప్పునదియు, లెక్కను మిక్కిలియగు దేవతాస్త్రీల వాట్యముచే సౌగంధ్యనదియు, నుంచాకినివలె నుండునమైనదియు నగుసరయూనదిజలములో, దేవతాస్త్రీలు చూచుచుండఁగా, పంతముతోఁగూడుకొన్నట్లుగా, సీతచేతులచేతను జల్లఁబడుచుండెడి నిర్మలోదకముచేఁ గ్రీడించువాఁడును, అనఁగా సీతతో జలద్రలాడువాఁడును, చక్కనివాఁడును, సీతాసహితుఁడును అగు రాముని సేవించును.

శ్లో. కదా నురతరుద్ధరే కపకమంటపే వుష్పశే

వరాసన ముపేయషీ వనుదళారవిందోజ్జ్వలే,

కరణ హృదయస్పృశా కలితముద్ర చిన్తుద్రిశా
మమ స్ఫురతు పాసనా మనసి బద్ధవీరాసనా.

౯

మ. ఒకకాలంబునఁ గల్పకాభికడఁ జెల్లన్నాప్పారుసావర్ణర
త్నకనన్తందిరమధ్యహేమదళపరిద్రాజితం బైన పు
ష్పకమధ్యంబున రత్నపీఠ నిజవత్సవ్యస్తహస్తుండు తా
రకచిన్తుద్రికరాంబుజుండు విబుధాఽరాధ్యుండు వీరాసనుం
డకలంకుం డగురామచంద్రుండు మదీయార్తస్థలికా థాసిలున్.

తా. కల్పవృక్షముక్రిందను, బంగారుమండపముపైని, ఎనిమిదితీరముగల
పద్మముచేఁ బ్రకాశించు పుష్పకమండలి శ్రేష్ఠమయిన సింహాసనమును బొందినదియు,
హృదయస్థానమును స్పృశించు హస్తముచేతను మార్పఁబడిన జ్ఞానముద్రగలదియు,
మార్పఁబడిన వీరాసనముగలదియు వగు క్రిరామరూపమయిన కాసన నామననునం
దెప్పుడు స్ఫురించునోకదా?

శ్లో. నదీరమణబంధనం మతిమతా ముదారం ధనం
జగత్సతతనందనం సకలకామనివృందనమ్,
విలిప్తహరిచందనం విసుతయాతృసంక్రందనం
భజామి రఘుచందనం పవననందనస్యందనమ్.

౧౦

ఉ. చందనచర్చితేండు రఘుశివత్తముఁ డంబుధిబంధనుండు సం
క్రందనపందితుండు శ్రీతీర్థరాణియుదారధనుండు సంతతా
నందుండు గంధవానాప్రియశివందనవానానుఁ డిష్టచాయి పౌ
రందరనిలవర్ణుఁ డగుశిరామువదాబ్జము లాశ్రయించెదన్.

తా. సుమద్రుని బంధించినవాఁడును, పండితులకు గొప్పధనమయినవాఁడును,
లోకముల సెల్లప్పుడును అనందించఁజేయువాఁడును, ఎల్లవారికోరికలను ప్రవహించుఁ
జేయువాఁడును, పూయఁబడినహరిచందనముగలవాఁడును, ప్రాత్రముచేయు విభీషణ
దేశేంద్రులు గలవాఁడును, అంజనేయుండు రథము గాఁగలవాఁడును అగు రఘునంద
నుని రాముని నేనించెదను.

శ్లో. రక్తాంభోరుహలోచనం కువలయశ్యామం కప్తోలే ధనుః
కోటివ్యస్తకరాంబుజం ధృతతనుత్రాణం జటామండితమ్,
శేతారం ఖరదూషణత్రిశిరసా మాబద్ధగోభాంగురీ
త్రాణం మార్గణపూర్ణతూణయుగళం కోదండరామం భుజే.

౧౧

మ. శరసంపూర్ణనివంగి యై కవచి యై + క్యామాంగుఁ డై విశ్వస్థు
 ధ్గురుఁ డై శోణసరోజనేత్రయుగుఁ డై + గోధాంగులితాఁగుఁ డై
 ఖరముఖ్యానురయూభసంహరణుఁ డై + కాండాననాగ్రస్ఫుర
 ధ్గురువాస్తుం డగునాజటిక గొలిచెడక + శోదండరామప్రభున్.

తా. ఎట్టచామరలవంటికన్నులుగలవాఁడును, కలువవలె నలనివాఁడును, చెక్కిలియందలి భస్మస్కృత్యం దుంచఁబడిన హస్తపద్మముగలవాఁడును, భరింపఁ
 బడిన కవచము గలవాఁడును, జటలచే నలంకరింపఁబడిన వాఁడును, ఖర-మాచూ-
 త్రిరస్కూలను బయించినవాఁడును, కట్టఁబడినగోధాంగులితాఁగులుగలవాఁడును,
 కాణములతో నిండిన - అమృతపాదులుగలవాఁడును, అగుశోదండరాముని నేనిం
 నెడను.

శ్లో. శ్రీమత్కల్పద్రుమూలే సకలమణిమయే మండపి పుష్పకాశ్యే
 తస్యభ్యే సూర్యలింబమృతి సరసిరుహే శోభమానాష్టవక్త్రే.
 పశ్యన్నిష్టాంగదీప్త్యా జనకతనయయా వామభాగోపనేవ్య
 స్సామిత్రిం భానుపుత్రం పవనసుతయుతం పాతుమాంరామచన్ద్రమ్.

చ. సురతమమూలమార్తమణిశోభితమండపమధ్య పుష్పకాం
 తరరవిదీపితాష్టదళః + తామరసాంతరవాసి యై ధరా
 వరసుత వామభాగమున + భాసిల లక్ష్మణవాయుజాదిన
 త్పురుష సమర్చితం డయిన + భూవతిరాముఁడు నన్నుఁ బోపుతన్.

తా. శ్రీమంతమయిన కల్పవృక్షముక్రిందను, సర్వ రత్నమయమై పుష్పకమును
 శేరు గల మండపమున, దాని నడుమను, సూర్యలింబమువంటి కాంతి గలదియు,
 శోభించుచున్న యెనిమిదిదళములుగలదియునగు పద్మమునందుఁ గూర్చున్నవాఁడై,
 ఇష్టమయిన శరీరకాంతిగల సేతచేతను ఎడమచైపున నేనింపఁదగినవాఁడై, హనుమం
 తుని లక్ష్మణుని, సుగ్రీవుని చూచుచున్న రామచంద్రుఁడు నన్ను రక్షించునుగాక.

శ్లో. విసిలజలదోహమం విమలచంద్రలింగాననం
 వినిద్రమణిమండలం వికచపుండరీకేశ్మణమ్,
 విభిన్నదనుజాధిపం విధృతపాణపాణాననం
 విభీషణవరప్రదం విజయరామ మీడేనిశమ్.

౧౩

మ. హరిసిలాంబుదగాత్రుఁ డామరసవత్ప్రాముఁగ శరచ్చంద్రభా
 నురవక్త్రుఁగ మణిమండలాంచిత ధనుఃస్తూణీరపాణోద్వయుఁగ

సురవిద్యేషణపోషణాంతకు మునిస్తుత్యుఁ దశగ్రీవః
దరసమ్నాదవిధాయకుఁ వరదు సీతారాముఁ జింతించెదన్.

తా. నిలమేఘముతో సమానుఁడును, నిర్భయమయిన పండితమొకఁడును, ప్రకాశించురత్నమండలములుగలవాఁడును, వికసించిన పుండరీకములవంటి కన్నులుగలవాఁడును, రావణుని జ వినవాఁడును, బాణమును, ధనుస్సును ధరించినవాఁడును, విభీషణునికీ కరముల నిచ్చినవాఁడును, అగువిజయరాముని నులించెదను.

శ్లో. రాజద్రాణీవనేత్రం రఘుకులతిలకం రంజితాశీమలోకం
వామాంతాయాధసీతం పరశరథసుషం కుండలోద్ధీప్తగండమీ,
శ్యామం శాంతం ప్రసన్నం దరహసితముఖం వజ్రసింహాసనస్థం
రామం రాజత్కిరీటం రవిశతవిశదం రాజరాజేశ మీదే. ౧౪
చ. సరసిజనేత్రుఁ జాపధరు శ శాత్రుఁ బ్రసన్ను దరస్తితామ్య భా
స్కరకులు లోకరంజిత్రుఁ బ్రకాశకిరీటు సువర్ణకుండలుఁ
ధరణిసూతావలోకనుఁ బతంగశతోజ్జ్వలు వజ్రపీఠుఁ గం
ధరనిభునిలు రాజవరు శ చాళరథిఁ శరణులు వేడెదన్.

తా. ప్రకాశించు పద్మములవంటి కన్నులుగలవాఁడును, రఘువంశమునకుఁ
దిలకప్రాయుఁడును, ఎల్లలోకములను రంజింపఁజేయువాఁడును, ఎడమతోడఁపైని
గూర్చున్న కీతగలవాఁడును, శ్రేష్ఠమయిన బాణములు, ధనుస్సుగలవాఁడును, కుండల
ములచేతను ప్రకాశించుకెక్కులు గలవాఁడును, రామనవామవాఁడును, శాంతుఁ
డును, ప్రసన్నుఁడును, చిఱువగవుతోడి మొగముగలవాఁడును, వజ్రాల సింహాసనము
పైని గూర్చున్నవాఁడును, ప్రకాశించు కిరీటముగలవాఁడును, పెక్కుగూర్చులవలెఁ
ప్రకాశించువాఁడును, రాజాధిరాజులకుఁ బ్రభువును అగురాముని స్తుతించెదను.

శ్లో. భద్రవ్యాఖ్యానముద్రాం కరసరసిరుహే దక్షిణే ధారయంతం
సవ్యే జాను న్యుదారం కరమపిచ ముదాధారయంతం స్ఫురంతమే,
వశ్యంతం వామభాగే కరధృతకమలాం చిత్రభూషావిశేషాం
వై దేహీంశాంచనాధ్యాం న్ననభగనమితాంభావయేరామచంద్రమ్.
మ. ఒకహస్తాబ్జము జానువం దునిచి వేటొక్కంట వ్యాఖ్యానము
ద్ర కరం బూని సువర్ణవర్ణధృతవత్సర శత్రుభూషాన్వితఁ
బ్రకటాదగ్రథలజాతనమృ యగుభాగ్యుఁ దాపలం గాంచుతా
రకనామ్యుఁ రవిశోటిధాముఁ డగుశ్రీరాముఁ బ్రశంసించెదన్.

తా. పడిదియగు హస్తపద్మమందు ముంగళకరమయిన వ్యాఖ్యానముద్రను ధరించుచున్నవాఁడును, ఎడమ హస్తాలిపయిని గొప్పదియగు హస్తమును ధరించుచున్నవాఁడును, సుతోషముచేతను ప్రకాశించుచున్నవాఁడును, ఎడమభాగమునందున్నదియు, చేతఁ బట్టుకొఁబడిన పద్మముగలదియు, చిత్రములయిన భూషణిశేషములుగలదియు, బంగారువలె నొప్పుచుండునదియు, ప్రసభారముచేతను వంగినదియు నగు నీతను చూచుచుండువాఁడును, అగు శ్రీరామచంద్రుని భావించెదను.

శ్లో. విబుధవిటపిమూలే జానకీలక్ష్మణాభ్యాం

సహిత మనిలవేగం బాణ మాదాయ చావహ్ని,

బహుళరమటుతూణం రమ్యప్రహ్లాదహారం

విబుధభరణచిత్తం చింతయే రామచంద్రమ్.

౧౬

మ. అమరాగస్థలి భారుణీతనయతో + హర్షంబునగ్ గూడిన త్సమదామాంచితుఁడై యనేకకరసంశోభానిషంగాస్త్రైః డై యమరత్రాణధురీణుఁడై వనవవేగజహ్నుగోగ్రాస్త్రైః డై కమనీయాకృతి మైనరామధరణీతాంతుగ్ మదిగ్ గొల్పెదన్.

తా. కల్పవృక్షముక్రిందను నీతాలక్ష్మణులతోఁ గూడి యుండువాఁడును, బాయవేగముగల బాణమును, భనున్నను, అనేకములయిన బాణములచేతను కమర్థమయిన అమృతపాదాని స్వీకరించియుండువాఁడును, చక్కనిభ్రష్మముల తానికలుగలవాఁడును, విబుధులను ధరించుటయందు మనస్సుగలవాఁడును అగు శ్రీరామచంద్రుని చింతనచేయుదును.

శ్లో. జానాతి రామ తప తత్త్వగతిం హనూమాగ్

జానాతి రామ తప సఖ్యగతిం కపిళః,

జానాతి రామ తప యుద్ధగతిం దశాస్యః

జానాతి రామ ధనదానుజ ఏవ సత్యమ్.

౧౭

డి. తాపకమిత్రభావమును + తామరసాస్త్రసుతుం డెఱుంగు మీ పావనతత్త్వలక్షణము + పావకమిత్రసుతుం డెఱుంగు భాత్రివర నీమసంగరగతిగ్ దళకంఠుఁ డెఱుంగు భక్తలోకావన నీమసత్యము దశాస్యనితమ్ముఁ డెఱుంగు రాఘవా.

తా. రామా! నీయుధాధ్దమయినగతిని హనుమంతుఁ డెఱుంగును. రామా! నీ యొక్క స్నేహమానంగతిని కుగ్రీవుఁ డెఱుంగును. రామా! నీయుద్ధమానంగతి రావణుఁ డెఱుంగును. రామా! నీకత్యమును పుచ్చెదనితమ్ముఁడు విభీషణుఁడే యెఱుంగును.

శ్లో. హే రామ హే రమణ హే జగదేశవీర
హే నాథ హే రఘువతే కరుణాలవాల,
హే జానకీరమణ హే జగదేశబంధో

మాం పాపీ దీన మనిశం కృపణం కృతఘ్నుమ్.

౧౮

తా. ఓరామా జగదేశవీర రమణా ఓ యోజానకీనాయకా

యోరాజేంద్ర కృపాలవాల వరదా ఓ యోవికృద్విశ్వావనా

యోరాజీవదళాక్ష యోరఘువతీ ఓ యోనాథ మన్నింపు నా

నేరం బేను గృతఘ్నుఁడ౯ గృపణుఁడ౯ ఓ నిన్నే మది న్నద్దుతి౯.

తా. ఓరామా! ఓరమణా! ఓ జగదేశవీరా! ఓ నాథా! ఓ రఘువతీ! ఓ దయా
ధారమా! ఓ సీతారమణా! ఓ జగదేశబాంధవా! దీనుఁడను, కృపణుఁడను, కృత
ఘ్నుఁడను, అగు నన్ను నెల్ల పృథును రక్షించుము.

శ్లో. ఆయోధ్యానాథ రాజేంద్ర సీతాకాంత జగత్పతే!

శ్రీరామ పుండరీకాక్ష రామచంద్ర సమాఽస్తు కే.

౧౯

మ. స్థిరసాకేతపురాధినాథునకు ధాత్రీపుత్రి కాళరక్షక

ధరణీశేంద్రునకు౯ జగత్పతి! దైత్యధ్వంసి!౯ సవ్యవి

స్ఫురితాంభోరుహవత్తనేత్రునకుఁ జేజోరాశి!౯ బావని

స్తరి!౯ శ్రీరఘురామచంద్రునకు సత్కాంతంబు నే మ్రొక్కెదన్.

తా. ఆయోధ్యానాథ! రాజేంద్రా! సీతాకాంత! జగత్పతీ! శ్రీరామా!
పుండరీకాక్ష! రామచంద్రా! నీకు నమస్కార మునుఁగాక.

శ్లో. దక్షిణే లక్ష్మణో ధన్వీ బామతో జానకీ శుభా,

పురతో మాయతి ర్యస్య తం సమామి రఘూ త్తమమ్.

౨౦

తా. దావట జానకీనతి ముఁదంబున నుండఁగ దక్షిణంబున౯

జానముఁ దాల్చి లక్ష్మణుఁడు ఓ సన్నుతిఁ జేయఁ బురోవకంఠమం-

దావననాత్మజండు వినఁయింబునఁ గొల్వఁ జెలంగునట్టిధా

త్రిపరిపాలకీలునకు ఓ శ్రీరఘురామున కేను మ్రొక్కెదన్.

తా. ఎవనియొక్కకుడిచైత్రున భుజిర్ధరఁ దయినలక్ష్మణుఁడును, ఎడమవయ
పున కుభస్వయాపురా అగు సీతయు, ఎదుటను ఆంబునెయ్యఁడును ఉండురో బానిని
రఘువంశశ్రేష్ఠఁ డగురాముని నమస్కరించుచుండును.

తా. పడిదియగు హస్తపద్మమందు ముంగళకరమయిన వ్యాఖ్యానముద్రను ధరించుచున్నవాఁడును, ఎడమ హస్తాంతలిపయిని గొప్పదియగు హస్తమును ధరించుచున్నవాఁడును, సంతోషముచేతను ప్రకాశించుచున్నవాఁడును, ఎడమభాగమునందున్నదియు, చేతఁ బట్టుకొఁబడిన పద్మముగలదియు, చిత్రములయిన భూషణిశేషములుగలదియు, బంగారువలె నొప్పుచుండునదియు, ప్రసభారముచేతను వంగినదియు నగు నీతను చూచుచుండువాఁడును, అగు శ్రీరామచంద్రుని భావించెదను.

శ్లో. విబుధవిటపిమూలే జానకీలక్ష్మణాభ్యాం

సహిత మనిలవేగం బాణ మాదాయ చావహ్ని,

బహుళరమటుతూణం రమ్యప్రహ్లాదహారం

విబుధభరణచిత్తం చింతయే రామచంద్రమ్.

౧౬

మ. అమరాగస్థలి భారుణీతనయతో + హర్షంబునగఁ గూడిన త్సమదామాంచిత్రుఁ డై యనేకకరసంతోషానిషంగాస్త్రుఁ డై యమరత్రాణధురీణుఁ డై వనవేగజహ్నుగోగ్రాస్త్రుఁ డై కమనీయాకృతి మైనరామధరణీతాంతుఁ మదిగఁ గొల్పెదన్.

తా. కల్పవృక్షముక్రిందను నీతాలక్ష్మణులతోఁ గూడి యుండువాఁడును, జాయవేగముగల బాణమును, భనున్నను, అనేకములయిన బాణములచేతను కమర్థమయిన అమృతపాదాని స్వీకరించియుండువాఁడును, చక్కనిభ్రష్మముల తానికలుగల వాఁడును, విబుధులను ధరించుటయందు మనస్సుగలవాఁడును అగు శ్రీరామచంద్రుని చింతనచేయుదును.

శ్లో. జానాతి రామ తవ తత్త్వగతిం హనూమాః

జానాతి రామ తవ సఖ్యగతిం కపిళః,

జానాతి రామ తవ యుద్ధగతిం దశాస్యః

జానాతి రామ ధనదానుజ ఏవ సత్యమ్.

౧౭

తి. తావకమిత్రభావమును + తామరసాస్త్రసుతుం డెఱుంగు మీ పావనతత్త్వలక్షణము + పావకమిత్రసుతుం డెఱుంగు భా త్రివర నీమసంగరగతిగఁ దళకంఠుఁ డెఱుంగు భక్తలో తావన నీమసత్యము దశాస్యనితమ్ముఁ డెఱుంగు రాఘవా.

తా. రామా! నీయభాగ్యమయినగతిని హనుమంతుఁ డెఱుంగును. రామా! నీ యొక్క స్నేహముగంగతిని కుగ్రీవుఁ డెఱుంగును. రామా! నీయధ్యమగుంగతి రావణుఁ డెఱుంగును. రామా! నీకత్యమును పుడేదనితమ్ముఁ డు విభీషణుఁడే యెఱుంగును.

విద్యుత్కోటిసహస్రదీధిలసహస్రకోటిర మస్త్రోజ్జ్వలం
 ధ్యాయే తారకనామ మిశ్వరసఖం దైతేయవంశాపహమ్. ౨౩
 మ. మునిశాంతాగతశాపమోక్షగపదాంభోజాతుః ప్రావృష్టనా
 ఘనగాత్రా వికచాబ్జనేత్రు గిరిజాశాంతాస్తు దైత్యారిః పా
 వనవిద్యుచ్ఛతకోటిదీప్తమకుటాభ్రాశోత్రమాంగుర జపా
 ర్దనుని తారకనాము రాము నియతిభావ్యంత సక్రాంతమున్

తా. నిలమేఘమువలెనే నల్లనివాఁడును, నిర్మలుఁడును, పద్మములవంటికన్ను
 లుగలవాఁడును, అపాల్యకాపమును నివారించుటయందుఁ బరిచయముగల పాదపద్మ
 ముగలవాఁడును, భూమిఁ బ్రభువును, లెక్కటమిక్కిలియగు మెఱపులకాంతుల
 తోఁ బ్రకాశించుకీరిటను గలవాఁడును, దివ్యాస్త్రములచేఁ బ్రకాశించువాఁడును,
 తరింపఁజేయుచుండగలవాఁడును, శివునికి స్నేహితుఁడును, రాక్షసవంశమును గొట్టిన
 వాఁడు నగురాముని ధ్యానించెదను.

శ్లో. దశరథసుత మిశం దండకారణ్యవాసం
 శతమఖమగినిలం భానకీప్రాణహలమ్,
 సకలభవనమోహం సన్నతాంభోదజహం
 బహుళసుతసముద్రం భావయే రామభద్రమ్. ౨౪

చ. శతమఖరత్ననీలఘనశిసన్నిభగాత్రుని దండకాలవీ
 స్థితు జనకాత్మజాధిపు సదీపతిసన్నతు విశ్వమోహనుఁ
 యీతిపతి నీశ్వరేశ్వరునిఁ జిత్తయు దాశరథిఁ దయానిధిఁ
 వితతచరిత్ర సత్య రఘువీరుని సంపత మాశ్రయించెదన్.

తా. దశరథునిమమారుఁడును, ప్రభువును, దండకారణ్యమునందున్న వాఁడును,
 ఇంద్రనీలమణివలె నల్లనివాఁడును, నీతప్రాణములయిం దానగలవాఁడును, ఎల్లలోక
 ములను మోహింపఁజేయువాఁడును, మంచి మేఘమువంటి శరీరముగలవాఁడును,
 పలువిధముల నులించినసముద్రముగలవాఁడును, అగురామభద్రుని భావించుచుండును.

శ్లో. సరయూతీరవసే లతానివససే సద్రత్నవేదీతటే
 సుమవర్యంకతలే విజేహనుతాయా సార్థం పరిక్రీడతః,
 కస్తూరీఘనసారచందనమిశ్లేషంధోల్లసత్పావనీ
 పాణిస్తూర్తి రనామయా రఘువతేర్యద్రాత్తికా నోఽనిశమ్. ౨౫
 మ. సరయూతీరవనిఁ లతాగృహమునఁ జి సద్రత్నవేదీస్థలిఁ
 విరిశయ్యుఁ జనకాత్మజానహితుఁ డై చి వేడ్క లసచ్ఛంద్రక

తా. పడిదియగు హస్తపద్మమందు ముంగళకరమయిన వ్యాఖ్యానముద్రను ధరించుచున్నవాఁడును, ఎడమ హస్తాలిపయిని గొప్పదియగు హస్తమును ధరించుచున్నవాఁడును, సుతోషముచేతను ప్రకాశించుచున్నవాఁడును, ఎడమభాగమునందున్నదియు, చేతఁ బట్టుకొంటినిన పద్మముగలదియు, చిత్రములయిన భూషణిశేషములుగలదియు, బంగారువలె నొప్పుచుండునదియు, ప్రసభారముచేతను వంగినదియు నగు నీతను చూచుచుండువాఁడును, అగు శ్రీరామచంద్రుని భావించెదను.

శ్లో. విబుధవిటపిమూలే జానకీలక్ష్మణాభ్యాం

సహిత మనిలవేగం బాణ మాదాయ చావహ్ని,

బహుళరమటూణం రమ్యప్రహ్లాదహారం

విబుధభరణచిత్తం చింతయే రామచంద్రమ్.

౧౬

మ. అమరాగస్థలి భారణీతనయతో + హర్షంబునగఁ గూడిన త్సమదామాంచితుఁడై యనేకకరసంశోభానిషంగాస్త్రైః డై యమరత్రాణధురీణుఁడై వనవేగజాబహ్మగోగ్రాస్త్రైః డై కమనీయాకృతి మైనరామధరణీకాంతుఁడుదిగఁ గొల్పెదన్.

తా. కల్పవృక్షముక్రిందను నీతాలక్ష్మణులతోఁ గూడి యుండువాఁడును, బాయవేగముగల బాణమును, భనున్నను, అనేకములయిన బాణములచేతను కమర్థమయిన అమృతపాదాని స్వీకరించియుండువాఁడును, చక్కనిభ్రష్మముల కానికలుగల వాఁడును, విబుధులను ధరించుటయందు మనస్సుగలవాఁడును అగు శ్రీరామచంద్రుని చింతనచేయుదును.

శ్లో. జానాతి రామ తవ తత్త్వగతిం హనూమాః

జానాతి రామ తవ సఖ్యగతిం కపిళః,

జానాతి రామ తవ యుద్ధగతిం దశాస్యః

జానాతి రామ ధనదానుజ ఏవ సత్యమ్.

౧౭

తి. తావకమిత్రభావమును + తామరసాస్త్రసుతుం డెఱుంగు మీ పావనతత్త్వలక్షణము + పావకమిత్రసుతుం డెఱుంగు భా త్రివర నీదుసంగరగతిగఁ దళకంఠుఁ డెఱుంగు భక్తలో తావన నీదుసత్యము దశాస్యనితమ్ముఁ డెఱుంగు రాఘవా.

తా. రామా! నీయభాగ్యమయినగతిని హనుమంతుఁ డెఱుంగును. రామా! నీ యొక్క స్నేహముగంగతిని కుగ్రీవుఁ డెఱుంగును. రామా! నీయధ్యతుసంగతి రావణుఁ డెఱుంగును. రామా! నీకత్యమును పుడేదనితమ్ముఁడు విభీషణుఁడే యెఱుంగును.

సజీకుమారి కాక్షికుముః ప్రమదప్రదపూర్ణచంద్రః జా
సవిసరాననాంబురుహః సోముః డు లక్ష్మణభవ్యమానసా
సవరిపూర్ణచంద్రః డు జగత్పరిపూరితక్రిస్సాంద్రః డం
సమణివంశచంద్రః డసః మానుః డు రాముః డు నన్నః బ్రౌపుతన్.

తా. లక్ష్మణుని మానమనెడి సముద్రమునకుః బున్నమచంద్రుఁడవును, సీగ
ప్రకాశించుకన్నులకుః బున్నమచంద్రుఁడవును, రాక్షసులముఖములనెడిపద్మ
బూర్ణచంద్రుఁడవును, అగురాఘవా! రామచంద్రా! నన్ను సంరక్షించుము.

మన్య కించిదపి నో హరణీయం కర్త కించిదపి నాచరణీయమ్,
మనామచ సదా స్మరణీయం లీలయా భవజలంతరణీయమ్. ౨౯
ఁరుణి నేమహత్కృతపతారసుకర్తలు పోవిడంగరా
రికి నన్యకర్తములఁ నించుక నేయుట పాడి గాదు దు
ష్టదురంతపాపజలఁరాశిఁ దరింపఁగ హేతు వైనయా
రఘురామనామము స్మరింపఁదగుఁ బరమాత్మసిద్ధికిన్.

తా. ఎవనికిఁ గొంచెమయినను హరింపఁదగినది లేదో, ఎవనికిఁ గొంచెమైనను
ఁదగినది లేదో వానిచేతను సదా రామునినామము స్మరింపఁదగినది. చిలస
సంసారసముద్రము దాటఁదగినది. అనఁగా, రామనామస్మరణము చేయువారి
కుమన్నను మోక్షము గలుగుననుట.

ంగమాణ మభితో గృహంగణే భృంగనీలమలతావృతాననమ్,
ంగళప్రదమమంగళాపహం సంగృణే దళరథార్తజం హృది. ౩౦
భిసముదాయనీలచికుఁరావృతవక్త్రనిరోజుఁ జై సము
ద్వలభవనాంగణప్రకటఁసంతతసంచరణాఘ్నః జై యమం
భిపరిహరః జై లలితఁతాంచనభూషణభూషితాంగుఁ జై
సలరినరాఘవుఁ దళరఁథార్తజుఁ జిత్తమునందు నిల్పెదన్.

తా. గృహంగణమందంతటను ప్రాఁకుచుండువాఁడును, ముప్పెదవలె నల్లని
ను, ముంగురులచేనావరింపఁబడిన మొంగముగలవాఁడును, మంగళములను గలిగిం
డును, అమంగళములను తొలఁగించువాఁడును అగుదళరథుని మమారుని రా
సనమునందు స్మరించెదను.

సనుజతిమిరభానుం తావపై శ్చింత్యమానం
మితకలుషవారం నేవకే చుష్టదూరమ్,

దళితవిషమసాలం దండితారాతిజాలం

ప్రణతశిఖరిశత్రుం భవ్యపాథోధగాత్రమ్.

3౧

మ. దనుజధ్వంతనరోజమిత్ర నురనాథస్తాత్రు యోగింద్రన

స్తునిసంభావిత సప్తతాళతరునిర్వోతాస్తు విద్యోషిత

ర్జను నీలాంబుదగాత్రుః గల్పమగిరింద్రచ్చేదదంభోభి దు

ర్జనసంహారుః గృపానముమ్రుః డగుశ్రీరామప్రభుః గాల్చదన్.

తా. రాక్షసులనెడిచిఁగితి నూద్యుఁడును, తాపసులచేతను చింతింపఁబడు యెండువాఁడును, భక్తులయందలిపాపముల సమాహమునకాంఠినిపొందించువాఁడును, దుష్టులకు చూరముం దుండువాఁడును, ఏడుచెట్లను విఱుంగఁగొట్టినవాఁడును, శత్రు సమాహమును శిక్షించినవాఁడును, వ్రముఁడయిన యంద్రుఁడుగలవాఁడును, చక్కని మేఘమువంటి శరీరముగలవాఁడును అగురాముని స్మరించెదను.

శ్లో. పో గోపాలక పో దయాజలనిధి పో సద్గుణాంభోనిధి

పో దైత్యాంతక పో విభీషణదయాపారిణి పో భూపతే,

పో వై దేహసుతామనోబ్ధవిహృతే పో గోటిమారాకృతే

పోనవ్యాంబుజనేత్ర పాలయ పరం జానామి న త్వాం వినా. 32

తా. ఓదైత్యాంతక యోదయాజలనిధి + యోధారుణీపాల యో

వైదేహీపతి యోవిభీషణకృపాపారిణి గోపాలతా

యోదానస్తుత శంభుదావదళనా + యోమనస్తథాకార యో

శ్రీదైతా నినుఁ దక్క నన్యులను నేఁ + జింతింపఁ బోవంగదే.

తా. ఓగోపాలతా! ఓదయాగముద్రుఁడా! ఓసద్గుణసముద్రుఁడా! ఓరాక్షసాంతకతా! ఓవిభీషణవిషయమునఁ బూర్ణమయిన దయగలవాఁడా! ఓభూనాథా! ఓనీతమనుపద్యమునందు విహారముగలవాఁడా! ఓగోటిమనృగులవంటి యాకారముగలవాఁడా! ఓవిశింఛినపద్యములవంటినేత్రములుగలవాఁడా! నన్నుఁ జాలింపుము. నిన్ను నెడిచి యితరుల నెఱుంగను.

శ్లో. పాశేతే ప్రణవాఖ్యురత్నఖచితే సింహాసనే సంస్థితం

విశ్వామిత్రవసిష్ఠగాలవమువై రాశీర్భి రంచజ్జటైః,

పూజ్యం పార్శ్వగతాబ్జచారునయనా విద్యుచ్ఛలచ్ఛామరం

వందే గోమలసుస్థితాననమలారక్షావతీర్ణం హరిమ్

33

మ. తనప్రౌఢ బ్రణవాఖ్యురీతిఁ జెలువొందగ నవ్యవంశీరుహ

నన లిర్వంకలఁ జామరద్యయ మమందప్రాధి వీరక జటి

జను లాశీర్వచనంబు లియ్య ధరణీచక్రావనానకుఁ జై
యనిశంబుగా దరహాసవక్తుఁడగురామాధీశు నేవించెదన్.

తా. అయోధ్యయందు, ప్రణవమనుపేరుగలచై రత్నఖచితమయిన సింహాసన మునఁ గూర్చున్నవాఁడును, విశ్వామిత్రుఁడు- వసిష్ఠుఁడు- గాలవుఁడు- యోధులయిన అటాధరులచేతను ఆశీర్వాదములచేఁ బూజ్యాఁడును, ప్రక్కలను నిలువఁబడితనాయను, పద్మములవలెఁ జక్కయినకన్నులుగలవారును అగు స్త్రీలయొక్క మొఱపులవలెఁ జంచలములయిన చామరములు గలవాఁడును, శోమలమయిన మంచుచిఱునగవుతోడి మొగముగలవాఁడును, భూమిని రక్షించుట కవతరించినవాఁడును, విష్ణుస్వరూపుఁడును అగురాముని మొక్కెదను.

శ్లో. నిత్యం నిర్జితవంకనంభవమహానేత్రశ్రియం రాఘవం
రామం పార్వణచంద్రచాయవదనం దిక్పాలితై స్సేవితమ్,
కర్పూరాగరుచందనార్ద్రాచ్ఛాదయం మందారమాలాచితం
విద్యుత్పంజనిభాంబరావృతతనం రామం భజే శ్యామలమ్. ౩౮

చ. విమలనవాంబుజాతదళవిస్తృతనేత్రు దిగీశవందితుఁ
సుమహితపూర్ణచంద్రనిభానుందరవక్తు లన త్తటిల్లతా
సమవసనుఁ హృదార్ద్రానితవానితచందనచంద్రకర్ణముఁ
రమణ సుపర్వభూజనుమఁరాజితభాముని రాము నెన్నెదన్.

తా. కాశ్యపుఁడును, పద్మములను బయించినపెద్దకన్నుల శోభగలవాఁడును, రఘునంశమునఁ బుట్టినవాఁడును, పున్నమనాటి చరిదురునివలెఁ జక్కయిన మొగముగలవాఁడును, దిక్పాలకచేతను నేవించఁబడువాఁడును, కర్పూరము- అగరు చందనములచేఁ దడిసినహృదయము గలవాఁడును, కల్పవృక్షముల పుష్పమాలచే శోభించుచుండువాఁడును, మొఱపులగుంపుతో సమానమయినవస్త్రముచే నావరించఁ బడిన శరీరముగలవాఁడును, నల్లనివాఁడును, అగురాముని నేవించెదను.

శ్లో. శ్రీరామః కుశితాత్మజన్య వచనేనాకృష్య బాణాననం
మూరీచం చ సుబాహుకం శరయుగైవైవాహవే లిలయా,
క్రామఁ నుందరకాకవక్షురుచిరస్సౌమిత్రిణ సంయుతః
పాయాన్నః కమలానన స్సకరుణః కాలాంబుదశ్యామలః. ౩౯

మ. కడఁకఁ గాధితనూజవాక్యమున నాశకర్ణాంతోదండుఁ జై
వడి మూరీచసుబాహులం దెగడి భావంబందు రంజిల్లుర

మృదు కాలాంబుదగాత్రః డంబుజనిభాస్వయం డుష్ప్వలత్కాకప
శ్మదమసౌమిత్రియుతుండురాఘవః కాలశత్రుః స్థండునాప్రోవుతన్.

తా. విక్రామితుని మాటచేతను భయము పెక్కుపెట్టి యుద్ధమునందు రంత
బాగులచేతను మోచుని, మహాచుని, అక్రమించినవాఁడును, చక్కనిజానపాలుచే
సొగసైనవాఁడును, లక్ష్మణునితోఁ గూడినవాఁడును, వద్యమువంటి ముఖముగల
వాఁడును, దయతోఁ గూడినవాఁడును, వర్షకాలమేఘమువలె నల్లనివాఁడును అగు
శ్రీరామాఁడు ముక్తులను రక్షించుఁగాక.

శ్లో. ఆనందరూపం వరదం ప్రసన్నం
సింహేక్షణం సేవకపారిజాతమ్,
సిలోత్పలాంగం భువనైకమిత్రం
రామం భజే రాఘవరామచంద్రమ్.

౩౧

మ. శ్రీతమందారము నూర్నరత్నవిలసత్సింహాసనాసీను భా
సితసిలోత్పలమేఘవర్షః గరుణాసింధుః ప్రసన్నాననుః
సతమః భువనైకమిత్ర నిరతానందస్వరూపుః సురా
ర్పిత శ్రీరామధరాధినాథు మది నే శ సేవితు నిష్ఠా ప్రికిన్.

తా. ఆనందమే స్వరూపముగాఁ గలవాఁడును, వరములనిచ్చువాఁడును, మన
స్సుఁడును, సింహముచూపుటవంటి చూపుటగలవాఁడును, సేవచేయువారికిఁ గల్పు
వృక్షమును, నల్లఁగలువవంటి శరీరముగలవాఁడును, లోకములను ముఖ్యమిత్రుఁడంచును,
రమింపఁజేయువాఁడును, అనురాఘవరామచంద్రుని సేవించెదను.

శ్లో. యుద్ధే వన స్సవ్వణ దద్భుతబాణవర్షైః
రామసి ప్రహరణమయే రజనీచరాణామ్,
రమోనుకూలనమయామి విభీషణాయ
లంకాధిపత్య మదిశ ద్రఘురామచంద్రః.

౩౨

చ. అనురకదంబజన్యమున శ నద్భుతవిద్యః గలంబవృష్టిఁ బెం
పెనఁగఁగ నించి రాక్షసుల శ నెల్లను గూలిది రక్షణార్థః డై
పెన శరణాగతుం డగువిభీషణు లంకకు రాజుఁ జేసి పా
త్మినఁగినరామచంద్రునకు శ హేలికలాగ్రణి శేను మ్రొక్కెదన్.

తా. రామాఁడు యుద్ధమునం దున్నవాఁడై కొట్టినప్పుడు రాక్షసులకు, అశ్వు
ర్యకరమున బాణవర్ష ములచేతను, హానికలిగించెను. రఘువంశీయుండైన రామ

చంద్రుడు రక్షించుట కనుమోలమున సముముగల విభీషణునికొఱవ లంకాన భుత్వము నిచ్చెను.

శ్లో. వేదాంతగానం స్వకృతైకదానం

మాతాభిమానం త్రిదశప్రధానమ్.

గతేంద్రయానం విగతావసానం

శ్రీరామచంద్రం సతతం నమామి.

౩౮

చ. ప్రకటగవాధియాధునకు + భవ్యనకుఁ సకలాగమాంతభ
ర్తకుఁ బరిమాణహీనునకు + దానధురీణునకుఁ సురాగ్రసే
తకు సభిమానహరికిఁ బతింగకులాంబుధిశైరవాధినా
యకునకు రామభూభుజున + కాశితనూజున నేను మ్రొక్కెదన్.

తా. వేదాంతములచేతైన గానముగలవాఁడును, తనచే జేయఁబడిన యుక్తు
దానములు గలవాఁడును, నాది-నేను, అను-అభిమానములేనివాఁడును, దేవతలలో
యుక్తుఁడును, మదగజమువంటి నడకగలవాఁడును, తుదలేనివాఁడును, అగు శ్రీరామ
చంద్రుని సదా మ్రొక్కఁచుచుండును.

శ్లో. శ్రీరామచంద్రం ధృతదావసాయకం

నీలోత్పలాభం నలినాయలేక్షణమ్,

సామిత్రిణా నేవిరపాదపంకజం

సీతాసమేతం శరణం భజేఽనిశమ్.

౩౯

చ. శ్రీరఘురామచంద్ర సరసీదుహవత్ప్రవిశాలనేత్రు సీ
తారమణీసమేతు జలదప్రవిభాసితసీలగాత్ర శృం
గారవిభూషు దివ్యశరఃకారుకదీప్తకరాబ్జు మూర్తిశా
చారుముఖవత్ప్రణతఃసర్వదవద్దు సమాశ్రయించెదన్.

తా. ధనుర్వాణులను భరించినవాఁడును, నల్లఁగలువవంటి కాంతి గల
వాఁడును, పద్మములవలె విశాలములయిన కన్నులుగలవాఁడును, లక్ష్మణునిచేతను
నేరింపఁబడు పాదపద్మములు గలవాఁడును, సీతాసమేతుఁడును, అగు శ్రీరామచంద్రుని
ఎల్లప్పుడును శరణుగా నేరించెదను.

శ్లో. శ్రీరామచంద్ర కరుణాకర దీనబంధో

సీతాసమేత భరతాగ్రజ రాఘవేశ,

పాపార్తిభంజన భయాతురదీనబంధో

పాపాంబుధా పతిత ముద్ధర మా మనాథమ్.

౪౦

చ. హరి రఘురామచంద్ర భరతాగ్రజ సత్కరణావయోనిధి
ధరణితనూభవానహిత * ధార్మిక పాఠశీదీనబాంధవా
దురితమహాంధకారహరతోయజ్ఞబాంధవ రాఘవేశ్వరా
తరణికులావతంస దురితాద్భినిమిగ్నుని నన్నుఁ బ్రోవవే.

తా. జయకు స్థానమయినవాడతను, దీనులకు బంధువతును, సీతతోఁ గూడి
వాడతను, భరతున కన్నవతును, రఘువంశపురాజులకుఁ బ్రభువతును, పాపము
వలనఁ గలుగు బాధలను గొట్టువాడతను, భయాతురులయిన దీనులకు బంధుఁ
తును, అగు నో శ్రీరామచంద్రా! పాపగుణద్రుమలోఁ బడియున్న వాడను, దిక్కులే
వాడను అరునన్నును ఉద్ధరింపుము.

శ్లో. ఇదం శరీరం శ్లథనంధి జర్మరం

పతత్యవశ్యం పరిణామపేశలమ్,

విమూషధం పృచ్ఛసి మూఢ దుర్మతే

నిరామయం రామకథామృతం పిబ

౪

చ. కడు శతసంధిజర్మరితఁగాత్ర మురిత్యము నాయు వల్పు మె
య్యెడఁ బడిపావునో తెలియ * ఐందుకు దివ్యమహాషధంబు శే
ర్పడియె నిరామయం బయిన * రామకథామృత మెల్లకాలము!
తెడక విమూఢతం బడక * శీఘ్రమ శ్రోలుచు నుండు చిత్తమా!

తా. ఓయాధుఁడా! ఓరిమచ్చునీ! ఈ శరీరము విడిపోయినసంధులుగల
గనుకనే శిథిలమయినది పరిణామమునందు మృతవయినదితప్పక పడిపోవును. కావు
నీనికొక శమిమంచు నడిగదవు! నిరామయమగు రామకథయిగది యమృతము
తాగుము.

శ్లో. దశముఖగజసింహం దైత్యగర్వాతిరంహం

కదనభయదహస్తం తారకబ్రహ్మకస్తమ్,

మణిఖచితకీరీటం మంజులాలాపవాటం

దశరథకులచంద్రం రామచంద్రం భజేహమ్.

౪

చ. దశరథవంశసాగరనుధాకరు దానవగర్వభంజనా
దశముఖకంఠిసింహమును * తారకబ్రహ్మ మరీంద్రభీతిమఁ
శశిసరసీజమిత్రవిలసన్తగిహేమకీరీటు మంజుభా
షి శరధితల్పు దాశరథి * శ్రీరఘురాము సమాశ్రయించెదన్

తా. రామణుఁ డెడియొనుఁగునకు నించుమును, నై త్యులగర్వమువిడుమును మిక్కిలి వేగముగలవాఁడును, యుద్ధములనుండు భయమును గలిగించుచున్నాఁడును గలవాఁడును, తారకబ్రహ్మ మనికొనియాడఁబడినవాఁడును, మణులచే ఖచితమయిన తీరీటముగలవాఁడును, మృదువయిన మాటలకుఁ దోటయను, దళదళుని తలమున కాన్వేషము గలిగించినవాఁడును అగు శ్రీరామచంద్రుని నేమ నేవించెదను.

శ్లో. లంకావిరామం రణరంగభీనుం

రాజవనేత్రం రఘువంశమిత్రమ్,

కాయణ్యమూర్తిం కరుణాస్త్వపూర్తిం

శ్రీరామచంద్రం శరణం వ్రవద్యే.

౪౩

మ. అరవిందాయితవత్త నేత్ర రఘువంశశాంభోధిపూర్ణేందు సం గరరంగోజ్జ్వలభీము భీమవినుతుఁగఁ గారుణ్యస్త్వపూర్తి భా సురలంకాప్రవిరాము రామధరణీశుఁగఁ సర్వసర్వసహః పరపుత్రీహృదయాంబుజాతతిరణిఁగఁ వాంఛించి నేవించెదన్.

తా. లంకను విరమింపఁజేసినవాఁడును, అనఁగా నశింపఁజేసినవాఁడును యుద్ధ, రంగములందు భయంకరుఁడును, పద్మజులవంటి కన్నులఁగలవాఁడును, రఘువంశము నకుమిత్రుఁడును, దయాస్వరూపుఁడును, కరుణయుక్తపూర్తిగలవాఁడును, అనఁగా, దయతో నిండినవాఁడును, అగు రామచంద్రుని శరణుసొందెదను.

శ్లో. రామచంద్ర మనిశం హృదయస్థం

రామ మిందువదనం వ్రవిభాసమ్,

భావయామి నిగమాంతనివాసం

భారతీవతినుతం భవవద్యమ్.

౪౪

ఉ. శారదపూర్ణచంద్రవిలసదవ్యదనుఁగఁ రవిశోటిభాసితుఁగఁ సారసగర్భసన్నతుఁ బ్రశస్తచరిత్రుని నాగమాంతసం చారు ధరాధరాధివతిసన్నమితాంఘ్రిని మామతీసహృ త్సారససంస్థితుఁగఁ వరదుఁ గదళరథిఁగఁ శరణంబు వేఁడెదన్.

తా. నా హృదయమునం దుండువాఁడును, రమింపఁజేయువాఁడును, చంద్రునివంటి వెలుగముగలవాఁడును, మిగులఁ బ్రకాశించువాఁడును, ఉపనిషత్సత్యమందుండువాఁడును, బ్రహ్మజేఁ గొనియాడఁబడువాఁడును, శివునికీ నమస్కరింపఁదగు వాఁడును, అగు శ్రీరామచంద్రుని ఎల్లప్పుడును భావనఁజేసికొనుచుండును.

కామారోరామచంద్రః కమలమృగువదా శోభయన్భూమిభాగం
మాతుశ్చానందకారీ మరకతనికరాకార ఇందీవరాక్షః,
ఉత్పన్నే నన్నివిప్లవే పితృ రమరవరైః స్తూయమానోవకారో
నానాలంకారభూషన్సురతు మమనదా మాయయా రామతాళః,
జనశాంకస్థితః జై సురాలినుతుః జై శర్యేశుః జై మాయ మై
జనయిత్రీపరితోషకృత్తరకతః పాహుం గుః జై పద్మలో
చనుః జై కంజమృదుత్వపాదవిలసత్ త్వాభాగుః జై భవ్యయా
వనపూర్వం దగురాఘవుం దేవుడుమః తస్వంతంబున భాసిలున్.

తా. పద్మములవలె మృగువులయిన పాదములచేతను భూభాగములు శో
జేసినవాఁడును, తల్లి కానందమును గలిగించినవాఁడును, మరకతములుల వద్ద
యాకారముగలవాఁడును, కంజములవంటి కన్నులుగలవాఁడును, తండ్రితోడ
హుచ్చున్నవాఁడును, దేవతాశ్రేష్ఠులచేతను కొనియాడఁబడుచున్న ఉపకార
గలవాఁడును, అనేకములయిన నగలచేత నలంకరింపఁబడినవాఁడును, మాయ
రాముఁ డయినవాఁడును, ప్రభువులు, మమారావర్ణగలవాఁడును అగు శ్రీ
రంగుఁడు నా కృష్ణుడును ప్రత్యక్ష మగుచుండునుగాక.

సన్నద్ధః కవచీ ఖడ్గీ చాపబాణధరో యువా,
చ్ఛన్నమాగ్రతో నిత్యం రామః పాతు సలత్క్షణః. ర౬

రతము త్రోవ నేగుతటి శిష్యముతోడ ముదగ్రచారి వై
క మునురక్తి మధ్యతను శిశుల మొప్పు సలత్క్షణుండ వై
కము శిరానసంబుఁ గవచంబును ఖడ్గముఁ దాల్చి కావనే
కణిమలాభిసోమ వరతారకనామ శ్రితావనాచ్యుతా !

తా. యుద్ధచిన్నుఁడును, కవచముగలవాఁడును, ఖడ్గముగలవాఁడును, ధను
లను ధరించువాఁడును, యువావర్ణగలవాఁడును, అక్షులునితోఁ గూడిన
అగు రాముఁడు ప్రతిదినమును నామందర నడుచుచున్నవాఁడై నన్ను
గాక.

గ్రీవమిత్రం పరమం పవిత్రం సీతాశత్రుం నవహేమనూత్రమ్,
చుణ్డపాత్రం శతపత్రసేత్రం శ్రీరామచంద్రం శిరసా నమామి.
మమనిత్రుఁ దామరసపత్రవిభాసితసేత్ర ధారుణీ
తనయాశత్రుని విభాకరసభవమిత్ర సవ్యక

3 నూత్నని భువనశ్రీహాసగాత్రుఁ బరివృత్తును
తానముద్ర మునిశీవిత శ్రీరఘురాముఁ గొల్చెదన్. ౪౭

సుగ్రీవునకు మిత్రుఁడును, పరమఁడును, కలిత్రుఁడును, సీత భార్య
ను, క్రొత్తదియగు బంగారునూత్రముగలవాఁడును, దయకుఁ బాత్ర
య, పద్మమలవంటి కన్నులుగలవాఁడును, అగు శ్రీరామచంద్రుని
మొక్కుచుండును.

౫ నేతి రమణేతి రఘూద్వపేతి

రావణహరేతి రమాధవేతి,

౬ ధ నుముఖేతి చ నువ్రతేతి

దా వదతు రామ హరే హరేతి.

౪౮

౭ రామరామ వరశ్రీమాత్మ రఘూద్వహ దివ్యవిగ్రహః
వ్యతారమణ శారి యయోధ్యపురాధినాయకా
శాసనారి శ్రితవత్సల రాఘవ నువ్రతా ప్రభా
శీతితేజ నుముఖా యనుచున్ రసనా! స్తరింపుమా.

శిరాఘవా! అనియు, రమణా! అనియు, రఘూద్వహ! అనియు,
ము, రావణాని సంహరించినవాఁడా! అనియు, లక్ష్మీనాయకా!
౮ ధ్యాపథా! అనియు మంచిమొగముగలవాఁడా! అనియు, మంచి
౯ ఁడా! అనియు, రామా! హరీ! హరా! అనియు, సదా నానాశక్తి
౧౦ గాక.

జయతు రామో జానకీవల్లభోఽయం

జయతు రామ శ్చంద్రచూడాద్భితాంఘ్రిః,

జయతు వాణీనాథనాథః పరాత్మా

జయతు రామోఽనాథనాథః కృపాభుః

౪౯

య రామచంద్ర గుణశాంద్ర ధరాతనయాధినాయకా
మ రామభద్ర పురశశాసనవందితపాదపంకజా
మ రాఘవేంద్ర జలశిఖాసననాథ చరాచరాత్మకా
మ సత్కృపాధరణ శాశ్వత దీనజనావనాచ్యుతా.

తా వల్లభుఁ డయినయీరాముఁడు సర్వధా జయించుఁగాక. శివునిచేఁ
పాదములుగల రాముఁడు జయించుఁగాక. బ్రహ్మకు నాధుఁడును,

పరమాత్మస్వరూపుఁడును, అగురాముఁడు ఇయించునుగాక. ఆసాధులకు సాధుఁడును, పితృసంతుష్టుఁడు, ఆ సరాముఁడు ఇయించుఁగాక.

శ్లో. వరం వయాచే రఘురాథ యుష్మత్పాదాబ్జభక్తిస్సతతం మమాస్తు,
ఇదంక్రియంనాథ వరంప్రయచ్ఛ పునశ్పున స్వామిద మేవ యాచే.

ఉ. శ్రీరఘురాథ మీరదనుశసేవయు భక్తి నిరంతరంబు నా
కారయ నిష్ట మైనవర శ మంతియె చాలును మాటిమాటికి
గోరెద నీవరంబు నినుఁగూరిచి యున్యవరంబు లెవ్వయుం
గోరను నాయభీష్ట మొనఁగూర్చుఁగదే కరుణించి ముక్కువన్.

తా. పరఘురాథా! నేను వరమును యాచించును. ఎల్లప్పుడును నాకు మీ
పాదపద్మములందు భక్తి యుండునుగాక. నాథా! నా కిష్టమయిన యీవరము
నిమ్ము. మాటిమాటికిని నిమ్మ నే నిదే యాచించెదను.

శ్లో. అంభోధిసోమదర్శణాయమా నేనాథస్యద్వష్టానయ నేరఘూణామ్,
మరున్లై స్తత్ కృణూమాకళంకే మందాశినీమంగళసూత్ర భంగమ్.

మ ఘనసోమవ్రకటవ్రతావయుతుఁడై శ కంఠోయిఁ గంజాయఁ జెం
ప నదీవాళునిఁ గాంచినప్పుడు ముపశ్రవ్యశ్రేణి శంకించె నీ
ఘనుచే భంగమునొందు నిశ్చయము గంఠగాహేమసూత్రంబు నేఁ
డనుచుం దద్విధవిక్రమంబు గలరాశిమాధీశుఁ బ్రార్థించెదన్. ౫౧

తా. సముద్రనిమండలి కోపమువలన నెఱుఁపావిన, రఘువంశనాథుఁ డగు
రాముని కప్పులు చూచి యాపుతే "సముద్రుని భార్యయగు మన మందాశినీవదిమం
గళసూత్రము తెఱిపుతే" అని దేవత లండలించెదను యిహింపఁబడినది.

శ్లో. అంభోధిస్తయబంధనేన జగదానందేన భూపుత్రితా
స్త్వాతాస్త్వాంబుజబాంధనేన నతరతాయ త్తచిత్రేనచ,
కర్ణాలంబికుండలేన దివిషత్ప్రాణోద్యమేనాశ్రిత
శ్రేయ కల్పరసేన మే మతి రియం రామేణ సంవర్ధతామ్. ౫౨

మ. శ్రీరకల్పస్రమ మై నతార్తిహరుఁడై శ సీతాపౌదంభోజరం
జతివంశేరుపామిశ్రుఁడై దివిజరాశిత్రాగుఁడై వాహిని
వతిరాద్భింధనకౌర్యుఁడై త్రిభువనప్రహ్లాదుఁడై కుండలాం
చితుఁడౌ రాముఁడుమాకోసంగుఁగరుణా శ్రేయంబమేయంబుగన్

తా. సముద్రుని గర్వమును గట్టినవాఁడును, లోకముల నానందింపఁజేయు
వాఁడును, భూమి కూడిన నీతయొక్క హృదయమునెడి పద్మమునకు నూర్జుఁ
డును, తనకు నమ్రలయినవారిని రక్షించుటయందు ఉద్యుత్తమయిన మనస్సుగల
వాఁడును, చెవులయందు బ్రేరేపించునట్లు కుండలములు గలవాఁడును, దేవతలను ర
క్షించుటయందు వ్యాపారముగలవాఁడును తన్నాశ్రయించినవారికి మేలు గలిగించు
విషయమునఁ గల్పవృక్ష మయినవాఁడును, అగు శ్రీరామునిచేతను నా యీ బుద్ధి
వృద్ధిని పొందింపఁబడుఁగాక.

శ్లో. ఆదా రామజనిః కుమారగమనం యజ్ఞప్రతీపాలనం
కాపా దుష్టరణం ధనుర్విదళనం సీతాంగనోద్వాహనమ్,
లంకాయా దహనం సముద్రతరణం సౌమిత్రిసమ్మాహనం
రక్షస్సంహరణం స్వరాజ్యగమనం చైతద్ధి రామాయణమ్. ౧౩

మ. మొదట రామసముదృవంబు నవనంకిలు గాచుటలో మానివ
ర్చినదయం బ్రోచుట వానభంగము ధరిత్రీపుత్రియుద్వాహముగా
చిదవగ లంకదహించుటలో జలనిధిగా పేదాఁటుటలో బ్రాతృమూ
ర్ఖదశాస్యాదిమృతులలో ధరావహనమే పరామాయణంబైతగున్.

తా. మొదటను శ్రీరాముని జన్మము, కుమారులగు రామలక్ష్మణులు విశ్వా
మిత్రునివెంట వెళ్ళుట, అనుహర్షి యజ్ఞమును గాపాడుట, అహల్యను కావమునుండి
యొడ్డరించుట, శివునివిల్లు విడుచుట, సీతాదేవిని వివాహమాడుట, అంజనేయుఁడు
లంకాతటస్థనమును గాల్చుట, రాముఁడు వానరులతోఁగూడి సముద్రమును దాటుట,
యొడ్డములో లక్ష్మణుఁడు మూర్ఖపోవుట, రావణాది రాక్షసులను జంపుట, తమ
రాజ్యమయిన-అయోధ్యకు మరలివచ్చుట, అనునదియే కదా! రామాయణము.

శ్లో. జన్మాదా క్రతురక్షణం మునివలే స్థానోర్ధనుర్భంజనం
చైదేహీగ్రహణం పితృశ్చ వచనాన్తోరాటవిగాహనమ్,
కోదండగ్రహణం ఖరాదిమథనం మాయామృగచ్ఛేదనం
బద్ధాభిక్రమణం దశాస్యనిధనం చైతద్ధి రామాయణమ్. ౧౪

మ. ధర జన్మించి నవంబుఁ గాచి శిలఁ గాంతితం జేసి విల్ ద్రుంచి భూ
వరపుత్రిగా గొని తండ్రి వంశ నటవీశవానంబు గావించి విల్
శరముల్దాల్చి ఖరాదులగా దునిమి వే పారంగముగా గూల్చివా
ర్ధి రహిగా గట్టి దశాస్యుఁ ద్రుంచినదియే పరమచారిత్రమాన్

తా. మొదటను రాముని జననము, మునిశ్వురుఁడయిన విశ్వామిత్రుని యజ్ఞమును సంరక్షించుట, ఈశ్వరుని ధనుస్సును విఘ్నముట, జనకరాజు హఠాత్తురయిన నీతను వివాహముగుట, తండ్రియగు దశరథుని మాటలవల ధయంకరమయిన దండకారణ్యమునందుఁ బ్రవేశించుట, ఇంద్రుఁ డగస్త్యుని ద్వారమున నిచ్చిన ధనుస్సును పరిగ్రహించుట, ఖయఁడు మొదలగు రాక్షసులను చంపుట, మాయలేడిని చంపుట, సముద్రమును కట్టి దాఁటుట, రావణుని చంపుట-యనునదియే కదా! రామాయణము.

శ్లో. పూర్వం రామరపోవనానుగమనం హత్వా మృగం శాంచనం
పై దేహీహరణం జటాయుమరణం సుగ్రీవసంభాషణమ్,
వాలే ర్నిగ్రహణం నముద్రతరణం లంకాపురిదాహనం
వశ్చ ద్రావణసంభకర్ణనిధనం చైతద్ధి రామాయణమ్ ౧౭౧

మ. మును రాముండువనిం జరించి హరిణంబుగఁ ద్రుంచి భూవుద్రియేఁ గినమార్గంబు జటాయుదావుఁ గని సుగ్రీవావుఁడై వారిను ర్దనుఁడై వారిధి దాఁటి లంకను వెనకఁ దగ్ధంబుగావించి పోర నిశాటాధిపులఁ వధించినదియేఁ రామాయణంబై తగున్.

తా. మొదటను శ్రీరాముఁడు తపోవనమునుగూర్చి పోవుట, లంకాయలేడిని చంపుట, నీతను రావణుఁడు హరించుట, వానిచే జటాయువు మృతినొందుట, సుగ్రీవునితో మాటలాడుట, వారినిచంపుట, సముద్రమును దాఁటుట, లంకాపట్టణమును కాల్చుట, తరువాతను రావణసంభకర్ణులనుచంపుట అనునదియేకదా! రామాయణము.

శ్లో. శాంతం శారదచంద్రకోటిసదృశం చంద్రాభిరామాననం
చంద్రాగ్నివికాసమండలధరం చంద్రావతంసస్తుతమ్,
వీణాపుస్తకసాక్షుమాత్రవిలసద్వ్యాఖ్యానముద్రాకరం
దేవేశం భరతాదిభిః పరివృతం రామం భజే శ్యామలమ్ ౧౭౨

మ. శరదఃపూరితహస్తకోటిసదృశుఁ ఁ చంద్రాభిరామాననుఁగ హరసంస్తుత్యు సరోజబాంధవశశాంకాగ్నిప్రభాకుండలుఁగ వరదుఁగ గోళవివంచి కాక్షవిలసత్వ్యాఖ్యానముద్రాకరఁగ భరతాద్యావృతు శాంతు మేఘనిభు సంభావించు రామప్రభున్.

శరత్కాలచంద్రులతో సమానుఁడును, చంద్రుని
య, చంద్ర-మూర్త్యాన్నిలవలెఁ బ్రకా
శుడు శిరోభూషణముగాఁగల శివునిచే
అలీన, ప్రకాశించు వ్యాఖ్యానము

ప్రతోను గూడినచేతులుగలవాఁడును, దేవతలకుఁ బ్రభువును, భరతుఁడు మొదలగు వారితోఁగూడినవాఁడును, వర్ణనివాఁడును, అగుశ్రీరాముని నేనించుచుండును.

శ్లో. కృష్ణం భీమధనుః కఠోరనినదం బ్రహ్మదినంవిస్తయం
భాస్వద్వాజగతే రమార్ద మనితం శంభో శ్శిరఃకంఠనమ్,
దిగ్దంతిష్ఠలనం కులాద్రిచలనం సప్తార్ణవోస్థిలనం
పై దేహీమదనం మదాంధదమనం త్రైలోక్యసమ్నాహనమ్. ౧౭
మ. హరహావధ్వని కజ్జణాదులును జోఁద్యం బంది రంభోనిధుల
మొరసెగనీత ముదంబునొందెజగములఁ మాహంబుఁజెందెధరా
ధరముల దిక్కరులుం జలించెను మదాంధప్రాతములఁ గూలె భా
స్కరవాజుల గతి దప్పె శంభుఁడు శిరఃకంఠంబుఁ జేసెగ వెనన్.

తా. శివునిధనుస్సు, అకర్షింపఁబడినపై భయంకరమయినధ్వనిని గలిగించినది. బ్రహ్మగులకు మిక్కిలి యాశ్చర్యమును గలిగించినది. నూత్యునిరభముగజ్జణములను చారితప్పించినది. కలుమాలు శివునిశిరస్సును కంపింపఁజేసినది. దిగ్గజములను ఓరగఁ జేసినది. సప్తమలపర్వతములను చలింపఁజేసినది. సప్తముద్రములనుక్షోభింపఁజేసినది. నీతను మదింపఁజేసినది. గర్వముచేతను కన్నులు రాసనివారిని అణచిపైచినది. మూఁడులోకములను మోపింపఁజేసినది.

శ్లో. కంఠాతపత్రాయతలోచనాయ
కర్ణావతంసోజ్జ్వలకుండలాయ,
తారుణ్యపాత్రాయ సువంశజాయ
నమోఽస్తు రామాయ సలక్షణాయ. ౧౮

తా. శ్రీరమణీయసూర్యకులఁసంధుసుధాంకుసమానమూర్తికి
సారసపత్రనేత్రునకు ఁ సన్నణికుండలభాసమానశృం
గారకపోలయుగ్మనకుఁ ఁ తారుణికాగ్రణి కాశ్మితాద్రిసం
హారి లక్షణాన్వితున ఁ తారఘరామున కేను మొక్కదన్.

తా. తామరఁజీవలవలె వికాసములయిన కన్నులు గలవాఁడును, చేవుల కలంకారములయి ప్రకాశించు కుండలములుగలవాఁడును, దయకుఁ కాత్రమయిన వాఁడును, మంచితంశమునందుఁ బుట్టినవాఁడును, లక్ష్మణునితోఁ గూడియుండువాఁడును అగుశ్రీరామునితోఁప నమస్కార మునుఁగాక.

శ్లో. విద్యున్నిభాంభోదనువిగ్రహాయ
విద్యాధరై స్సంస్తుతసద్గుణాయ,

వీరావతారాయ విరోధినాంత్రే

సమోఽస్తు రామాయ సలక్షణాయ.

౧౯

మ ఘనవిద్యుత్ప్రవిభాసితాంగునకు విఘ్నాతోగ్రవీరావతా
రునకుఁ శ్రీరఘురామచంద్రునకు నిఘ్నాతారికిఁ సిద్ధజే
వనితాయ న్నుతపద్మగాకరునకుఁ † భక్తామరానోకపాం
బునకుఁ శ్రీపతికిఁ సలక్షణునకుఁ † మోదంబునఁ మ్రొక్కెదన్.

తా. మెఱుఁపుతో సమానముగఁ బ్రకాశించునదియు, మేఘమునలె నల్లనిదియు
నగుమంచితరీరము గలవాఁడును, విద్యాభరులచేతను లెస్సగాఁ గొనియాడఁబడు
మంచినగుములు గలవాఁడును, వీరావతార మెత్తినవాఁడును, విరోధులను చంపిన
వాఁడును, లక్ష్మణునితోఁ గూడి యుండువాఁడును అగుశ్రీరామనిశాసకు నను
స్కార మునుఁగాక.

శ్లో. సంసక్తదివ్యాయుధశార్దుతాయ

సముద్రగర్వావహారాయుధాయ,

సుగ్రీవమిత్రాయ సురారిచాంత్రే

సమోఽస్తు రామాయ సలక్షణాయ.

౨౦

మ సరదివ్యాత్మకరాసనోజ్జ్వలునకుఁ † వారాశిమర్వారదు
స్తరగర్వావహదీప్తకాండునకు దైత్యధ్వంసికిఁ వాలిసో
దరసన్నితృనకుఁ సలక్షణునకుఁ † దాసార్చినిస్తారికిఁ
హరికిఁ శ్రీరఘురామచంద్రునకు నే † సక్రాంతముఁ మ్రొక్కెదన్.

తా. దివ్యబాణములతోఁ గూడియున్న భనుమ్ముగలవాఁడును, సముద్రుని
గర్వము నవహరించిన బాణముగలవాఁడును, కుగ్రీవునిఁ స్నేహితుఁడును, చేతలెఱు
విరోధులయిన రాక్షసులను చంపినవాఁడును, లక్ష్మణునితోఁ గూడి యుండువాఁ
డును అగు శ్రీరామనిశాసకు ననుస్కార మునుఁగాక.

శ్లో. వీతాంబరాలంకృతమధ్యతాయ వీతామహేంద్రామరవందితాయ,
వీత్రేన్వభక్తస్యజనస్యమాత్రే సమోఽస్తు రామాయ సలక్షణాయ.

మ. అరవిందాసనకై లనిర్దళనముఁ భూదిత్యపూజ్యాంఘ్రివం
కరుహద్వంద్వనకుఁ సలక్షణునకుఁ † ద్వాభర్తకుఁ గాంచరాం
బరసందిప్తకటిప్రజేతునకు రామస్వామికిఁ సేవనో
త్కరమాతాపితృనన్నిభాత్తునకు సత్కృతిఁ వనఁ మ్రొక్కెదన్

తా. చచ్చని చచ్చుచుచేత నలంకరింపఁబడిన నడుముగలవాఁడును, బ్రహ్మ-
ఇంద్రుఁడు యెవలగు చేవతలచేతను ప్రోతముచేయఁబడినవాఁడును, తనయందు భక్తి
గల జనమునకుఁ దండ్రము, తల్లియు నగువాఁడును, లక్ష్మ్యునితోఁ గూడి యుండు
వాఁడును అగు రామనిశొఱు నమస్కార మగుఁగాక.

శ్లో. నమోనమస్తేఽఖలపూజితాయ నమోనమస్త్యంద్రనిభాసనాయ,
నమోనమస్తే రఘువంశికాయ నమోస్తు రామాయ సలక్షణాయ.

చ. సకలజగజ్జువార్చితలఁసత్పదపద్మనకుఁ బయోయజ్ఞః
ప్రతులసముద్ర చంద్రునకుఁ † బంకజనేత్రునకుఁ ధరాధిపా
యకునకు లక్ష్మణాన్వితున † కాన్యతిరస్కృతపద్మజైరికా
బ్రకటయశోవిశాలునకు † రామున కేను నమస్కరించెనన్. ౧౨

తా. ఎల్లవారిచేతను వందనము చేయఁబడువాఁడ వగు నిశొఱు నమస్కార-
ము. చందమామతో నమానమయిన యుగముగలవాఁడవగు నిశొఱు నమస్కార-
ము రఘువంశమునందుఁ బుట్టినవాఁడవగు నిశొఱు నమస్కారము. లక్ష్మ్యునితోఁ
గూడినవాఁడవగు శోరామా! నిశొఱు నమస్కార మగుఁగాక.

శ్లో. ఇమాని పంచరత్నాని త్రిసంధ్యం యః పఠేన్నరః,
సర్వపాపవిరుక్తస్స యాతి పరమాం గతిమ్. ౧౩

చ. అనుదినముఁ ద్రికాలములఁగఁగఁ దరిధిక్షిని బంచరత్నముల
జనులు పఠించినకా దురితఁజాలవిమోచనులై యిహంబునం
దనయుము సౌఖ్యసంపదల † నంది ముదంబును తెంది యంతమం
దనఃపమమోక్షముఁ గరతఁలములకంబుగఁ గాంతు రెంతయున్.

తా. ఈ పంచరత్నములను యాఁడుసంధ్యలయందును ఏనరుఁడు పఠించునో
అతఁడు సర్వపాపములచేతను విడువఁబడినవాఁడై ఉత్తమగతిని పొందును.

శ్లో. శ్రీరామః కల్పవృక్షో మే విరామ స్సకలాపదామ్,
అభిరామ స్త్రిలోకానాం రామః క్షేమం కరోతు సః. ౧౪

చ. సరసిజనిత్రధాముఁడు నిశాచరభీముఁడు రాఘవుండు స
ద్వరభవనాభిరాముఁడు సుశివరవమహీరుహ మై మదీయిడు
స్తరవిపదుత్కరంబును హఠం బొనరించి నిరంతరంబు ను
స్థిరతరసౌఖ్యసంపదలు † క్షేమ యెనర్చి కృతార్థుఁ జేయుతన్.

తా. శ్రీరాముఁడు నాకుఁ గల్పవృక్షము. నాయాపదల నన్నింటిని విరమింపఁ
జేయువాఁడు. యాఁడు లోకములను సంతోషింపఁ జేయువాఁడు. అట్టి రాముఁడు
మాకు క్షేమమును గలిగించునుగాక.

శ్లో. హృదయ! సదయచిత్తం చిత్తనాథం గుణానా
ముదధి మురుగునాథ్యం నిమ్మగాలంకృతాంఘ్రిమ్,
జనకవతితనూజాస్వాంతకాంతోత్పలస్య
స్ఫురణశిరణచంద్రం రామచంద్రం భజస్వ. ౬౫

ఉ. క్షౌరమణీనుతాహృదయశ్చైరవశైరవమిత్ర భవ్యబృం
దారకవాహినీజననశనవ్యవదాంబుజః జిత్రనాథు గం
భీరగుణామృతోదధి సశమేయగుణాకరు భక్తవత్సలుః
శ్రీరఘరామభూభుజ భజింతు నిరంతర మిష్టసిద్ధికిన్.

తా. శివామనసా! దయతోఁ గూడిన మనస్సుగలవాఁడును, చిత్తమునకు
నాగుఁడును, నిలుములకు గముఁడును, గొప్పగుణములచే నొప్పవాఁడును, గంగా
జలచేరు ఆలంకరించబడిన పాదయుగలవాఁడును, జనకరాజు మాతృరయిన నీత
యొక్క హృదయమునెడి చక్కని కలువకుఁ బ్రకాశించు శిరణములుగల చంద్రుని
వంటివాఁడును అని రామచంద్రుని భజింపుము.

శ్లో. వదతు వదతు వాణీ రామరామేతి నిత్యం
భజతు భజతు చిత్తం రామపాదారవిందమ్,
నమతు నమతు దేహం సంతతం రామచంద్రం
స భవతు మమ పాపం జన్మజన్మాంతరేషు. ౬౬

చ. సతతము రామరామ యని శి సంస్తరియింపుచు నుండుఁగాక సంత
తమును రామపాదసలిసదృశముగా భజియించుఁగాక స
మృతి రఘురామచింతనము శి మాన తొనర్చునుగాక మద్యచః
వ్రతది యి టైవ జన్మకృతపాపసమాజము నన్నుఁ బొందునె.

తా. నానా కృత్తకాలములు రామరామా! అని పలుకుచుండుఁగాక, నా
చిత్త మెప్పుడును రాముని పాదపద్మములను భజించుచుండుఁగాక. నాదేహము సదా
రామచంద్రుని గుణించి ట్రైమిక్కుచుండునుగాక. నాకు జన్మజన్మాంతరములయందును
పాపము లేకుండునుగాక.

శ్లో. చాపబాణధర స్థితాకామదః కాంతిమా స్మరః,
నీలాలక్ష్మణసంయుక్తః పాతు మాం రాఘవేశ్వరః. ౬౭

మ. జనకావత్యమనోరథప్రదుఁడు భాగ్యవన్త ర్యగద్విగ్రహం
దనఘం దస్త్రశరాసనాంచితమహాహస్తండు సౌమిత్రిభూ

తనయాశోభితపాశ్వభాగుడు సమశ్చక్రీణిపారాధ్యవ
ద్వనజద్వంద్వండు రామభూధపుడు నిశిత్యంబుననుంబ్రాపుతన్.

తా. భనుర్వాణములను భరించినవాడును, నీతకోరికల నిచ్చినవాడును, కాంతి గలవాడును, మనుష్యకారము గలవాడును, నీతాలక్ష్మణులతోఁ గూడి యుండువాడును, రాఘవేశ్వరుఁడును అగురాముఁడు నన్ను రక్షించుఁగాక.

శ్లో. ప్రాతః స్తరామి రఘునాథముఖారవిందం
మందస్మితం మధురభాషి విశాలఫాలమ్,
కర్ణావలంబితలకుండలగండభాగం
కర్ణాంతదీర్ఘనయనం నయనాభిరామమ్.

౬౮

ఉ. నుంకరమందహాసవరిశోభిత మై మధురోక్తియుక్త మై
కుండననన్తఃకీఘనీతఃకుండలమండిత మై విశాలతా
ర్థేందునిభాళికం బయి రశిహిం దతనేత్రయుగాభిరామ మై
యందము గుల్కురామువదఃనాజ్ఞము కల్యమునన్ స్మరించెదన్.

తా. చిలుకగవు గలదియు, తీయఁగా మాట లాడునదియు, పెడల్పయిన నుదురుగలదియు, చెవులయందు త్రేలుచు-ఁజుగుచుండెడి కుండలములు గల గండస్థలములు గలదియు, చెవులవలకును వ్యాపించిన పెద్దకన్నులు గలదియును, కన్నులకీడ్చు మయినదియును అగు రాముని ముఖపద్మమును ప్రాతఃకాలమున స్మరించుచుండును.

శ్లో. ప్రాత ర్భజామి రఘునాథకరారవిందం
రక్షోగణాయ భయదం వరదం నితేభ్యః,
యద్రాజనంగది విభిద్య మహేశదావం
నీతాకరగ్రహణమంగళ మాప నద్యః.

౬౯

చ. జనకసభాస్థలి భవునిశాసనము ఖండన మాచరించి యా
జనకనుతాకరగ్రహణసాఖ్యము తత్త్వ గ ముందినట్టిగ
జ్ఞనవరదంబు దైత్యగణసాధ్వనదం బగురాముచంద్రుఁ
వనసుకరారవిందమును శ భక్తి భజింతు నభార్తుఖంబునన్

తా. ఏది జనకరాజునభయించు శివునిచైన భనుక్కును వీలించి పెంటనే నీత యొక్క పాణిగ్రహణ మనెడి మంగళమును పొందినదో, ఏది రాక్షస గణమునకు భయమును గలిగించినదో, ఏది తనవారికి వరముల నిచ్చినదయో, అట్టి రాముని చూస్తపద్మమును ప్రాతఃకాలమునందు నేదించుచుండును.

శ్లో. స్రాతర్షమామి రఘునాథపదారవిందం
వచ్చాంకుకాదిశుభరేఖశుభావహం చ,
యోగింద్రమానసయధువ్రతసేవ్యమానం
కాపావహం నవది గాతమధర్మపత్న్యాః.

౭౦

మ. అరవిందాంకుశశంఖముఖ్యశుభరేఖాలంకృతంబుగ మనో
హరముగ యోగిమనోమధువ్రతనిశేవ్యంబై యుహల్యాసతి
దురితాంతోపలూపకావఫలనిర్ధూతప్రభావప్రభా
కర మారామపదాంబుజద్వయ సుషక్తికాలంబురగ్ మ్రొక్కెదన్.

తా. పద్మము-అంకుశము మొదలయిన శుభప్రదములయిన రేఖలుగలదియై
ఋభములను గలిగించుచుండునదియు, యోగింద్రుల మనస్సులనెడి కుమ్మరివలచేతను
వేదించుటకునదియు, గాతముని భార్యయగు-అహల్యామొక్క కావమును పెంటగే
లొలగించినదియునగు రాముని పాదపద్మమును ప్రొద్దున మ్రొక్కెదను.

శ్లో. స్రాతర్షదామి వచసా రఘునాథనామ
వాగ్దోషహరి నకలం కలుషం నిహంతృ,
యత్సార్వతీ స్వవతినా సహ భోక్తృకామా
ప్రీత్యా సహస్రహరినామసమం జజావ.

౭౧

మ. దురితస్తోమవినాశ మై ప్రబలవాగ్దోషావహంబై రమే
శ్వరసాహస్రసమాఖ్యతుల్య మగునేశసంజ్ఞగ జపించుక మహా
శ్వరి మోడంబున భర్తయు క్తముగఁ గాంక్షల్ గల్గియారాధువే
శ్వరునామంబు వచింతుఁ గల్యమున నే శ సద్భక్తియుక్తుండ నై.

తా. వాచాదోషములను హరించునదియు, ఎల్లపాపముల నిర్మూలించునదియు
నగు నేనామమును తనభర్తయగు శివునితోఁగూడఁ బార్వతి, యనుభవించఁ గోరిక
గలదియై ప్రతిచేతను వెయివిష్టనామములతో సమానముగ జపము చేయుచుండునో
అట్టి రామునినామమును వాక్కుచేఁ బ్రొద్దున పలుకుదును.

శ్లో. స్రాత శ్చయే శ్రుతిసుతాం రఘునాథచూర్తిం
నీలాంబువోత్పలసి తేతరరత్ననీలామ్,
అముక్తమాత్రికవిశేషవిభూషణాధ్యాం
ధ్యేయాం సమస్తమునిభి ర్నిజభృత్యముఖైః.

౭౨

ఉ. నీలమణివయోధరవిఃనీలము తాపసముఖ్యసేవ్య మై
పాలితభృత్యవార మయి ధవ్యశ్రుతిస్తుత మై సుమాత్రికా
బాలవిభూషణాభ్య మిగుఃజాననీవల్లభుమూర్తిః బ్రత్యుమః
కాలమునందు నాశ్రయతః ధాంబః దలంచెద నిష్టసిద్ధిన్.

తా. నేదములచేఁ గొనియాడఁబడునదియు, నల్లని యేఘమువలెను, కలువన
లెను, ఇంద్రనీలమణివలెను నల్లనైనదియు, హర్షఁబడిన మాత్రిక విశేషములుగల నగ
లతో నొప్పనదియు, గలఁబడునులచేతను తనముఖ్యభృత్యులచేతను ధ్యానింపఁ దగిన
దియు నగు రామునిమూర్తిని ప్రార్థన ఆశ్రయించెదను.

శ్లో. యశ్శ్లోకవందక మిదం నియతః పఠేత్
నిత్యం ప్రభాతసమయే పురుషః ప్రబుధః,
శ్రీరామలింగరజనీషు స ఏవ ముఖ్యో
భూత్వా ప్రయాతి హరిలోక మనన్యలభ్యమ్.

23

మ అనికం బేసరుఁడైన నీయయిదుపద్యంబుల ప్రభాతంబునం
దున మేల్కొంచి పఠించెనేని యతః డంతోపుణ్యుడై రామపా
వనపాదాశ్రితుఁడై యనన్యజనలభ్యంబులై మహావంద మై
ఘనతేజోమయి మై చెలంగుహరిలోకప్రాప్తి కన్తుం దగున్.

తా. ఏపురుషుఁడు ప్రతిరోజునను ప్రాతఃకాలమున మేలుకొన్న వాఁడై, ఈ
చియై యాయైదు శ్లోకములను పఠించుచుండునో, అతఁడే శ్రీరాముని భక్తులయందు
మొదటివాఁడై యితరులకు దొరకని విష్ణులోకమును పొందును.

శ్లో. ॥ మంత్రైర్వహుభిశ్చ దుష్కరఫలైరాయానదై స్తద్విదాం
లింగిల్లోపవిధానమూత్రవిఫలై స్సంసారదుఃఖావహైః,
ఏక స్సన్నపి సర్వమంత్రఫలజో జోహిష్యేత స్సర్వథా
‘శ్రీరామ శ్మరణం మమేతి పరమో మంత్రోఽయ మిష్టాక్షరః ॥ 2౪.

తా. అరూఢంబుగ సర్వమంత్రఫలదం ధై మోక్షదం బైనయీ
“శ్రీరామ శ్మరణం మమేతి యనఁగాఁ ధై తెల్లైనయిష్టాక్షరిం.
గోరంగఁ దగు మంత్రలోపమునఁ గోరుక్కుల్ పీస మై దుష్కర
ప్రారంభంబు లసాధ్య మై ప్రబలదుర్ద్రాంతప్రవిస్తారం
సారార్థావహ మైన మంత్రతతికాంత్యల్ నేయఁగా నేటిన్.

తా. దుష్కరము అయిన ఫలములు గలవియు, వాని నెఱింగినవారి కాయా
సము నిచ్చునవియు, కొంచెము లోపము గలిగినంతమాత్రమున విఫలము లగునవియు,

సంసారదుఃఖమును గలిగించునదియు నగు పెక్కుమంత్రములచే నేమి ప్రయోజనముకీ
ఓకటియే యియి యుండినప్పటికిని సర్వమంత్రములును ఇచ్చుఫలముల నిచ్చు నదియు,
సర్వవిధములచేతను దోషము లేనిదియు, అగు "శ్రీరామేశ్వరణం మమ" అను గొప్ప
మంత్రము, ఎనిమిది దక్షరములుగలది కలదుగదా.

శ్లో. రామభద్రాశ్రయి స్సామ్రామాభద్రో న సంశయః,

తత్ర కోదండతూణిరా వత్ర దండకమండలూ,

౭౫

ఉ. శ్రీరఘురామనత్పదకుశేళయ్యుగ్ము నాశ్రయించువాఁ
దారఘురామచంద్రసముః † డై చెలువొందును నందియెంబు లే
దారఘువీరుఁ డెప్పుడు శశిరాసనబాణధరుం డితండు సా
ధారణరీతిఁ బాణిధృతః † దండకమండలుఁ డై ప్రవర్తిలున్.

తా. రామభద్రు నాశ్రయించినవాఁడు సామ్రాట్టుగా రామభద్రుఁడే అగును.
సందేహము లేదు. అక్కడ భనుస్సు-అమృతపాదులు ఉన్నవి. ఇక్కడ దండకు-
కమండలువు ఉన్నవి.

శ్లో. రఘునాథవదారవిందయోస్తే భ్రమరీభూతి మహాంధకారనూర్ణః
అపరాధశతాలయంకలా మామనుగృహ్లానిహింసంగైః కటాక్షైః.

మ. నలినాస్తాన్వయసింధుచంద్ర ధరణీనాథా రఘుగ్రామణీ
కలుషధ్వాంతవరంగ రామ తమవశిత్కంఠాతసారంగ మై
కలితాలం బవరాధకోటులకు నిశ్కం బాలయం బైనన
న్నలమిగ భద్రము లొకటాక్షములతో † వీ ట్టించు టింకెన్నదో.

తా. పాపములనెడి చిమ్మచీకటికి నూర్చుండ వగునారఘునాథా రామా †
నీపాదపద్మములయందుఁ దుమ్మెదవలె నున్నవాఁడను, వందలకొలది-అపరాధములకు
స్థానమును, అగునన్ను మంగళప్రదములయిన నీకటాక్షములచే నీకలిలో అనుగ్ర
హించుచున్నావుగదా !

శ్లో. రామరామ తవ నామ జవంతః పామరా అపి తరంతిభవాద్ధిమ్,
అంగసంగిభవదంగుళిముద్రః కిం విచిత్ర మతరత్నక రద్ధిమ్. ౭౬

ఉ. పామరు లైనఁగాని తమఃపావననామజవం బొనర్చినన్
ప్రేమ భవాంబురాళిని దళింతురు తావక మంగుళియొకం
బామికఁ జేతఁ బూనినమఃపాత్వమునన్ బ్రకటోర్జిమాలికా
భీమవయోధిఁ గ్రోతి యతివేగ తరించుట చిత్ర మెట్లుగున్ !

తా. రామా రామా ! నీనామమును జపించువారు పాపములయినను సంపాద
సముద్రమును తరించుచున్నారు. శరీరమునకుఁ దగ్గరియున్న నీయంగరముగలవాఁ
డగు శ్రోత (చానుకుండుడు) సముద్రమును వాఁటె నన్న నిం దేమివింత యున్నది ?

శ్లో. శ్రీరామవామామృతమంత్రబీజం సంజీవనం చేస్తనసి ప్రతిష్ఠమ్,
హాలాహలంపాపభయానలంవామృతోర్మృఖంవావిరఙ్గకోతి. ౭౮

తా. శ్రీరామాక్షరమంత్రనిర్మలనుధాశీసితాత్మః జై నట్టియా
ధీరాక్రౌసరచక్రవర్తిని సముద్ధీప్తగ్రకల్పాగ్నిను
ర్వాకోడ గ్రహాలాలం బమితసశిర్వగ్రాసి యై సాధ్యసా
కారం బై తగుమృత్యుకృత్యములు నశికాలంబునకా జెంచునే.

తా. శ్రీరామనామామృతమంత్రబీజము, సంజీవినఃశేయునది. అది మన
స్సులోఁ బ్రతిష్ఠింపఁబడియుండినపక్షమున, హాలాహలమును గాని, ప్రళయాగ్నిని
గాని, మృత్యుముఖమును గాని వ్యర్థముగాఁ జేయుచుండును.

శ్లో. హః కృష్ణాచ్యుత హః కృపాలయ హరే హః పాండవానాం సఖే
శ్వాసి శ్వాసి నుయోధవాద్యవకృతాం హః రక్ష మాం ద్రావదీమ్,
ఇత్యుక్తోఽక్షయవస్త్రరక్షితతనం యోరక్ష దావన్తతా
మార్తత్రాణవరాయణ స్స భగవాన్నారాయణో మే గతిః. ౭౯

తా. కారవనాథుఁ జాద్రువదశకన్యకవస్త్రము లూచ్ఛుచుండ నో
కారుణీకాగ్రగణ్య రిపుశిఖ స్తర పాండవవక్ష యార్త నై
యారడిఁ బొందునన్నుఁ గృపః శివారయు మంచనఁ దత్క్షణంబునం
దారసి ప్రోచినట్టిహరి శివార్తశరణ్యుఁడు మాకు దిక్కుగుర్.

తా. "హః ! కృష్ణ ! అచ్యుత ! హః ! కృపాలయా ! హరీ ! హః ! పాండవ
మిత్రుఁడా ! ఎక్కడ నున్నా వెక్కడనున్నావు ? దుర్లోభనాశులచే నివమానింపఁ
బడుచున్న దానను, హః ! నన్ను రక్షింపుము—ద్రావదిని", అని పలుకఁబడినవాఁడై
అక్షయమయిన వస్త్రములచేతను రక్షింపఁబడిన శరీరముగలదానిని, అవదను పొం
దినదానిని ద్రావది నెవఁడు రక్షించెనో అద్భుతను రక్షించుటయే దానర్థఁడును,
భగవంతుఁడును అగు-అనారాయణుఁడే నాకు దిక్కు.

శ్లో. ఇందివరదళశ్యామ మిందుకోటినిభాననమ్,

కందర్పకోటిలావణ్యం పంచేఽహం రఘునందనమ్.

౮౦

చ. అమలనుధాకరాయుతసహస్రనిభామ్యనకుఁ హృతారికా
గమలసమాననేత్రునకుఁ శివంచనచేలనిభాసిమూర్తికా

సుమతరణోటిణోటినిభానుందరమూర్తి భవ్యతీర్తిగా
శమదమనర్తిగా సుగుణభారి రామున శేను మ్రొక్కెదన్.

తా. నల్లగలవశేషులవలె నల్లనివాడను, శోటిచంద్రులతో సమానమయినశుభముగలవాడను, శోటిమన్మథులశరీరైకనిగ్రహముగలవాడను, అగురఘునందనుని రాముని శేను మ్రొక్కచున్నాడు.

శ్లో. కింయోగకాస్త్రైః కిమశేషవిద్యయా కింయోగగంగాదివిశేషతీర్తిః,
కింబ్రహ్మచర్యాశ్రమసంచరణ భక్తిర్నచేతే రఘువంశతీర్త్యామ్.

మ. వరగంగాదివిశేషతీర్థములనేవలె నేయఁగా నేల ను
స్థిరయోగంబులు సర్వవిద్యలు ముఖాదిప్రక్రియాయుక్తదు
మృతకాస్త్రంబులు నాలుగాశ్రమములుం ఁ గాంక్షింపఁగానేలభ
స్మరవంశుండగు రామచంద్రవిభునిఁ ఁ సదృశిఁ గీర్తించినన్ ౮౯

తా. ఓరఘువంశసంభవా! రామా! నితీర్తియందు భక్తి లేకపోయిన పక్షమున, యోగకాస్త్రములచే నేమిప్రయోజనము? ఎల్లవిద్యలచే నేమిప్రయోజనము? యోగములచేతను, గంగా యెడలగు విశేషతీర్థములచేతను నేమిప్రయోజనము? బ్రహ్మచర్యాశ్రమగంచారముచేత నేమిప్రయోజనము?

శ్లో. పేరామభద్రాశ్రయపాశ్చపాశోపేభక్తలోకకరణ్యమూర్తే
పునీపీ మాం త్వచ్ఛరణారవిండుం జగత్పవిత్రం శరణం మమస్తు

త. ఓరఘురామభద్ర హరి ఁ యోకరుణాంబుధి యోధరిత్రిపు
త్రీరమణాబ్జలోచన మధీజవజాలశరణ్యమూర్తి యో
సారసగర్భచంద్రధరఁసన్నత లోకపవిత్ర మైనదీ
చారుపదాబ్జము ల్లోలుతుం ఁ సమృతి సన్నఁ బవిత్రుఁడేయవే. ౯౦

తా. ఓరామభద్రా! అశ్రయా! ఓదయాకుండా! ఓరస్తులకు శుభ్యరక్ష మూర్తి! సన్నఁ బవిత్రునిగఁ డేయుము. లోకములను పవిత్రముగఁ డేయునీపాపదృములు నాకు శరణ మగుఁగాక.

శ్లో. శ్రీరామచంద్రే శ్రితయోగిచంద్రే
ప్రసన్నమూర్తా పరిదృశ్యమానే,
తాపత్రయం నాశ ముపైతి పుంసాం
మమాంభకాగం వినిహంతు సద్యః.

మ. స్థిరయోగీంద్రసమాశ్రితాంఘ్రి యగునాశ్రిరామచంద్రకృతిఁ
బరికించు దగునట్టిపూరుషులకుఁ జాపత్రయంబున్నదే
వరిచూర్యంబగు నేను నే ననెడిదుఃస్వరాంధకారంబుని
ర్హరణంబా నని సత్య మీజగతి నాశ్రాముఁ బ్రశంసించెదన్.

తా. త న్నాక్రయించినయోగుల కాహ్లాదమును గలిగించువాఁడును, ప్రకన్న
మయిన మూర్తిగలవాఁడును అగు శ్రీరామచంద్రుఁడు కనుపడుచుండఁగాఁ బురుషు
లకుఁ కాధారత్వము, ఆధిభౌతికము, ఆధిదైవికము అనుతాపత్రయము నాగమును
పొందును. అట్టివాఁడును వెంటనే నాయుక్తానాంధకారమును పోఁకొట్టునుగాక.

శ్లో. నీలాశ్రదేహ నిఖలేశ జగన్నివాస
రాజేవనేత్ర రమణీయగుణాభిరామ,
శ్రీరామ దైత్యకులమర్దన రామచంద్ర
త్వత్పాదపద్మ మనిశం కలయామి చిత్తే.

౩౪

చ. నీలఘనాఘనాంగరమణీయ గుణాకర రామ సర్వలో
కాలయ దైత్యవంశగహఃపానల కంజదళాయతాక్ష భూ
పాలలలామ రాఘవ కుంభప్రద సర్వవిభూ ధరామతా
లాలస నీవదాంబుజములలాహృదయంబునఁ గాంచ నెంచెదన్.

తా. నీలసేఘనువంటి శరీరముగలవాఁడవును, గరుప్రమునకును ప్రభువవును,
లోకముల కాధారమవును, పద్మములవంటి నేత్రములుగలవాఁడవును, చక్కని గుణ
ములచే మనోహరుడవును, రాక్షసకులమును మర్దించినవాఁడవును, అగురామా!
రామచంద్రా! నీపాదపద్మములు సదా చిత్తమునందు స్మరించుచుందును.

శ్లో. కువలయదళనీలః పీఠవాసాః స్థితాస్యో
వివిధరుచిరభూషాభూషితో దివ్యమూర్తిః,
దళరథకులవాఛో జానకీప్రాణవాఛో
నివసతు మమ చిత్తే సర్వదా రామచంద్రః.

౩౫

చ. కువలయవత్తనీలఘనఃకోమలవర్ణుఁడు దివ్యమూర్తి భూ
ధవుఁడు వినూత్నసన్ననివిఃతానవిభూషణభూషితుండు రా
ఘవకులవర్ధనుండు నవఃకాంచనచేలుఁడు భూమిప్రత్నికా
ధవుఁడు దరస్థితాన్యుఁడు ముఁదంబున వర్తిలు మున్ననంబునన్.

తా. కులహామరవలె నల్లనివాఁడును, పచ్చనివస్త్రముగలవాఁడును, చిలునగవు
తోడి మొగముగలవాఁడును, అనేకవిధములయిన చక్కనికలవచే నలంకరింపఁబడిన

వాఁడును, దివ్యమయిన మూర్తిగలవాఁడును, దశరథుని వంశమునకు నాఁడును, నానకప్రాణములకుఁ బ్రభువును అగు శ్రీరామచంద్రుఁడు సర్వకాలములయందును నామనసులో నివసించుఁగాక.

శ్లో. సజలజలదనీలం సన్ననిస్తు త్యలీలం

సుగమనిగమమూలం యాతుధానాంతకాలమ్,

దశరథవృషాలం సర్కృపాపూర్ణలోలం

భజతు భువనభేలం భక్తగుంస్తు త్యలీలమ్.

౮౧

చ. సకమలమేఘనీలు మునిఁగన్నురశీలుఁ గృపాలవాలు సే

వకజనపాలు దేవరిపుఁవర్గవినాశనహేతుకాలునిగా

బ్రకటసరోజజాండపరిఁపాలనభేలనశీలు నాజిభూ

పకవరపాలు సర్వశ్రుతిఁపాలికమూలుని రాముఁ గొల్చెదన్.

తా. నీటిలో నిండినమేఘమువలె కల్లనివాఁడును, సన్నునులచేఁ గొనియాడఁ దగినరీతిగలవాఁడును, సుగమమయిన వేదముల తాదీతారణమును, రాక్షసులకు న్ముక్తుకాలస్వరూపుఁడును, దశరథరాజువాఁడును, మంచిదయితో నిండినవాఁ డును, భక్తులయిం దాశ గలవాఁడును, లోకములయందు వలించువాఁడును, భక్తులచే సన్నుతించఁదగిన స్వభావముగలవాఁడును అగు రాముని నామనసు నేవించుఁగాక.

శ్లో. దశరథవరపుత్రం జానకీసర్కళత్రం

దశముఖహరదక్షం దక్షవక్త్రాయుతాక్షమ్,

కరదృతశరచాపం చాయముక్తాకలాపం

రఘుకులజవరేణ్యం రామ మిదే శరణ్యమ్.

౮౨

చ. దశరథరాజపుత్రు వసుఁధాతనయానుకళత్రు శాంతునిగా

దశముఖదైత్యజైత్రు నవఁతామరసాయతివక్త్ర సేత్రునిగా

వశుపతిమిత్రుఁ జాపవరఁబాణకరుఁ రఘువంశదీపకుఁ

శశిముఖు మూర్తికాభరణుఁ సర్వగు రామునమాశ్రయించెదన్.

తా. దశరథుని పెద్దవాఁడును, జానకీయే మంచిభార్యగాఁగలవాఁడును రాముని సుహృదించుటలో నేర్చుగలవాఁడును, తామరపీఠలవలె వికాలములయిన కన్నులుగలవాఁడును, చేతిలో భుక్పాణములను భరించినవాఁడును, చక్కనిముత్యావగనలు గలవాఁడును, రఘువంశపురాణాలలో శ్రేష్ఠుఁడును, రక్షకుఁడును అగు రాముని శ్రుతించెదను.

1. రామం వీరాననన్ద విమలరవినిభం భానమానస్వరూపం
త్యామం సీతానమేతం స్తి తరుచిరముఖం కండలోద్ధీప్తగండమ్,
శ్రీవత్సశ్రీనివాసం నురవిలపితటన్యస్తసింహాననన్దం
దివ్యాకల్పస్వజ్వలాంగం దివిజవతినుతం ధ్యానయత్నేన యత్యే. ౧౦

౨. సురభూజాంతికసింహపీఠనిలయుఁ | సూర్యప్రకాశుఁ ధరా
వరపుత్రీయుతు భానమానతను శ్రీవత్సాంకు వీరానన
స్థితం శక్రస్తుతు శ్రీనివాసు మణిరాజభ్రాతృకల్ప మం
దరమండస్తితవక్ర) నీలనిభు ధ్యానాధ్వర్యతఁ జెందెదన్.

తా. వీరాననమనం దున్నవాఁడును, నిర్మలం జయిననూయ్యనితో సమానుఁ
డు, ప్రకాశించుచున్న స్వరూపముగలవాఁడును, నల్లనివాఁడును, సీతానమితుఁ
డు, చిలునగభ్రేదతను చక్కనైనమృగముకలవాఁడును, కండలములచేఁ బ్రకా
శపఁజేయఁబడినదెక్కులు గలవాఁడును, శ్రీవత్సమునకును—అప్తీకిని నివాసస్థాన
మను, శల్పవృక్షముత్రందను ఉంచఁబడిన సింహాననమనం దున్నవాఁడును, దివ్యము
యిన నగలచేఁ బ్రకాశించునవయవములుగలవాఁడును, దేవేంద్రునిచే పులింపఁ
డినవాఁడును, అరు రామని ధ్యాన మునెడి యజ్ఞ ముచేతను యజంచెదను.

3. శ్రీరామభద్రాశ్రితనన్దరూఢాం పాదారవిండంభజతాంసరాణామ్,
అఱోగ్య మైవ్వర్య మనంతరీర్థి రంతేవ విష్ణోః పదమ స్తి నత్యమ్.

4. శ్రీరఘురామపాదనరఃపీఠనమా శ్రితనన్దవాంఘ్రీపదం
శేరుహాసేవతాళికి నుత్తీర్థి విభూతి నిరామయంబు వి
స్తారతరాయువుఁ గలిగి | ధన్యత నొంది యనంతరంబునఁ
సారససేతుఁ డైనవారికినన్నిధి గల్లును నత్య మింతయున్. ౧౧

తా. శ్రీరామభద్రుని ఆశ్రయించినవారైన నుద్గరువులయొక్క పాదపద్మము
ను నేలించునరలకు, అఱోగ్యము, విశ్వర్యము, అంతములేనిర్థి, అంతమందు విష్ణు
పదము ఉన్నది. ఇది యిటు. (రామభక్తులభక్తులతో అఱోగ్యములు గలుగుచుం
డంగా నింక రామభక్తులపంగతి చేయుగాఁ జెప్పవలయువా కిటులు)

5. రణహతజనుశేంద్రో రాజరాజాత్మచంద్ర
స్సమదరిపుష్పగౌండ్ర స్సన్ననోంభోధిచంద్రః,
లలితఘననశేంద్రో లక్ష్మణానందసాంద్రో
మహితనుజనచంద్రో మైథిలీప్రణచంద్రః.

ఉ. మానిహృదభిచంద్ర రణమిదితరాత్రి చరేంద్ర జానకీ
జాని సరేంద్రచంద్ర రిపుజాలమ్మగేంద్రుని లక్ష్మణవ్రతా
దానయు రాజరాజహృదయప్రవిభాసితచంద్ర భక్తనం
తానసురద్రుమంబు రఘునందను రాము సమాశ్రయించెదన్.

తా. యుద్ధములో రావణుని చంపినవాఁడును, రాజాధిరాజాలమనస్సుల
కాంతోదమును గలిగించువాఁడును, ముడించినకత్తువులకు సింహమువంటివాఁడును,
గుఱుజుల మనస్సులనెడి సముద్రమునకుఁ జంపఁడును, చక్కనివాఁడును, గొప్ప
వాఁడును, రాజును, లక్ష్మణునియానందముచేతను ఘనుఁడును, పూజ్యుఁడును, గుఱ
ములను సంతోషింపజేయువాఁడును, నీతప్రాణముల నానందింపజేయువాఁడును
అగురాముఁడు నా కాశ్రయింపఁదగువాఁడు.

శ్లో. సమగ్రోదండచస్తాయ సందీపితశరాయ చ,
దండితాఖలదైత్యాయ రామాయావన్నివారిణే. ౯౧

ఉ. మానితహస్తమందు ససమానశరాసముఁ బూని బాణసం
ధానముఁ జేసి దానపవిత్రానము నెల్ల వధించినట్టి నీ
తానయనోత్పలాంచితసుధాకరదీప్తికి రామమూర్తికి
ధీనిధి కార్తిహరి కతినిర్మలభక్తి సమస్కరించెదన్.

తా. భనుస్సుహస్తమునఁ గలవాఁడును, ప్రకాశింపజేయఁబడిన బాణములుగల
వాఁడును, సర్వరాక్షసులను దండించినవాఁడును, ఆపదలను నివారించువాఁడును
అగు శ్రీరామునకు నమఃస్కారము.

శ్లో. స జానక జానకీజానిం రామం తత్త్వమపి ప్రభుమ్,
ధిక్కుర్యా ద్యమదూతా యో సరస్తత్రత్వ మీహతే. ౯౨

చ. ధరణిసూతాధిరాఘః డగుఃపాశరథిః రఘురాముః జత్తమం
దైమింగక యున్న నయ్యనకుఁ లేళ్వగుతత్త్వమునందుఁ గాంక్ష ము
స్థిరమతిఁ గల్గువారలు ప్రసన్నముగా యమదూతలకా దిర
స్కరణముఁ జేతు రట్టిత్రిజగత్ప్రభు నంచి భజింతు నిత్యమున్.

తా. జానక భార్యగాఁగలవాఁడును, బ్రహ్మస్వరూపుఁడును, ప్రభువును అగు
శ్రీరామునెఱుంగనివాఁ డయినను, ఏనరుఁ డాయన తత్త్వమును తెలియఁగోరునో.
అతఁడు యమదూతలను ధిక్కరించును. (రామభక్తులచరిత్రముమాతలు రాయ.)

శ్లో. రామో మేహృది నన్నిధిం రచయతాం రామం భజేదుష్కృతం
రామేణాపహృతం సమా భగవతే రామాయ రామాచ్ఛభమ్,

లక్షే శ్రీరఘునందనస్య సుకృతే ద్వాసోఽస్త్వహం సర్వదా
నిత్యం కోసలకన్యకాప్రియసుతే రామే మనో వర్తమామ్. ౯౩

ఉ. రాముఁడు నిల్చు హృత్ స్థలినిఁగ రాము నహర్నిశముఁ భజింతు శ్రీ
రామునిచే నభుం బణఁగు ఁ రామునికై నతు లే నొనర్తు శ్రీ
రామునివల్ల భద్ర మగు ఁ రామునకుఁ బరిచర్యఁ జేసెదఁ
రామునియందు నామది నిరంతర మేమరఁగి ప్రవర్తిలున్.

తా. రాముఁడు నాహృదయమునందు సన్నిధిని జేయుఁగాక. (అనఁగా, నామనస్సులో నుండుఁగాక) నేను రాముని నేమిండుచుండును. రామునిచేతను నా పాపము పారింపఁబడినది. భగవానుఁడయిన శ్రీరామునికొఱకు ననుసక్తుఁడు. రామునివలన శుభము నుపొందుచున్నాను. నామనస్సువల్లమును పుణ్యాత్ముఁడును, కాసల్య ముష్టఁగొడుకునైన శ్రీరామునియందు నిత్యము ప్రవర్తించుచుండుఁగాక. శ్లో. కోదండనిర్ముక్షక రాగ్రఖండనం ప్రచండశిశ్వద్భుజదండహిండనమ్, అఖండచండాంశుసమానచండనంభజామిరామంరణరంగమండనమ్.

చ. సమదభుజాబలాధ్యు లగుశత్రుల నైజధనుర్విముక్తభా
ణముల వధించి తీర్ణకీరఁగిప్రవిభాసితచండమూర్తియై
సమరధరాభిరాముఁ డయి ఁ సజ్జనబృందసుపర్వభూజయై
యమరినరామభూధవు నహర్నిశముఁ భజియించుచుండెదన్. ౯౪

తా. ధనుస్సునుండి బయలుదేరినచాణముల-అగ్రములచేతను ఖండించువాఁడును, శత్రువులవిషయమున మిగులఁ దీర్ణమును, కాశ్యతమును అగు చాళుదండము చేతను ప్రకాశించువాఁడును, అఖండఁ డయినసూర్యునితో సమానమయిన తైక్షణ్యము గలవాఁడును, యుద్ధరంగమున కలంకారమును అగురాముని నేమించెదను.

శ్లో. సింహాసనస్థం మునిసిద్ధసేవ్యం రత్నోత్పలాలంకృతపాదవస్త్రమ్,
సీతాసమేతం శశిసూర్యసేత్రం రామంభజేరాఘవరామచంద్రమ్.

మ. రవికై వాత్మకసేత్రుఁ డై మునిసుపశర్వశ్రేణిసంసేత్రుఁ డై
నవరత్నోజ్జ్వలపీఠికోల్లసితుఁ డై ఁ నవ్యస్ఫుటాంభోజకై
రవసంపూజితపాదవద్దుఁ డయి భూఁగరామానుతాయుక్తుఁ డై
భువనేశుం డగురామభూభుజ హృదంభోజంబునఁ గొల్పెదన్.

తా. సింహాసనమునందున్నవాఁడును, మునులచేతను, సిద్ధులచేతను నేమింపఁదగువాఁడును, ఎజ్జఁగలువలచేత నలంకరింపఁబడిన పాదపద్మములు గలవాఁడును, సీతతోఁ

గూడియుండువాఁడును, చంద్రుఁడును సూర్యుఁడును శేత్రములుగాఁ గలవాఁడు అగు రాఘవరామచంద్రుని రాముని శేవించెదను.

శ్లో. దయాహూపే భూపే రఘుకులకలాపే సుహృదయే

భూజాస్తంభే దంభేతరవిజయగుంభే విహరతామ్,

మహావీరే ధీరే దశరథకుమారే వరిసర

ధ్వజారామే రామే దశముఖవిరామే మమ మనః.

౯౬

మ. సవయుం డై ధరణీకుఁ డై సుహృదుఁ డై † సర్వాత్ముఁడై ధీరుఁడై

మదమత్తారివిఖండచండభుజఁ డై † మార్తండవంశాద్భిషా

గుదితాబ్జుండయి యాజిసూనుఁడయి యాశ్రమ్యుండు దశాస్యాద్భి

ద్భిదురంజౌరఘరామునం దెవుడునా † వేళించు మత్స్యాంతమాన్.

తా. నామకన్న, సయాశ్రయాపుఁడును, భూమిని పాలించినవాఁడును, రఘువంశమున కలంకారమును, మంచువృషభముగలవాఁడును, స్తంభములవంటి బాహువులుగలవాఁడును, దాంభికతలేని విజయముయొక్క గుంభనగలవాఁడును, మహావీరుఁడును, సందితుఁడును, లే. స్త్రోత్రయుగలవాఁడును, దశరథునికుమారుఁడును, అంతటను ప్రవరించుచున్న మంచినగులుల కుద్యాగవనమయినవాఁడును, విద్యా సురుని చంపినవాఁడును అగు శ్రీరామునియందు విహరించుమందును గాక.

శ్లో. గతేష్వనేశేషు భవేషు పాపవ్రతేష్వపూర్ణేషు చ యోగతీర్థే,

విత్రస్తసర్వాభివృద్ధాం కులేశే సజాయితే భక్తిరసంతమీడే

మ. అలయోగవ్రతతీర్థయాత్రరహితం † బై కల్పమానక్తమై

యిల జన్మంబు లనేకముల్ జరిగె నే † నేకాలముగ రాఘవ్రా

దలఁచగ నేరకపోతి నిష్ఠయునఁ దద్విద్యాసానుదానుండ నై

గొలుతుగ శ్రీరఘరామచంద్రుని మదిం † గోర్కుల్ ఫలింపన్వనన్.

తా. దాగాభ్యాసములచేతను, తీర్థశ్రేత్రయాత్రలచేతను భూర్లములు గాని వియ్య, పాపములయిన వ్రతములు గలవియ్య నగు శిక్కుజన్మములు గలించిన వగు మండినఁగాని, భయపడినఁగర్వపాపములును గలమనుజులకుఁ గలస్తవమును శేరాముని యందు భక్తి గలుగవో, అనంతుఁడయిన అట్టిరాముని స్తుతించెదను.

శ్లో. శ్రీరామభద్రాశ్రితయోగివర్యపాదాబ్జయుగ్ం సతతం భజేహమ్,

యోచ్చక్షుషీధామఘనప్రవేశే తచ్చక్షుషీ పశ్యతి యస్యచేతః.

మ. శ్రీరఘరాముపాదసరసీజము లెప్పుడు నాశ్రయించు న

త్సూరుషు లై నయోగివనః † పుంజవదంబులు గొల్చి యాశ్రితా

ధారుని దీప్తిధామము సజ్జా పరికింపుడు రెట్టిచూపుచే
నారయుచుండు నాహృదయశుభండు నిరంతర ముట్టిచూపునన్.

తా. ఎవరిశీతములు లేకనున్నచేతను సాంద్రుడయిన రామునియందుఁ బ్రతే
శముగలవి యగునో, వారిశీతముల నెవనిమనస్సు చూచుచుండునో, అట్టి శ్రీరామ
భద్రున కాశ్రయమున యోగిశ్రేష్ఠులయొక్కసాదపద్మములజంటను నేను సదా
భజించెదను.

శ్లో. సగ్రస్తస్తమసా న చాహ్ని ములిసో దర్శన సో కర్పితో
నైవాస్తంగతవా న చాంతితను ర్హి పాక్షి కశ్చిరపి,
లోకాలోకనగేంద్రలంఘనవిధా నో పంగుభావం గతో
నిర్దోషో గుణసాగరాద్రఘుపతే ధ్వాతో యశశ్చంద్రమాః. ౯౯
మ. ఒకపక్షంబుననే ప్రకాశిలఁడు రామగ్రస్తుఁడుం గాఁడు ద
ర్శ కృశింపండు కళంకముగ ననఁ జెటులఁ రాణబగల్ దీప్తిపో
వకయుండుగ వరచక్రవాళ మెగురగఁ బంగుండు గాఁ దస్తమిం
వకయుండుగ గుణవార్ధి రామభవశుంభత్పీఠ్రిచంద్రం దగున్.

తా. రఘువంశప్రభువయిన శ్రీరామునియొక్కగుణములనెది గముద్రమునుండి
పుట్టినవాఁ డగు శీఠ్రిచంద్రుఁడు, రామపుత్రులను మింగఁబడఁడు. పగటివూట,
మాలినవ్యయము పొందఁడు. అమావాస్యచేతను కృశింపఁజేయఁబడఁడు. అస్తమయమును
పొందువాఁడు గాఁడు. కళంకితమయిన శరీరముగలవాఁడు కాఁడు. ఒక పక్షము
నందే కలుగుతోభగలవాఁడును గాఁడు. చక్రవాళపర్వతములను, వాఁటువిషయమున
సౌప్త్యనమును పొందఁడు. ఏవిధమయిన దోషమును లేనివాఁడు. (సామాన్యసము
ద్రమునుండి పుట్టినచంద్రుడో—రామగ్రస్తుఁ డగుచుండును, దివామతినుఁడు,
దగ్ధకర్పితుఁడు, అస్తమయమును పొందువాఁడు, కళంకితశరీరుఁడు, ఏకపక్షత్రివఁడు,
చక్రవాళలంఘనపంగుఁడు, సదోషుఁడును అనుట.)

శ్లో. నాగానా మయితం తురంగనియితం సార్థం రథానాం శతం
పాదాతా శ్చతరోటి యుద్ధదిలితా నృత్యత్కబంధే రణే,
ఏవం రోటిసహస్ర సత్తనవిధా చంచచ్చలద్వంద్విరో
యామూర్ధం పరమాత్మనో రఘుపతేః శోడందఘంటారవః. ౧౦౦
మ. అలరగ వేయుగజంబులుగ దశసహస్రాశ్వంబులుగ న్నందనం
బులు నూ తేఁబదినూఱురోట్లనుభలులే ఁ భూమిం బడగ దట్టమై
నలి నక్తంచరరోటివేలు వరుసగఁ జన్దింప శ్రీరాముచే
విలుఘంటారవ మొప్పనట్లు మొరసెగఁ విఖ్యాతియామూర్ధమగున్.

తా. పదితేలు-ఏనుగులును, నియంతసంఖ్యగల గుఱ్ఱములును, నూటయేబది రథములును, నూలుకొట్టు కాలిబంటును యుద్ధమునందు హతము కాఁగా, ఒక మొండె మాడును. ఈ పకారముగా కొటితేలు మొండెములు నాట్యమాదినవృద్ధు భనుస్సునందుఁ గట్టఁబడినగంట ఒక్కమాటు ప్రయోగము. అంతయుద్ధములో పర మాత్మస్వయాభ్యుదయై న రాముని భనుస్సునకుఁ గట్టఁబడిన ఘంటచక్రము ఒక్క-అట బాము జరిగినది.

శ్లో. భజేఽహం సదా రామ మిందీవరాభం

భవారణ్యదావానలాభాభిధేయమ్,

భవానీర్పదా భావితానందరూపం

భవాభావహేతుం భవానీప్రసన్నమ్.

౧౦౧

మ. కలుషారణ్యదవానలాహ్వయు నుమాఃకాంతాత్మసంభావితో

జ్వలసాక్షాత్కరు నుత్పలాభుని భవాభావాదిహేతుః విని

ర్తలు నానందమయః శ్రితార్తిహరు సంతోషాకృతానుభావః దినే

ట్కులవాక్తీందుని రామచంద్ర మదిః శోభిర్మర్త్య భావించెదన్.

తా. నల్లఁగలఁవనంటి కాంతిగలవాఁడును, సంసారమునెడి యరిణ్యమునకు దా వాగ్నితో కమలమయిన నామముగలవాఁడును, పార్వతీహృదయముచేతను భావించఁ గడు-ఆనందమే స్వరూపముగాఁ గలవాఁడును, సృష్టిని నాశమునకును కారణమును, పార్వతీః ప్రసన్నమయినవాఁడును అగురాముని నే నెవ్వడును భజించుచుండును.

శ్లో. నురానీకదుఃఖాభునాకైకహేతుం

నరాకారదేహం నిరాకార మీదృష్టమ్,

వరేశం వరానందరూపం వరేణ్యం

హరిం రామ మీశం భజే భారనాశమ్.

౧౦౨

మ. ధరణీభారనివారణః దివిజసంతానార్తిర్నిచ్చేననుగ

హరి మాయామనుజాకృతిః బరుః బరానందస్వరూపుః బరా

త్మరు రూపాహ్వయశూన్యుః శేవలవరంధ్రముః వరేణ్యః బరే

శ్వహనిః శ్రీరఘురామభద్ర మది సంతోభావించి నేవించెదన్.

తా. దేవసమూహముయొక్క దుఃఖసమూహమును నశింపఁజేయుటకు ముఖ్య కారణమును, నయనియాకారమువంటియాకారముగలదేహము గలవాఁడును, అకారము లేనివాఁడును, క్షుతిజేయఁదగినవాఁడును, పరమేశ్వరుఁడును, పరమానంద స్వరూపుఁడును, శ్రేష్ఠుఁడును, విభుస్వరూపుఁడును, ప్రభువును, భూభారమును నశింపఁజేసినవాఁడును అగురాముని భజించుచుండును.

శ్లో. ప్రపన్నాఖిలానందదోహప్రసన్నం
ప్రపన్నార్చినిశ్శేషనాశాభిధానమ్,
తపోయోగయోగీశభావాభిభావ్యం
కవీశాదిమిత్రం భజే రామచంద్రమ్.

౧౦౩

మ. సుజనార్తిఘ్నసమాహ్వయుఁ మునిజనస్తోమార్చితౄ యోగిరా
ద్వృజిచ్ఛృద్భావితౄ సుప్రసన్నౄ శ్రితవశ్యత్రేణికానందు నం
బుజమిత్రాత్మజముఖ్య పానరసఖఁ ధూవుత్రీకాధీశ్వరఁ
భజియుంటౄ నిరతంబు రాఘవవరః బ్రహ్మంబు నిష్టాపికిన్.

తా. తనయందుఁ బ్రపత్తిని చేసినవారి కందఱిని, అనందమును ఇచ్చునిష
మునఁ బ్రసన్నుఁడును, ప్రపన్ను లయినవారిపీడలను నిశ్శేషముగా నశింపఁజేయు
శేషగలవాఁడును, తపోయోగముగల యోగిశ్వరులభావములయందు భావనచేయఁ
దగినవాఁడును, సుగ్రీవాదులకు స్నేహితుఁడును, అగురామచంద్రుని జేరింతును.

శ్లో. స్ఫురత్ప్రత్యక్షేయూరహారాభిరామం
ధరాభారభూతాసురాసీకదావమ్,
శరచ్ఛంద్రవక్త్రం లసత్పద్మనేత్రం
దురాసాద్యపాదం భజే రామచంద్రమ్.

౧౦౪

మ. వనజాతాయుతనేత్రఁ జంద్రవిలసద్యక్షృఁ దురాసాద్యపా
దుని ధాత్రీతలభారదైత్యగణనిర్ద్ధూతాగ్నిసాదృశ్యఁ గాం
చనమాణికస్తరీటకంకణవిరాజిత్కుండలాలంకృతుఁ
ఘనవర్ణఁ రఘురామభూభుజానిఁ గాంక్షుంగొల్తు నశ్రాంతమున్.

తా. ప్రకాశించురత్నములగల భుజిద్వలచేతన, హరములచేతన మనోహ
రుఁడును, భూభారభూతులయినరాక్షసులకు దవాగ్నివంటివాఁడును, శరత్కాల
చంద్రునివంటి యొగముగలవాఁడును, ప్రకాశించుపద్మములవంటి కన్నులుగలవాఁడు
ను, పాండులకు శత్రుయి గానిపాదయులు గలవాఁడును, అగురామచంద్రుని జేరించెదను
శ్లో. సురాధీశనీలాభ్రనీలాంగతాంతిం విరాధాదిరక్షోగణాసీకనాశమ్.

శ్రీకృష్ణాదిశోభంవురారాతిలాభంభజే రామచంద్రంరఘునామధీశమ్,
చ. సురవరసీలరత్నపరిశోభితగాత్రు విరాధముఖ్యము
మృరదసుఖాంధకారహృతిసారసమిత్రఁ బురారిసఖ్యఁ గ
ర్పరమకుటాద్యలంకరణఁ ధుమ్కరరత్నకులాభిచంద్ర శ్రీ
కరు రఘురామభద్ర మదిఁ గాంక్షులు దీర భజింతు నిత్యమున్

తా. ఇంద్రునిలములవంటి మేఘమువంటి నల్లనిశరీరకాంతి గలవాఁడును, విరాధుఁడు మొదలయినరాక్షసుల సంఘములసమూహమును నశింపఁజేసినవాఁడును, కిరీటానులతోఁగల గలవాఁడును, ఈశ్వరునకు లాభస్వరూపుఁడును, రఘువంశపురాజులకుఁ బ్రభువును అగు శ్రీరామచంద్రుని నేవించెదను.

శ్లో. లసచ్చంద్ర కోటిప్ర కాశాదిపీఠేసమాసీనమంకేసమాధాయసీతామ్,
స్ఫురద్దేమవర్ణాంతటిత్పంచభాసాంభజేరామచంద్రానివృత్తార్తితన్ద్రమ్
మ. ఘనజాంబూనదపద్మ శోభితుని రాఁకాచంద్ర కోటిప్రభా
నసనందీపితు వామభాగధరణీఃబాతాసమాయుక్తు రా
ముని నీహోత్పలనీలనీరదలసఃస్తూర్తి నివృత్తార్తితం
ద్రుని గాకుత్స్థకులాబ్ధిచంద్ర భజయింతుఁ నామనస్సిద్ధిన్. ౧౦౬

తా. ప్రకాశించుచున్న కోటిచంద్రులవెలుగుగల. అదిపీఠమునందు, పుటము వేసినబంగారమువంటి శరీరకాంతిగలదియు, మెఱపులసమూహముయొక్క కాంతి వంటికాంతిగలదియు నగునీతను తొడపై నుంచుకొని కూర్చున్నవాఁడును, నివర్తిం చినపీఠము, ఆలస్యము గలవాఁడును అగురామచంద్రుని నేవించెదను.

శ్లో. సదా భోగభాజాం సుదూరే వసంతం

సదా యోగభాజా మదూరే విభాన్తమ్,

చిదానందకందం సదా రాఘవేశం

విదేహోత్త జానందకందం ప్రపద్యే.

౧౦౭

మ. తతభోగానువిహారచిత్తులకుఁ బొందఁ దూర మై భక్తిసం

యుతయోగీంద్రుల కెల్లఁ దా పగుచు వేద్యుండై చిదానందుండై

క్షితిపుత్రీహృదయప్రమోదకరుఁడై † చెల్వొందు శ్రీ రామునిఁ

సతతంబు శరణంబు వేఁడెదను మోక్షశ్రీసమాకాంక్షి నై.

తా. ఎల్లప్పుడును భోగముల ననుభవించువారికి మిక్కిలి దూరమునం దుండు వాఁడును, ఎల్లప్పుడును యోగ మనఁగాఁ జిత్తవృత్తులను నిరోధించి స్వాధీనమునం దుంచుకొన్నవారికి సమీపములోఁ బ్రకాశించువాఁడును, చిదానందములకుఁ గందమును, జనకరాజుకూతురైన సీతయొక్క అనందమునకు బీజమును, రఘువంశరాజుకుఁ బ్రభువును అగు శ్రీరామునిగూర్చి సదా ప్రపత్తిని చేయుచుండును.

శ్లో. మహాయోగచూయావిశేషానుయక్తోవిభానీశలీలానరాకారవృత్తిః

త్వదానందలీలాకథాపూర్ణకర్ణా స్సదానందరూపాభవంతీహలోకే.

మ. లలితం బైనభవత్కథామృతము చాఁలం గ్రోలుచున్నట్టిని

శ్చలు లానందమనస్కు తాట కరయఁ † సందేహమా భక్తవ

త్వల లీలామనుజాకృతిప్రకృతియోఽమాయుక్త కాకుత్స్థవం
శలసద్వార్ధిశశాంక రామధరణీశా దేవదేవోత్తమా. ౧౦౮

తా. ప్రభూ! రామా! నీవు గొప్పదియగు యోగమాయసంబంధములయిన విశేషములతోఁగూడుకొన్నవాఁడవు గనుకనే లీలచేతనైన మనుష్యాకారముచేతను ప్రవర్తించినవాఁడ వగుచుఁ బ్రకాశించుచున్నావు. ఆనందకరములయిన నీలీలలను గుఱించినకథలచేతను నిండింపఁబడిన చెవులుగలవారు—ఆనఁగా సదా నీకథలు వినువారు, ఎల్లప్పుడును, ఈలోకమునందు, ఆనందస్వరూపు లగుచుందురు.

శ్లో. యస్య ప్రాణనివారణావనకృతే స్యాతాం నిదానే విభో
రైంద్రేధ్వాంతువతేః కృపాజలనిధేః కోపప్రసాదా ముదే,
భూయా ద్వాసవనీలసన్నిభతను ర్వామాంకసీదద్వధూ
స్సోఽయం దుష్టనిశాటపాటనవటు శ్రీరాఘవో వ స్సదా. ౧౦౯
మ. పతిప్రాణావనశిక్షహేతు వయి కోఁపధ్వంసినసంబంధగ
ర్వితకాకాసురునందుఁ గ్రోధి యయి యిఁగింపఁ బ్రసాదాత్ముఁడై
శతమన్యూపలవర్ణుఁడై సదయుఁడై ఁక్షృపుత్రికాయుక్తుఁడై
హతదుష్టాసురుఁడైనరాఘవుఁడు న ఁన్నశాంతముఁబ్రోవుతెన్.

తా. యాసముద్రుఁడయిన యేప్రభువుయొక్క కోపము, అనుగ్రహము, వాలియొక్కయు, కాకాసురునియొక్కయు, ప్రాణములను హరించుటకొఱకును, రక్షించుకొఱకును కారణముగ నయినవో, ఆయాప్రభువు, ఇంద్రనీలముతో సమాన మయినశరీరముగలవాఁడు— ఎడమతోడపైని కూర్చున్నసీతాభామగలవాఁడు, దుష్టులయిన రాక్షసులను చంపుటయందు సమర్థుఁడు, శ్రీరఘువంశోద్భవుఁడు, శ్రీరాముఁడు సదా మీకు సంతోషముకొఱ కగుఁగాక.

శ్లో. దుష్టో వా కలుషాత్త కోఽపి పీశునో దుర్మార్గసంచారవాన్
మాతృఘ్నోపి పితృఘ్నవ ర్త్మనిరత స్సన్తానినిదాపరః,
యోఽదఃశుత్యమృతం హితం మధురసం వత్తాచశ్రోతా లిఖన్
స ప్రాప్నోతి నిరంతరై హికసుఖం నిర్వాణసౌఖ్యం తతః. ౧౧౦
మ కలుషాత్తుండును మాతృతాతహుండు దుఃస్కర్తుండునుమానివ
ర్యుల నిందించునతండు దుష్టుఁడు మహాఁగ్రోధాంధుఁడైనదినేట్
కులుకర్ణామృతము లిఖింప శ్రుతులఁగ్రోలఁబరింపఁమహి
గలకాలంబు సుఖంబులం గని మహాఁనందంబు నొందున్ దుదిన్.

తా. దుష్టుఁడయినప్పటికిని, కలుషమయిన చిత్తముగలవాఁడయినప్పటికిని, కొండెములు చెప్పి కొంపలు కాల్చువాఁడయినప్పటికిని, చెడుమార్గములయందు

శ్రీ రామకర్ణామృతము

సంపదించువాఁ డయినప్పటికిని, తల్లిని చంపినవాఁ డయినప్పటికిని, తండ్రిని చంపు
వారిహృద్గమనం దానర్థఁ డయినప్పటికిని, పండితులను మునీశ్వరులను నిందించుట
యం దానర్థఁ డయినప్పటికిని, ఎవఁడు తియ్యనిరుచిగలదియు, మేలుచేయునదియు
అనునీ శ్రీరామకర్ణామృతమును పఠించునో, వినునో, వ్రాయునో అతఁడు, ఎడతెరపి
లేనియిహలోకసుఖములను పొందుటయేకాక, దేహాంతమున మోక్షసుఖమును గూడఁ
బొందుచున్నాఁడు.

మూలినీ. రఘుకులవరనాథో జానకీప్రాణనాథః

పితృవచనవిధాతా కీశరాజ్యప్రదాతా,

నిశిచరపతిసాశః ప్రాప్తరాజ్యప్రవేశో

విహితభువనరక్షః పాతు పద్మాయతాక్షః.

౧౧౧

*చ. రవికులవార్ధిచంద్రుఁడు, ధరాతనయాహ్వాదయేశ్వరుండు, తా

తవచనకారి, సారికి ముదంబుగ రాజ్య మొసంగినాతఁడ౯

దివిజవిరోధిరాఘని వధించి యయోధ్యఁ గృతాభిషేకుఁ డై

యవనిని బ్రోచినట్టి కమలాక్షుఁడు రాముఁడు మమ్ము నోముతన్.

తా. పఘమహారాజువంశమునందు శ్రేష్ఠుడయిన ప్రభువును, సీతప్రాణ
సాధుఁడును, తండ్రియగు దశరథమహారాజుయొక్కమాటను నెఱవేర్చినవాఁడును,
సుగ్రీవునికి వానరరాజ్యము నిచ్చినవాఁడును, రాక్షసులకుఁ బ్రభువైన రావణుని
నశింపఁజేసినవాఁడును, పొందఁబడిన రాజ్యప్రవేశము గలవాఁడును, అనఁగా రాజ్య
మునఁ బ్రవేశించినవాఁడును, చేయఁబడిన లోకరక్షణ గలవాఁడును, అనఁగా లోక
ములను రక్షించినవాఁడును, తామరతీసులవలెనే విశాలములయిన కన్నులుగలవాఁ
డును అగుశ్రీరాముఁడు మమ్మును రక్షించుఁగాక.

మ. శివసామ్యుం డగు నాదిశంకరులు ముఖశ్రీ రామకర్ణామృతం

బవనిక సంస్కృత మేర్పరించె నది మోక్షోపేక్షఁ జేకూరి వం

శవరాల్గింపు ప్రసిద్ధసిద్ధకవి నే శ్రద్ధఁ దెలింగించి రా

ఘవ! పూదండగ నిచ్చినాడఁ గొను మాకల్పంబుగాసత్కృపన్.

మ. ఇది శ్రీరామపదారవిందమకరం దేచ్చాత్మసన్నతప

ట్పదవిజ్ఞానపదాబ్జరేఖపటలీప్రాప్త తమాంగోల్లస

న్నుదితాంతఃకరణుండు సిద్ధకవిమాతామహావనీ

శ్చేదయాలోకనఁ జెప్పె నాలుగుశ్వాసంబులొకపిక్కిన్.

శ్రీ రామకర్ణామృతము సమాప్తము.

* ఈ పద్యము పురాణం - నూతన భావనలను వ్రాసినది.